

Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim

PROGRAMI

2023

www.aile.gov.tr

Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim PROGRAMI

YAŞAM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE HAYATA HAZIRLAMA MODÜLÜ

“Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü, afet dönemlerinde uygulanmak üzere revize edilmiş versiyonudur. Programın orijinal versiyonuna yukarıda yer alan karekodu kullanarak ulaşabilirsiniz.”

2023

KONULAR

İçindekiler	2
Giriş	11
Genel Amaçlar	12
Programın İlkeleri	13

4-6 YAŞ

1. Temizlik ve Hijyen	19
a) El, Ayak, Tırnak, Diş ve Vücut Temizliği	
b) Diş Koruma ve Temizliği	
c) Çevre Temizliği	
d) Gıda Temizliği	
e) Tuvaleti Kullanma Alışkanlığı	
2. Yeterli ve Dengeli Beslenme	29
a) Temel Besin Kaynaklarımız	
b) Çeşitli Besinleri Tüketmenin Önemi	
c) Yeterli Beslenme	
d) Sağlığa Zararlı Beslenme Alışkanlıkları	
e) Beslenme Planı Hazırlanması	
3. Kavramları Öğreniyorum	37
a) Renkleri ve Sayılar	
b) Hayatımızı Kolaylaştıran Kavramlar	
4. Kazalardan ve Hastalıklardan Korunma	40
a) Hastalıklardan Nasıl Korunabiliriz?	

5.Çevremizi Koruyalım **41**

a) Çevre Kirliliği ve Doğal Kaynakların Tasarruflu Kullanılması

6.İnsan İlişkileri **42**

a) Selamlaşma ve Nezaket Kuralları

b) Duygularımız- Dinleme- Konuşma

7.Değerlerimiz **46**

a) Saygı- Sevgi/ Dürüstlük/ Güvenilirlik

b) Merhametli Olma/ Adil Olma/ Gönüllülük

c) Hoşgörülü Olmak/ Örf ve Âdetler/ Görgü Kuralları

d) Vatan ve Bayrak Sevgisi

e) Yardımlaşma/ Dayanışma/ Paylaşma

8.Mahremiyet Eğitimi **54**

a) Güzel Ahlâklı ve Erdemli Olmak

b) Beden Mahremiyeti

c) İletişim ve Sınırları

d) Özel Alan Mahremiyeti

e) Kendini Koruma

f) Kişisel Bilgilerin Paylaşımı

7-10 YAŞ

1.Temizlik ve Hijyen **58**

a) El- Yüz, Ayak- Tırnak ve Vücut- Saç Temizliği

b) Diş Bakımı ve Temizliği

c) Tuvaleti Kullanma Alışkanlığı

d) Yaşadığımız Ortamın Temizliği (Kişisel Alanın Temizliği)

e) Sağlığa Zararlı ve Yararlı Temizlik Malzemeleri

f) Gıda Temizliği

g) Çevre Temizliği

2.Yeterli ve Dengeli Beslenme

69

- a) Temel Besin Çeşitleri ve Görevleri
- b) Dengeli Beslenme
- c) Sofra Adabı ve Sofra Kurma
- d) Sağlığa Zararlı Besinler
- e) Doğal Gıda ile Beslenme

3.İnsan İlişkileri

80

- a) İletişim Becerileri (Beden Dili)
- b) Selamlaşma ve Nezaket
- c) Duygularımız ve Öfke Yönetimi
- d) Dinleme ve Kendini İfade Etme
- e) Empati ve Farklılıklara Saygı
- f) Doğru Arkadaş Seçimi
- g) Çatışma Yönetimi
- h) Çözüm Odaklı Yaklaşım
- i) Zamanı Planlama ve Doğru Kullanma
- j) Oyun Etkinlikleri Eğitimi

4.Haklarımız ve Sorumluluklarımız

91

- a) Çocuk Haklarını Kullanma ve Koruma
- b) Toplumsal Kurallar ve Önemi
- c) İstek ve İhtiyaçlarımız
- d) Toplumsal Sorumluluklarımız
- e) Başkalarının Haklarına Saygılı Olma
- f) Tasarruflu Olma

5.Değerlerimiz

95

- a) Dürüstlük ve Güvenilirlik
- b) Alçak gönüllülük
- c) Hoşgörü ve Ayrım Gözetmeme
- d) Örf ve Âdetlere Duyarlı Olma
- e) Görgü Kuralları
- f) Vatan ve Bayrak Sevgisi
- g) Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşım

6.Mahremiyet Eğitimi

101

- a) Güzel Ahlâklı ve Erdemli Olmak
- b) Beden Mahremiyeti
- c) İletişim ve Sınırları
- d) Özel Alan Mahremiyeti
- e) Kendini Koruma
- f) Kişisel Bilgilerin Paylaşımı

11–14 YAŞ

1.Temizlik ve Hijyen

106

- a) El, Ayak, Tırnak, Diş ve Vücut Temizliği
- b) Ağız ve Diş Sağlığı
- c) Yaşadığımız Ortamın Temizliği (Kişisel Alan Temizliği)
- d) Sağlığa Zararlı ve Zararlı Olmayan Temizlik Malzemeleri

2.Vücudumuzu Tanıyalım

112

- a) Psikomotor Gelişim
- b) Sporun Faydaları

3.Yeterli ve Dengeli Beslenme

114

- a) Temel Besin Çeşitleri ve Görevleri
- b) Dengeli Beslenme
- c) Sağlığa Zararlı Besinler
- d) Doğal ve Organik Gıdalarla Beslenme
- e) Obezite
- f) Sofra Adabı
- g) Sofra Kurma

4.Meslekler ve Geleceğimiz

123

- a) Meslekleri Tanıyalım
- b) Meslek Seçimi Nasıl Yapılır?
- c) Gelecekle İlgili Planlama Yapmak
- d) Başarının Temel Koşulu: Çalışmak

5.Yaşam Becerileri

125

- a) Hayır Diyebilme
- b) Stres Yönetimi
- c) Çatışma Yönetimi
- d) Zamanı Doğru Planlama ve Doğru Kullanma
- e) Karar Verme Becerisi
- f) Problem Çözme
- g) Öz Farkındalık
- h) Geleceği Planlayabilme
- i) Sanatsal Beceriler
- j) Kültürel Beceriler

6. İnsan İlişkileri

135

- a) İletişim Becerileri
- b) Beden Dili
- c) Selamlaşma ve Nezaket
- d) Bağlılık ve Bağımlılık
- e) Empati ve Farklılıklara Saygı
- f) Doğru Arkadaş Seçimi
- g) Ergenlik Dönemi Özellikleri
- h) Karşılaşılabilecek Sorunlar Ve Baş Etme Yolları
- i) Akran Zorbalığı
- j) Çatışma Yönetimi
- k) Çözüm Odaklı Yaklaşım

7. Haklarımız ve Sorumluluklarımız

146

- a) Çocuk Haklarını Koruma ve Kullanma
- b) Toplumsal Kurallar ve Önemi
- c) İstek ve İhtiyaçlarımız
- d) Toplumsal Sorumluluklarımız
- e) Çevreye Duyarlı Olma
- f) Çevre Temizliği

8. Değerlerimiz

150

- a) Saygı ve Sevgi
- b) Dürüstlük ve Güvenilirlik
- c) Alçak gönüllülük
- d) Merhamet
- e) Adil Olma
- f) Gönüllülük
- g) Hoşgörü ve Ayrım Gözetmeme
- h) Örf ve Âdetlere Duyarlı Olmak
- i) Görgü Kuralları

- j) Vatan ve Bayrak Sevgisi
- k) Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşma

9.Mahremiyet Eğitimi

157

- a) Güzel Ahlâklı ve Erdemli Olmak
- b) Beden Mahremiyeti
- c) İletişim ve Sınırları
- d) Özel Alan Mahremiyeti
- e) Kendini Koruma
- f) Kişisel Bilgilerin Paylaşımı

15-18 YAŞ

1.Meslekler ve Çalışma Yaşamı

166

- a) İlgi ve Becerilerin Meslek Seçimindeki Rolü
- b) Eğitimin Meslek Seçimindeki Rolü
- c) Çalışma Yaşamını Tanıyalım
- d) Doğru Meslek Seçimi İçin Temel Ölçütler
- e) Mesleklerin Tanıtılması

2.Kendi Başına Yaşama Yeterliliği

170

- a) Hastalıklardan Korunmak
- b) Öz Bakım Becerileri

3.Yaşam Becerileri

174

- a) Öfke Kontrolü
- b) Hayır Diyebilme
- c) Stres Yönetimi
- d) Para Yönetimi
- e) Zamanı Doğru Kullanma/Planlama

f) Çatışma Yönetimi

g) Drama Eğitimi

4.Bağımlılık

182

a) Sigara Bağımlılığı

b) Alkol Bağımlılığı

c) Teknoloji ve İnternet Bağımlılığı

d) Bağımlılık Yapan Maddeler

5.İnsan İlişkileri

184

a) İletişim Becerileri

b) Beden Dili

c) Selamlaşma Ve Nezaket

d) Bağlılık ve Bağımlılık

e) Empati ve Farklılıklara Saygı

f) Doğru Arkadaş Seçimi

g) Ergenlik Dönemi Özellikleri, Karşılaşılan Sorunlar ve Baş Etme Yöntemleri

h) Akran Zorbalığı ve Baş Etme Yolları

6.Haklarımız ve Sorumluluklarımız

191

a) Çocuk Haklarını Kullanma ve Koruma

b) Toplumsal Kurallar ve Önemi

c) İstek ve İhtiyaçlarımız

d) Toplumsal Sorumluluklarımız

e) Kendi Başına Yaşama Yeterliliği

7.Değerlerimiz

195

a) Saygı ve Sevgi

b) Dürüstlük ve Güvenilirlik

c) Alçak gönüllülük

d) Merhamet

- e) Adil Olma
- f) Gönüllülük
- g) Hoşgörü ve Ayrımcılığı Gözetmeme
- h) Örf ve Âdetlere Duyarlı Olmak
- i) Görgü Kuralları
- k) Vatan ve Bayrak Sevgisi
- l) Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşma

8.Mahremiyet Eğitimi

203

- a) Güzel Ahlâklı ve Erdemli Olmak
- b) Beden Mahremiyeti
- c) İletişim ve Sınırları
- d) Özel Alan Mahremiyeti
- e) Kendini Koruma
- f) Kişisel Bilgilerin Paylaşımı

YARARLANILAN KAYNAKLAR

208

GİRİŞ

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü görev alanı kapsamında hizmet sunan çocuk bakım kuruluşlarında yaşayan çocukların yaşam becerilerini geliştirmek, psiko-sosyal, bilişsel ve duygusal yönden gelişimlerini desteklemek ve hayata hazırlamak, amacıyla Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü hazırlanmıştır.

Programın hedefi, düzenli ve belirli aralıklarla çocuklara yönelik uygulamalar yapılarak, çocukları özellikle psikolojik açıdan güçlendirmek, kendilerine güven duymalarını sağlamak ve topluma uyum becerilerini desteklemeye yardımcı olmaktır.

Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü, afet dönemlerinde toplumun incinebilir gruplarından biri olan çocukların yaşları, gelişim özellikleri, ailesi veya tanıdığı diğer kişilerin yaralanmasıyla ya da kaybıyla karşılaşmaları, evlerinden ve alıştıkları çevreden ayrılmaları ve önceki travmatik yaşam deneyimleri göz önünde bulundurularak revize edilmiştir.

ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü çocukların yaş gruplarına göre ihtiyaçları göz önünde bulundurularak düzenlenmiş olup belli temalar ve bu temalara bağlı alt başlıklardan oluşmaktadır. Birçok tema ve alt başlık farklı yaş gruplarında ortak olmasına karşın her konu başlığında eğitimin kazanımları, uygulanacak etkinlikler, değerlendirme yöntemleri ilgili yaş grubunun gelişim özelliklerine göre düzenlenmiştir.

Afet dönemlerinde oluşturulan çadır/konteyner kent gibi toplu yaşam alanlarında çocuklara yönelik yürütülecek psikososyal destek çalışmalarının yapılandırılmış programlar çerçevesinde uygulanması, bir yandan çocuklar için yeni rutinlerin oluşturulmasını ve sürdürülmesini sağlarken diğer yandan çocukların gelişim dönemlerine uygun etkinliklerle normalleşme sürecinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü, 0-18 yaş grubu çocuklara yönelik hazırlanmış olup afet dönemlerinde uygulanmak üzere revize edilen bu versiyon, psikososyal destek ekiplerince toplu yaşam alanlarında uygulanmak üzere 4-18 yaş grubu çocuklara yönelik programları içermektedir. Psikososyal destek çalışmaları kapsamında bakım veren yetişkinlere rehberlik yapmak üzere 0-3 yaş grubuna ilişkin bilgiler için ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü orijinal versiyonundan yararlanabilirsiniz. Programın orijinal versiyonuna aşağıda yer alan kare kodu kullanarak ulaşabilirsiniz.

GENEL AMAÇLAR

ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü, çocukların;

1. Fiziksel, bilişsel, psikososyal ve duygusal gelişim alanlarının desteklenmesine,
2. Kendilerine ve topluma faydalı bir birey olarak yetişmesine,
3. Yaşamlarını sürdürebilmek için gerekli olan bilgi, beceri ve deneyimleri kazanmasına,
4. Kendine güvenen, çevresindeki insanlarla sağlıklı ilişkiler kurabilen, toplumsal kurallara uygun davranan, toplumsal değerlere saygılı bireyler olarak yetişmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Her oturumda birlikte çalışacağınız yaş grubu ile ilgili, başlık, süre, yöntem, ihtiyaçlar, tanımlar, uygulanacak etkinlikler ve değerlendirme kısımlarının yer aldığı bir oturum planı yer almaktadır. Bu oturum planlarının dikkatlice incelenmesi, belirtilen hazırlıkların önceden yapılarak her hususun adım adım uygulanması gerekmektedir.

Çalışma süresince ihtiyaç duyulacak malzemelerin kolayca ulaşılabilecek bir yere konulması etkinliğin verimliliğini artıracaktır.

Kolaylaştırıcılar eğitim sırasında konuşurken, grup üyeleri ile göz teması kurmaya özen göstermelidir.

Kolaylaştırıcılar etkinliklerde, grubun dikkatini dağıtmayacak şekilde hareket halinde olmalı; kolay görünemeyeceği bir yerden gruba hitap etmekten kaçınmalıdır.

Tartışmalar, kolaylaştırıcının kontrolünde ilerlemeli; fikir ayrılıklarının olması halinde, sürece kişiselleştirilmeden müdahale edilmelidir.

Gerek görülmesi halinde, bilgi ve düşüncelerin zenginleştirilmesi amacıyla, kişisel deneyimler amaca uygun şekilde paylaşılmalıdır.

Bu programda önerilen etkinliklerin uygulanmasında, afet dönemlerine özgün koşullarından kaynaklı bazı sorunlarla (çocuk sayısı, çocukların gelişim özellikleri, çocukların travmatik yaşantıları, eğitim mekânının imkânları, kolaylaştırıcılardan kaynaklı sorunlar, materyal kaynağı vb.) karşılaşılması durumunda İl PSD Koordinasyon Birimi ile iletişime geçilmesi ve uygulama yapan diğer kolaylaştırıcılarla deneyim alışverişinde bulunması çok önemlidir.

ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülünde yer alan etkinliklerin mümkün olduğunca değiştirilmeden uygulanması esas olmakla beraber, afet dönemlerinde içeriğini değiştirmemek kaydıyla, kolaylaştırıcılar, çocuk dostu alanlar ile çadır ve konteyner kentler gibi toplu yaşam alanlarında yapılan çalışmalarda koşullara uygun farklı uygulamalar yapabilirler.

PROGRAMIN İLKELERİ

A) ÇOCUKLARLA İLETİŞİMDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- Öncelikli amaç çocukların sürece etkin katılarak bir şeyler öğrenmeleri ve öğrendiklerini yaşamlarında uygulamasıdır.
- Etkinlikler sırasında sade ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.
- Eğitim verilecek grubun özelliklerini önceden anlamak ve buna göre hazırlanmak çok önemlidir.
- Çocukların kendilerine özgü bireysel farklılıklarının olduğu unutulmamalıdır.
- Çocukların okuma-anlama, görme ve fiziksel ihtiyaçlarına göre oturma düzeni oluşturulmalıdır.
- Eğitim ortamının, çocukların güvenliğini en üst düzeyde sağlayacak ve katılımlarını kolaylaştıracak şekilde hazırlanmış olması önemlidir.
- Çocukların dikkatlerini daha kolay toplayabilmeleri için mümkün olduğu kadar bol ışık alan ve çok fazla eğitim dışı uyarının olmadığı bir ortamda etkinlikleri gerçekleştirmek önceliklendirilmelidir.
- Çocuklara her eğitimin başında bu etkinliklere neden katıldıkları ve sonuçta ne elde edecekleri konusunda açık ve net bir açıklama yapmak, çalışmanın sağlıklı ilerlemesi açısından çok önemlidir.
- Kuralları birlikte oluşturmak ve mümkünse başlama, bitirme, ara verme saatlerine, beklentiye göre karar vermek süreci kolaylaştıracaktır.
- Etkinlik esnasında çocuklar arasında bazı rolleri gönüllü olarak dağıtmak ilgiyi artıracaktır.

Eğitim Ortamında Karşılaşılabilecek Zorluklarda Uygulanacak Üç Adım

1. **Adım: “Fark Et”** Etkinlik sırasında çocukların sorun oluşturan davranışlarına müdahale edebilmek için öncelikle bu davranışların farkına varılması gerekmektedir.
2. **Adım: “Tanımla”** Sorun yaratan davranışları doğru tanımlamak önemlidir. Psikolojinin temel bilgilerinden olan “Hiçbir davranış nedensiz değildir” ve “Her davranış bir ihtiyacı karşılamaya yöneliktir” temel yaklaşımından hareketle; “Çocuk bu davranışı neden yapıyor?”, “Bu çocuğun şu andaki ihtiyacı ne?” ve “Ben, çocuğun böyle davranması konusunda eğitimci olarak ne yaptım ya da yapmadım?” soruları cevaplanmalıdır.
3. **Adım: “Yönet”** Bu aşamada çocuğun olumlu davranış göstermesi için ne yapılması gerektiği belirlenip uygulanır. Böylelikle çocuk o andaki ihtiyaçlarını olumlu davranış göstererek de karşılayabileceğini fark eder.

Karşılaşılabilecek Bazı Zorluklar	Neler Yapılabilir?
<p>Sözü uzatan, ilgisiz örnekler veren ya da hikâyeler anlatan katılımcılar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili konuyu yeniden hatırlatarak dikkatleri konuya çekmek • Konunun dışına çıkılmaması doğrultusunda uyarıda bulunmak • Bu konunun oturum sonunda özel olarak görüşülebileceğini söylemek • Konuşmacıya yumuşak bir biçimde ‘Peki biraz toparlayabilir miyiz?’ ya da ‘Lütfen özetler misiniz?’ diye sormak ya da ‘Şunu mu sormak istiyorsunuz?’ diye konuşmacının söylediklerini özetlemek • Grup kuralları koyarken sözü çok fazla uzatmamakla ilgili bir kural koymak ve sözü uzatan olursa ona bu kuralın hatırlatılacağını söylemek • Öğretme yönteminizi değiştirmek: Örneğin, grup tartışmasını yazılı bir etkinliğe çevirmek • Herhangi bir katılımda bulduklarında olumlu bir geri bildirim vermek ve ilave sorular sorarak konuşması için biraz daha cesaretlendirmek
<p>Çekingen, sessiz kalan ve etkinliklere katılmayan katılımcılar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Katılımda bulunmaya hazır olduklarını hissettiğinizde isimleriyle hitap ederek ve sorular yönelterek onları katılımı bulmaya yüreklendirmek ama asla zorlamamak • Göz teması kurmak • Küçük gruplarda grup lideri olmaları için yüreklendirmek • Bu tür katılımcılarla özel olarak görüşerek onları kaygılandıran bir şeyler olup olmadığını öğrenmek • Yapılan yorumları kabul etmek
<p>‘Her şeyi bilen’ katılımcılar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ‘Bu ilginç bir nokta. Diğer katılımcılarımızın bu konuda ne düşündüğünü öğrenelim.’ demek • Oturum aralarında bu katılımcılarla konuşmak
<p>Dalga geçen, alay eden, eğitimi ciddiye almayan katılımcılar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grup kuralları koyarken kimseyle alay etmemek, dalga geçmemek kuralını koymak ve bu davranışlar ortaya çıktığında grup kurallarını hatırlatmak • Bu tür katılımcılara küçük gruplarda liderlik ya da sözcülük görevi vermek • Bu tür davranışlar gösteren katılımcılarla özel olarak görüşmek
<p>Kendi aralarında konuşan katılımcılar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bir süre sessiz kalarak dikkat çekmek • Grup kurallarından ilgili kuralı hatırlatmak • Anlaşılmayan bir şey olup olmadığını sormak
<p>Katılımcıların motivasyonlarının düşük olması</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitimin amacının çok iyi anlatılmak • Eğitimde çeşitli yöntemleri kullanılmak

İlgisizlik, kimsenin konuşmak istememesi	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitimden elde edilecek kazanımları iyi açıklamak • Soru-cevap yöntemini sık sık kullanarak katılımcılara da söz hakkı vermek • Katılımcıların sorulan sorulara yanıt verebilmeleri için düşünmelerine zaman tanımak • Bir soru sorarak sırayla herkesin yanıt vermesini sağlamak • Oyun ve etkinlikler yoluyla grubun kaynaşmasını sağlamak
Katılımcının yanlış bilgi vermesi	<ul style="list-style-type: none"> • Çok nazik bir biçimde doğru olmayan bilgiyi düzeltmek
Saldırgan davranışlar gösterilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • “Kurallarımızda birbirimize karşı saldırgan davranışlar içine girmeyeceğimize karar vermiştik.” diyerek kuralları hatırlatmak • Bu tip davranışlar içine giren katılımcıyla özel olarak konuşmak • Katılımcılara, grup çalışmalarında çatışma ya da farklı fikirlerin ortaya çıkmasının çok doğal olduğunu hatırlatmak
Grupta gerginlik ya da çatışmaların yaşanması	<ul style="list-style-type: none"> • Grup kurallarında kişisel saldırıların olmaması gerektiğine ilişkin bir maddeye yer vermek ve bu kuralı hatırlatmak • Son çare olarak bir ara vermek ve gerginlik yaratan katılımcılarla özel olarak görüşmek
Başkalarının konuşmasına izin vermeyen katılımcılar	<ul style="list-style-type: none"> • Sakin ve katılımcıyı kırmayacak bir biçimde “Görüşlerinizi paylaştığınız için teşekkür ediyoruz. Şimdi diğer katılımcılarımızın neler düşündüklerini öğrenelim” diyerek diğer katılımcıları tartışmaya dâhil etmek • Göz temasını sınırlamak (bir süre katılımcının olduğu tarafa bakmamak)

B) ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUKLARLA ÇALIŞMA

- Grup içerisinde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, disleksi, bedensel veya zihinsel engel tanısı olan, okuma yazma güçlüğü yaşayan, davranış problemi bulunan çocuklar olabileceğini göz önünde bulundurmak önemlidir.
- Fiziksel, işitsel ve görme engelli çocuklar için etkinliklerde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır (Örneğin, etkinlik hareket gerektiriyorsa fiziksel hareketleri çocukların kısıtlı oldukları durumdan farklı şekillendirmek; görme engelli çocuklar için sesli betimlemelere ağırlık vermek gibi).
- Ağır zihinsel engel tanısı olan çocuklar dışında özel gereksinimi olan çocuklar gruba alınabilir.
- Özel gereksinimi olan çocukların gruba alınıp alınmamasında, en önemli ölçüt grup çalışmasına uyum sağlayıp sağlayamayacağıdır.
- Grup uygulamasına alınamayan özel gereksinimi olan çocuklar, boş bırakılmamalı, grup çalışması sırasında onlar için muhakkak başka bir faaliyet organize edilmelidir.
- Özel gereksinimi olan çocuklar grup uygulamasına alındığında, yönergeler gelişim özelliklerine uygun olarak anlatılmalı, özellikle tartışmalarda çok fazla şey beklenmemeli ve çocuk zorlanmamalıdır.

- Özel gereksinimi olan çocuklar grup uygulamasına alındığında, eğer oturumun akışına veya tartışmalara uymakta zorlanıyorsa, bu durumda ona grup içinde başka bir görev verilmelidir (örneğin konuşulanları not almak, grup yöneticisine yardımcı olmak gibi...).
- Çekingen davranış gösteren çocuklar, küçük gruplarda konuşmalarını sağlamak, cesaretlendirmek ve onlara kendilerine uygun roller vermek suretiyle teşvik edilebilir.
- Davranış problemi bulunan çocuklarla karşılıklı tartışmaya girmeden farklı ve olumlu örneklerle sakinleşmeleri sağlanmalıdır.

C) EĞİTİM ETKİNLİKLERİ PLANLAMA İLKELERİ

- Etkinliği planlamaya başlamadan önce etkinlik düzenlenecek grubun yakından tanınması ve özellikleri (yaş grubu, gruptaki çocuk sayısı, grupta bulunan çocuklarla daha önce birlikte çalışıp çalışılmadığı, çocukların birbiriyle ilişkileri vb.) hakkında bilgi sahibi olunması çok önemlidir.
- Her şeyden önce etkinliğin hedefi belirlenerek yola çıkılmalıdır.
- Hedefe bağlı olarak yapılacak etkinlikle çocukların hangi kazanımları elde edeceği somut olarak ortaya çıkarılmalıdır.
- Belirlenen hedef ve kazanımlara ulaşmak için hangi içeriğin (tema-konu) ele alınması gerektiğine karar verilmelidir.
- Kolaylaştırıcılar tarafından süreç planlanırken etkinlik için ayrılacak zaman ve eğitim ortamının imkânları hesaplanmalıdır.
- Etkinliği uygularken kullanılacak yöntem ve teknikler önceden tasarlanmalı ve ona göre bir hazırlık yapılmalıdır. Yöntem ve teknikleri seçerken çocukların sürece aktif olarak katılmaları imkân veren yöntem ve tekniklere öncelik verilmelidir.

Ayrıntılı bir etkinlik akışı planlanmalıdır. Bu kapsamda:

- Çocukların önceki öğrenmelerini planlanan etkinliklerle bütünleştirmek, geçmişte öğrendikleriyle bu etkinliğe bağlantılar kurmalarını sağlamak amacıyla kısa bir giriş planlanmalıdır.
- Her etkinliğe mutlaka bir ısınma çalışmasıyla başlanmalıdır. Isınma çalışması sayesinde çocuklar, yapılacak etkinliğe bedenlen ve zihnen hazırlanmış olurlar. Kolaylaştırıcı ve diğer çocuklarla kaynaşmaları sağlar. Isınma çalışması için oyun seçerken çocuk grubunun özellikleri ve ele alınacak konunun niteliği göz önünde bulundurulmalıdır. (Bu konuda ayrıntılı açıklama "Oyunlar" başlığı altında verilmiştir.)
- Isınma çalışması tamamlandıktan sonra çocukların ele alınacak konu ve yapılması planlanan etkinliklerden haberdar edilmesi, yapılandırma ihtiyaçlarını karşılayacağından, onların motivasyonunu artırır.
- Akış planında sıra ile yapılacak etkinliklerin adım adım, ayrıntılı bir şekilde gösterilmesi önemlidir. Bu bölümde etkinlik yönergeleri, hangi araç ve materyalin nasıl kullanılacağı, hangi açıklamanın kim tarafından ne zaman yapılacağı, sorulacak sorular vb. ayrıntılar belli bir sıra ile düzenlenmelidir.
- Etkinlikler planlanırken çocukların aktif kılınacağı yöntem ve tekniklere ağırlık verilmesi ve çocukların performanslarının ortaya çıkmasını sağlayacak imkânların hazırlanması çok önemlidir.
- Etkinlikler tamamlandıktan sonra, öğrenilenlerin pekiştirilmesi amacıyla konunun özetlenmesi, çocukların amaca ulaşmalarına büyük katkı sağlayabilir.
- Kullanılacak zamanın uzunluğuna göre bir oyun ya da farklı bir etkinlikle çocukların rahatlatılması sağlanmalıdır.

- Etkinlik tamamlandıktan sonra hedeflenen kazanımlara ulaşıp ulaşılmadığını anlamak amacıyla mutlaka bir değerlendirme yapılmalıdır. Ele alınan konunun özelliğine göre bir ölçme aracı kullanılarak etkinliğin değerlendirilmesi önemlidir. Değerlendirme, kolaylaştırıcı tarafından yapılabileceği gibi çocukların kendileri tarafından da yapılabilir. (Ölçme ve değerlendirme araçları bölümünde verilen örneklerden yararlanabilirsiniz.)
- Çocukların nasıl karşılanacağı ve nasıl yolcu edileceği de etkinlik planlamasının bir parçası olarak düşünülmelidir.

D) OYUNLAR

ÇODEP Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülünde oynatılması planlanan oyunlar, eğitim sırasında çocukların, yapılacak etkinliğe ilgisini yönlendirmek amacıyla uygulamanın başında, sonunda veya ihtiyaç duyulan aşamalarda uygulanmak üzere önerilmiştir.

Oyunlar, oynatılma amacına ve yapılarına göre aşağıdaki başlıklar altında gruplandırılabilir:

- Isınma Oyunları
- Tanışma Oyunları
- Dikkat Oyunları
- Takım Oyunları
- Güven ve Motivasyon Oyunları

Programda önerilen oyunlar, ele alınan konu, etkinliği yapacağı grubun özellikleri, etkinliğin yapılacağı alanın imkânları, çocuk sayısı, etkinliğin süresi vb. özellikleri göz önünde bulundurarak planlanmıştır. Oyunun nasıl oynatılacağı açık ve anlaşılır bir şekilde yönergesinde belirtilmiştir. Oyunun amacına uygun oynanabilmesi için mutlaka yönergelere uygun davranılması gerekmektedir.

Oyunlar planlanırken yaş gruplarının özellikleri dikkate alınmış olmasına rağmen program incelendiğinde oyunların büyük bir bölümünün değişik yaş gruplarında önerildiği görülecektir. Eğitim sırasında her seferinde farklı bir oyun oynatmak zorunlu değildir. İhtiyaç duyulduğu takdirde aynı oyun yinelenerek oynatılabilir.

Kolaylaştırıcı bir oyunu ilk defa uygulayacaksa, çocuklara oynatmadan önce mutlaka deneme yapmalıdır. Böylece uygulamada ortaya çıkabilecek sorunları önceden en aza indirme imkânını elde etmiş olacaktır.

ÇIKIŞ BİLETİ İLE DEĞERLENDİRME:

Etkinliğin sonunda çocuklara iki farklı renkte post-it dağıtılır. Etkinliğin başından sonuna kadar yapılanları düşünmeleri istenir. Post-itlerin birisine (örnek: mavi renkli) bu etkinlik sırasında öğrendiği yeni bir şeyi, diğer post-ite (örnek: sarı renkli) ise etkinlikle ilgili neler hissettiğini (yani duygusunu) yazmaları istenir. Post-itlere adlarını yazmak zorunda olmadıkları belirtilir. Çocuklar yazdıkları post-itleri etkinlik alanında kolaylaştırıcının gösterdiği yere yapıştırır. Kolaylaştırıcı zamanı varsa çocuklar gitmeden hızla yazılanlara göz gezdirir.

Özellikle olumsuz duygular belirtilen post-it varsa, kimin yazdığını sormadan yüksek sesle okuyarak bu konuda şu anda yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını gruba sorar. Çocukların önerilerine göre süreç tamamlanır. Kolaylaştırıcının o anda zamanı yoksa post-itler çocuklar gittikten sonra toplanıp değerlendirilir. Varsa üzerinde durulması gereken önemli bir geribildirim, gelecek sefer aynı gruba çalışmaya başlamadan kısaca üzerinde durulur.

PARMAKLA DEĞERLENDİRME:

Etkinlik sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı çocuklardan etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.

UÇAK MODELİYLE DEĞERLENDİRME:

Çocuklara birer A4 kâğıdı dağıtılır. Kolaylaştırıcı uygulamalı olarak gösterip her çocuğun bir uçak modeli yapmasını sağlar. Uçak modelleri tamamlandıktan sonra her çocuğun kendi uçağının bir kanadına bu etkinlik ile ilgili düşüncelerini, diğer kanadına ise duygularını yazması istenir. Herkesin yazma işlemi tamamlandıktan sonra herkes uçağı hazır halde bekler. Kolaylaştırıcı işaret verince tüm uçaklar havaya atılır. Çocuklardan yere düşen uçaklardan birisini yerden alıp kanatlarında yazılanları okuması ve tekrar havaya atması istenir. Bu işlem zamanın durumuna göre birkaç kez tekrarlanır. En sonunda uçak modelleri kolaylaştırıcı tarafından toplanır kanatlarında yazılanlar değerlendirilir.

OYLAMA YOLUYLA DEĞERLENDİRME:

Çocuklara birer A4 kâğıdı dağıtılır. Kolaylaştırıcı uygulamalı olarak gösterip her çocuğun bir uçak modeli yapmasını sağlar. Uçak modelleri tamamlandıktan sonra her çocuğun kendi uçağının bir kanadına bu etkinlik ile ilgili düşüncelerini, diğer kanadına ise duygularını yazması istenir. Herkesin yazma işlemi tamamlandıktan sonra herkes uçağı hazır halde bekler. Kolaylaştırıcı işaret verince tüm uçaklar havaya atılır. Çocuklardan yere düşen uçaklardan birisini yerden alıp kanatlarında yazılanları okuması ve tekrar havaya atması istenir. Bu işlem zamanın durumuna göre birkaç kez tekrarlanır. En sonunda uçak modelleri kolaylaştırıcı tarafından toplanır kanatlarında yazılanlar değerlendirilir.

SÖZLÜ GERİ BİLDİRİMLE DEĞERLENDİRME:

Etkinlik tamamlandıktan sonra çocuklar çember oluşturacak şekilde otururlar. Kolaylaştırıcı, çocuklardan etkinlik sürecini baştan sona düşünmelerini ister. En çok iki cümle söylemek kaydıyla etkinlik ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini söyler. Bir çocuktan başlar ve bir yöne doğru tek tek çocuklardan değerlendirmeleri alınır. Dikkat çeken geri bildirimler konusunda kısa açıklamalar yapılır.

4 – 6 Yaş

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	El, Ayak, Tırnak, Diş ve Vücut Temizliği
HEDEF	Temel öz bakım becerisi kazandırmak
KAZANIMLAR	Ellerini doğru yıkayabilir. Ayak temizliğinin önemini öğrenir. Doğru diş fırçalama becerisi kazanır. Vücut temizliğinin önemli olduğunu bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru cevap, küçük grup çalışması, afiş
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, büyük boy kâğıt, renkli pastel boya, bilgisayar
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
	GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika) Kolaylaştırıcı gruba “Merhaba!” der. Gruba arada katılan biri varsa adını ve yaşını söyleyerek grupla tanışmasını sağlar. Grup kurallarını okuyarak grubun eklemek istediği bir şey var ise ilave eder. <ul style="list-style-type: none">• Söz alarak konuşmak,• Konuşan arkadaşını dinlemek,• Sırasını beklemek. KONU TANITIMI: (5 dakika) “Bu grup çalışmasında beden temizliğinin önemi ve adımları hakkında konuşacağız” der. “Sizce temiz olmak nedir, temiz olmak için neler yaparsınız, bunları konuşacağız?” diyerek etkinliğe başlar.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı gruba “sizinle temiz olmanın faydaları hakkında konuşmak istiyorum. Neden temiz olalım?” diye sorar. Gelen cevapları not alır.

Çıkmamış bir cevap var ise kendisi ilave eder.

- Mikropları uzaklaştırır,
- Sağlıklı kalmanızı sağlar,
- İnsanlarla ilişkiler daha yakın olur (ter ve ayak kokusu insanları uzaklaştırır).

Sonrasında grubu dörde bölerek her gruba farklı bir tema verir.

- Grup: el temizliği
- Grup: ayak ve tırnak temizliği
- Grup: diş fırçalama
- Grup: vücut ve saç temizliği

Her gruptan kendisine verilen tema için neler yapılması gerektiğini belirten bir resmi 10 dakika içerisinde hazırlamalarını ister. 10 dakika sonra grup üyeleri sıra ile çıkarak kendilerine verilen konuların olduğu afişleri gösterir. Anlatmak isteyen çocuklara fırsat verilir. Kolaylaştırıcı eksik ya da yanlış var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

1. EL TEMİZLİĞİ

- Dışarıdan geldikten sonra,
- Tuvaletten önce ve sonra,
- Yemeklerden önce ve sonra,
- Kirli olan bir yere dokunduktan sonra eller bol su sabunla yıkanır.

2. AYAK VE TIRNAK TEMİZLİĞİ

- El tırnaklarını her hafta yuvarlak, ayak tırnaklarını 3 - 4 haftada bir düz kesmek,
- Eve gelince ayakları yıkamak ve parmak aralarını kurulamak,
- Her gün temiz çorap giymek,
- Ayağın rahat edeceği ayakkabılar seçmek gerekir.

3. DIŞ TEMİZLİĞİ

- Günde iki kere diş fırçalamak,
- Aşırı tatlı yememek,
- Hiçbir sorun olmasa da 6 ayda bir doktora gitmek gerekir.

4. SAÇ VE VÜCUT TEMİZLİĞİ

- (sıcak havalarda daha sık) bol su ve sabun ile banyo yapmak,
- Saçımızı yıkayıp taramak,
- Terlediğimizde hemen banyo yapma fırsatımız yoksa koltuk altlarını silmek,
- İç çamaşırlarımızı düzenli değiştirmek.

Her grup sonunda etkinliğe katılan tüm çocuklar grubu alkışlar. Afişler duvara yapıştırılır.

ÖZET/SONUÇ: (10 dakika) Kolaylaştırıcı

“Ellerinizin, ayaklarınızın, dişlerinizin ve vücudunuzun dili olsaydı yıkanmadan önce ve yıkandıktan sonra bize ne derdi?” diye sorup yanıtları kısaca alınır.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)	<p>Çocuklar ayağa kalkar. Çember oluşturur. Ellerinde bir güvercin varmış gibi ellerini tutar. Etkinlik hakkında düşüncelerini söyleyerek güvercini uçur. Sonrasında kollarını yukarı kaldırarak bekler. Tüm grup tamamlayınca kollar havada uçuyormuş gibi yaparak yerlerine geçerler.</p>
DEĞERLENDİRME: (5 dakika)	<p>Gün sonunda çocuklardan; bu konuyu önemli ve faydalı bulmuşlarsa sağ el başparmakları yukarı, eğer önemsiz ya da faydalı olmadığını düşünüyorlarsa sağ el başparmağı aşağı olacak şekilde değerlendirmeleri istenir. Kolaylaştırıcı, olumsuz geri bildirim gelmiş ise “Ne yapsaydık daha faydalı olurdu?” diye sorarak çocuklardan geri bildirim alarak etkinliği değerlendirir. Çocuklar birbirlerini alkışlayarak etkinlik alanından ayrılırlar.</p>

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Diş Koruma ve Temizliği
HEDEF	Diş fırçalamanın önemini kavratmak ve diş fırçalama alışkanlığı edinmesini sağlamak.
KAZANIMLAR	Dişlerin neden fırçalanması gerektiğini ve nasıl fırçalanacağını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaparak uygulama, soru-cevap, hikâye
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, renkli keçeli kalemler, diş fırçası ve bir macun
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)	<p>Çocuklar etkinlik alanına gelince U düzeninde oturmaları sağlanır. Kolaylaştırıcı önemli bir konu hakkında konuşulacağını ancak öncesinde bir hikâye anlatmak istediğini söyler. Katılımcıların hikâyeyi dikkatle dinlemelerini ister.</p>
KONU TANITIMI: (5 dakika)	<p>Kolaylaştırıcı ağız kapalı bir şekilde dişlerini göstererek gruba hikâye anlatmadan önce bugünkü konuyu tahmin etmelerini ister. Doğru tahmin geldiyse hemen yoksa doğru tahmin gelene kadar dişlerini gösterip sormaya devam eder.</p>

ETKİNLİK: (30 dakika)

“Küçük bir çocuk varmış. Bu çocuk 5 yaşındaymış. Anaokuluna gidiyormuş. Her sabah erken kalkıp hazırlanmış. Kahvaltısını yapar ama sonrasında dişlerini fırçalamazmış. Kahvaltıdan sonra sık sık dişlerini fırçalama konusunda üşengeçlik edermiş. Bir sabah yine erkenden uyanmış ama dişi çok ağrıyormuş. Diş doktoru onu tedavi etmiş. Ayrıca bir fırça ve diş macunu hediye etmiş.”

Ardından

- Ağız ve diş sağlığı neden önemlidir?
- Ağız ve diş sağlığına zarar veren yiyecek ve içecekler nelerdir?
- Diş temizliği neden ve nasıl yapılmalı?
- Bir günde dişler kaç kere fırçalanmalı diye sorulur.

Katılımcıların cevapları sembolik resimler ile tahtaya ya da kartona çizilir.

Ardından kendi ağız ve dişlerinin resimlerini çizmeleri istenir. Çizdikleri diş resimlerini işaret parmaklarını fırça gibi kullanarak üst dişlerini yukarıdan aşağıya doğru, alt dişlerini ise aşağıdan yukarı doğru fırçalamaları istenir. Son olarak dişlerin çiğneme yüzeylerinin fırçanın ileri geri hareket ettirilerek fırçalanması gerektiği çizilen resimler üzerinde gösterilerek anlatılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Tahtaya çizilen resimlerden cevaplardan eksik var ise kolaylaştırıcı tarafından tekrar edilerek eksikler tamamlanır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklar ayakta halka şeklinde toplanır. Kolaylaştırıcı yönergesi ile,

Ağız deyince iki kere alkış

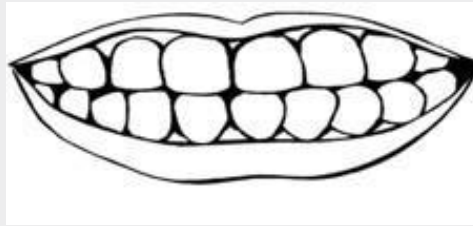
Sağlık deyince eller çapraz yapılarak omuzlara vurması söylenir.

Kolaylaştırıcı önce yönergeyi sıra ile uygular ardından karışık söyleyerek devam eder. Süre sonunda herkesin birbirini alkışlaması istenir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Yazı tahtasına diş resmi çizilir. Dişlerin üzeri kirleri temsilen keçeli kalem ile çizilir. Özellikle dişlerin kesiştiği yerler daha çok belirginleştirilir. Çocukların, *gönüllülük esasıyla*, kirliliği ve temiz diş arasında değerlendirme yapmalarını sağlamak için tahtadaki dişleri fırçalayarak temizlemeleri istenir. Fırçanın değdiği kalem izlerinin teker teker silinmesinin neden olduğu sorulur. Kolaylaştırıcı doğru teknik ile dişleri fırçalayamayan çocuklara (diş etinden dişin ucuna doğru yuvarlak hareketler ile) doğru diş fırçalamayı gösterir. Grubun diş temizliğinin iyi bir fırçalama ile mümkün olacağını gözlemlemesi sağlanır. Eksik ya da yanlış uygulama var ise kolaylaştırıcı değerlendirerek etkinliği tamamlar. Sonra herkes birbirini alkışlayarak etkinlik sonlandırılır.

Aşağıdaki diş resmi bu etkinlik için kullanılabilir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Çevre Temizliği
HEDEF	Çevre temizliğine duyarlı olmasını sağlamak Kendine düşen sorumlulukları uygulamasını sağlamak
KAZANIMLAR	Çevre temizliği konusunda kendine düşen sorumlulukları söyleyebilir. Çevre temizliği için farkındalık geliştirir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, hikâye, resim boyama
ARAÇ VE MATERYALLER	Beş adet küçük koli, kâğıt, cam, plastik, alüminyum, pil sembolü olan boyama resimleri ve çöpleri, yapışkan, boya kalemi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcılara “hoş geldiniz” der. Katılımcıların etkinlik alanında ayakta çember oluşturmasını sağlar. Büyük hareket küçük hareket oyunu oynatılır. İlk iki hareketi kolaylaştırıcı yapar. Önce küçük sonra büyük hareket (örneğin; küçük hareket el şıklatmak, büyük hareket topa vurur gibi yapmak) ardından grup yapar. Ardından tüm grup, sıra ile bir küçük bir büyük hareket yapar ve oyun sonlandırılır.</p> <p>Oyun bitiminde kolaylaştırıcı gruba “Çevremize neden dikkat ediyoruz?” sorusunu yöneltir. Doğru cevaplar desteklenerek çevre temizliğinin önemi üzerinde durulur.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Katılımcılara çevre temizliği konusunda konuşulacağı bilgisi verilir. Nelere dikkat ettikleri sorulur. Doğru davranışlar desteklenerek çevre temizliği ve geri dönüşüm hakkında bilgi verilir, kişilere düşen sorumluluklar üzerinde durulur.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Her atık çöp değildir. Bazıları tekrar kullanılabilir. Bunlar nelerdir?” diye sorar. Gelen cevaplar arasında KÂĞIT, CAM, PLASTİK, ALÜMİNYUM, PİL* olmalıdır. Eğer bunlardan biri eksik söylenmişse kolaylaştırıcı tamamlar. Grup beşe bölünür. Önceden hazırlanan sembol resimlerin olduğu kâğıtlar ve pastel boya her bir gruba dağıtılır.</p> <p>Resimleri boyamaları için beş dakika verilir. Etkinlik alanına daha önceden geri dönüşüm kutusu yapılabilecek beş adet küçük karton koli hazırlanır. Her bir resim bir koliye yapıştırılarak bir geri dönüşüm kutusu hazırlanır. Kolaylaştırıcı daha önceden hazırlanmış olan geri dönüşüm çöplerini (materyallerini) çıkararak etkinlik alanında ortaya döker.</p> <p>Çocukların sıra ile geri dönüşüm materyallerini ilgili kutuya atmaları istenir. Çocuklara alanın temizlenmesinden önce ve sonrasına ait değerlendirme yapmaları istenir. Nasıl bir alanda daha rahat oyun oynayacakları sorulur? Mümkün ise bu etkinliğin bahçede yapılması çevre temizliği açısından tercih edilmelidir.</p> <p><i>*Afet dönemlerinde atık çeşidi ve sayısı imkânlar dâhilinde değiştirilebilir.</i></p>

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı kısa bir tekrar yapar.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklara arkalarına yaslanmaları söylenir. Kolaylaştırıcı iki öykü anlatacağını ve öyküdeki ortamı hayal etmelerini ister. Öykü, sakın bir ses tonu ile okunmalıdır.

- ÖYKÜ:** Hafta sonu hava çok güzeldi. Beyaz gömleğim ve sarı pantolonumu giydim. Çantama matara ile su ve bir sandviç koydum. Sokakta yürümeye başladım. Karşıdan karşıya geçerken sürücüler bana yol verdi. Yakındaki bir ormanda yürüyüş yapmak istedim. Orman çok güzeldi, mis gibi kokuyordu ve kuş sesleri beni çok mutlu etti. Bir süre sonra çok yoruldu ve acıktım. Ağaçların arasında oturup sandviçimi yerken bana kuşlar ve sincaplar da eşlik etti. Daha sonra kalktım evime yakın olan bir parka giderek biraz kitap okudum ve çocukları izledim. Çok güzel çiçekler ve kelebekler vardı. Park çok temiz ve çocuklar çok mutluydu.
- ÖYKÜ:** Hafta sonu hava çok güzeldi. Beyaz gömleğim ve sarı pantolonumu giydim. Çantama bir pet şişe ile su ve bir sandviç koydum. Sokakta yürümeye başladım. Karşıdan karşıya geçerken bir arabanın egzozundan siyah dumanlar çıktı. Öksürmeye başladım. Araçlara gerekli düzenleme yapılmadığı için bana ve çevreye zarar veriyordu. Bundan dolayı güzel çiçekler çürüyordu. Ormana doğru yürüdüm. Daha önce ormanda yürüyen insanlar yiyecek artıklarını, poşetleri ve pet şişeleri atmıştı. Geri döndüm ve parka doğru yürümeye başladım. Burada da durum farklı değildi. Etrafta çöpler vardı ve yemekten vazgeçtim. Bazı salıncakların zincirleri kırılmış, bazı kaydıraklara ters taraftan binen çocuklardan dolayı kayma kısmı çocukların ayakkabıları ile kirlenmiş bundan dolayı da kıyafetlerine bulaşmıştı. Kendimi iyi hissetmediğim için bu güzel havayı değerlendiremeden eve dönmek zorunda kaldım.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, "Şimdi hangi öyküyü daha çok beğendiğinizi ve neden beğendiğinizi ve hangi parkta oynamak istediğinizi söyleyin." diyerek çocukların sıra ile görüşlerini alır. Gruba, söylenen cümleler için doğru ise evet yanlış ise hayır diye söylemelerini ister.

SORU	DOĞRU	YANLIŞ
1. Temiz bir çevrede yaşamak sağlıklı olmak için gereklidir.	✓	
2. Her atık çöp değildir.	✓	
3. Bütün çöpler aynı çöp kutusuna atılabilir.		✓
4. Çevreyi temiz tutmak, sadece temizlik görevlilerinin işidir.		✓
5. Yerlere çöp atılmamalı ve tükürülmemelidir.	✓	
6. Kullanılmayan ilaçlar çöpe atılmamalı, bir sağlık kuruluşuna teslim edilmelidir.	✓	
7. Çöp poşetleri ağzı bağlanarak çöp kutusuna atılmalı, dışarıda herhangi bir yere bırakılmamalıdır.	✓	
8. Herkes sorumluluklarını yerine getirirse çevre daha temiz olur.	✓	

Kolaylaştırıcı gelen cevaplara göre değerlendirme yapar. Yanlışlar var ise birlikte doğru olan tekrarlanır. Çocuklara “Sıra ile bugüne ilişkin aklınıza gelen bir cümle söyleyin der.” En az bahsedilen konu üzerine vurgu yapılır. Ardından kendilerini alkışlaması söylenerek etkinlik sonlandırılır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Gıda Temizliği
HEDEF	Yiyecek temizliğinin sağlığa etkilerinin öğrenilmesini sağlamak
KAZANIMLAR	Sağlık için gıda temizliğinin önemini öğrenir. Gıda temizliği konusunda nelere dikkat edilmesi gerektiğini söyleyebilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Cerrahi maske, mikrop ve gıda resmi, bant
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı daha önceden katılımcı sayısı kadar sandalyeyi etkinlik alanında çember olacak şekilde dizer. Bir tanesinin arkasına mikrop resmi ve bir yiyecek resmi yapıştırır. Bu esnada bir çocuk şarkısı çalmaktadır. Çocukları müzik eşliğinde dans ederek etkinlik alanına girer. Müzik durduğunda otururlar. Kolaylaştırıcı mikrobun üzerine oturan kişiyi hasta kabul edip maske takarak oyundan çıkarır. Oyun böylece sürer. Süreye göre son katılımcıya kadar devam eder.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Hasta olmamak için neler yapmamız gerekir?” diye sorar. Gıda temizliği cevabı gelene kadar sormaya devam eder. Eğer bu cevap gelmemiş ise “Bugün sizinle temiz yiyecekler hakkında konuşacağız” diye konuyu duyurur.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı bir öykü anlatmak istediğini söyleyerek Emre’nin hikâyesini anlatmaya başlar. (Kaynak: https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/A%205.pdf)</p> <p>“Emre okuldan gelir gelmez çok acıktığı için ellerini bile yıkamadan hemen yemek yer. Yemeğini çabucak bitiren Emre ödevlerini yapar ve biraz çalıştıktan sonra dinlenmek ve tekrar acıkan karnını doyurmak için domates, salatalık ve peynir alır. Yıkamayı unuttuğu domates ve salatalığı doğrar; aynı bıçakla peyniri dilimler ve ekmek arasına yerleştirir. Hazırladığı sandviçin yanına bir bardak süt de alır. Emre sütün çocuklar için ne kadar faydalı bir gıda olduğunu bilmektedir. Ancak hava sıcaktır ve süt şişesi masanın üstünde kalır. Emre sandviçini yer, ödevlerini bitirir ve dişlerini fırçaladıktan sonra yatar. Emre, kahvaltı yapmanın ne kadar önemli olduğunu bildiği halde, sabah biraz midesi bulandığı ve karnı ağrıdığı için kahvaltı yapmak istemez. Açlığını gidermek için dün masanın üzerinde bıraktığı süt şişesinden sütünü içer ve okuluna gider. Üçüncü dersin sonuna doğru Emre’nin karın ağrıları artar, kusmaya başlar. Emre hastalanmıştır...</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

“Sizce Emre neden hastalandı? Emre’nin hastalanmasına neden olan şey neydi?” diye sorar. Gelen cevapları değerlendirir. Eksik var ise kendisi tamamlar.

- Ellerini yıkamadan yemeğe oturması (El yıkamanın önemi vurgulanır)
- Domates ve salatalığı yıkamaması (Sebze ve meyvelerin bol suda ve çok iyi yıkanması vurgulanır)
- Yıkamamış domates ve salatalıktan bıçağa bulaşan mikropların peynire geçmesi (Süt ürünlerinin üzerinde hızlıca mikropların çoğalacağı vurgulanmalı.)
- Sütü masada bırakması (Tüm proteinler gibi süt ve süt ürünleri de sıcak havada çok daha hızlı bozulur. Sıcakta bozulan sütü içmesinin onu zehirlediği vurgulanmalı.)

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Bozulmuş ve iyi yıkanmamış sebze ve meyvelerin hastalıklara sebep olacağı tekrar vurgulanır. Ellerimizi, sebze ve meyveleri bol su ile yıkayarak tüketmenin hastalıktan koruyabileceği ve daha sağlıklı olunabileceği söylenir. Etkinlik sonlandırılır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı müzik eşliğinde çocuklara çember halinde olan sandalyelerin etrafında oynamalarını söyler. Müzik durduğunda mikrop resminin üzerine oturan çocuğa hikâyeye ve gıda temizliğine ait bir soru sorulur. Bu oyun çocukların gıda temizliğinin çocuklar tarafından tamamı ile öğrenildiğine kanaat getirilene kadar devam edilir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Gün sonunda çocuklara; bu konunun önemli ve faydalı olduğunu düşünüyorsanız sağ el başparmağınızı yukarı, eğer önemsiz ya da faydalı olmadığını düşünüyorsanız sağ el başparmak aşağı olacak şekilde değerlendirmeleri istenir. Parmaklarını aşağı doğru tutarlara neleri farklı yapmak ya da neleri ilave etmenin onlar için daha iyi olacağı sorulur. Gelen cevaplara göre kolaylaştırıcı ilave edebileceklerini eder, edemeyeceklerini başka bir etkinlikte konuşmak üzere not alır. Herkes birbirini alkışlayarak etkinlik alanından ayrılır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Tuvaleti Kullanma Alışkanlığı
HEDEF	Tuvaleti temiz kullanma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Tuvalet öncesi ve sonrası el yıkama becerisi kazanır.• Tuvalete girmeden önce ve çıktıktan sonra sifon çekmenin önemini öğrenir.• Klozet ve alaturka tuvaleti nasıl kullanacağını bilir.• Tuvaleti temiz tutmanın önemini kavrar.

YÖNTEM VE TEKNİKLER	Afiş hazırlama, soru cevap		
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası kalemi, resim kâğıdı, boya kalemleri		
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika		
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gruba merhaba der. Katılımcılar etkinlik alanında ayakta çember oluşturur. Yağ satarım bal satarım oyununun yönergesini vererek mümkünse müzik eşliğinde oyunu başlatır.</p> <p>En az altı kişi ve bir mendil ile oynanır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bir ebe seçilir, mendil ebeye teslim edilir. Diğer çocuklar, yüzleri birbirine dönük olacak şekilde bir çember oluşturarak yere otururlar. Oturan çocuklar oyun esnasında arkalarına dönüp bakamazlar. Sadece arkalarındaki zemini elleriyle yoklayabilirler. Ebe, elinde mendili, çemberin etrafında dolaşmaya başlar, bir yandan da durmaksızın şu ezgili tekerlemeyi söyler: <table border="0" style="margin-left: 40px;"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Ustamın kürkü sarıdır, Satsam on beş liradır. Zam-bak Zum-bak Dön arkana iyi bak.</td> <td>Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Alacağına, vereceğine Bir kaşık ayran Yarın sabah bayram.</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> Bir süre sonra mendili oturan çocuklardan birinin arkasında habersizce bırakır. Bu çocuk arkasına mendil bırakıldığını fark etmezse ebe bir tur döndükten sonra bu çocuğun omzuna dokunur ve mendili fark etmemiş olan çocuk yeni ebe olur. Arkasına mendil bırakılan çocuk bunu fark ettiğinde ise, derhal mendili kapıp ebeyi aynı yönde kovalamaya başlar. Kovalamaca sırasında çemberdeki diğer çocuklar tekrarlar "tavşan kaç, tazi tut!" diye bağırarak tempo tutarlar. Ebe çember etrafındaki turunu yakalanmadan tamamlayıp arkasına mendili bıraktığı oyuncunun boşalttığı yere oturmayı başarır, ayakta kalan oyuncu yeni ebe olur ve tekerlemeyi söyleyerek çember etrafındaki turuna başlar. Eğer ebe, mendille kendisini kovalayan oyuncuya yakalanırsa ebe değişmez. Ebe mendili tekrar alır ve başa dönülür. 	Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Ustamın kürkü sarıdır, Satsam on beş liradır. Zam-bak Zum-bak Dön arkana iyi bak.	Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Alacağına, vereceğine Bir kaşık ayran Yarın sabah bayram.
Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Ustamın kürkü sarıdır, Satsam on beş liradır. Zam-bak Zum-bak Dön arkana iyi bak.	Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Alacağına, vereceğine Bir kaşık ayran Yarın sabah bayram.		

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı grubun U düzeninde oturmasını sağlayarak; tuvalet kullanma alışkanlıklarımız ile ilgili konuşulacağını söyler. Gruba sıra ile nelere dikkat edilmesi gerektiğini sorar. Kolaylaştırıcı gelen cevapları not alır. Etkinlik sonunda tekrar değerlendirileceğini söyler. Söylenenleri aşağıdaki gibi sıralayarak yazar. Çocuklarla birlikte birkaç kez tekrar eder.

- Tuvalete girmeden önce ellerini yıkamak,
- Tuvalet sonrası önden arkaya doğru tuvalet kâğıdı ile temizlik yapmak, (El hijyeni açısından tercih edilmese de bazı kültürlerde su ile temizlik de yapılmaktadır. Eğer ıslak temizlik yapılacaksa tuvalet kâğıdı ile silindikten sonra ıslak temizlik yapılmalı ve tekrar tuvalet kâğıdı ile kurulmalıdır.)

- Çöpü çöp kovasına atmak,
- Temiz el ile sifona basmak,
- Varsa tuvalet fırçası kullanmak,
- Dışarıya taşanı silmek,
- Elleri yıkamak, kâğıt havlu ile kurulamak,
- Kâğıt havlu yok ise havluyu kullanıp yerine geri asmak.

ETKİNLİK: (20 dakika)

Grubu ikiye böler. Birinci ve ikinci gruba olumlu tuvalet alışkanlıklarına ait bir resim çizmelerini ister. Her iki gruba da resim kâğıdı ve boya kalemleri dağıtır. 15 dakika sonra grup liderleri çıkarak yaptıkları resmi anlatarak duvara asar. Gruplar birbirini alkışlar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı doğru ve yanlışları kısaca tekrar eder.

OYUN/RAHATLAMA: (15 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara ortak tuvaletleri pis bırakmamak için gereken adımları sözlü olarak tekrar söyler. Gruptaki herkes doğru davranışları söyler. İlk bitiren oyunu kazanır.

- Tuvalete girmeden önce ellerini yıkamak,
- Tuvalet sonrası önden arkaya doğru temizlik yapmak,
- Çöpü çöp kovasına atmak,
- Temiz el ile sifona basmak ya da su dökmek,
- Varsa tuvaleti temizlemek için tuvalet fırçası kullanmak,
- Dışarıya taşanı silmek,
- Elleri yıkamak, kâğıt havlu ile kurulamak,
- Kâğıt havlu yok ise, havluyu kullanıp yerine geri asmak.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı oyun bitiminde çocukların etkinliği değerlendirmesini ister. Etkinlik eğlenceli ve öğretici geçtiyse alkışlamalarını, eğlenceli ve öğretici olmadığını düşünüyorlarsa ellerini dizlerine koyarak beklemeleri istenir. Olumsuz düşünelere, nasıl daha eğlenceli ve öğretici hale getirilebileceği sorulur. Gelen yorumlara göre eksikler tamamlanır. Kolaylaştırıcı alandan ayrılmadan önce herkesin kendini alkışlamasını söyleyerek etkinliği sonlandırır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Temel Besin Kaynaklarımız
HEDEF	Yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı geliştirmek
KAZANIMLAR	Yeterli ve dengeli beslenme kavramını bilir. Besin öğelerini ve gruplarını, bunların hangi besinleri içerdiğini ve birbirini karşılayan besinleri bilerek tüketir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru - cevap, poster hazırlama
ARAÇ VE MATERYALLER	Birer tane; <ul style="list-style-type: none"> • Sebze ve meyve grubuna ait, • Süt ve süt ürünleri grubuna ait, • Et ve et ürünleri grubuna ait, • Kuru baklagiller grubuna ait, • Tahıl grubuna ait ve içecekler grubuna ait resim. • Boya kalem • Gülen surat, asık surat, ifadesiz surat resimleri ve post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı etkinlik alanını önceden U düzeninde hazırlayarak müzik eşliğinde çocukları içeri alır. Ayakta çember şeklinde olmalarını sağlar. Postacı oyunu oynanacağı ve bu oyunu bilen olup olmadığını sorar. Var ise çocuklardan nasıl oynanacağını anlatmalarını ister. Sonrasında kendisi kısa bir tekrar yaparak “Önce ben söyleyeceğim, sonra kim ortada kalırsa o postacı olacak.” diyerek oyuna başlar.</p> <p>POSTACI OYUNU:</p> <p>Çocuklar ayakta çember şeklinde dizilir. İlk ebe kolaylaştırıcı olur. (Çocuklar yönergeyi uygulamakta zorlanırsa kolaylaştırıcı ebeye 2. ebe olarak eşlik edebilir.)</p> <p>Ebe: Postacı geldi Katılımcılar: Ne getirdi? Ebe: İncik boncuk Katılımcılar: Kime kime? Ebe: Üzerinde..... olana der. Ebenin söylediği özellikte olanlar yer değiştirmelidir. Değişemeyen ebe olur. Oyun bu şekilde sürdürülür. Oyunun bitiminde çocuklar kendilerini alkışlar. Yerlerine geçmeleri istenir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Beslenme sadece açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak, canının çektiği şeyleri yiyip içmek değildir. Sağlıklı olmak, büyüyüp gelişmek için vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yenmesidir. Yaşamımızı sürdürmek için beslenmemiz gerekir” diyerek konu hakkında kısa bir bilgi verir.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı “İhtiyacımız kadar beslenmeliyiz. Her gün üç öğün beslenmeye düzenli beslenme denir. Öğünlerde her çeşit besinden yeteri kadar tüketmeye özen göstermek gerekir. Buna dengeli beslenme denir. Peki dengeli beslenmek için hangi besin gruplarını tüketmeliyiz?” diye sorar.

Gelen cevaplar için besin grubuna ait resimleri çıkararak bu konuda katılımcıların fikrini sorar. Eksik var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

- Sebzeler ve meyve grubu
- Süt ve süt ürünleri grubu
- Et grubu
- Kuru baklagiller grubu
- Tahıl ve ekmek grubu
- Su ve diğer içecekler*

* Afet dönemlerinde çocukların öncelikle dağıtımı yapılan ve bu grupta yer alan besinlerle hazırlanan sağlıklı yiyecekleri tüketmeleri vurgulanabilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Beslenme temel ihtiyaçlarımızdan biridir. Yaşamak büyümek ve gelişmek için beslenmek zorundayız. İhtiyacımız kadar beslenmeliyiz. Her gün üç öğün beslenmeye düzenli beslenme denir. Öğünlerde her çeşit besinden yeteri kadar tüketmeye özen göstermek gerekir. Buna dengeli beslenme denir. Düzenli ve dengeli beslenmek bizim sağlıklı büyümemizi sağlar, vücudumuza enerji verir.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı herkesi boş alana alır. “Şimdi sizinle serçenin kahvaltısı oyununu oynayacağız.” der ve yüksek sesle anlatır. Çocuklar hareketleri istedikleri gibi canlandırır.

- Bir ağacın dalında uyuyan serçe uyandı → Çocuklar yere oturur, kolları yukarı kaldırır ve çırpır
- Kuş çok yükseklerde uçuyor → Çocuklar kuş gibi uçarak yükseklerde olduklarını düşünürler
- Kuş solucan bulmak için alçaklara indi → Çocuklar kollarını yana açarak ve dikkatle bakarak sınıfta dolaşırlar
- Sonra serçe bir solucan buldu → Çocuklar oturur eller yerde baş önde
- Kuş ağaca geri döndü en yüksek yerine kondu → Kollar yanda uçma hareketi yaparak ağaca geri dönerler.
- Herkes birbirini alkışlar.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Duvarda farklı köşelere yuvarlak kartonlardan bir tane gülen surat, bir tane asık surat, bir tane de ifadesiz surat resmi asılır. Katılımcılara bir tarafı yapışkanlı post-itler dağıtılır. Bugünkü etkinlik onlar için faydalı olmuş ise gülen suratın altına, faydalı olmamışsa asık suratın altına, bu konuda kararsız ise ifadesiz suratın altına yapıştırarak o köşede beklemelemlerini ister. Olumsuz ve kararsız ifade edenlerin neden faydalı bulmadıkları sorulur. Gelen cevaplara göre kolaylaştırıcı da gelen cevapları değerlendirir. Kendilerini alkışlamalarını sağlayarak etkinlik bitirilir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Çeşitli Besinleri Tüketmenin Önemi • Yeterli Beslenme
HEDEF	Çeşitli besinleri tüketme alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çeşitli besinleri tüketmenin önemini öğrenir. • Her besin grubunu içerecek şekilde öğün hazırlamayı öğrenir. • Sağlıklı beslenme adımlarını bilir. • Yeterli ve dengeli beslenme kavramını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru - Cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Yok
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcılara “Hoş geldiniz” der. Katılımcıların etkinlik alanında ayakta çember oluşturmasını sağlar. Büyük hareket küçük hareket oyunu oynatılır. İlk iki hareketi kolaylaştırıcı yapar. Önce küçük sonra büyük hareketi (örneğin küçük hareket el şıklatmak büyük hareket topa vurur gibi yapmak) sonra grup yapar. Ardından tüm grup üyeleri sıra ile bir küçük bir büyük hareket yaparak oyun sonlandırılır. Oyun bitiminde kolaylaştırıcı “Daha önce sizinle temel besin grupları üzerine konuşmuştuk.” der.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>“Peki, bu gruplardan sevdiğimiz ve sevmediğimiz var mı? Hep sevdiğimizden yersen ne olur” diye sorar. Gruptan gelen cevaplar sonrasında “Bugünkü konumuz çeşitli besinleri tüketmenin önemi hakkında konuşacağız.” diye konu tanıtımını yapar.” Besinler bizim büyümemiz ve gelişmemizi sağlar. Besinlerden faydalanmamız için beslenme alışkanlıklarımızın düzenli olması gerekir. Gün içinde sabah öğlen ve akşam olmak üzere 3 öğün yemek yemeliyiz.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı çocuklara “Kahvaltı çok önemi bir öğündür. Kahvaltı yapmadan güne başlarsak etkinlikleri yapmakta zorlanabiliriz. Dikkatimiz dağınık, zihnimiz iyi çalışmaz. Dinlediklerimizi anlayamayız. Bu nedenle sabahları çok iyi bir kahvaltı ile güne başlamalıyız.” der.</p> <p>Çocuklara kahvaltıda neler yeneceği sorulur. Kolaylaştırıcı gelen cevaplara göre eksikleri aşağıdaki gibi tamamlar.</p> <p>Peynir, zeytin, yumurta, iki dilim ekme, mevsimine göre domates, salatalık ya da havuç yenebilir. Mümkünse hazır paketli gıdalar tüketmemeliyiz.</p> <p>Grup sayı yöntemi ile üçe bölünür.*</p> <p>1. Gruba sabah kahvaltısında ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.</p> <p>Gündüz yaşantımız akşam ve geceye göre daha hareketli geçer. Öğle yemeği bize gündüz yaptığımız etkinlikler için gereken enerjiyi sağlar. Öğle yemeğinde neler yeneceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.</p>

Öğle yemeğinde makarna, pilav ya da patatesten birini seçerek bir tabak yiyebiliriz. Sebzedden, etten, kuru fasulyeden ya da nohuttan yapılmış bir tabak yemek yemeliyiz. Bunların yanında çorba, salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Ayran ya da taze meyve suyu içebiliriz.

2. Gruba öğle yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Sabah, öğle ve akşam yemeklerine ana öğün denir. Ana öğün aralarında da bir şeyler yiyebiliriz. Ana öğün aralarında yenilen yiyeceklere ara öğün denir. Ara öğünde bir meyve, yoğurt yiyebilir, ayran ya da süt içebiliriz.

Akşam yemeği de diğer öğünler gibi çok önemlidir. Akşam yemeklerine de özen göstermek gerekir. Akşam yemeğinde yeterli beslenirsek uykuda vücudumuz gereği gibi çalışır.

Akşam yemeklerinde mümkünse bir tabak sulu yemek yemeli ya da bir kâse çorba içilmelidir. Yemek etten, sebzedden, kuru fasulye ya da nohuttan yapılmış olabilir. Salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Evde yapılmış meyve suyu ya da ayran içebiliriz. Yarım tabak makarna ya da pilav yiyebiliriz.

3. Gruba akşam yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Sabah, öğle ve akşam yenilen öğünler ana öğünlerdir. Bunların arasında ara öğünler de yenebilir.

**Afet dönemlerinde toplu yaşam alanlarında çocukların beslenme şekli ve düzenine göre uyarlanabilir.*

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı gruplara düzenli ve yeterli beslenmek için üç ana öğün yenmesinin önemli olduğunu vurgular. Sabah, öğle, akşam ana öğünlerin sağlığımızı kadar günlük faaliyetlerimizi de etkilediğini belirtir.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

Çocuklar ayakta çember oluşturur. Sıra ile bir meyve adı söylemeleri istenir. Grup söylenen meyveyi toplar gibi yapar. Elma ise yukarı doğru uzatarak, çilek ise aşağı doğru eğilerek üzüm ise ileri doğru elini uzatarak vb. toplar. Herkes söylediği meyveyi toplayınca hepsi birden yer gibi yaparak kendilerini alkışlar.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreci “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmak yukarı, eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmak yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmağı aşağı doğru tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcı işaretleri önce kendisi gösterilir. Sonra kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorar. Eksikler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Sağlığa Zararlı Beslenme Alışkanlıkları
HEDEF	Sağlığa zararlı besinlerden uzak tutmak, sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	Zararlı besinleri sayabilir. Zararlı besinlerin kendisine vereceği zararları öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Katılımcı sayısı kadar zararlı ve yararlı besin resimleri (Elma- elma şekeri, portakal-portakal suyu, köfte- hamburger, meyve ve yoğurt- hazır meyveli yoğurt, çikolata, sakız, cips, şeker, bisküvi, gazlı içecekler)
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">ATOM</p> <p>Çocuklar çember şeklinde dizilirler. Eğitimci, oyunun kurallarını açıklar. Deneme olarak oyun birkaç kez oynatılır. Oyun müzikle başlar. Her oyuncu etkinlik alanında ritme uygun şekilde hareket ederek yürümeye başlar. Eğitimci, müziği kesip bir sayı söyler. Çocuklar, söylenen sayıdan oluşan gruplar oluştururlar. Örneğin üç denmişse, gruplar üçer kişiden oluşacaktır. Grup oluşturamayan oyuncular kenara çıkar. Diğerleri devam eder. Müzik başladığında oyun yeniden başlar. Kolaylaştırıcı “atom” dediğinde tüm oyuncular bir araya toplanır; “gaz” dediğinde ise her oyuncu alanın farklı noktasına yayılır ve birbirine dokunmazlar. Oyunun sonunda son kalan çocuk oyunu kazanmış olur.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Bugün sizinle çok önemli bir konu hakkında konuşacağız. Sağlığımız için zararlı yiyecekler hakkında bana neler söyleyebilirsiniz bir düşünün bakalım.” der.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Gelen cevapları değerlendirir. Eksik var ise aşağıdaki şekilde tamamlar.</p> <p>“Ambalajlanarak marketlerde satılan hazır yiyeceklerin çoğu sağlığımız için zararlıdır. Çünkü bu ürünlerin içinde bazı katkı maddeleri vardır. Katkı maddeleri sağlığımız için zararlıdır. Tencerede pişen yemekler de bu tür zararlı katkı maddeleri bulunmaz. Kutu meyve suları çok tüketilmemelidir. Gazoz ve kola gibi içecekler yerine süt, ayran ve taze meyve suyu içmeliyiz.</p> <p>Çikolata, şeker ve sakız gibi paketli gıdalardan olabildiğince az tüketmeliyiz. Ambalaj içinde satılan kraker, kek ve bisküvilerin içinde de katkı maddeleri vardır. Bunlar yerine taze sebze ve meyveleri tercih etmek bizi daha sağlıklı yapar.”</p>

Kolaylaştırıcı “Yararlı ve zararlı yiyecekleri öğrendiniz. Zararlı ve zararsız besinleri nasıl aklımızda tutarız?” diye sorar. Gelen cevapları doğru ise onaylar eksik ise tamamlayarak açıklamada bulunur.

“Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır.

Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünleri kullanarak kendimiz yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir.”

Katılımcı sayısı kadar yararlı ve zararlı besin kartları hazırlanır.

(ELMA – ELMA ŞEKERİ, PORTAKAL – PORTAKAL SUYU MEYVE VE YOĞURT – HAZIR MEYVELİ YOĞURT, ÇİKOLATA, SAKIZ, CİPS, ŞEKER, BİSKÜVİ, GAZLI İÇECEKLER). Kartlar, çocuklara dağıtılır. Sırayla yarar-zarar açısından değerlendirmeleri istenir. Gelen cevaplar doğru ise alkışlanır. Yanlış ise aşağıdaki gibi açıklanır.

- Elma ağaçta yetişir doğaldır; elma şekeri fabrikalarda yapılır ve doğal değildir.
- Portakal ağaçta yetişir doğaldır. Portakal suyu fabrikalarda işlenerek ve katkı maddeleri eklenerek kutulanır. Doğal değildir.
- Yoğurdun içine doğranan meyveler ile hazırlanan meyveli yoğurt doğaldır. Markette içine katkı maddesi konularak paketlenen meyveli yoğurt doğal değildir.
- Çikolata, şeker, sakız, cips ve bisküvi gibi besinler fabrikalarda üretilir. Bu besinler doğal değildir ve sağlık için zararlıdır.
- Gazlı içecekler fabrikalarda üretilir. Bu besinler doğal değildir.
- Şeklinde bütün grup kendisine verilen besin kartı hakkında açıklama yapar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır. Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünleri kullanarak yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir, diye küçük bir tekrar yapılır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara aşağıdaki öyküyü anlatır:

Ali televizyonda şeker, çikolata ve gofretle ilgili bir reklam filmi izliyormuş. Görevliye bu yiyeceklerden almak istediğini söylemiş. Görevli, Ali’ye resim defteri ve boya kalemlerini vermiş. “Sadece bir tane tercih et ve tercih ettiğin şeyin ve onu yiyen çocuğun resmini çiz.” demiş. Ali özenle resmi çizmiş. Bir süre sonra Ali’nin arkadaşı gelmiş. Arkadaşı, Ali’nin çizdiği resmi çok beğenmiş. Ali reklam programında gösterilen yiyeceklerin resmini çizdiğini söylemiş. Çocuk, dişini göstererek bu tür abur cuburları tükettiği için dişinin çürüdüğünü söyleyince Ali çok şaşırılmış.

“Sizce Ali ne yaptı?” diye sorulur. Çocukların sıra ile fikri alınır. “Peki, hangi yiyecekleri tüketmeliyiz?” diye sorulur ve zararlı olmayan yiyecekleri söyleyen çocuklar alkışlanır. (Meyve çeşitleri ya da yoğurt gibi)

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı bazı ifadeler söyleyeceğini ve doğru ise alkışlamalarını yanlış ise kafalarını sağa sola sallamalarını ister. Doğrular tekrar edilir. Yanlışlar doğru olarak tekrar açıklanır.

SORU	DOĞRU	YANLIŞ
1. Sağlıklı olmak için yararlı besinleri yemeliyiz. Doğru mu yanlış mı?	✓	
2. Şeker, çikolata, cips sağlıklı yiyeceklerdir. Doğru mu yanlış mı?		✓
3. Süt, meyve, yumurta, yoğurt sağlıklı yiyeceklerdir. Doğru mu yanlış mı?	✓	
4. Kutu içinde satılan meyve suları sağlığımız için faydalıdır. Doğru mu yanlış mı?		✓
5. Sağlığımızı korumak için neyden yapıldığını bilmediğimiz yiyecekleri yememeliyiz. Doğru mu yanlış mı?	✓	

Çocuklar ayağa kalkar ve geniş bir halka oluşturur. Kolaylaştırıcı “Bugün yapılan etkinlikten sonra ‘Sağlığa zararlı yiyecekler asla yemem.’ diyenler bir adım öne geçsinler, ‘Arada bir yiyebilirim.’ diyenler oldukları yerde kalsınlar, ‘Zararlarını öğrensem bile gene de yerim.’ diyenler bir adım arkaya geçsinler” der. Oldukları yerde kalanlar ve arkaya gidenlere nedenleri sorulur. Kavranmamış bir bilgi var ise tekrar edilir. Etkinlik sonlandırılır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Beslenme Planı Hazırlanması
HEDEF	Her öğünde besin çeşitliliğine dikkat ederek beslenme planı yapmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Her besin grubunu içerecek şekilde öğünler hazırlayabilir.Basit sandviç yapabilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, kolaj çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Üç adet büyük boy kâğıt, üç adet tüm besin gruplarına ait yiyecek resimleri (fotoğrafı ya da bilgisayar çıktısı olabilir) makas, yapıştırma hamuru, yapışkan, katılımcı sayısı kadar küçük kâğıtlar, renkli boya kalemleri.
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
	GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika) <p>Kolaylaştırıcı çocuklara “Hoş geldiniz.” dedikten sonra bir önceki etkinlikte üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o etkinlikle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Kolaylaştırıcı grubu daire şeklinde toplar. “Şimdi sizinle bir oyun oynayacağız. Sayı saymayı biliyor musunuz?” diye sorar. Çocuklardan gelen cevaplar sonrasında “Çok değil sadece beşe kadar sayı saymayı biliyor olmanız yeterli.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Ancak oyun oynarken bazı kurallar var. Sizin göreviniz birden beşe kadar sayıları söylemek. Sıradan söylemek yok, parmaklarımız ile sayıyı göstermek yok. Aynı sayıyı aynı anda söyleyen olursa oyuna tekrar başlanır.” denir ve oyuna başlanır. Birkaç kez oynanır. Çocuklar birbirlerini alkışlayarak oyun sonlandırılır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı beslenme planı hazırlanması üzerine konuşulacağını söyler. Daha önce temel besin kaynaklarımız hakkında konuşmuştuk. Bunlar nelerdi tekrar sayalım.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Çocuklar ile temel besin grupları ve bu grupların içindeki yiyecekler tekrar edilir. Üç adet büyük boy kâğıda öğün hazırlanmak üzere başlık yazılarak gruplara dağıtılır.

- Kahvaltı
- Öğle yemeği
- Akşam yemeği

Gazete ve dergilerden kesilen ya da bilgisayar çıktısı olarak hazırlanan temel besin grubundaki yiyecek resimleri tüm gruplara dağıtılır. Her resimden üçer tane olmalıdır. Yapışkan ve kesilecek ise makas verilir. Grup üçe bölünür. Kesilen resimler ilgili büyük boy kâğıdın üzerine oluşturulan öğün yiyeceklerini yapıştırır. Her grup yaptığı bir temsilci ile yaptığı kolaj çalışmasını anlatır. Kolaylaştırıcı grupları alkışlatır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Ana öğünlerde her besin grubundan yeterli beslenmenin sağlığımız için önemli olduğunu söyler. Çocukların buna dikkat etmesi konusunda vurgu yapar.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

Müzik açılarak içlerinden geldiği gibi dans etmeleri sağlanır.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara söyleyeceği cümlelerin doğru ya da yanlış şekilde cevaplanması için yönerge verir. Doğru ise sağ ellerini yukarı kaldırmalarını, yanlış olduğunu düşünüyorlarsa kollarını bağlamaları istenir.

SORU	DOĞRU	YANLIŞ
1. Sabah kahvaltısı için gazoz içmek yararlıdır. Doğru mu, yanlış mı?		✓
2. Öğle yemeğinden önce tatlı yiyebiliriz. Doğru mu, yanlış mı?		✓
3. Sağlıklı olmak için her öğünde tüm besin gruplarından yemek gerekir. Doğru mu, yanlış mı?	✓	
4. Yemek yemesek de sağlıklı oluruz. Doğru mu, yanlış mı?		✓

Kolaylaştırıcı doğru cevapları destekler, yanlış olanların neden yanlış olduğunu açıklar. Çocuklara küçük kâğıtlar, renkli boya kalemleri dağıtılır. “Bugüne ilişkin aklınıza gelen bir renkle kâğıdı boyayın” der. Çocuklara sıra ile hangi rengi boyadıklarını ve nedenini sorar. Olumsuz bir yorum gelirse değerlendirir. Etkinlik sonlandırılırken çocukların kendilerini alkışlamaları istenir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Kavramları Öğreniyorum
KONU	Renkler ve Sayılar
HEDEF	Renkleri, rakam ve sayıları öğretmek.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Renkleri tanıy ve doğru adlandırır. • Rakamları tanıy. • Yirmiye kadar sayıları okuy.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, soru-cevap, grup tartışması, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	Rakam ve renk kartları, eşarp
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen sefer birlikte yapılan etkinlik hatırlatılır. Akıllarında neler kaldığı sorulur. Geçen etkinlikte yapılanlar tekrar edilir. Aşağıdaki oyun birlikte oynanır:</p> <p style="text-align: center;">EJDERHANIN KUYRUĞU</p> <p>Çocuklara, kuyruğunu yakalamaya çalışan bir köpek görüp görmedikleri sorulur. Gören çocuklardan birkaçına kuyruğunu yakalamaya çalışan bir köpeğin taklidi yaptırılır. Daha sonra “Bir inek kuyruğunu yakalamaya çalışsaydı nasıl olurdu?” diye sorulur. Üç çocuk arka arkaya sıraya girer ve birbirinin belini tutarak bir inek oluştururlar. Öndeki çocuk, en arkadaki çocuğun arkasına bağlanan eşarby yakalamaya çalışır.</p> <p>Daha sonra çocuklardan bir ejderhayı tanımlamaları istenir. (Çok büyüktür. Ağzından alevler çıkar. Sürekli bir o yana bir bu yana hareket eden kuyruğu vardır vb.) Çocuklara “Acaba ejderha, kuyruğunu yakalamak isteseydi nasıl olurdu?” diye sorulur. Öğrenciler 8-10 kişilik gruplara ayrılır. Arka arkaya sıraya girmeleri istenir. En öndekiler, en arkadaki öğrencinin arkasına bağlanan eşarby yakalamaya çalışır. Tabii en arkadaki öğrenciler de kuyruğu kaptırmamak için kaçmaya çalışacaktır. Oyun sırasında ejderhayı oluşturan çocukların birbirinden kopmaması önemlidir. Kuyruğunu yakalayan ejderha grubu oyunu kaybeder. İki kez kopma yaşanan ejderha oyunu kaybetmiş sayılır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Oyun bittikten sonra çocuklar yerlerine otururlar. Kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte renkleri, rakam ve sayıları konuşacağız.” açıklamasını yaparak konuyu çocuklara tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Çocuklara en çok hangi rengi sevdiğileri sorulur. Masanın üzerine önceden bırakılan yedi ayrı renkte (mavi, sarı, kırmızı, turuncu, yeşil, siyah ve beyaz) kartlardan birisini seçmeleri istenir. Her çocuktan seçtiği kartın adını söylemesi istenir. Zorlanan çocuklara kolaylaştırıcı yardım eder. Seçilmemiş renk varsa onu da kolaylaştırıcı seçer ve adını söyler. Kolaylaştırıcı, içerisinde renk adları geçen cümleler söyler. Çocuklar kendi renkleri söylendiğinde kartlarını havaya kaldırır.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Sonra içerisinde renk adları geçen cümleleri sıra ile çocuklar söylemeye başlar. Diğerleri söylenen rengin kartını gösterir.

Sonra çocuklara üzerinde sıfırdan dokuza kadar rakamlar ve sayılardan birisinin yazıldığı kartlar karışık olarak dağıtılır. Kartların üzerinde yazılan sayı kadar resim vardır. Çocuklardan hiç konuşmadan ellerindeki kartlardaki sayılara göre sıfırdan başlayarak dokuza kadar tek sıra olmaları istenir. Sıralar tamamlandı sıra ile her öğrenci, kendi kartındaki sayıyı söyler.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocukların oluşturduğu çemberin içine girerek bu etkinlikte yapılanları özetler. Ele alınan renkleri ve sayıları hatırlatır. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür ederek etkinliği tamamlar.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı etkinlik sırasında kullanılan kartları çocuklardan toplar. Renk ve sayı kartlarından şansa çekerek sıra ile çocuklara söylemelerini ister. Yanıt veremeyen çocuklara destek olunur. Böylece eksik bilgiler tamamlanır, yanlış bilgiler düzeltilir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Kavramları Öğreniyorum
KONU	Hayatımızı Kolaylaştıran Kavramlar
HEDEF	Hayatı kolaylaştıran kavramları doğru kullanma becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Sağ-sol kavramlarını doğru kullanır.İleri – geri kavramlarını yerinde kullanır.Uzak - yakın kavramlarını anlamına uygun kullanır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, yaparak öğrenme, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanındaki eşyalar
ÖNERİLEN SÜRE	50 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>“Önceki etkinlikte neler yapmıştık?” sorusuyla giriş yapılır. Çocukların söyledikleri dinlenir. Eksik bırakılan yerler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynatılarak çocukların etkinliğe ısınması sağlanır:</p> <p>MİNDER KAPMACA</p> <p>Oyuna katılacak çocuk sayısından bir eksik olan minderler, dış kısmında çocukların sıra ile rahatça hareket edebilecekleri bir boşluk kalacak şekilde alanın zeminine çember şeklinde dizilir. Oyunun kuralları çocuklara tanıtılır. Çocuklar, kolaylaştırıcının başlatacağı müzik eşliğinde, ritme uygun hareketler yaparak minderlerin etrafında dönmeye başlarlar. Müzik, kolaylaştırıcı tarafından durdurulduğunda çocuklar bir mindere oturmaya çalışırlar.</p>

Mindere oturamayan çocuk oyundan elenir. Her seferinde minder sayısı, çocuk sayısından bir eksik olacak şekilde azaltılır. Müzik yeniden açılır ve etkinlik kalan çocuklarla aynı şekilde devam ettirilir. Elenen çocuklar kenara çekilir ve müziğe uygun hareketler yaparak oyundaki arkadaşlarına destek olurlar. En sona kalan çocuk oyunu kazanır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle bazı kavramlardan söz edeceğiz. Ele alacağımız kavramlar günlük hayatımızda işimizi kolaylaştırıcı kavramlar olacak. Örneğin sağ - sol kavramını konuşacağız. Yapacağımız etkinliğe severek katılacağınıza inanıyorum.” diyerek çocukların ilgi ve meraklarını konuya yönlendirir.

ETKİNLİK: (15 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara sağ ellerini havaya kaldırmalarını söyler. Süreci gözlemler. Sağ elini kaldırmakta zorluk çeken çocuklara destek verilir. Sonra sol ellerini kaldırmalarını ister ve yine kaldırmakta zorluk çekenlere destek olur. Sonra sağ bacağı, sonra sol bacağı göstermelerini ister. Sağ ve sol gözünü kapatma çalışması yapılır. Kolaylaştırıcı, çocuklara yüzü dönükken kendi sağ ve sol yanını gösterir. Bu durumda çocuklarla ters olduğuna dikkatlerini çeker. Sonra çocuklarla aynı yöne dönünce bu durumun düzeldiğini fark etmelerini sağlar. Kolaylaştırıcı, çocukların yan yana tek sıra halinde sıraya girmelerini ister. Sonra bir adım ileriye çıkmalarını söyler. Sonra bir adım daha ileri atılır. Sonra bir adım geri adım atılır. Bu uygulama “ileri” ve “geri” vurgusu yapılarak tekrar edilir. Çocuklar ikiye bölünür. Kolaylaştırıcı çiftlere birbirlerinden ayrılarak mümkün olduğu kadar uzaklaşmalarını ister. Gidilebilecek yer, etkinlik alanıyla sınırlıdır. Her çift kontrol edilir. Birbirinden en uzak olan çiftler alkışlatılır. Şimdi de çiftlere birbirlerine mümkün olduğunca yaklaşmaları istenir. En yakın duran çiftler alkışlatılır. Kolaylaştırıcı alanın bir noktasında durarak kendisine en yakın ve en uzak olanları sorar. Sonra yer değiştirerek aynı soruyu yine sorar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çok önemli kavramlar ve bilgiler ele aldık.” diyerek etkinlik boyunca ele alınan konuları özetler.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklar çember oluşturacak şekilde dizilirler. Kolaylaştırıcı ortadadır. Kolaylaştırıcı sürekli hareket halindeyken “güm bede güm güm sağ!” diyerek çocuklardan birisini gösterdiğinde o çocuğun sağ tarafındaki arkadaşının adını söylemesi beklenir. Kolaylaştırıcı “güm bede güm güm sol!” dediğinde ise gösterilen çocuk, sol tarafındaki arkadaşının adını söyler. Şaşırarak çocuklar oyundan çıkar. Oyun üç kişi kalınca sonlandırılır.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara “Bu etkinlikte öğrendiğiniz en önemli bilgi hangisidir?” diye sorularak çocukların yanıtları dinlenir. Ele alınan kavramların günlük hayatta işlerine yarayıp yaramayacağı birlikte tartışılır. Gelecek ilk etkinlikte çocuklara sağ ve sollarını göstermeleri istenerek geri bildirim verilir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Kazalardan ve Hastalıklardan Korunma
KONU	Hastalıklardan Nasıl Korunabiliriz?
HEDEF	Güvenli ve sağlıklı yaşam kurallarının öğrenmesini sağlamak
KAZANIMLAR	Bedensel ve duygusal olarak sağlıklı olmak için neler yapması gerektiğini öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma, poster
ARAÇ VE MATERYALLER	Kâğıt ve renkli kalemler, yazı tahtası, marker kalem.
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı etkinlik alanına gelen çocuklara “çak” der ve ellerine vurarak selamlaşır. Katılımcıların U düzeninde oturmalarını sağlar. Kolaylaştırıcı “Bugün sizinle hastalıklardan korunma üzerine konuşacağız.” der.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Hastalıklardan korunmak için sağlığımıza dikkat etmemiz gerektiğini söyler. Zararlı alışkanlıkların (sağlığa zararlı gıdalar tüketmek, kişisel temizliğimize dikkat etmemek, yeterli uyumamak vb.) hayatımızın pek çok alanını olumsuz etkileyebileceği, çevrelerinde bu alışkanlıklara sahip insanları gözlemleyerek de bu zararlara ilişkin bilgi edinebilecekleri vurgulanır.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Gruba sağlıklı olmak için nelerin önemli olduğu sorulur. Gelen cevaplar ana başlıklar halinde tahtaya yazılır. Gruptan eksik gelirse kolaylaştırıcı ilave eder. (BESLENME + HİJYEN + UYKU + SPOR VE OYUN) Daha sonra katılımcı sayısına göre 4 gruba ayrılır. Her gruba bir ana başlık verilerek poster hazırlamaları istenir. Hazırlayan gruplar sıra ile posterlerini asar. Grup sözcüsü poster ve sağlıklı yaşam konusunda bilgi verir.</p> <p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı poster sunumlarından sonra her bir poster başlığı konusunda temel bir cümle söyleyerek konuyu özetler.</p> <p>OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı grubu ortaya alarak bir halka oluşturur. Çatlak patlak oyunun yönergesi verilerek oyun oynatılır. Grup sayısı yarıya inene kadar oyuna devam edilir.</p> <p>Çatlak patlak yusuvarlak Kremalı börek sütlü çörek Çek yavrum çek Amanın dostlar elini buradan çek</p> <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Oyun içinde kalanlar oyun dışında kalanlara sağlıklı yaşam hakkında sorular sorarak değerlendirme yapılır. Çocuklardan kendilerini alkışlamaları istenir. Vedalaşarak gün bitirilir.</p>

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Çevremizi Koruyalım
KONU	Çevre Kirliliği ve Doğal Kaynakların Tasarruflu Kullanılması
HEDEF	Çevre kirliliğinin nedenlerini ve alınması gereken önlemleri kavramak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre kirliliğine neden olan etmenlere örnek verir. • Çevre kirliliğinin sonuçlarını fark eder. • Çevre kirliliğine karşı alınacak önlemleri bilir. • Çevresini temiz tutar. • Tüketim sırasında tasarruflu davranmanın önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Hayalinde canlandırma, tartışma, küçük grup çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Kuş sesleri olan bir müzik
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri dinlenir. Eksik bırakılan yerler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki ısınma etkinliği yapılır:</p> <p>Çocuklar, rahat bir şekilde eğitim ortamında istedikleri yerlere otururlar. Kuş sesleri olan bir rahatlatıcı müzik açılır. Kolaylaştırıcı, sakin bir ses tonuyla aşağıdaki metni okur:</p> <p>“Şu anda yemyeşil ağaçların arasından uzanıp giden bir yolda yürüyorsunuz. Kuş sesinden başka bir ses duymuyorsunuz. Hava güneşli; fakat siz ağaçların gölgesinde yürüyorsunuz. Ağaçların altında yemyeşil bir çimen ve ara sıra küçük ağaççıklar görüyorsunuz. İleride, yolun kenarında bir pınar var. Pınara yaklaşıp avuçlarınıza doldurduğunuz pırlı pırlı soğuk suyu kana kana içiyorsunuz. Bu harika doğa manzarasında biraz daha ilerlediniz. Ağaçların arasından zıplaya zıplaya uzaklaşan bir tavşan gördünüz. Onu gözlerinizle izlerken ağaçların arasından ufka doğru uzanan maviliği fark ediyorsunuz. Sonunda ulaşmak istediğiniz mavi denizin dalgasız bir çarşaf gibi uzanan temiz sularına bakıyorsunuz.”</p> <p>Kolaylaştırıcı, konuşmayı ve müziği burada keser. Çocuklara “Böyle bir yerde kimler bulunmak isterdi?” diye sorarak çocukları dinler.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bugün çevre kirliliği üzerinde duracağız. Çevremizi kimlerin kirlettiği, çevre kirliliğine karşı nasıl önlemler alınabileceği ve bize bu konuda ne gibi görevler düştüğünü ele alacağız.” diyerek, çocukların yapılacak etkinliğe odaklanmasını sağlar.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Öncelikle çevre kirliliği konusunda sohbet edilir ve nelerin çevre kirliliğine neden olabileceği üzerinde konuşulur.</p> <p>Örneğin: Tüketilen fosil yakıtlar, aşırı gübreleme, temizlenmeyen evsel ve endüstriyel atık sular, çöpler, denizlere bırakılan atıklar, havadaki yabancı maddelerin normalin üzerinde yoğunlaşması gibi.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Çocuklarla birlikte “Çevre kirliliğini kimler ve neler yaratıyor?”, “Çevre kirliliğini önlemek için neler yapılabilir?” konuları sırasıyla tartışılır. İnsanların çevre kirliliği yaratan davranışları ve çevre kirliliğini engellemek için neler yapılması gerektiği konusunda çocuklar konuşturulur.

Kolaylaştırıcı, çocukları 3-4 kişilik gruplara ayırır. Her gruptan çocukların çevre kirliliğini engellemek için neler yapabileceğini tartışmaları istenir. Sonra büyük grupta çocuklara söz verilir. Çocukların anlattıkları kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çevre kirliliği yaratan davranışları, çevre kirliliğinin önlenmesi için neler yapılabileceğini ele aldık. Bizlerin de bu konularda görev ve sorumluluklarımız olduğunu anlamış olduk. Temiz bir çevre için çaba sarf edersek daha rahat yaşayabileceğimizi öğrenmiş olduk.” açıklamasını yaparak konuyu özetler.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Aşağıdaki oyun birlikte oynanır ve çocuklar böylece rahatlamış olurlar:

KEDİ FARE OYUNU

Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar. (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.) Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar. Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara aşağıdaki sorular sorulur. Cevap verilemeyen sorularla ilgili kısa bilgiler verilir:

- Çevre kirliliğine örnek verebilir misiniz?
- Çevre kirliliğinin önlenmesi için biz neler yapabiliriz?

Çocukların verdiği yanıtlara göre eksik bilgiler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	Selamlaşma ve Nezaket Kuralları
HEDEF	Selamlaşma ve nezaket kuralları konusunda kalıcı alışkanlıklar kazandırmak.

KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Selamlaşmanın insan ilişkilerindeki rolünü fark eder. • Sabah, gün içinde ve gece selamlaşma ifadelerini bilir. • İnsanlara, durumuna göre doğru hitap eder. • İstek ve ihtiyaçlarını uygun ifadeler kullanarak dile getirir. • Başkalarının istek ve ihtiyaçlarına nezaket kurallarına uygun yanıt verir. • Reddettiği şeyleri ifade ederken karşısındakine kırıcı davranmaz.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Canlandırma, gösterip yaptırma, oyun oynama, tartışma, soru - cevap, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra eşit sayıda iki gruba ayrılmaları istenir. Gruplar karşılıklı olarak tek sıra halinde dizilirler. Yüz yüze bakan grupların arasında en az 2-3 metre mesafe vardır. Kolaylaştırıcı aşağıdaki yönergeleri sıra ile vererek etkinliği başlatır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkes karşısındaki kişi ile göz teması kurarak eşleşsin. Sıralarınızdan çıkmayacaksınız. • Şimdi eşler birbirlerine doğru yürüyecekler ve yanlarından geçerken hiç kimse eşine bakmayacak. Gruplar yer değiştirmiş oldular. Şimdi yine yüz yüzeyiz. • Şimdi yine eşinize doğru yürüyün ama geçerken eşinize gülümseyerek başınızla selam verin. • Şimdi yine yürüyün yanlarından geçerken eşinize hem gülümseyin hem de “merhaba” deyin. • Şimdi yine yürüyün ve yanlarından geçerken eşinizle tokalaşın ve “merhaba, nasılsın?” deyin. Onu dinleyin. • Şimdi yine yürüyün ve eşinize çok içten şekilde bir selam verin ve sarılın. Kısa bir sohbet edin. <p>Bu uygulamadan sonra çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “İlk uygulama ile sonrakiler arasında nasıl bir fark vardı? Neler söyleyeceksiniz?” diye sorar ve çocuklarla birlikte kısa bir değerlendirme yapılır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Az önce sizlerle bir uygulama yaptık. Bu uygulamayla da gördüğümüz gibi insanlar arası ilişkilerde selamlaşma çok önemli. Bugün yapacağımız çalışmayla selamlaşma ve nezaket kurallarını ele alacağız. Selamlaşma ve nezaket kuralları bizim hayatımızda çok önemli bir yere sahip. Onun için birlikte yapacağımız çalışmalara keyifle katılacağınıza inanıyorum.” açıklamasını yaparak çocukların ilgisini yapılacak etkinliğe toplar.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklara, Türkçeden başka hangi dillerde selamlaşma sözü bildikleri sorulur. Varsa örnekler dinlenir. “Sabah rastladığımız kişilerle hangi sözcükleri kullanarak selamlaşırız?” “Gündüz hangi sözleri kullanırız?”, “Akşam ve gece hangi sözcükleri kullanırız?” diye sorularının yanıtları tartışılır. Çocuklar alanın ortasına çıkarak gezmeye başlarlar. Kolaylaştırıcı çeşitli yönergeler vererek çocukların selamlaşmasını ister.

(Şu anda sabah vakti. Şimdi akşam oldu. Yatmaya gidiyoruz vb.)

Kolaylaştırıcı, insan ilişkilerinde nezaketin öneminden bahseder. “Birisinden bir isteğimiz olduğunda nasıl davranmalı, neler söylemeliyiz?”, “Bizden büyük kişilere nasıl hitap etmeliyiz?”, “Tanımadığımız insanlarla konuşurken nelere dikkat etmeliyiz?”, “Herhangi bir konuda bize destek olan birine nasıl davranmalıyız?”, “Yakın arkadaşlarımızla ilişkilerimizde nelere dikkat etmeli, onlarla nasıl konuşmalıyız?” soruları kolaylaştırıcı tarafından sıra ile ortaya atılır ve çocuklarla birlikte tartışılır.

Etkinliğin sonunda karşımızdaki kişinin bir isteğini, düşüncesini reddettiğimizde nasıl davranmamız gerektiği konusunda örnekler verilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, bu etkinlik boyunca ele alınan selamlaşma ve nezaket kuralları konularını kısaca özetler. Selamlaşmanın insan ilişkilerinde başlangıç rolü oynadığını belirtir. Nezaket kuralları ise ilişkinin karşılıklı saygı çerçevesinde sürdürülmesine imkân sağladığını söyler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklar, ayağa kalkarlar. İkili eş olurlar. Kolaylaştırıcı, gruptan birisinin diğerinden bir şey istemesini, diğerinin bu isteği yerine getirmesini ve kişinin eşine teşekkür etmesini ister. Sonra gruptaki roller değişir. Şimdi diğer çocuk, ilk kişiden bir şey ister ama eşi bu isteği reddeder. Canlandırmalar yapıldıktan sonra nezaket kurallarına uygun olan veya olmayan davranışlara dikkat çekilir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	Duygularımız – Dinleme – Konuşma
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">• Duygularını tanımlayarak doğru ifade etme becerisi kazandırmak.• Karşısındaki kişiyi dinleme alışkanlığı kazandırmak.• Karşısındakini suçlamadan kendi duygularını ifade etme alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Duygularını fark eder ve doğru adlandırır.• Duygularını doğru biçimde ifade eder.• Karşısındakini dikkatle dinler.• Karşısındakini anlamaya çalışır.• Duygu ve düşüncelerini doğru cümlelerle ifade eder.• Karşısındakini suçlamadan konuşur.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, canlandırma, tartışma, anlatım

ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika) Çocuklara hoş geldiniz denir. Aşağıdaki oyun oynanır: GÜNEŞ, ÇİÇEK, AĞAÇ Çocuklar alanda çember oluşturacak şekilde dizilirler. Oyun sırasında kolaylaştırıcı üç farklı yönerge vereceğini söyler. Kolaylaştırıcı, “güneş” deyince çocuklar alkışlar, “çiçek” deyince dizlerine vurur, “ağaç” deyince göğüslerine vururlar. Birkaç deneme yapılır. Çocukların oyunun kurallarını anladığı gözlemlendikten sonra oyuna başlanır. Kim şaşırıp yanlış hareket yaparsa oyundan çıkar ve en son bir oyuncu kalıncaya kadar oyun devam eder. Sona kalan çocuk alkışlanır.
	KONU TANITIMI: (5 dakika) Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün çok önemli bir konuyu ele alacağız. Duygularımızdan söz edeceğiz. İletişimin temel kuralı olan iki önemli beceriyi ele alacağız: Dinleme ve konuşma. İnsanları dinlemediğimiz sürece onlarla istediğimiz düzeyde ilişki kuramayız. Nasıl ki bizi dinlemeyen insanlarla iletişime girmekte zorluk çekiyorsak herkes de böyledir. Konuşurken, kendimizi ifade ederken de çok dikkat etmemiz gereken şeyler var. Bugün insanlarla ilişki kurarken bizim çok işimize yarayacak bilgi ve becerileri ele alacağız. Onun için etkinliklere istekle katılmanızı bekliyorum.” diyerek çocukların ilgilerini etkinliklere odaklandırır.
	ETKİNLİK: (30 dakika) Çocuklar ayağa kalkar ve etkinlik alanının ortasında karışık şekilde yürümeye başlarlar. Kolaylaştırıcı yürüyüş sırasında “Şu anda çok sevinçlisiniz. Sevinçli bir insan gibi yürüyün!” der ve çocukların davranışlarını gözlemler. Sonra “Şimdi de çok öfkelisiniz. Birisine çok kızdınız. Öfkeli bir insan gibi yürüyün!” diyerek çocukların davranışlarını gözlemler. Çocuklar çember oluşturacak şekilde dizilirler. Bu etkinlikte hangi duygulardan söz edildiği sorularak çocuklara buldurulur. İnsanların çok daha farklı duygular yaşadığı belirtilir. Özellikle öfke duygusu yaşayan insanları, başkalarını üzen davranışlarda bulunma ihtimali olduğu belirtilir. Duygularımızı ifade ederken karşımızdakinin kendisini kötü hissetmemesi için suçlayıcı bir dil kullanmamamız gerektiği söylenir. Kolaylaştırıcı, “İnsanlarla sağlıklı ilişki kurabilmek için öncelikle dinlemeyi becerebilmemiz gerekir.” der ve “Eğer karşımızdaki insanı sonuna kadar dinlemez, sözünü kesersek o insan neler hisseder? Siz, söyledikleriniz önemsenmediğinde, dinlenmediğinde neler hissediyorsunuz?” diye sorarak çocukları konuşturur. Sonunda dinlemenin önemi vurgulanır. “İnsanlarla konuşurken dikkatli olmalıyız. Karşımızdakini dinlemeye özen göstermeliyiz. Karşımızdakinin söyleyecekleri bittikten sonra biz konuşmalıyız. Biz konuşurken karşımızdaki kişiyi suçlamak yerine kendi duygu ve düşüncelerimizi ifade etmeliyiz. Örneğin bizden izin almadan oyuncağımızı alan arkadaşımıza ‘Benden izin almadan oyuncağımı alman hoşuma gitmiyor. Lütfen oyuncağımı almadan önce benden izin iste!’ dememiz gerekir” açıklaması yapılır. “Size hakaret eden, sizi suçlayan birisiyle iletişiminizi sürdürür müsünüz?” diye sorularak çocukların tartışması sağlanır.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bu etkinliğimiz sırasında önce duygularımızdan söz ettik. Duyguları, istemese de yaşadığımızı gördük. Önemli olanın duygularımızın farkında olmak ve yaşadığımız duyguyu doğru ifade etmektir. Bu etkinlikte ayrıca iletişimin sürdürülebilmesi için karşımızdaki kişiyi sözünü kesmeden sonuna kadar dinlemek gerektiği ve konuşurken de karşımızdakini kötü hissettirecek şeyler söylemememiz gerektiğini konuştuk.” diyerek konuyu özetler.</p>
	<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara aşağıdaki sorular sorulur ve verilen yanıtlar üzerinden etkinlik değerlendirilir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hangi duyguları yaşıyorsunuz? • Karşımızdakini dinlemek niçin önemlidir? • Konuşurken nelere dikkat etmezsek ilişkimiz bozulabilir? <p>Çocukların verdikleri yanıtlara göre, anlaşılmayan konular varsa kısaca tekrar edilir. Yanlış anlaşılan yerler hemen düzeltilir.</p>

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Sevgi-Saygı / Dürüstlük / Güvenilirlik
HEDEF	Değerleri özümseyip bu değerlere göre davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Sevgi ve saygının çok önemli insani değerler olduğunu bilir. • Dürüstlüğün önemini bilir ve dürüst davranır. • Güvenilir bir kişi olmak için çaba harcar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, örnek olay, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Örnek olay metni
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">FİL, PALMIYE, ORMAN</p> <p>Çocuklar halka oluştururlar. Her çocuğa üç orman pozu (fil, palmiye ağacı ve maymun) öğretilir. Üç çocuk birlikte fil, palmiye ağacı ve maymun oluşturmayı öğrenirler. (Örneğin fil için ortadaki çocuk kollarını birbirine birleştirerek öne uzatıp, burnu yapar. İki yanındaki öğrenciler yan dönerek onu omuzlarından tutar, kol oluştururlar.) Her çocuk, üçerli gruplar halinde bu üç pozu oluşturmayı iyice çalışılır.</p>
	<p>Sonra bir ebe ortaya gelir. Bir parmağını öne uzatarak “Orman, orman, orman” diye bağırarak dolaşmaya başlar. Diğerleri bu arada orman hayvanları sesi</p>

çıkartırlar. Ebe bir çocuğun önünde durup “fil” veya “palmiye” veya “maymun” diye bağırır. İşaret edilen çocuk ortadaki olmak üzere iki yanındaki çocuklarla birlikte söylenen pozu oluşturmaya çalışırlar. (Bunu diğer çocuklar, “Fil, palmiye, maymun!” diye bağırıcaya kadar tamamlamak zorundadırlar.) Şaşırın çocuk ebe olur veya oyundan çıkar.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte sizinle değerlerimizden söz edeceğiz. Değerlerimiz, bizi birbirimize bağlayan önemli bağlardır. Ele alacağımız sevgi-saygı, dürüstlük ve güvenilir olma başlıkları hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Değerlerimizi öğrenip onlara uygun hareket etmemiz gerekir. Başkalarının değerlerine saygı göstermek de çok önemlidir.” açıklamasını yaparak çocukların ele alınacak konuya ilgilerini yoğunlaştırmalarını sağlar.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Çocuklara aşağıdaki örnek olay okunur ve dikkatle dinlemeleri, daha sonra bu metnin üzerinde tartışılacağı belirtilir.

“Semra, komşusu içeri girer girmez ayağa fırladı. “Hoş geldiniz Fatma Teyze!” diye onu saygıyla selamlayarak elindeki poşetleri yerleştirmesine yardım etti. Fatma Teyze: “Hoş bulduk sevgili Semra, nasılsın? Günün nasıl geçti!” diyerek elindeki poşetlerden birisini Semra’ya uzattı. Birlikte poşetlerindeki içindikileri yerleştirdiler. Ardından birlikte oturma odasına geçtiler. Fatma Teyze oturduktan sonra Semra da karşısına oturdu.

Fatma Teyze: Semra seni kutlarım. Şiir okuma yarışmasında birinci olmuşsun!

Semra: Evet Fatma Teyze yarışmada birinci oldum.

Fatma Teyze: Çok emek verdin ve başardın.

Semra: Başka arkadaşlarım da çok emek verdi. Ben sadece sıralamada öne geçtim.

Fatma Teyze: Semra, herkes seni dürüstlüğün konusunda çok beğeniyor ve seviyor. O kadar güvenilir bir insansın ki söylediğin her şeye önem veriyoruz.

Semra: Teşekkür ederim Teyzeciğim. Bana güvendiğiniz için çok mutluyum.

Örnek olay üzerinde tartışma açılır. Aşağıdaki sorular kolaylaştırıcı tarafından çocuklara sorulur ve tartışılır:

- Semra nasıl bir kişi?
- Semra, başkalarına saygı duyuyor mu?
- Semra’nın dikkat çekici özellikleri neler?
- İnsanlar Semra’ya karşı hangi duyguları besliyor?
- İnsanlar Semra’ya niçin güveniyor olabilirler?

Tartışma sırasında, sevgi-saygı, dürüstlük ve güvenilirlik kavramlarının önemi kolaylaştırıcı tarafından öne çıkarılır. Semra’nın Fatma Teyze ile ilişkisindeki sevgi ve saygı sözcükleri buldurulur. İnsanların her durumda doğruyu söylemelerinin dürüstlük açısından önemi belirtilir. Doğruyu söyleyen, verdiği sözü yerine getiren insanların güvenilir olduğu belirtilir. Son olarak çocuklara “Sizin de çevrenizde Semra’ya benzer kişiler var mı?” diye sorulur. En son olarak da “Peki, kimler Semra gibi olmak ister?” diye sorulur. Parmak kaldırmayan çocukların düşünceleri alınır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, eğitim boyunca yapılan etkinliklerden hareketle ele alınan değerleri kısaca özetler. Değerleri öğrenmenin ve bu değerlere uygun hareket etmenin önemini belirtir. Başkalarının kendilerine ait değerlerine saygı göstermenin sonuçlarından söz eder. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür eder.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	DEĞERLENDİRME: (5 dakika) Çocuklara, “Bu etkinlikte hangi değerlerimizi ele aldık?” diye sorulur.
YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Merhametli olma/Adil olma/Gönüllülük
HEDEF	Değerleri özümseyip bu değerlere göre davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Merhametli olmanın ne kadar önemli bir erdem olduğunu bilir. • İhtiyacı olan insanlara ve hayvanlara merhametli davranır. • Her konuda adil olmaya çabalar. • Gönüllü çalışmanın toplum yaşamına katkılarını fark eder. • Gönüllü çalışmalardan keyif alır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru - cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Oyun kartları (4 çift), masa, sandalye, minder
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">BALON TAŞIMA OYUNU</p> <p>Öncelikle çocuk sayısının en az yarısı kadar balon şişirilerek ağzı bağlanır. Çocuklar eşit sayıda iki takım oluşturur. Her takımdaki çocuklardan ikili eş olmaları istenir. Alanda belli bir başlangıç çizgisi ve belli bir bitiş çizgisi belirlenir. Her ikili gruba bir balon verilir. Bu balonu ikisinin birlikte, ellerini ve herhangi bir nesne kullanmadan ve yere düşürmeden başlangıç çizgisinden bitiş çizgisine taşımaları gerektiği söylenir. Balonu en çabuk bitiş çizgisine ulaştıran takım oyunu kazanır. Balonu düşüren, eliyle dokunan çiftler başlangıç çizgisine geri dönüp yeniden başlamak zorunda kalırlar. Oyun birkaç kez farklı gruplar oluşturularak oynanabilir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte sizinle değerlerimizden söz edeceğiz. Değerlerimiz, bizi birbirimize bağlayan önemli bağlardır. Ele alacağımız merhametli olma, adil olma ve gönüllülük başlıkları hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Değerlerimizi öğrenip onlara uygun hareket etmemiz gerekir. Başkalarının değerlerine saygı göstermek de çok önemlidir.” açıklamasını yaparak çocukların ele alınacak konuya ilgilerini yoğunlaştırmaları sağlar.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gönüllü çalışmanın ne olduğunu örneklerle açıklar. Gönüllü çalışmanın kişiye verdiği mutluluktan söz edilir. Herkesin, her yaşta çeşitli gönüllü çalışmalar yapabileceği üzerinde durulur.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Çocuklardan ne tür işlerde gönüllü olarak çalışmak istedikleri sorulur. Örnekler çoğaltılarak (çevreyi koruma, sokak hayvanlarının korunması, yaşlılara yardım etme vb.) gönüllülük teşvik edilir.

Çevremizde yardıma ihtiyacı olan insan ve hayvanlar bulunduğu, bu canlılara yardım etmenin, destek olmanın merhamet göstermek olduğu açıklanır. Çocuklardan merhamet konusunda örnekler vermeleri istenir. Toplumda ne kadar çok insan merhametli davranırsa huzurun o kadar çoğalacağı anlatılır.

İnsanların en önemli değerlerinden birisinin adil olmak olduğu belirtilerek adil olmanın ne olduğu açıklanır. İnsanlar arasında ayırım yapmadan herkesin hakkını vermek gerektiği belirtilir. “Adil olan kişiye herkes güvenir. Sözünü dinler. Eğer bir kişi insanlar arasında ayrımcılık yapıyorsa o kişiye güven azalır. Her konuda adil olmaya çalışmak çok önemlidir.” denir ve toplumda adil insanlar çoğaldıkça haksızlıkların azalacağı söylenerek adil olmanın önemine dikkat çekilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, eğitim boyunca yapılan etkinliklerden hareketle ele alınan değerleri kısaca özetler. Değerleri öğrenmenin ve bu değerlere uygun hareket etmenin önemini belirtir. Başkalarının kendilerine ait değerlerine saygı göstermenin sonuçlarından söz eder. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür eder.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, bu etkinlik sırasında hangi değerler üzerinde durulduğu sorulur. Alınan yanıtlar eksikse tamamlanır. Aşağıdaki sorular sorularak etkinliğin değerlendirilmesi yapılır:

- Gönüllülüğün, gönüllüye ne yararı vardır?
- Merhametli olmak ne işe yarar?
- Adil insanlara niçin çok güvenilir?

Çocukların yanıtlarına göre kolaylaştırıcı etkinliği değerlendirir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Hoşgörülü olmak / Örf ve Adetler / Görgü Kuralları
HEDEF	Değerleri özümseyip bu değerlere göre davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• İnsanlara karşı hoşgörülü davranır.• Örf ve adetleri bilir ve onlara uygun davranır.• Başkalarının örf ve adetlerine saygı gösterir.• Görgü kurallarını bilir ve onlara uygun davranır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Sunum/anlatım, soru-cevap, tartışma, canlandırma
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	50 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)

Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:

ELDE DAVUL, ZURNA, 1, 2, 3

Çocuklar arasından gönüllü olarak bir ebe seçilir ve seçilen ebenin yüzü duvara dönük olur. Diğer çocuklar karşı duvara paralel olarak çizilen başlangıç çizgisi üzerinde yan yana dizilirler. Oyun kolaylaştırıcının işareti ile başlar. Ebe “elde davul zurna 1-2-3” deyip dönünceye kadar diğer oyuncular ebeye yaklaşmaya çalışırlar. Ebe saymayı bitirince arkasını döner, ebe döndüğünde diğer tüm çocuklar oldukları yerde donarlar. Ebe hareket halindeki kişiyi söyler. O kişi başlangıç çizgisine dönüp oyuna oradan başlamak zorundadır. Eğer hareket eden kimseyi görememişse ebe sırtını dönerek tekrar saymaya başlar. Bu süreç sonunda ebeye yaklaşabilen kişi ebenin sırtına dokunur ve tüm çocuklar çizgi dışına kaçmaya başlarlar. Ebe, bu durumda çizgiyi geçmeden bir oyuncuya dokunabilirse ebelikten kurtulur ve yeni ebe dokunduğu kişi olur. Kimseye dokunamazsa ebe görevine devam eder ve oyun yeniden başlar.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Oyun tamamlandıktan sonra kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte sizinle değerlerimizden söz edeceğiz. Değerlerimiz, bizi birbirimize bağlayan önemli bağlardır. Ele alacağımız hoşgörülü olmak, örf ve adetler, görgü kuralları başlıkları hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Değerlerimizi öğrenip onlara uygun hareket etmemiz gerekir. Başkalarının değerlerine saygı göstermek de çok önemlidir.” Açıklamasını yaparak çocukların ele alınacak konuya ilgilerini yoğunlaştırmaları sağlar.

ETKİNLİK: (20 dakika)

Çocuklarla görgü kuralları üzerinde kısa bir tartışma yapılır. Görgü kurallarına uyulmasının önemi üzerinde durulur. Görgü kurallarının farklı kültürlerde değişebileceği belirtilir. Toplum içerisinde, selamlaşırken, başkalarına hitap ederken ve telefonla konuşurken hangi toplumsal kurallara uyulması gerektiği kolaylaştırıcı tarafından açıklanır.

Çocuklara, “Çevremizdeki herkesin her konuda bizim gibi düşünmesi, bizim hoşumuza gidecek şekilde davranması mümkün müdür?” diye sorulur. Büyük grup tartışması şeklinde konu ele alınır. “İnsanların birbirlerinden farklı huyları, karakterleri, düşünceleri ve duyguları olduğu için herkesin aynı olması mümkün değildir. Onun için insanların farklılıklarını hoşgörü ile karşılamamız gerekir. Bir insanın düşüncesine veya davranışına hoşgörü ile yaklaşmak, o insanın düşüncesine katıldığımızı veya davranışını onayladığımız anlamına gelmez.” açıklaması yapılarak hoşgörülü olma konusuna çocukların dikkatleri çekilir.

Aynı şekilde her toplumun kendine ait örf ve adetleri olduğu örneklerle açıklanır. İçinde yaşadığımız toplumun örf ve adetlerini bilmenin, ona uygun davranmanın, örf ve adetlere saygı göstermenin çok önemli olduğu belirtilir. Çocuklardan örf ve adetlere örnek vermeleri istenir. Verilen örnekler konusunda sohbet edilir. Değişik toplumların, farklı örf ve adetleri olabileceğine dikkatleri çekilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, eğitim boyunca yapılan etkinliklerden hareketle ele alınan değerleri kısaca özetler. Değerleri öğrenmenin ve bu değerlere uygun hareket etmenin önemini belirtir. Başkalarının ait değerlerine saygı göstermenin sonuçlarından söz eder. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür eder.

	<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara, aşağıdaki sorular yöneltilerek alınan yanıtlarda varsa yanlış ve eksik bilgiler tamamlanır. Böylece etkinliğin değerlendirilmesi yapılır:</p> <ol style="list-style-type: none">Hoşgörülü olmaya birkaç örnek veriniz.Türk toplumunun örf ve adetlerine birkaç örnek veriniz.Görgü kurallarına birkaç örnek veriniz. <p>Çocukları verdikleri yanıtlara göre etkinlik kolaylaştırıcı tarafından değerlendirilir.</p>
--	---

YAŞ GRUBU	4 – 6 yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Vatan ve Bayrak Sevgisi
HEDEF	Değerleri özümseyip bu değerlere göre davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Vatan ve bayrak kavramlarının anlamlarını söyler.Vatan ve bayrağın bir millet için önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Sunum/anlatım, soru-cevap, tartışma, boyama çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Türk bayrağı ve Türkiye haritası resimleri, boyama sayfası, kırmızı boya kalemleri, oyun için iki boş kutu, iki top
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Etkinlik alanına alındıktan sonra çocuklara bir önceki eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocukların yanıtları dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">TOP TAŞIMA OYUNU</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki takım oluştururlar. Alan duvarına yakın bir yere aralarında 1 metre boşluk olacak şekilde iki boş kutu yerleştirilir. Kutuların ağızı açıktır. Alanın karşı duvarına yakın bir yere duvara paralel bir başlangıç çizgisi çizilir. Takımlar bu çizginin arkasında tek sıra halinde dizilirler. Her takıma ait başlama noktası çizgi üzerinde belirlenir. Hangi takımın hangi kutuyu kullanacağı gösterilir. Her takıma bir top verilir. Kolaylaştırıcının başlama işaretiyle takımın en önündeki birer oyuncu topu başlama noktasında alıp kendi takımına ait kutunun içerisine bırakarak hızla geri döner. Başlama noktasında kendisini bekleyen en öndeki takım arkadaşının omzuna dokunarak takımın arkasına geçer. Omzuna dokunan oyuncu hızla koşarak topu kutudan alıp geri döner ve başlama noktasında bekleyen takım arkadaşına verir. Oyun böyle devam eder. İlk önce oyunu bitiren takım galip gelir. Topu düşüren, kutuyu deviren, arkadaşının kendisine dokunmasını beklemeyen veya başlama çizgisini ihlal eden oyuncu oyuna başlama çizgisinden yeniden başlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte sizinle bazı önemli değerlerimizden söz edeceğiz. Değerlerimiz, bizi birbirimize bağlayan önemli bağlardır.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Bugün ele alacağımız vatan ve bayrak başlıkları hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Değerlerimizi öğrenip onlara uygun hareket etmemiz gerekir. Başkalarının değerlerine saygı göstermek de çok önemlidir.” açıklamasını yaparak çocukların ele alınacak konuya ilgilerini yoğunlaştırmaları sağlar.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Çocuklara Türk Bayrağı gösterilir ve ne olduğu sorulur. “Bu bayrak kimin?” diye sorularak bayrağın tüm milleti temsil ettiğini, onun için de saygı gösterilmesi gerektiği açıklanır. Daha sonra Türkiye haritası gösterilir. Harita üzerinde eğitimin yapıldığı yer gösterilir. “Vatan” kavramı açıklanır. Vatan sevgisi ve vatanın korunmasının önemi üzerinde durulur.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, eğitim boyunca yapılan etkinliklerden hareketle ele alınan “bayrak” ve “vatan” kavramlarının anlamlarını kısaca özetler. Bu kavramları öğrenmenin ve bu değerlere uygun hareket etmenin önemini belirtir. Başkalarının kendilerine ait değerlerine saygı göstermenin sonuçlarından söz eder. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür eder.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara Türk bayrağının ayı ve yıldızı ortasına yerleştirilmiş bir Türkiye haritası dağıtılır. Kırmızı boya kalemleri verilir ve ay yıldızın dışında kalan haritanın kırmızıya boyanması istenir. Bir örnek gösterilir ve çocukların bakarak boyamaları istenir. Çocuklara “Şimdi boyadığımız harita hem bayrağımızı hem de vatanımızı göstermektedir.” diye açıklama yapılır. Çocuklardan boyadıkları bu harita ile ilgili duygularını söylemeleri istenir.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Yardımlaşma / Dayanışma / Paylaşma
HEDEF	Değerleri özümseyip bu değerlere göre davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Yardımlaşmanın toplum yaşamındaki önemini fark eder.• Yardımlaşmaktan mutlu olur.• Dayanışmaya örnekler verir.• Başkalarıyla dayanışma becerisi kazanır.• Paylaşmanın bir erdem olduğunu düşünür.• Sahip olduğu imkânları başkalarıyla paylaşmaktan mutlu olur.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Sunum/anlatım, soru-cevap, tartışma, canlandırma
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)

Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:

ARABA VE ŞOFÖR OYUNU

Oyun alanı minderler serpiştirilerek oyun parkuru haline getirilir. Çocuklar ikili gruplar halinde eşleştirilir. Eşlerden biri araba, biri de şoför rolünü üstlenir. Minderlere dokunmak yasaktır. Kolaylaştırıcı işaret verince roller değiştirilir. Etkinlik sonunda çocuklar çember oluşturacak şekilde otururlar. Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları sıra ile sorarak her çocuğun söz almasına imkân sağlar:

- Oyun sırasında neler oldu?
- Aldığınız rollerin hangisinde kendinizi daha iyi hissettiniz?
- Bir daha yapsanız nelere dikkat edersiniz?

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bu etkinlikte ele alacağımız yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma konuları hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Değerlerimizi öğrenip onlara uygun hareket etmemiz gerekir. Başkalarının değerlerine saygı göstermek de çok önemlidir.” açıklamasını yaparak çocukların ele alınacak konuya ilgilerini yoğunlaştırmaları sağlar.

ETKİNLİK: (30 dakika)

“Yardımlaşma ve dayanışma olmasaydı sonuç nasıl olurdu?” cümlesi çocuklara yönlendirilir ve cevapları alınır. Yardımlaşan ve dayanışma içinde bulunan insanların birbirlerine bağlılıklarının da güçleneceği belirtilir. Türkçe atasözlerinden örnek verilir: “Bir elin nesi var, iki elin sesi var.”, “Birlikten kuvvet doğar.” vb. Yaşanılan ortamdaki yardımlaşma ve dayanışma örneklerinden bahsedilir.

Arkadaşlar arasındaki yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğundan söz edilir.

Elimizdeki imkânları başkalarıyla paylaşmanın çok önemli bir erdem olduğu söylenir. Çocuklara, “Siz neyinizi, kimlerle paylaşıyorsunuz?” diye sorularak çocuklar konuşturulur. Paylaşmanın birçok sorunu çözdüğünü, aynı zamanda imkânlarını başkasıyla paylaşan kişiyi mutlu ettiği konuşulur. Etkinliğin başında oynanan oyun tekrar ele alınır. Oyunda dayanışma içerisinde olmalarının nasıl hissettirdiği konusunda tartışılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, eğitim boyunca yapılan etkinliklerden hareketle ele alınan değerleri kısaca özetler. Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmayı öğrenmenin ve bu değerlere uygun hareket etmenin önemini belirtir. Başkalarının kendilerine ait değerlerine saygı göstermenin sonuçlarından söz eder. Çocuklara katılımlarından dolayı teşekkür eder.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin değerlendirilmesi amacıyla çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Bu etkinlikte hangi değerleri ele aldık?
- Yardımlaşma ne işe yarar?
- Dayanışmanın yararları nelerdir?
- Paylaşma hangi sorunların çözümüne katkıda bulunabilir?

Alınan yanıtlara göre eksik kalan bölümler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Güzel Ahlaklı ve Erdemli Olmak Beden Mahremiyeti İletişim ve Sınırları
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Kurallara ve değerlere uygun davranmanın önemini fark eder. Bedeninin mahrem bölgelerini fark eder. İnsanlarla iletişim kurarken dikkatli olmanın önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara eğitim alanına alındıktan sonra bir önceki eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">FİL, PALMIYE, ORMAN</p> <p>Çocuklar halka oluştururlar. Her çocuğa üç orman pozu (Fil, palmiye ağacı ve maymun) öğretilir. Üç çocuk birlikte fil, palmiye ağacı ve maymun oluşturmayı öğrenirler. (Örneğin fil için ortadaki çocuk kollarını birbirine birleştirerek öne uzatıp, burnu yapar. İki yanındaki öğrenciler yan dönerek onu omuzlarından tutar, kol oluştururlar.) Her çocuk, üçerli gruplar halinde bu üç pozu oluşturmayı iyice çalışılır.</p> <p>Sonra bir ebe ortaya gelir. Bir parmağını öne uzatarak “Orman, orman, orman” diye bağırarak dolaşmaya başlar. Diğerleri bu arada orman hayvanları sesi çıkarırlar. Ebe bir çocuğun önünde durup “Fil” veya “palmiye” veya “maymun” diye bağırır. İşaret edilen çocuk ortadaki olmak üzere iki yanındaki çocuklarla birlikte söylenen pozu oluşturmaya çalışırlar. (Bunu diğer çocuklar, “Fil, palmiye, maymun!” diye bağırınca kadar tamamlamak zorundadırlar.) Şaşıran çocuk ebe olur veya oyundan çıkar.</p>

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bugün iki önemli kavram üzerinde duracağız: ‘Güzel ahlâk’ ve ‘erdem’. Daha önce bu kavramları duymuş olabilirsiniz. Bugün ayrıca beden mahremiyetimiz üzerinde duracağız. Bedenimizin bizim için ne kadar özel olduğunu konuşacağız. Bedenimizin özellikle bazı bölgelerine kimsenin dokunmasına izin vermememiz gerektiğini ele alacağız. Ayrıca insanlarla iletişim kurarken sınırları nasıl korumamız gerektiğine bakacağız. Kimlerle nasıl bir iletişim kurulabileceğini tartışacağız.” açıklamasını yaparak konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bazı davranışlar vardır ki biz onları başka insanların yanında yapmayız. Çünkü bu davranışlar, başkalarının yanında yapıldığında çevremizdekileri rahatsız edebilir. Siz bu davranışların neler olduğuna örnekler verebilir misiniz?” diye sorar. Mümkün olduğunca çok yanıt almaya çalışır. “Güzel ahlâk” ve “erdem” kavramlarını açıklar. Her iki kavramın da iyilik ve mutluluk duygusu içerdiğini belirtir. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların çevresindeki insanlar tarafından onaylanan davranışlar sergilediklerini söyler. Güzel ahlâk sahibi insanlar başkaları için iyilik düşünür, erdemli insanlar da gurur duyulacak davranışlar gösterirler.” diye belirtir.

Çocuklara mayo giymiş çocuk resimleri gösterilir. Bu çocukların vücudunun bazı bölümlerini niçin kapattıkları sorulur. Bedenimizin tamamen bize ait olduğu, iç çamaşırı giyilen bölgelerinin başkalarına gösterilmesinin doğru olmadığı, bu bölgelere temizliğimiz yapılırken, hastalanmamız durumunda hekimler veya bize bakım veren büyüklerimizden başka kimsenin dokunmasına izin vermememiz gerektiği belirtilir. Soyunurken, tuvaletimizi yaparken veya banyo yaparken mümkün olduğunca bu ihtiyaçlarımızı kendi başımıza, kimsenin görmeyeceği bir yerde yapmamız gerektiği belirtilir. “Bazen bize bakım veren yetişkinlerden yardım almamız gerekse bile mümkün olduğunca bu bölgelerimize kimsenin dokunmasına izin vermemeliyiz. Biz de başkalarının bedenine, onların izni olmadan dokunmamalıyız.” açıklaması yapılır.

Kolaylaştırıcı “Yalnız başınıza iken tanımadığınız birisi size bir şey söylediğinde, bir şey sorduğunda hemen cevap veriyor musunuz?” diye sorar ve çocukları konuşturur. Daha sonra insanlarla iletişim kurarken çok dikkatli olmak gerektiği belirtilir. Yalnız başımızayken tanımadığımız kişilerle iletişim kurmaktan mümkün olduğunca kaçınılması, sorularına çok kısa yanıtlar vererek konuşmanın kısa kesilmesi gerektiği anlatılır. Çocuk ev dışındayken, tanımadığı kimseler tarafından gelebilecek şaşırtmacalı taleplere karşı (“Sana çikolata vereceğim”, “Kedim var sana göstereyim, sevmek istersen sevebilirsin” vb.) hayır demesi gerektiği açıklanır. Tanıdığı birisi olsa bile iletişimimizi belli sınırlar içerisinde ve bize bakım veren büyüklerin bilgisi dâhilinde tutmak gerektiği belirtilir. Kolaylaştırıcı, “Kendinizden, yaşadığınız yerden söz ederken çok özenli davranmanız önemlidir. Ayrıca yetişkinlerle iletişim kurarken görgü kurallarına uymanın çok önemli olduğunu da unutmamalıyız.” diyerek konu bağlar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün ‘güzel ahlâk’ ve ‘erdemli olmak’ üzerinde durduk. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların, topluma aykırı gelen davranışlardan uzak durduğunu konuştuk. Bedenimizin bize ait olduğunu, bazı bölgelerinin başkalarına gösterilmesi veya başkaları tarafından dokunulmasının doğru olmadığını ele aldık. İnsanlarla iletişim kurarken sınırlarımızın neler olması gerektiğini konuştuk.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)	<p>Çocuklara “Şimdi size bazı cümleler söyleyeceğim. Bu cümleyi doğru buluyorsanız alkışlayacaksınız. Yanlış buluyorsanız başınızla hayır işareti yapacaksınız. Başlayalım mı?” denilerek aşağıdaki cümleler sıra ile okunur. Verilen tepkilere göre eğitim çocuklarla birlikte değerlendirilir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Her ortamda istediğimiz gibi davranabiliriz. 2. Bedenimizin bazı bölgelerine başkaları dokunamaz. 3. Tuvaletimizi yaparken yalnız olmalıyız. 4. İnsanlara kendimiz ve yaşadığımız yerden söz ederken sınırlı bilgi vermeliyiz. 5. Başkalarıyla iletişim kurarken görgü kurallarına uygun davranmalıyız. <p>Çocukların sorulara verdikleri yanıtlara göre kolaylaştırıcı etkinliği değerlendirir. Eksik kalan bölümleri tamamlar.</p>
----------------------------------	--

YAŞ GRUBU	4 – 6 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Özel Alan Mahremiyeti • Kendini Koruma • Kişisel Bilgilerin Paylaşımı
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Özel alanların neler olduğunu fark eder. • Tuvalet, banyo ve oda gibi özel alanlarda nasıl davranmak gerektiğini bilir. • İstemediği talepleri reddetmesi gerektiğini fark eder. • Kişisel bilgileri başkalarıyla paylaşmanın sakıncalarını fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim alanına alındıktan sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">KULAKTAN KULAĞA</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır. Tek sıra halinde yan yana dizilirler. İki grup birbirine paralel durumdadır. Kolaylaştırıcı, grubun başındaki çocuğun kulağına bir cümle fısıldar. Grubun başındaki çocuk yanındaki kulağına bu cümleyi fısıldar. Dinleyen çocuk, dinlediği cümleyi kendisinden sonra gelen çocuğa fısıldar. O da bir sonrakine. Sıranın en sonundaki çocuk dinlediği cümleyi kolaylaştırıcıya söyler. Kolaylaştırıcı baştaki çocuğa yeni bir cümle verir ve oyun beş cümle tamamlanıncaya kadar devam eder.</p>

Aynı süreç, eş zamanlı olarak diğer grupla da başlar ve devam eder. Önce bitiren ve tüm cümleleri doğru olan grup yarışmayı kazanacaktır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, Çocuklara “Bugün özel alanları ve bu alanların mahremiyetini ele alacağız. ‘Nereler özel alan sayılır?’, ‘Özel alanların mahremiyetine uygun nasıl davranabiliriz?’ konularını konuşacağız. Ayrıca kendi özel alanlarımıza ve vücudumuzun mahremiyetine yönelik talepler konusunda neler yapabileceğimizi tartışacağız. Kişisel bilgilerin başkalarıyla paylaşılmasının sakıncaları üzerinde duracağız.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Sizce nereler bireyin kendi başına kalması, başkaları tarafından o izin vermedikçe paylaşılması gereken yerlerdir? Örnek verebilir misiniz?” diye sorarak aldığı yanıtları tahtaya yazar ve böylece özel alanlar saptanır. “Tuvalet, banyo, vb. özel alanlarda insanlar kendi başına kalmak isterler. Bu alanlara orada bulunan kişinin izni olmadan girilmez. Birey bu alanda kapı kapalı olarak ihtiyacını karşılamalıdır. Başka birisinin yaşam alanına da kapıyı çalmadan ve izin almadan hiç kimse girmemelidir.

Ayrıca insanların yattıkları yataklar da özel alanlardır. Büyükler de küçüklerin özel alanlarına saygılı davranmalı, izin almadan girmemelidir.” diye açıklama yapılır. Çocuklardan bu konuda kendi yaşam alanlarında neler yaşandığı konusunda örnekler vermeleri istenir.

“Özel alanlarımız ve vücudumuz bize aittir. Hiç kimse bizim iznimiz olmadan bu alanlara dokunmamalıdır. Özellikle vücudumuzun örtülen bölgelerine dokunmak isteyenlere “hayır” demeyi bilmeliyiz. Kendinizi kötü hissettiğiniz her türlü dokunuşu reddetmek hakkınızdır. Sizin istemediğinizi belirtmenize rağmen birisi halen dokunmakta ısrarcı olursa durumu size bakım veren büyüklerinize haber vermelisiniz. Çok zor durumda kaldığınızda çığlık atarak yardım isteyebilirsiniz.” açıklaması yapılır.

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Mahremiyet konusunda en çok yapılan yanlışlıklardan birisinin de birisine ait özel bilgilerin, o kişiden izin almadan başkalarıyla paylaşılmasıdır. Bu durum mahremiyete saygı göstermemek anlamına gelir. Kişisel bilgiler, ait olduğu kişinin özeldir. Onları başkalarıyla izinsiz paylaşmak, o kişiye saygısızlıktır. Arkadaşlarımıza, çevremizdeki insanlara ait özel bilgileri sır gibi saklamak görevimizdir; ama bazı durumlarda bakım veren büyüklerimize, öğretmenlerimize veya yetkili kişilere her türlü bilgi verilebilir.” açıklaması yapılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün özel alanların nereler olduğunu, bu alanlara ait olduğu kişiden izin almadan girilemeyeceğini konuştuk. Çocukların, başka insanların yaşam alanlarına banyoya veya tuvalete izin almadan girmemeleri gerektiğini öğrendik. Büyüklerin de özel alanlar konusunda özenli davranmaları gerektiğini söyledik. İstemediğimiz dokunuşlara ve isteklere “hayır” demek gerektiğini, böyle durumların anne babalara, bize bakım veren büyüklerimize veya öğretmenlere haber verilmesinin önemi üzerinde durduk. Son olarak da kişisel bilgilerin, o kişinin izni olmadan başkalarıyla paylaşılması gerektiği üzerine konuştuk.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara “Şimdi size bazı cümleler söyleyeceğim. Bu cümleyi doğru buluyorsanız alkışlayacaksınız. Yanlış buluyorsanız başınızla hayır işareti yapacaksınız. Başlayalım mı?” denilerek aşağıdaki cümleler sıra ile okunur. Verilen tepkilere göre, yanlış ya da eksik öğrenilen bilgiler düzeltilir. Çocuklarla birlikte eğitim değerlendirilir.

1. Tuvalet, banyo ve yaşam alanları özel alan olduğu için izinsiz girilmez.
2. İnsanlar bizi istedikleri zaman istedikleri gibi sevebilirler.
3. Birisine ait özel bilgileri, onun izni olmadan güvendiğimiz büyüklerimiz dışında başkalarına anlatmak doğru değildir.

7 – 10 YAŞ

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve hijyen
KONU	El-Yüz, Ayak-Tırnak ve Vücut-Saç Temizliği
HEDEF	Temel öz bakım becerisi kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Doğru el yıkama alışkanlığı kazanır.• Yüz yıkama alışkanlığını edinir.• Ayak ve tırnak temizliğinin önemini bilir.• Vücut ve saç temizliğine özen göstermenin önemini söyleyebilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru cevap, küçük grup çalışması, afiş
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, üçer adet A4 kâğıt ve kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gruba merhaba der. “Sizinle birlikte bir oyun oynayarak güne başlayalım. Oyunumuzun adı kuyruk yakalama oyunu.’ diyerek yönerge verir.</p> <p>KUYRUK YAKALAMA OYUNU:</p> <p>Gruptan bir ebe seçilir. Diğerleri birbirlerinin omzundan tutarak daire olur. Kolaylaştırıcı, bir kişinin beline gazete kâğıdı ya da fular gibi bir şey sıkıştırarak kuyruk yapar. Ebe kuyruk takılan kişinin tam karşı tarafında duracaktır. Ebenin daire etrafında koşarak kuyruğu yakalaması gerekir.</p> <p>Dairedekiler de kuyruklu kişiyi korumak için birbirlerinden kopmadan koşmalıdır. Ebe kuyruğu yakalayınca gruptan başka bir kişiye kuyruğu takar. Kuyruğunu kaptıran kişi de ebe olur. Oyun belirlenen süre de ya da ilk ebe olana kuyruk takılana kadar devam eder.</p> <p>Oyun bittikten sonra grup U düzeninde oturtulur.</p>

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı "Bu grup çalışmasında vücut temizliğinin önemi ve aşamaları hakkında konuşacağız." der.

"Sizce temiz olmak nedir, temiz olmak için neler yaparsınız?" bunları konuşacağız diyerek etkinliğe başlar.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı gruba "Sizle temiz olmanın faydaları hakkında konuşmak istiyorum. Neden temiz olalım?" diye sorar. Gelen cevapları tahtaya yazar. Çıkmamış bir cevap var ise kendisi ilave eder.

- Mikropları uzaklaştırır,
- Sağlıklı kalmanızı sağlar,
- Derli toplu görürsünüz,
- İnsanlarla ilişkiler daha yakın olur (ter ve ayak kokusu insanları uzaklaştırır).

Sonrasında grubu 3'e bölerek her gruba farklı bir tema verir.

1. Grup: el ve yüz temizliği
2. Grup: ayak ve tırnak temizliği
3. Grup: vücut ve saç temizliği

Gruplardan kendi temaları için neler yapılması gerektiğini yazmaları istenir. 10 dakika sonra grup üyelerinden sıra ile çıkarak kendilerine verilen konuları anlatmaları istenir. Kolaylaştırıcı eksik ya da yanlış var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

1.EL ve YÜZ TEMİZLİĞİ:

Eller ne zaman yıkanır:

- Dışarıdan geldikten sonra,
- Tuvaletten önce ve sonra
- Yemeklerden önce ve sonra,
- Evcil veya sokak hayvanlarına veya kirli olan bir yere dokunduktan sonra eller bol su sabunla yıkanır.

Yüz ne zaman yıkanır? Nasıl yıkanır?

- Sabah uyandıığımızda, akşam yatarken,

Park, bahçe vb. yerlerde oyun oynadıktan sonra yüzümüzün kirlendiğini hissettiğimizde.

2.AYAK VE TIRNAK TEMİZLİĞİ:

- El tırnaklarını her hafta yuvarlak ayak tırnaklarını 3-4 hafta da bir düz kesmek gerekir.
- Temiz çorap giymek.
- Ayağın rahat edeceği ayakkabılar giymek.

3.SAÇ VE VÜCUT TEMİZLİĞİ:

- Hafta da en az 2 kere banyo yapmak.
- Saçımızı yıkayıp taramak.
- Terlediğimizde hemen banyo yapma fırsatı yoksa koltuk altlarını silmek.
- İç çamaşırlarımızı düzenli değiştirmek.

Her grup sonunda etkinliğe katılan tüm çocuklar grubu alkışlar. Afişler duvara yapıştırılır.

	<p>ÖZET/SONUÇ: (10 dakika)</p> <p>“İç çamaşırı, çorap, tırnak makası, diş fırçası kişisel eşyalarımızdır. Ortak kullanmamalıyız.” denilerek, “Ellerinizi, ayaklarınızın, dişlerinizin ve vücudunuzun dili olsaydı yıkanmadan önce ve yıkandıktan sonra size ne derdi?” diye sorup yanıtlar kısaca alınır.</p>
	<p>OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar ayağa kalkarak halka oluşturur. Ellerinde bir güvercin varmış gibi ellerini tutar ve güne ait bir yorum yaparak güvercini uçur. Sonrasında kollarını yukarı kaldırarak bekler. Tüm grup tamamlayınca kollar havada uçuyormuş gibi yaparak yerlerine geçerler.</p>
	<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcılara konuşulanları uygulayabilecek ise kollarını kaldırıp uçur gibi yaparak; eğer yapamayacaklar ise ellerini sallayarak alanda dolaşmalarını ister. Her iki gruba da neden uygulamak istediklerini ve uygulamayacaklarını sorar. Gelen cevaplara göre değerlendirme yapar.</p>

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Diş Bakımı ve Temizliği
HEDEF	Diş fırçalama alışkanlığı edindirmek Katılımcılara diş fırçalama ve bakımının sağlığımız açısından önemini kavratmak.
KAZANIMLAR	Diş sağlığı ve bakımının önemini kavrar. Dişlerin nasıl fırçalanacağını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaparak uygulama, soru-cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, renkli keçeli kalemler, ucuz diş fırçası ve bir macun
ÖNERİLEN SÜRE	60 Dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar etkinlik alanına gelince U düzeninde oturmaları sağlanır. Kolaylaştırıcı önemli bir konu hakkında konuşulacağını ancak öncesinde bir hikâye anlatmak istediğini söyler. Katılımcıların hikâyeyi dikkatle dinlemelerini ister.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı ağız kapalı bir şekilde dişlerini göstererek gruba hikâye anlatmadan önce bugünkü konuyu tahmin etmelerini ister. Doğru tahmin geldiyse hemen yoksa doğru tahmin gelene kadar dişlerini gösterip sormaya devam eder.</p>

ETKİNLİK: (30 dakika)

“Küçük bir çocuk varmış. Bu çocuk sekiz yaşındaymış. İkinci sınıfa gidiyormuş. Her sabah erken kalkıp hazırlanmış ve kahvaltısını yapmış ama sonrasında dişlerini fırçalamamış. Kahvaltıdan sonra sık sık dişlerini fırçalama konusunda üşengeçlik edermiş. Bir sabah yine erkenden uyanmış ama dişi çok ağrıyormuş. Diş doktoru onu tedavi etmiş. Ayrıca bir fırça ve diş macunu hediye etmiş.” Ardından;

- Ağız ve diş sağlığı neden önemlidir?
- Zarar veren yiyecek ve içecekler nelerdir?
- Diş temizliği nasıl ve neden yapılmalı?
- Bir günde dişler kaç kere fırçalanmalı? diye sorulur.

Katılımcıların cevapları tahtaya yazılır.

(Kaynak: Hikaye <https://okuloncesi.com.tr/inci-gibi-dislerim-var/> alınmıştır)

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Tahtaya yazılan cevaplardan eksik olanlar kolaylaştırıcı tarafından tekrar edilerek eksikler tamamlanır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika) Çocuklar ayakta halka oluşturur.

Kolaylaştırıcının yönergesi ile

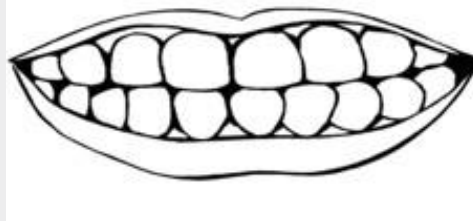
Diş deyince iki kere yanağa vurma

Sağlık deyince eller çapraz yapılarak omuzlara vurması söylenir.

Kolaylaştırıcı önce yönergeyi sıra ile uygular ardından karışık söyleyerek devam eder. Süre sonunda herkesin birbirini alkışlaması istenir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Şekil yatay olarak A4 çıktısı şeklinde hazırlanabilir.

Yazı tahtasına diş resmi çizilir. Dişlerin üzeri ağız içindeki kirleri temsilen keçeli kalem ile çizilir. Özellikle dişlerin kesiştiği yerler daha çok belirginleştirilir. Fırçayı alan çocuk teker teker nasıl fırçalandığını gösterir. Fırçanın değdiği kirleri temsil eden kalem izlerinin teker teker silinmesinin nedeni sorulur. Gruba diş temizliğinin fırçalayarak mümkün olacağı vurgusu yapılır. Çocuklar ayakta birbirine dizilirler. Kolaylaştırıcı çocuklara “Bugünkü etkinliği bir cümle ile özetleyin” der. Gelen cevaplara göre kolaylaştırıcı önemli noktalara vurgu yaparak etkinlik sonlandırılır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Tuvaleti Kullanma Alışkanlığı
HEDEF	Temiz ve düzenli tuvalet alışkanlığı kazandırmak.

KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Tuvalet öncesi ve sonrası el yıkama becerisi kazanır. • Tuvalete girmeden önce ve çıktıktan sonra sifon çekmenin önemini öğrenir. • Klozet ve alaturka tuvaleti nasıl kullanacağını bilir. • Tuvaleti temiz tutmanın önemini kavrar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Afiş hazırlama, soru cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Marker kalem, resim kâğıdı, boya kalemleri
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gruba merhaba diyerek oynanacak oyunun yönergesini verir.</p> <p style="text-align: center;">SU ADA</p> <p>Yere çocuk sayısından bir eksik olarak bir kişinin iki ayağı ile basabileceği büyüklükte gazete kâğıtları yerleştirilir. Çocuklara bir denizde oldukları, yerde gördükleri gazete kâğıtlarının ise adalar olduğu söylenir. Müzik çaldığı sürece bu adaların arasında yürümleri, müzik durduğunda ise herkesin kendine çıkacak bir ada bulması gerektiği söylenir. Kendine ada bulamayan çocuk oyun dışı kalır. Çocuklar bir kez çıktığı adanın üzerine çıkamazlar, her turda farklı bir adaya çıkmalıdır. Her seferinde bir gazete kâğıdı yerden kaldırılır. En sona kalan çocuk alkışlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı grubun U düzeninde oturmasını sağlayarak; tuvalet kullanma alışkanlıklarımız ile ilgili konuşulacağını söyler. Gruba sıra ile nelere dikkat edilmesi gerektiğini sorar. Gelen cevapları tahtaya yazar. Etkinlik sonunda tahtaya yazılanları tekrar değerlendirileceğini söyler. Söylenenleri aşağıdaki gibi sıralayarak yazar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuvalete girmeden önce ellerini yıkamak, • Tuvalet sonrası önden arkaya doğru tuvalet kâğıdı ile temizlik yapmak, (El hijyeni açısından tercih edilmese de bazı kültürlerde su ile temizlik de yapılmaktadır. Eğer ıslak temizlik yapılacaksa tuvalet kâğıdı ile silindikten sonra ıslak temizlik yapılmalı ve tekrar tuvalet kâğıdı ile kurulmalıdır.) • Çöpü çöp kovasına atmak, • Temiz el ile sifona basmak, • Varsa tuvalet fırçası kullanmak, • Dışarıya taşanı silmek, • Elleri yıkamak, kâğıt havlu ile kurulamak, • Kâğıt havlu yok ise havluyu kullanıp yerine geri asmak. <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Grubu ikiye böler. Gruplara olumlu tuvalet alışkanlıklarımız ile ilgili bir resim çizmelerini ister. Her iki gruba da resim kâğıdı ve boya kalemleri dağıtır. 15 dakika sonra grup liderleri çıkarak yaptıkları resmi anlatarak duvara asar. Gruplar birbirini alkışlar.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı çocuklara ortak tuvaletleri pis bırakmamak için gereken adımları sözlü olarak tekrar söyler. Gruptaki herkes sıralamayı aklında tutup söyler. Sıralamayı doğru olarak ilk bitiren oyunu kazanır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuvalete girmeden önce elleri yıkamak, • Tuvalet sonrası önden arkaya doğru temizlik yapmak, • Çöpü çöp kovasına atmak, • Temiz el ile sifona basmak, • Varsa tuvalet fırçası kullanmak, • Dışarıya taşanı silmek, • Elleri yıkamak, kâğıt havlu ile kurulamak, • Kâğıt havlu yoksa ise havluyu kullanıp yerine geri asmak. <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı oyun bitiminde başlarken tahtaya yazdığı notları tekrar okur. Herkes kendini alkışlar ve etkinlik sonlandırılır.</p>
-----------------------------	--

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Yaşadığımız ortamın temizliği (Kişisel alan temizliği) • Sağlığa zararlı ve yararlı temizlik malzemeleri
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> • Yaşam alanının temizliğinin nasıl yapılacağını öğrenmesini sağlamak • Zararlı ve yararlı temizlik malzemeleri hakkında farkındalık kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Yaşam alanının temizliğinin nasıl yapılacağını söyleyebilir. Kişisel alan temizliğini yapabilir • Zararlı ve yararlı temizlik malzemeleri arasındaki farkı bilir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara hoş geldiniz denir. Aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p>GÜNEŞ, ÇİÇEK, AĞAÇ</p> <p>Çocuklar alanda çember oluşturacak şekilde dizilirler. Oyun sırasında Kolaylaştırıcı üç farklı yönerge vereceğini söyler. Kolaylaştırıcı, “güneş” deyince çocuklar alkışlar, “çiçek” deyince dizlerine vurur, “ağaç” deyince göğüslerine vururlar. Birkaç deneme yapılır. Çocukların oyunun kurallarını anladığı gözlemlendikten sonra oyuna başlanır. Kim şaşırıp yanlış hareket yaparsa oyundan çıkar ve en son bir oyuncu kalıncaya kadar oyun devam eder. Sona kalan çocuk alkışlanır.</p>

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı kişisel temizlik konusunu ile ilgili neler hatırladıklarını sorar. Yaşadığımız ortamların temizliği konusunda konuşulacağını söyler. Katılımcılara “Yaşadığımız ortamları neden temizliyoruz?” sorusu yöneltilir. Doğru cevaplar desteklenerek yaşam alanlarının temizliğinin önemli olduğu vurgulanır.

ETKİNLİK: (25 dakika)

“Kişisel temizliğin yanı sıra çevre temizliği de önemlidir, sizce yaşadığımız yerin temizliği ve düzeni nasıl sağlanır? Yaşadığınız alanda neler yapıyorsunuz?” soruları sorularak katılımcıların alışkanlıkları öğrenilir. Bu yaş aralığındaki çocuklar aşağıdaki işler için sorumluluk alabilirler. Çocukların söylemediği bir madde var ise kolaylaştırıcı tamamlar.

- Yatak toplamak,
- Çöpleri çöp kutusuna atmak,
- Kişisel eşyaları (giysi, çamaşır, ayakkabı, havlu, diş fırçası, tarak, tırnak makası vb.) kullanımdan sonra temizlemek, yıkamak ve temiz tutmak,
- Dolap düzenlemek,
- Ortak alanları düzenli tutmak, pis bırakmamak,
- Ortak tuvaletleri pis bırakmamak,
- Tuvalet-banyo temizliğinden sonra elleri iyice yıkamak,
- Yaşam alanlarına ayakkabı ile girmemek,
- Gece giysileri giyerek yatmak,
- Yere dökülen yiyecek maddeleri hemen kaldırmak ve zemini temizlemek,
- Çöpler akıtmayan poşetlerde biriktirmek, ağzı açık çöp bulundurmamak.

“Yaşam alanının temizliği için gerekli olan temizleyiciler nelerdir?” diye sorulur.

- Kolaylaştırıcı doğal ve kimyasal temizleyiciler hakkında bilgi verir.
- Kimyasal temizleyiciler (Yağ çözücü, kireç çözücü, çamaşır suyu, tuz ruhu gibi) sağlığa zararlıdır. Bu yaş grubu için riskli olacağından kesinlikle kullanılmaması ve ortalıkta açık halde buldukları zaman evdeki yetişkin kişilere söylemelerinin önemi vurgulanır.
- Doğal temizleyiciler (Arap sabunu, sirke, karbonat ve boraks) sağlık için zararlı değildir. Bundan dolayı temizlik yaparken bunların kullanılması gerektiği söylenir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Sağlıklı olmak için kişisel temizliğimiz kadar yaşadığımız ortamın temizliğine de önem vermeliyiz. Yaşadığımız ortamdaki diğer kişiler ile iş birliği yaparak sorumluluk almamız.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı ortak tuvaletleri pis bırakmamak için gereken adımları sözlü olarak söyler. Grubunda sonrasında tekrar etmesini ister. Bunu üç kez tekrar ederler. Grubu ikiye böler. Birinci gruptakiler sıra ile doğru tuvalet adımlarını konuşmadan tarif eder. İkinci grup bunun ne olduğunu söyler. Tüm maddeler tamamlandığında çocuklar birbirini alkışlar.

- Tuvalet sonrası kendi temizliğini yapmak,
- Çöpü çöp kovasına atmak,
- Sifona basmak,
- Varsa tuvalet fırçası kullanmak,
- Dışarıya taşımayı silmek,
- Elleri yıkamak,
- Havluyu kullanıp yerine geri asmak.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar yere çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmağını yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmağını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmağını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcı işareti ile yumruklar gösterilir. Eğitmen, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabildik?” diye sorar. Gelen cevaplara göre eksikler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Gıda Temizliği
HEDEF	Yiyecek temizliğinin sağlığa etkilerinin öğrenilmesini sağlamak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Sağlık için gıda temizliğinin önemini öğrenir• Gıda temizliği konusunda nelere dikkat edilmesi gerektiğini söyleyebilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru – cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Hasta maskesi, mikrop ve gıda resmi, bant, bir adet büyük boy yazı kâğıdı, katılımcı sayısı kadar yapışkanlı not kâğıdı, katılımcı sayısı kadar kalem.
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı daha önceden katılımcı sayısı kadar sandalyeyi etkinlik alanında çember olacak şekilde dizer. Bir tanesinin arkasına mikrop resmi ve bir yiyecek resmi yapıştırır. Bilgisayarda bir çocuk şarkısı çalmaktadır. Çocukları müzik eşliğinde dans ederek etkinlik alanına girer. Müzik durduğunda otururlar. Kolaylaştırıcı mikrobun üzerine oturan kişiyi hasta kabul edip maske takarak oyundan çıkarır. Oyun böylece sürer. Süreye göre son katılımcıya kadar devam eder.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı "hasta olmamak için neler yapmamız gerekir" diye sorar. Gıda temizliği cevabı gelene kadar sormaya devam eder. Eğer bu cevap gelmemiş ise "Bugün sizinle gıda temizliği hakkında konuşacağız" diye konuyu duyurur.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı bir hikâye anlatmak istediğini söyleyerek Emre'nin hikâyesini anlatmaya başlar.

(Kaynak: Hikaye <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/A%205.pdf> alınmıştır.)

"Emre okuldan gelir gelmez çok acıktığı için ellerini bile yıkamadan hemen yemek yer. Yemeğini çabucak bitiren Emre ödevlerini yapar ve biraz çalıştıktan sonra dinlenmek ve tekrar acıkan karnını doyurmak için domates, salatalık ve peynir alır.

Yıkamayı unuttuğu domates ve salatalığı doğrar; aynı bıçakla peyniri dilimler ve ekmek arasına yerleştirir. Hazırladığı sandviçin yanına bir bardak süt de alır. Emre sütün çocuklar için ne kadar faydalı bir gıda olduğunu bilmektedir. Ancak hava sıcaktır ve süt şişesi masanın üstünde kalır. Emre sandviçini yer, ödevlerini bitirir ve dişlerini fırçaladıktan sonra yatar. Emre, kahvaltı yapmanın ne kadar önemli olduğunu bildiği halde, sabah biraz midesi bulandığı ve karnı ağrıdığı için kahvaltı yapmak istemez. Açlığını gidermek için dün masanın üzerinde bıraktığı süt şişesinden sütünü içer ve okuluna gider. Üçüncü dersin sonuna doğru Emre'nin karın ağrıları artar, kusmaya başlar. Emre hastalanmıştır... Sizce Emre neden hastalandı? Emre'nin hastalanmasına neden olan şey neydi?" diye sorar. Gelen cevapları değerlendirir. Eksik var ise kendisi tamamlar.

- Ellerini yıkamadan yemeğe oturması (El yıkamanın önemi vurgulanır.),
- Domates ve salatalığı yıkamaması (Sebze ve meyvelerin bol suda ve çok iyi yıkanması vurgulanır.),
- Yıkamamış domates ve salatalıktan bıçağa bulaşan mikropların peynire geçmesi (Süt ürünlerinin üzerinde hızlıca mikropların çoğalacağı vurgulanır.),
- Sütü masanın üstünde bırakması (Tüm proteinler gibi süt ve süt ürünleri de sıcak hava da çok daha hızlı bozulur. Sıcakta bozulan sütü içmesinin onu zehirlediği vurgulanır.),
- Ayrıca mutfak temizliğine de çok önem verilmesi önemlidir. Dışarıda yere bırakılan bir poşetin yiyecek konulan yerlere bırakılmaması,
- Besinlerin satın alınması, hazırlanması, tüketilmesi ve saklanması sırasında temizlik kurallarına dikkat edilmesi belirtilir.
- Çiğ et, süt ve yumurta tüketilmemelidir.
- Küflenmiş besinler hemen atılmalı, küflü kısımları alınarak kalanını tüketme yoluna gidilmemelidir.
- Çöp kovasının ağzı kapalı tutulmalı. Bekletmeden atılmalıdır.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	ÖZET/SONUÇ: (5 dakika) Kolaylaştırıcı sadece yiyeceklerin değil, yiyecekleri hazırlarken kullandığımız aletlerin ve hazırladığımız yerin temiz olmasının çok önemli olduğunu vurgular. Buna dikkat edildiğinde daha sağlıklı olunacağı söylenerek etkinlik sonlandırılır.
	OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika) Kolaylaştırıcı müzik eşliğinde çocuklara çember halinde olan sandalyelerin etrafında oynamalarını söyler. Müzik durduğunda mikrop resminin üzerine oturan çocuğa hikâyeye ve gıda temizliğine ait bir soru sorulur. Bu oyun çocukların gıda temizliğinin çocuklar tarafından tamamı ile öğrenildiğine kanaat getirilene kadar devam ettirilir.
	DEĞERLENDİRME: (5 dakika) Kolaylaştırıcı büyük yazı kâğıdına bir ağaç resmi çizer. Çocuklara küçük yapışkanlı not kâğıtları dağıtır. Etkinliğin sonrasında çocuklardan bu etkinliğe ait bir değerlendirme yazarak ağaca yapıştırılmalarını ister. Gelen cevaplar gözden geçirilerek değerlendirme yapılır. Önemli bir eksik gözlenmiş ise tek cümlelik bir bilgi verilir.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Çevre Temizliği
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre temizliğine duyarlı olmasını sağlamak • Kendine düşen sorumlulukları uygulamasını sağlamak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre temizliği konusunda kendine düşen sorumlulukları söyleyebilir • Çevre temizliği için farkındalık geliştirir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru – cevap, öykü, resim boyama
ARAÇ VE MATERYALLER	Beş adet küçük koli, kâğıt, cam, plastik, alüminyum, pil sembolü olan boyama resimleri ve çöpleri, yapışkan, boya kalemi, iki adet top, iki temiz çöp kovası, iki metre ip.
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcılara “Hoş geldiniz!” der. Ardından top taşıma oyununa ait yönergeyi verir.</p> <p style="text-align: center;">TOP TAŞIMA OYUNU</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki takım oluştururlar. Alan duvarına yakın bir yere aralarında bir metre boşluk olacak şekilde iki boş kutu yerleştirilir. Kutuların ağzı açıktır. Alanın karşı duvarına yakın bir yere duvara paralel bir başlangıç çizgisi çizilir. Takımlar bu çizginin arkasında tek sıra halinde dizilirler. Her takıma ait başlama noktası çizgi üzerinde belirlenir. Hangi takımın hangi kutuyu kullanacağı gösterilir. Her takıma bir top verilir. Kolaylaştırıcı başlama işaretiyle takımın en önündeki birer oyuncu topu başlama noktasında alıp kendi takımına ait kutunun içerisine bırakarak hızla geri döner. Başlama noktasında kendisini bekleyen en öndeki takım arkadaşının omzuna dokunarak takımın arkasına geçer.</p>

Omzuna dokunan oyuncu hızla koşarak topu kutudan alıp geri döner ve başlama noktasında bekleyen takım arkadaşına verir. Oyun böyle devam eder. İlk önce oyunu bitiren takım galip gelir. Topu düşüren, kutuyu deviren, arkadaşının kendisine dokunmasını beklemeyen veya başlama çizgisini ihlal eden oyuncu oyuna başlama çizgisinden yeniden başlar.

Oyun bitiminde kolaylaştırıcı “Çevremize neden dikkat ediyoruz?” sorusu yöneltilir. Doğru cevaplar desteklenerek çevre temizliğinin önemi üzerinde durulur.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Katılımcılara çevre temizliği konusunda konuşulacağı bilgisi verilir. Nelere dikkat ettikleri sorulur. Doğru davranışlar desteklenerek çevre temizliği ve geri dönüşüm hakkında bilgi verilir, kişilere düşen sorumluluklar üzerine vurgu yapılır.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı “Her atık çöp değildir. Bazıları tekrar kullanılabilir. Bunlar nelerdir?” diye sorar. Gelen cevaplar arasında KÂĞIT, CAM, PLASTİK, ALÜMİNYUM, PİL olmalıdır. Eğer bunlardan biri eksik söylenmişse kolaylaştırıcı tamamlar. Grup beşe bölünür. Önceden hazırlanan sembol resimlerin olduğu kâğıtlar ve pastel boya her bir gruba dağıtılır. Resimleri boyamaları için beş dakika verilir. Etkinlik alanına daha önceden geri dönüşüm kutusu yapılabilecek beş adet küçük karton koli hazırlanır. Her bir resim bir koliye yapıştırılarak bir geri dönüşüm kutusu hazırlanır. Kolaylaştırıcı daha önceden hazırlanmış olan geri dönüşüm çöplerini(materyallerini) çıkararak etkinlik alanında ortaya döker. Çocukların sıra ile geri dönüşüm materyallerini ilgili kutuya atmaları istenir. Oyun alanı tamamen çöplerden temizlendiğinde çocuklara çöplerin dağınık ve toplandıktan sonra nasıl hissettikleri sorulur. Olumlu yorumlar tekrarlanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı kısa bir tekrar yapar.

- Her atık çöp değildir.
- Kâğıt, cam, plastik, alüminyum, pil gibi atıklar çöpe değil, geri dönüşüm kutularına atılmalıdır.
- Civarda geri dönüşüm kutusu ve atık pil kutusu yoksa belediyeden istenmelidir.
- Kullanılmayan ilaçlar çöpe atılmamalı, sağlık kuruluşlarına teslim edilmelidir. Çöpe atılan ilaçların içindeki kimyasal maddeler suya ve toprağa karışmakta, canlılara zarar vermekte, zehirlenmelere neden olmaktadır. Bu nedenle, son kullanma tarihi geçmiş veya kullanılmayan ilaçlar çöpe atılmamalı, uygun şekilde imha edilmesi için sağlık kuruluşlarına teslim edilmelidir.
- Çöp poşetleri ağzı bağlanarak çöp kutusuna atılmalı, dışarıda herhangi bir yere bırakılmamalıdır.
- Yerlere çöp atılmamalı ve tükürülmemelidir.

Herkes sorumluluklarını yerine getirirse çevre daha temiz olur. İnsan, dünyanın sahibi değil, bir parçası olduğunu ve dünya üzerinde tek başına değil, diğer insanlarla ve canlılarla birlikte yaşadığını unutmamalıdır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklara arkalarına yaslanmaları söylenir. Kolaylaştırıcı iki öykü anlatacağını ve bu öyküleri hayal etmelerini ister. Öykü, sakın bir ses tonu ile okunmalıdır.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

1. ÖYKÜ: Hafta sonu hava çok güzeldi. Beyaz gömleğim ve sarı pantolonumu giydim. Çantama matara ile su ve bir sandviç koydum. Sokakta yürümeye başladım. Karşıdan karşıya geçerken sürücüler bana yol verdi. Yakındaki bir ormanda yürüyüş yapmak istedim. Orman çok güzeldi, mis gibi kokuyordu ve kuş sesleri beni çok mutlu etti. Bir süre sonra çok yoruldu ve acıktım. Ağaçların arasında oturup sandviçimi yerken bana kuşlar ve sincaplar da eşlik etti. Daha sonra kalktım evime yakın olan bir parka giderek biraz kitap okudum ve çocukları izledim. Çok güzel çiçekler ve kelebekler vardı. Park çok temiz ve çocuklar çok mutluydu.

2. ÖYKÜ: Hafta sonu hava çok güzeldi. Beyaz gömleğim ve sarı pantolonumu giydim. Çantama bir pet şişe ile su ve bir sandviç koydum. Sokakta yürümeye başladım. Karşıdan karşıya geçerken bir arabanın egzozundan siyah dumanlar çıktı. Öksürmeye başladım. Zararlı yakıt kullandıkları ve egzozlara filtre takmadıkları için bana ve çevreye zarar veriyordu. Sadece benim değil dünyanın da temiz havası yok oluyor; güzel çiçekler çürüyordu.. Ormana doğru yürüdüm. Daha önce ormanda yürüyen insanlar yiyecek artıklarını, poşetleri ve pet şişeleri atmıştı. Geri döndüm ve parka doğru yürümeye başladım. Burada da durum farklı değildi. Etrafta çöpler vardı ve yemekten vazgeçtim. Bazı salıncakların zincirleri kırılmış, bazı kaydıraklara ters taraftan binen çocuklardan dolayı kayma kısmı ayakları ile kirlenmiş bundan dolayı da kıyafetlerine bulaşmıştı. Kendimi iyi hissetmediğim için bu güzel havayı değerlendirmeden eve dönmek zorunda kaldım.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı “Şimdi hangi öyküyü daha çok beğendiğinizi ve neden beğendiğinizi ve hangi parkta oynamak istediğinizi söyleyin” diyerek çocukların sıra ile görüşlerini alır. Çocuklara “Sıra ile bugüne ilişkin aklınıza gelen bir cümle söyleyin der.” En az bahsedilen konu üzerine vurgu yapılır. Ardından kendilerini alkışlaması söylenerek etkinlik sonlandırılır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Temel Besin Çeşitleri ve Görevleri
HEDEF	Yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı geliştirmek
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Yeterli ve dengeli beslenme kavramını bilir.• Besin öğelerini ve gruplarını, bunların hangi besinleri içerdiğini ve birbirini karşılayan besinleri bilerek tüketir.• Beslenmeyle ilgili doğru tutum ve davranışları söyleyebilir ve uygulayabilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, poster hazırlama

<p>ARAÇ VE MATERYALLER</p>	<p>Birer tane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sebze ve meyve grubuna ait, 2. Süt ve süt ürünleri grubuna ait, 3. Et ve et ürünleri grubuna ait, 4. Kuru baklagiller grubuna ait, 5. Tahıl grubuna ait ve içecekler grubuna ait resimler. 6. Boya kalemi 7. Birer tane gülen surat, asık surat, ifadesiz surat resimleri 8. Bir paket post-it
<p>ÖNERİLEN SÜRE</p>	<p>60 dakika</p>
<p>ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ</p>	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolaylaştırıcı gruba merhaba der. Katılımcılar etkinlik alanında ayakta çember oluşturur. Yağ satarım bal satarım oyununun yönergesini vererek mümkünse müzik eşliğinde oyunu başlatır. • Oyun, en az altı kişi ve bir mendil ile oynanır. • Bir ebe seçilir, mendil ebeye teslim edilir. Diğer çocuklar, yüzleri birbirine dönük olacak şekilde bir çember oluşturarak yere otururlar. Oturan çocuklar oyun esnasında arkalarına dönüp bakamazlar. Sadece arkalarındaki zemini elleriyle yoklayabilirler. • Ebe, elinde mendili, çemberin etrafında dolaşmaya başlar, bir yandan da durmaksızın şu ezgili tekerlemeyi söyler: Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Ustamın kürkü sarıdır, Satsam on beş liradır. Zam-bak Zum-bak, Dön arkana iyi bak. Yağ satarım, bal satarım, Ustam gitmiş, ben satarım. Alacağına, vereceğine Bir kaşık ayran, Yarın sabah bayram. • Bir süre sonra mendili oturan çocuklardan birinin arkasında habersizce bırakır. • Bu çocuk arkasına mendil bırakıldığını fark etmezse ebe bir tur döndükten sonra bu çocuğun omzuna dokunur ve mendili fark etmemiş olan çocuk yeni ebe olur. • Arkasına mendil bırakılan çocuk bunu fark ettiğinde ise, derhal mendili kapıp ebeyi aynı yönde kovalamaya başlar. Kovalamaca sırasında çemberdeki diğer çocuklar tekrarla “Tavşan kaç, tazi tut!” diye bağırarak tempo tutarlar. • Ebe çember etrafındaki turunu yakalanmadan tamamlayıp arkasına mendili bıraktığı oyuncunun boşalttığı yere oturmayı başarırsa, ayakta kalan oyuncu yeni ebe olur ve tekerlemeyi söyleyerek çember etrafındaki turuna başlar. • Eğer ebe, mendille kendisini kovalayan oyuncuya yakalanırsa ebe değişmez. Ebe mendili tekrar alır ve başa dönülür.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı "Beslenme açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak, canının çektiği şeyleri yiyip içmek değildir. Sağlıklı olmak, büyüyüp gelişmek için vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yenmesidir. Yaşamımızı sürdürmek için beslenmemiz gerekir" diyerek konu hakkında kısa bir bilgi verir.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı besin gruplarının ne olduğunu sorar. Gelen cevaplar için besin grubuna ait resimleri çıkararak bu konuda katılımcıların fikrini sorar. Her çıkan başlık için grubun fikrini sorar ve eksik var ise aşağıdaki gibi tamamlar. Yaşamımızı sürdürebilmemiz için beslenmemiz gerekir. Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için yararlı besinler tüketmemiz gerekir.

Sebzeler ve meyve grubu: Sebzeler ve sebzelerden pişirilen yemekler sağlık için yararlıdır. Domates biber salatalık marul, turp havuç gibi besinler çiğ olarak tüketilir. Patates, fasulye, kabak, bezelye, ıspanak, karnabahar ve bamyaya gibi besinler pişirerek tükettiğimiz faydalı yiyeceklerdir.

Bu besinlerden yaptığımız yemekler çok faydalıdır.

Elma, portakal, erik, kiraz, mandalina, şeftali, üzüm, karpuz kavun ve muz bizim için yararlı meyvelerdir.

Süt ve süt ürünleri grubu: Süt ve süt ürünleri de sağlığımız için gereklidir. Özellikle çocukların günde bir bardak süt tüketmesi çok önemlidir. Yoğurt ve peynir süttten yapılan ürünlerdir. Vücudumuz için çok yararlıdır.

Et grubu: Et sağlığımız için çok faydalıdır. Özellikle çocukların büyümeleri için et ürünlerine ihtiyaçları vardır. Evde yapılan etli yemekler sağlık için çok faydalıdır. Kıyma etten yapılır. Kıyma ile yapılan köfte sağlık için çok faydalıdır. Tavuk da sağlığımız için çok yararlıdır.

Kuru baklagiller grubu: Nohut kuru fasulye ve barbunya kullanılarak yapılan yemekler de sağlığımız için gereklidir. Mercimek, pirinç ve bulgur kullanılarak yemekler, çorbalar ve pilavlar sağlığımız için yararlıdır.

Tahıl ve ekmek grubu: Ekmek ve makarna buğdaydan yapılır. Vücudumuzun bu besinlere ihtiyacı vardır. Gereği kadar yediğimizde faydalıdır.

Su ve diğer içecekler: Vücudumuzun suya ihtiyacı vardır. Sağlıklı olmak için yeterince su içmeliyiz. Su çok yararlı bir içecektir. Ayran, su ve yoğurt ile yapılan bir içecektir. Meyveler sıkılarak elde edilen taze meyve suları da faydalı içeceklerdir.

Her grup için bir bölge seçilir. Katılımcılara daha önceden katılımcı sayısı kadar et, süt, yoğurt, peynir, tavuk, ekmek, farklı sebzeler, farklı meyveler, makarna, su vb. resimleri dağıtılır. Dağıtılan resimlere bakarak belirlenen bölgedeki gruba giderler. Boyama yapar ve yapılan resimleri duvara asarlar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Beslenme temel ihtiyaçlarımızdan biridir. Büyümek ve gelişmek için beslenmek zorundayız. İhtiyacımız kadar beslenmeliyiz. Her gün üç öğün beslenmeye düzenli beslenme denir. Öğünlerde her çeşit besinden yeteri kadar tüketmeye özen göstermek gerekir. Buna dengeli beslenme denir. Düzenli ve dengeli beslenmek vücudumuza enerji verir ve büyümemizi sağlar.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı herkesi boş alana alır. “Şimdi sizinle serçenin kahvaltısı oyununu oynayacağız” der ve yüksek sesle anlatır. Çocuklar hareketleri istedikleri gibi canlandırır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bir ağacın dalında uyuyan serçe uyandı→ Çocuklar yere oturur, kolları yukarı kaldırır ve çırpar • Kuş çok yükseklerde uçuyor→ Çocuklar kuş gibi uçarak yükseklerde olduklarını düşünürler • Kuş solucan bulmak için alçaklara indi→ Çocuklar kollarını yana açarak ve dikkatle bakarak sınıfta dolaşırlar • Sonra serçe bir solucan buldu→ Çocuklar oturur eller yerde baş önde • Kuş ağaca geri döndü en yüksek yerine kondu→ Kollar yanda uçma hareketi yaparak ağaca geri dönerler. <p>Herkes birbirini alkışlar.</p>
	<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Etkinlik alanının çıkışına yuvarlak kartonlara bir tane gülen surat, bir tane asık surat, bir tane de ifadesiz surat resmi asılır. Katılımcılara bir tarafı yapışkanlı post-itler dağıtılır. Bugünkü etkinlik onlar için faydalı ise gülen suratın altına faydalı değilse asık suratın altına eğer fikri yoksa ifadesiz suratın altına yapıştırmaları istenir. Hangi suratın altına neden yapıştırdığı sorularak değerlendirme yapılır.</p>

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Dengeli Beslenme
HEDEF	Dengeli beslenme alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çeşitli besinleri tüketmenin önemi öğrenir • Her besin grubunu içerecek şekilde öğün hazırlamayı öğrenir • Sağlıklı beslenme adımlarını bilir. • Yeterli ve dengeli beslenme kavramını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru – cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcılara “Hoş geldiniz!” der. Bir ısınma oyunu oynatır.</p> <p>MEYVE TOPLAMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocuklar oyun alanında dolaşır. Kolaylaştırıcı meyve isimleri söyler. Çocuklar meyvenin bulunduğu yere göre meyve toplar. Örneğin elma ise yukarı uzanır, çilek ise aşağı eğilerek toplar. Farklı farklı meyveler söylenerek oyun devam eder. • Oyun bitiminde kolaylaştırıcı “Daha önce sizinle temel besin grupları üzerine konuşmuştuk.” der.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

“Peki bu gruptan sevdiğimiz ve sevmediğimiz var mı? Hep sevdiğimizden yersen ne olur” diye sorar. Gruptan gelen cevaplar sonrasında bugünkü konumuz “Çeşitli besinleri tüketerek dengeli beslenme hakkında konuşacağız.” diye konu tanıtımını yapar. “Besinler bizim büyümemiz ve gelişmemizi sağlar. Besinlerden faydalanmamız için beslenme alışkanlıklarımızın düzenli olması gerekir. Gün içinde sabah öğlen ve akşam olmak üzere üç öğün yemek yemeliyiz. Yediğimiz yemeklerin daha önce konuştuğumuz besin gruplarındaki çeşitliliğin sağlanmasına özen göstermeliyiz.”

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kahvaltı çok önemli bir öğündür. Kahvaltı yapmadan güne başlarsak etkinlikleri yapmakta zorlanabiliriz. Dikkatimiz dağılır, zihnimiz iyi çalışmaz. Dinlediklerimizi anlayamayız. Bu nedenle sabahları kahvaltı ile güne başlamalıyız.

Kahvaltıda neler yeneceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.

Peynir, zeytin, yumurta, iki dilim ekmek, mevsimine göre domates, salatalık ya da havuç yenilebilir. Grup sayı yöntemi ile üçe bölünür.

1. Gruba sabah kahvaltısında ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Gündüz yaşantımız akşam ve geceye göre daha hareketli geçer. Öğle yemeği bize gündüz yaptığımız etkinlikler için gereken enerjiyi sağlar. Öğle yemeğinde nelerin yenileceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.

Öğle yemeğinde makarna, pilav ya da patatesten birini seçerek bir tabak yiyebiliriz. Sebzedden, etten, kuru fasulyeden ya da nohuttan yapılmış bir tabak yemek yemeliyiz. Bunların yanında çorba ya da yoğurt yiyebiliriz. Ayran ya da taze meyve suyu içebiliriz.

2. Gruba öğle yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Gündüz yaşantımız akşam ve geceye göre daha hareketli geçer. Öğle yemeği bize gündüz yaptığımız etkinlikler için gereken enerjiyi sağlar. Öğle yemeğinde nelerin yenileceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.

Öğle yemeğinde makarna, pilav ya da patatesten birini seçerek bir tabak yiyebiliriz. Sebzedden, etten, kuru fasulyeden ya da nohuttan yapılmış bir tabak yemek yemeliyiz. Bunların yanında çorba, salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Ayran ya da taze meyve suyu içebiliriz.

3. Gruba akşam yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Akşam yemeği de diğer öğünler gibi çok önemlidir. Akşam yemeklerine de özen göstermek gerekir. Akşam yemeğinde yeterli beslenirsek uykumuz esnasında vücudumuz gereği gibi çalışır.

Akşam yemeklerinde mümkünse bir tabak sulu yemek yemeli ya da bir kâse çorba içilmelidir. Yemek etten, sebzedden, kuru fasulye ya da nohuttan yapılmış olabilir. Salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Meyve suyu ya da ayran içebiliriz. Yarım tabak makarna ya da pilav yiyebiliriz.

Sabah, öğle ve akşam yenilen öğünler ana öğünlerdir. Bunların arasında ara öğünler de yenilebilir.

Gruba; sağlıksız yiyeceklerle ve dengesiz beslenmenin bize ne gibi zararlar verebileceği sorulur. Sağlığımız bozulur, bŸyŸme ve gelişme bozulur, vŸcudumuz daha yavaş çalışır ve yağ biriktirerek sağlıksız Őıřmanlarız cevapları gelinceye kadar grubun gŸrŸřleri alınır.

** Afet dŸnemlerinde toplu yaşam alanlarında çocukların beslenme şekline ve dŸzenine gŸre uyarlanabilir.*

ŖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı gruplara Ÿđrenilen besin gruplarını tekrar eder.

1. Sebze ve meyve grubu
2. SŸt ve sŸt ŸrŸnleri grubu
3. Et ve et ŸrŸnleri grubu
4. Kuru baklagiller grubu
5. Tahıl grubuna ait ve içecekler grubu.

Her ŸđŸnde bu gruplardan besinlerin olması gerektiği ve ara ŸđŸnlerde nelerin yenmesi gerektiği anlatılır.

**Afet dŸnemlerinde ocukların Ÿncelikle dağıtımı yapılan ve bu grupta yer alan besinlerle hazırlanan sağlıklı yiyecekleri tŸketmeleri vurgulanabilir.*

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

Çocuklar ayakta kol kola girerek çember oluşturur. Kolaylaştırıcı ocukların kulağına farklı meyveler sŸyler. Kimin adı sŸylenmiř ise yere oturmaya çalışır ve yanındaki arkadaşlarını da oturtmaya çalışır. Oturttuğu arkadaşı oyun dışında kalır. Sıra ile kolaylaştırıcı bir meyve adı sŸyler. Oyun bŸyle sŸrer.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliği sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Kolaylaştırıcı, ocuklara etkinliğin başından beri geçen sŸreci dŸřŸnmelerini ister. Eđđer bu sŸre için “ok iyi” diye dŸřŸnŸyorlarsa iek adı; eđđer etkinlik hakkında dŸřŸnceleri “normal” ise bir renk; “iyi değil” diye dŸřŸnŸyorlarsa bir hayvan ismi sŸylemelerini ister. Kolaylaştırıcı ocuklara sıra ile sorar. Cevapları neden bu şekilde verdikleri sorulur.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Sofra Adabı Sofra Kurma
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> Yemek yeme kurallarını öğrenmesini sağlamak. Sofra kurarken sorumluluk almasını ve basit düzeyde sofrayı kurmayı öğrenmesini sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Sofra adabını öğrenir Sofra düzenini nasıl oluşturabileceğini anlatabilir Sofra kurmada yaşadığı ortamdaki paydaşlarına yardım etme alışkanlığı geliştirebilir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, küçük grup çalışması, kolaj hazırlama, oyunda bağlamak için kullanılacak herhangi bir şey
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıt, kalem, renkli kartonlar, resimli dergiler, yapışkan
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı katılımcıların etkinlik alanında çember şeklinde dizilmesini ister. "Patlamış mısır seven var mı?" diye sorar. Sevenlerden birkaçının bunun nasıl yapıldığını anlatmalarını ister. Sonrasında şimdi birlikte de mısır patlatalım diyerek tüm grubu yere oturtur. Oturanları teker teker sayar.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tavamı aldım, tavama yağ koydum. Katılımcı sayısı kaç ise o kadar mısır koydum. Tuzu koydum. Ocağın altını açtım. Tencereyi sallıyorum dediğinde herkesin sağa sola sallanmasını ister. Yavaş yavaş mısırlar patlamaya başladı dediğinde çocuklar ayaklarını uzatıp yukarı aşağı vurur. Mısırlar iyice büyüdü dediğinde çocuklar yavaşça yukarı kalkar. Yerlerinde duramıyorlar dediğinde çocuklar birbirine yaklaşır. Artık tencereye sığmıyor dediğinde çocuklar kollarını yukarı kaldırır. Kolaylaştırıcı kapağı açtım ve sizi yiyeceğim diyerek çocukları kovalar. <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. "Mısır yerken ellerim kirlendi. "Bazı yiyecekleri ellerimiz ile yeriz; ama bazıları için çatal bıçak kullanırız. Bugün sizinle nasıl sofrayı kurarız, yemek yerken nelere dikkat ederiz, bir büyük yoksa yanımızda kendimize nasıl yiyecek bir sandviç hazırlarız, bunları konuşacağız" diyerek konuyu anlatır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Çocuklar dört gruba ayrılır. Her bir gruba aşağıdaki soruların cevaplarını aralarında tartışmalarını ve yazmalarını ister.</p> <p>Her bir A4'e aşağıdaki sorulardan biri yazılır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Yaşadığınız yerde kaç kişi yemeğe oturuyorsunuz? Birlikte mi başlıyorsunuz? Sofrayı kim hazırlıyor? Kaç kişi?

- Sofrayı kim(ler) topluyor? Sizler hazırlanmasına ve toplanmasına yardım ediyor musunuz?
- Grup halinde yemek yerken en hoşunuza giden ve gitmeyen şeyler nelerdir?
- Hep birlikte yemek yerken nelere dikkat etmek gerekir.

10 dakika zaman verilir. Sıra ile kısaca her grup anlatır. Kolaylaştırıcı eksik var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

Yemeğe:

- Sofradaki herkesle birlikte başlamalıyız,
- Tabağımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız,
- Çatal ve kaşık kullanarak yemeliyiz,
- Ağızımızda lokma varken konuşmamalıyız,
- Yemek yerken ağızımızı şapırdatmamalıyız,
- Yemek isterken lütfen ile başlayarak rica etmeliyiz,
- Yemek yerken ve bittikten sonra ağızımızı peçete ile silmeliyiz,
- Yemek yerken üzerimize dökülmemesine dikkat etmeliyiz.
- Tabağımızda yiyecek bırakmamalıyız,
- Bizimle birlikte yiyenlere afiyet olsun demeliyiz,
- Yemeği hazırlayan veya sofrayı kuran kişilere teşekkür etmeliyiz,
- Yaşam alanında uyulması gereken kurallar okulda ve diğer yerlerde de geçerlidir,
- Yemeği alırken sıraya girerek almalı ve görevliye yardımcı olmalıyız.

“Yemek hazırlayan büyüklerimize yardım etmek önemli. Biz de gelecekte bizden küçüklere yemek hazırlamak için nasıl sofraya kuracağımızı birlikte konuşalım.

Çorba kaşıkla, sebze ve et çatal ile yenir. Bıçak sağ elle, çatal sol elle tutulur. Sofrada tabağın sağına bıçak ve kaşık, soluna çatal konur. Yemekte çorba yoksa masaya kaşık konmasına gerek yoktur.

Gruptan gelen cevaplardan sonra kolaylaştırıcı çocuklara basit 2 adet sandviç örneği verir. “Eğer yanımızda bir büyüğümüz yok ise biz de kendimize yiyecek hazırlayabiliriz. Her zaman bunu büyüklerden beklememek gerekir. Bunları yaparken nelere dikkat edelim. Yiyecek hazırlarken kesinlikle bıçak kullanmamak gerekir. Bıçak kullanmak için yaşıyoruz küçük olduğumuz için elinizi kesebilirsiniz. Bunları kullanmadan neler hazırlayabiliriz?

Sandviç, reçelli ya da ballı ekmek. Önce ellerimizi yıkamalıyız. Eğer sebze kullanacaksak onları da yıkamalıyız. Bıçak gibi kesici aletler kullanmamalıyız.

Birinci sandviç: İki dilim peynir, iki dilim ekmek, bir dilim domates gerekir. Önce bir dilim ekmek, üzerine bir dilim peynir önceden bir büyük tarafından doğranmış bir dilim domates üzerine tekrar peynir ve ekmek ile nefis sandviçimiz hazır. Dökülmemesi için peçeteye sararak yenmelidir.

İkinci sandviç: İki dilim ekmek, tereyağı ve reçel gerekir. Önce ekmeğin üzerine keskin olmayan kahvaltılık bıçağı ile tereyağı üzerine reçel ve ekmek konur. Peçeteye sararak yenmelidir.

Çocuklara küt uçlu makas, dergiler, yapışkan ve kartonlar verilir. Kendilerini tehlikeye sokmadan nasıl bir yiyecek hazırlamak isterler ise kolaj çalışması yapmaları istenir. 7-8 dakika içinde biten çalışmalar panoya asılır. *

**Afet döneminde çocuklar hakkında yapılan psikososyal değerlendirmeler neticesinde uygun görülen çocukların, toplu yaşam alanlarında yemek üretim, paketlenme ve dağıtım süreçlerine kontrollü katılımları sağlanabilir.*

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

- Masadaki herkesle birlikte başlamalıyız.
- Tabagımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız.
- Çatal ve kaşık kullanarak yemeliyiz
- Ağzımızda lokma varken konuşmamalıyız.
- Yemek yerken ağzımızı şapırdatmamalıyız.
- Yemek isterken lütfen ile başlayarak rica etmeliyiz.
- Yemek yerken ve bittikten sonra ağzımızı peçeteyle silmeliyiz.
- Yemek yerken üzerimize yemek dökmemeliyiz.

- Tabagımızda yiyecek bırakmamalıyız.
 - Bizimle birlikte yiyenlere afiyet olsun demeliyiz.
 - Yemeği hazırlayan veya sofrayı kuran kişilere teşekkür etmeliyiz.
 - Yaşam alanında uyulması gereken kurallar okulda ve diğer yerlerde de geçerlidir.
 - Yemeği alırken sıraya girerek almalı ve görevliye yardımcı olmalıyız.
- başlıkları vurgulanır.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

POSTACI OYUNU

- Çocuklar ayakta çember şeklinde dizilir. İlk ebe kolaylaştırıcı olur.
- Ebe: Postacı geldi
- Katılımcılar: Ne getirdi?
- Ebe: İncik boncuk
- Katılımcılar: Kime kime?
- Ebe: Üzerinde..... olana der.
- Ebenin söylediği özellikte olanlar yer değiştirmelidir. Değişemeyen ebe olur. Oyun bu şekilde sürdürülür.
- Oyunun bitiminde çocuklar kendilerini alkışlar. Yerlerine geçmeleri istenir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara bu etkinliğin faydalı bulanların parmak kaldırmasını ister. Kaldırmayanlara "Neyi farklı yapsaydık daha iyi olurdu?" diye sorarak görüşleri alınır.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Sağlığa Zararlı Besinler Doğal Gıda ile Beslenme
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> Sağlığa zararlı besinlerden uzak durmalarını sağlamak, sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Zararlı besinleri sayabilir. Zararlı besinlerin kendisine vereceği zararları öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru – cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Katılımcı sayısı kadar zararlı ve yararlı besin resimleri
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">ELDE DAVUL, ZURNA, 1, 2, 3</p> <p>Çocuklar arasından gönüllü olarak bir ebe seçilir ve seçilen ebe yüzü duvara dönük olur. Diğer çocuklar karşı duvara paralel olarak çizilen başlangıç çizgisi üzerinde yan yana dizilirler. Oyun kolaylaştırıcının işareti ile başlar. Ebe “elde davul zurna 1-2-3” deyip dönünceye kadar diğer oyuncular ebeye yaklaşmaya çalışırlar. Ebe saymayı bitirince arkasını döner, ebe döndüğünde diğer tüm çocuklar oldukları yerde donarlar. Ebe hareket halindeki kişiyi söyler. O kişi başlangıç çizgisine dönüp oyuna oradan başlamak zorundadır. Eğer hareket eden kimseyi görememişse ebe sırtını dönerek tekrar saymaya başlar. Bu süreç sonunda ebeye yaklaşabilen kişi ebeğin sırtına dokunur ve tüm çocuklar çizgi dışına kaçmaya başlarlar. Ebe, bu durumda çizgiyi geçmeden bir oyuncuya dokunabilirse ebelikten kurtulur ve yeni ebe dokunduğu kişi olur. Kimseye dokunamazsa ebe görevine devam eder ve oyun yeniden başlar.</p> <p>Oyunun bitiminde çocuklar kendilerini alkışlar. Yerlerine geçmeleri istenir.</p>
	<p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Gelen cevapları değerlendirir. Eksik var ise aşağıdaki şekilde tamamlar.</p> <p>Ambalajlanarak marketlerde satılan yiyeceklerin çoğu sağlığımız için zararlıdır. Çünkü bu ürünlerin içinde bazı katkı maddeleri vardır. Katkı maddeleri sağlığımız için zararlıdır. Tencerede pişen yemeklerde bu tür zararlı katkı maddeleri bulunmaz. Kutu meyve suları çok tüketilmemelidir. Gazoz ve kola gibi içecekler yerine süt ayran ve taze meyve suyu içmeliyiz.</p> <p>Çikolata, şeker ve sakız gibi paketli gıdalardan olabildiğince az tüketmeliyiz. Ambalaj içinde satılan kraker, kek ve bisküvilerin içinde de katkı maddeleri vardır. Bunlar yerine taze sebze ve meyveleri tercih etmek bizi daha sağlıklı yapar.</p>

Kolaylaştırıcı “Yararlı ve zararlı yiyecekleri öğrendiniz. Zararlı ve zararsız besinleri nasıl aklımızda tutarız?” diye sorar. Gelen cevapları doğru ise onaylar eksik ise tamamlayarak açıklamada bulunur

Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır. Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünleri kullanarak kendimiz yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir.

Katılımcı sayısı kadar yararlı ve zararlı besin kartları hazırlanır (ELMA – ELMA ŞEKERİ, PORTAKAL – PORTAKAL SUYU, MEYVE VE YOĞURT-HAZIR MEYVELİ YOĞURT, ÇİKOLATA, SAKIZ, CİPS, ŞEKER, BİSKÜVİ, GAZLI İÇECEKLER) ve çocuklara dağıtılır.

Çocuklara kartlardaki yiyeceklerin yarar-zarar ilişkisi sorulur. Gelen cevaplar doğru ise alkışlanır. Yanlış ise aşağıdaki gibi açıklanır.

- Elma ağaçta yetişir doğaldır; elma şekeri fabrikalarda yapılır ve doğal değildir.
- Portakal ağaçta yetişir doğaldır. Portakal suyu fabrikalarda işlenerek ve katkı maddeleri eklenerek kutulanır. Doğal değildir.
- Yoğurdun içine doğranan meyveler ile hazırlanan meyveli yoğurt doğaldır. Markette içine katkı maddesi konularak paketlenen meyveli yoğurt doğal değildir.
- Çikolata, şeker, sakız, cips ve bisküvi gibi besinler fabrikalarda üretilir. Bu besinler doğal değildir ve sağlık için zararlıdır.
- Gazlı içecekler fabrikalarda üretilir. Bu besinler doğal değildir şeklinde bütün grup kendisine verilen besin kartı hakkında açıklama yapar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır. Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünlerden yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir, diye küçük bir tekrar yapılır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara bir öykü anlatmak istediğini söyler.

Ali televizyonda şeker, çikolata ve gofretle ilgili bir reklam filmi izliyormuş. Birlikte yaşadığı büyüklere bu yiyeceklerden almak istediğini söylemiş. Onlar da Ali’ye resim defteri ve boya kalemlerini vermiş. “Sadece bir tane tercih et ve tercih ettiğin şeyin ve onu yiyen çocuğun resmini çiz.” demiş. Ali özenle resmi çizmiş. Bir süre sonra Ali’nin arkadaşı gelmiş. Arkadaşı, Ali’nin çizdiği resmi çok beğenmiş. Ali reklam programında gösterilen yiyeceklerin resmini çizdiğini söylemiş. Çocuk, dişini göstererek bu tür abur cuburları tükettiği için dişinin çürüdüğünü söyleyince Ali çok şaşırılmış.

Sizce Ali ne yaptı?” diye sorulur. Çocukların sıra ile fikri sorulur. Sonra en doğru beslenme için en uygun cevap veren kişi alkışlanır.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı bazı ifadeler söyleyeceğini ve doğru ise alkışlamalarını yanlış ise kafalarını sağa sola sallamalarını ister. Doğrular tekrar edilir. Yanlışlar doğru olarak tekrar açıklanır.

SORU	DOĞRU	YANLIŞ
1. Sağlıklı olmak için yararlı besinleri yemeliyiz. Doğru mu yanlış mı?	✓	
2. Şeker ve cips sağlıklı yiyeceklerdir. Doğru mu yanlış mı?		✓
3. Süt, salata, meyve, yumurta ve yoğurt sağlıklı yiyeceklerdir. Doğru mu yanlış mı?	✓	
4. Kutu içinde satılan meyve suları sağlığımız için faydalıdır. Doğru mu yanlış mı?		✓
5. Sağlığımızı korumak için neyden yapıldığını bilmediğimiz yiyecekleri yememeliyiz. Doğru mu yanlış mı?	✓	

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	İletişim Becerileri (Beden Dili)
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">Beden dilinin iletişimdeki etkisini fark etmesini sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">İletişimde yüz ve el/kol hareketlerinin etkisini fark eder.İletişimde göz temasının önemini fark eder.İletişimde kişiler arasındaki mesafenin etkilerini bilir.İletişimde sesli/sözsüz öğelerin önemini fark eder.İletişimde genel olarak bedeni konumlandırmanın etkilerini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, yaparak öğrenme, tartışma, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, değerlendirme formu
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
	GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika) Çocuklardan eğitim alanına alındıktan sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki uygulamaya geçilir. Çocuklar boş haldeki etkinlik alanına dağılır. Kolaylaştırıcı “Şimdi size vereceğim yönergeler göre hareket etmenizi istiyorum.” der ve aşağıdaki yönergeleri verir: <ul style="list-style-type: none">Alanda gezmeye başlayın. Bir yandan da bir ses mırıldanın.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

- Şimdi vücudunuzu mümkün olduğunca büyütün ve öyle gezerken adımlarınızı, sesinizi vücudunuza göre ayarlayın, öyle devam edin.
- Şimdi vücudunuz normal bir şekilde gezin ama adımlarınızı ve sesinizi küçültün.
- Şimdi vücudunuzu tekrar mümkün olduğunca büyütün ve öyle gezerken adımlarınız ve sesiniz küçük kalsın.
- Son olarak yine ilk baştaki gibi vücudunuz da adımlarınız da sesiniz de normal yürüyün.

Uygulama tamamlandıktan sonra çocuklarla hangi aşamada ne tür zorluklar yaşandığına dair bir sohbet yapılır. Vücudumuz hangi pozisyondaydısa adımlarımız ve sesimizin de ona uygun olmasının rahatlatıcı olduğuna dikkat çekilir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocukları yerlerine oturtur. “Bugün insanlar arasında iletişim kurarken beden dilimizin nasıl bir etkisi olduğunu ele alacağız. Etkinlik boyunca uygulamalar yaparak sonuçlarını tartışacağız. Bu sürece istekli olarak katılacağınıza inanıyorum.” diye bir açıklama yaparak çocukların etkinliğe odaklanmalarını sağlar.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar, ayağa kalkar. Boş olan alanın her yanına ikiye eş olarak dağılırlar. Eşlerden birisi A, birisi B olur. Kolaylaştırıcı ikili gruplara sıra ile şu yönergeleri verir:

- Herkes eşine sırtını dönsün. Sırt sırtasınız. A olan kişi eşine günün nasıl geçtiğini ve neler yaşadığını anlatsın.
- (İki dakika sonra kolaylaştırıcı grupları durdurur. “Bir sorun yaşıyor musunuz?” diye sorar. Çocukları dinledikten sonra “Sağlıklı bir iletişimin olabilmesi için yüz yüze olmak, göz teması kurmak gerekiyor.” sonucunun altı çizilir.)
- Şimdi eşler yüz yüze dönsün. Aralarında en az iki metre olacak şekilde birbirlerinden uzaklaşsınlar. Bu durumda A olan kişi olayı kaldığı yerden anlatmaya başlasın. (İki dakika sonra) Şimdi de eşlerin birbirlerine çok yaklaşmalarını istiyorum. O kadar yaklaşın ki burunlarınız arasında 15 - 20 santimetre kadar bir mesafe kalsın. Şimdi A olan kişi anlatmaya devam etsin.
- (İki dakika sonra kolaylaştırıcı, “Çok uzak veya çok yakın pozisyonlarda herhangi bir zorluk yaşadınız mı?” diye sorar. Çocuklardan geri bildirimler alındıktan sonra “İletişimde iki kişi arasındaki mesafe çok önemlidir. Çok yakın olmak da çok uzak olmak da iletişimi olumsuz etkiler.” sonucuna varılır.
- Şimdi her grup bir sandalye alsın. A olanlar otursun. B olanlar onların karşısında ayakta dursun. B olan günün nasıl geçtiğini ve neler yaşadığını eşine anlatmaya başlasın. (İki dakika sonra) Şimdi yer değiştirin B otursun, A ayakta olsun. Şimdi B olan kişi anlatmaya devam etsin.

(İki dakika sonra) kolaylaştırıcı “Biri alçakta, birisi yüksekte olunca iletişimde bir sorun yaşadınız mı?” diye sorarak çocukları dinler.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

“İletişimde iki kişinin mümkün olduğunca aynı yükseklikte bulunmaları, rahat göz teması kurmaları çok önemlidir. Yüksekte olan, alçakta olana güç uygulamış hissettirir.” sonucuna varılır.

Çocuklara teşekkür edilir. Kolaylaştırıcı bunların dışında oturma şeklimizin, vücudumuzun açık veya kapalı olmasının, el-kol hareketlerimizin, yüz ifademizin de iletişimde çok etkili olduğunu örnekler üzerinde göstererek açıklar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı bugün ele aldığımız konuları birlikte özetleyelim diyerek yazı tahtasının başına geçer. Çocuklara “Beden dilimizin iletişimi etkilediği durumları siz söyleyin, ben yazayım.” diyerek çocukları dinler. Çocukların söylediklerinden hareketle tahtaya şunları yazar:

- Yüz yüze olmak.
- Göz teması kurmak.
- Uygun bir mesafede durmak.
- Aynı yükseklikte bulunmak.
- Vücudumuzun açık olması.
- El-kol hareketlerimizin iletişimi desteklemesi.
- Yüz ifademizle söylediklerimizin uyum içinde olması.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir etkinlik değerlendirme formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları hızla gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

KENDİNİ DEĞERLENDİRME FORMU ÖRNEĞİ

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KISMEN	HAYIR
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Öğrendiklerimi yararlı buluyorum.			
Beden dilinin iletişime etkilerini biliyorum.			
Öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Alınan yanıtlardan bazı konuların iyi anlaşılmadığı anlaşılıyorsa kolaylaştırıcı konuyu kısaca tekrar eder.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Selamlaşma ve Nezaket Duygularımız ve Öfke Yönetimi
HEDEF	İnsanlar arası ilişkilerde selamlaşma ve nezaketin önemini kavramak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Çevresindeki insanlarla nasıl selamlaştığını bilir. Selamlaşmanın insan ilişkilerindeki önemini bilir. Çevresindeki insanlarla selamlaşır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaparak öğrenme, tartışma, soru-cevap, anlatım, grup çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, doğru-yanlış testi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki uygulamaya geçilir.</p> <p>Çocuklardan iki gruba ayrılmaları istenir. Gruplar karşılıklı olarak tek sıra halinde dizilirler. Yüz yüze bakan grupların arasında en az 2-3 metre mesafe vardır. Kolaylaştırıcı aşağıdaki yönergeleri sıra ile vererek etkinliği başlatır:</p> <ul style="list-style-type: none"> Herkes karşısındaki kişi ile göz teması kurarak eşleşsin. Sıralarınızdan çıkmayacaksınız. Şimdi eşler birbirlerine doğru yürüyecekler ve yanlarından geçerken hiç kimse eşine bakmayacak. Gruplar yer değiştirmiş oldular. Şimdi yine yüz yüzeyiz. Şimdi yine eşinize doğru yürüyün ama geçerken eşinize gülümseyerek başınızla selam verin. Şimdi yine yürüyün ve geçerken eşinize hem gülümseyin hem de “merhaba” deyin. Şimdi yine yürüyün ve geçerken eşinizle tokalaşın ve “Merhaba, nasılsın?” deyin. Onu dinleyin. Şimdi yine yürüyün ve eşinize çok içten şekilde bir selam verin ve sarılın. Kısa bir sohbet edin. <p>Bu uygulamadan sonra çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “İlk uygulama ile sonrakiler arasında nasıl bir fark vardı? Neler söyleyeceksiniz?” diyerek kısa bir değerlendirme yapılır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>“Bugün selamlaşma ve nezaket kuralları konularını ele alacağız. Yapacağımız etkinliklere istekle katılacağınıza inanıyorum.” açıklaması yapılarak çocukların eğitime odaklanması sağlanır.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Her kültürde selamlaşmanın insan ilişkilerinde çok önemli bir yer tuttuğu belirtilir.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Çocuklara “Birisi yanınıza yaklaşip size doğrudan bir şey sorsa mı daha çok hoşlanırsınız yoksa önce samimi bir şekilde selam verse ve ondan sonra sorsa mı daha çok hoşunuza gider?” diye sorulur. Selamın, insan ilişkilerinde kapı açma görevi yaptığı belirtilir. Selamlaşırken karşıdaki kişinin özelliklerine (yaşı, size yakınlığı, kültürü, statüsü vb.) dikkat edilmesi gerektiği belirtilir. Çocuklar, üçerli gruplar oluştururlar. Her grup kendi arasında çeşitli durumlarda birbirlerine selam verme-alma uygulamaları yapar. Çalışma sonunda grupta neler yaşandığı kısaca konuşulur.

Nezaketin de selamlaşma kadar ilişkilerimizde önemli olduğu belirtilir. İnsanlara hitap ederken, herhangi bir şey talep ederken, yaptığı bir şeye karşı teşekkür ederken, söyledikleri bir şeye yanıt verirken nasıl davranılması gerektiği örneklerle gösterilir. Çocuklardan ikişerli gruplara bu uygulamalar yaptırılır. (Örneğin: Beyefendi size bir şey sorabilir miyim? Söyledikleriniz ilginç ve önemli; ancak ben bu konuda sizden farklı düşünüyorum vb.)

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

“Bugün, selamlaşma ve nezaket kuralları konularını ele aldık. Selamlaşmanın ve nezaketin insan ilişkilerinde ne kadar önemli rol oynadığını konuştuk. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.” açıklaması yapılarak konu özetlenir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara aşağıdaki Doğru Yanlış Testi dağıtılır ve doldurmaları istenir. Yanıtlama tamamlandıktan sonra kolaylaştırıcı soruların yanıtlarını açıklar. Çocuklar kendi verdikleri cevapları değerlendirirler.

DOĞRU- YANLIŞ TESTİ

Aşağıdaki soruları okuyunuz. Sorunun cevabı doğru ise başındaki noktalı bölüme D harfi yazınız. Yanlış ise Y harfi yazınız.

(...) Sadece yetişkin insanlar selamlaşır.

(...) Birisinden bir şey isteyeceksek doğrudan isteğimizi bildirmeliyiz.

(...) Çok yakınlarımıza da yaptıkları bir şey için teşekkür etmemiz gerekir.

Verilen yanıtlardan bazı konuların eksik anlaşıldığı görülüyorsa kolaylaştırıcı bu konuları kısaca yeniden anlatır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">Dinleme ve Kendini İfade EtmeEmpati ve Farklılıklara Saygı
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">Karşısındakini dinleme ve kendini doğru ifade etme becerisi kazandırmak.Farklılıklara saygı duyarak karşısındakinin durumuna göre hareket etme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Karşısındakini sözünü kesmeden sonuna kadar dinler.Dinlerken iletişim engellerini kullanmaz.Karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır.Karşısındakiyle empati kurar.

YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, tartışma, soru-cevap, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	Oyun cümleleri, yazı tahtası, derecelendirme ölçekleri
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">KULAKTAN KULAĞA</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır. Tek sıra halinde yan yana dizilirler. İki grup birbirine paralel durumdadır. Kolaylaştırıcı, grubun başındaki çocuğa üzerinde bir cümle yazılı kâğıdı uzatır ve okumasını ister. Grubun başındaki çocuk yanındakinin kulağına bu cümleyi fısıldar. Dinleyen çocuk, dinlediği cümleyi kendisinden sonra gelen çocuğa fısıldar. O da bir sonrakine. Sıranın en sonundaki çocuğa önceden bir kâğıt kalem verilmiştir. Dinlediği cümleyi elindeki kâğıda yazar ve “tamam” diye bağırır. Aynı anda kolaylaştırıcı baştaki çocuğa yeni bir cümle verir ve oyun beş cümle tamamlanıncaya kadar devam eder. Aynı süreç, eş zamanlı olarak diğer grupla da başlar ve devam eder. Önce bitirip tüm cümleleri doğru olan grup yarışmayı kazanacaktır.</p> <p>Oyunun sonunda bazı cümlelerin başlangıçtaki gibi son kişiye ulaşmadığı görülür. Çocuklarla bunun nedenleri tartışılır.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle dinleme ve konuşma becerisi üzerinde duracağız. Ayrıca başkalarının duygu ve düşüncelerini anlama ve o kişiyle ilişki kurarken buna göre ilişkiyi düzenleme becerisi yani empati kurmayı ele alacağız. Bizim gibi olmayan, bizim gibi düşünmeyen, davranmayan kişilerin farklılıklarına saygı göstermenin önemi üzerinde duracağız.” açıklamasını yaparak çocukların konuya odaklanmasını sağlamaya çalışır.</p>
	<p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>“İnsanlar arasındaki iletişimde iki temel kavram vardır. Bu kavramlar neler olabilir?” diye açık uçlu bir soru ile etkinlik başlatılır. Çocukların “dinleme” ve “konuşma” kelimelerini bulmalarına destek olunur. Sözcükler bulduktan sonra yazı tahtasına büyük harflerle yazılır. Çocuklara “Önce ‘Dinleme’ kavramından başlayalım. Sizce karşımızdakini nasıl dinlersek iletişimimiz güçlenir ve devam eder?” diye sorulur. Bulunan sonuçlar tahtadaki “dinleme” başlığının altına kısaca not edilir. (Göz teması kurarak, sözünü kesmeden, arada bir başımızı sallayarak, yargılamadan, başka şeylerle ilgilenmeden vb.) Daha sonra “konuşma” kavramına geçilir. Çocuklara “Peki konuşurken, kendimizi ifade ederken neler yaparsak iletişimimiz bozulmaz ve ilerler?” diye sorulur. Sonuçlar tahtadaki “konuşma” sözcüğünün altına kısaca not edilir. (Karşındakini suçlamadan, bizi rahatsız eden davranışı söyleyerek, nezaket kurallarına uygun, kısa ve açık, tekrara düşmeden...)</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Eğitimin bu aşamasında çocuklara “empati” sözcüğünün anlamı sorulur. Yanıtlar dinlenir. Kolaylaştırıcı empatinin karşımızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini anlama çabası olduğunu söyler. “Eğer karşımızdaki kişinin o andaki duygu ve düşüncelerini anlayabilirsek davranışlarının nedenini de doğru anlama şansımız olur. Onun için insanlara tepki vermeden önce onlarla empati kurmaya çalışmak iletişim açısından çok önemlidir.” açıklaması yapılır. Karşıdakiyle empati kurmadan verilen tepkilerin, ilişkimizi zedeleyebileceği belirtilir.

Çocuklara, “Herkesin bizim gibi olması, bizim gibi düşünmesi ve davranması mümkün müdür?” diye sorulur. Çocuklardan alınan yanıtların üzerinden farklılıkların zenginlik olduğu, farklılıklara saygı duymak gerektiği açıklanır. Farklılıklara saygı duymanın, onları onaylamak, onlar gibi olmak anlamına gelmeyeceği örneklerle açıklanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, tahtadaki notlar üzerinden dinleme ve kendini ifade etme konularını özetler. Empatinin ne olduğunu ve empati kurmanın insan ilişkileri açısından önemini hatırlatır. Farklılıklara saygının da insan ilişkilerinde önemli bir yeri olduğunu vurgular.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklarla etkinliğin değerlendirilmesi yapılır. Verilen yanıtlardan eksik ya da yanlış öğrenildiği düşünülen konular olduğu gözlemlenmişse kolaylaştırıcı bu konuları kısaca tekrar eder.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">Doğru Arkadaş SeçimiÇatışma YönetimiÇözüm Odaklı yaklaşım
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">Kendisine uygun arkadaş seçme bilinci kazandırmak.Çatışma çözme becerilerini geliştirmek.Çatışmaları çözüm odaklı düşünerek çözme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Arkadaşlarını seçerken nelere dikkat etmesi gerektiğini söyler.Arkadaşlarını, kendisine uygun kişilerden seçer.Yaşadığı çatışmaların nedenini araştırır.Çatışmaları çözerken herkesin kazandığı durumları göz önünde tutar.Çatışma durumunda geçmişte olanlara değil gelecekte olacıklara odaklanır.Çatışmanın ortaya çıkardığı olası avantajların farkına varır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru – cevap, anlatım/sunum, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	A5 boyutunda kâğıt, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.

KEDİ FARE OYUNU

Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.). Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar. Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle arkadaş edinme, çatışma yönetimi ve çatışma çözümünde çözüm odaklı davranma konularını ele alacağız. Herkesin arkadaşları var. Bu arkadaşları edinirken nelere dikkat etmeliyiz? Birisiyle arkadaşlığımızı sürdürmeye devam etmek için o kişide hangi özelliklerin olması gerektiğini tartışacağız. Birisiyle çatışma yaşadığımızda nasıl davranmalı, öncelikle ne yapmalıyız? Çatışma durumunda nelere odaklanmalı nasıl bir tutum takınmalıyız? Bu etkinlik içerisinde bu konuları ele alacağız. Sizlerin görüş ve önerileriniz çok önemli. Onun için sürece etkin olarak katılmanızı, örneklerinizi ve düşüncelerinizi paylaşmanızı istiyorum.” diye açıklamada bulunarak çocukların ilgilerini eğitime odaklamaya çalışır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklara A5 boyutunda bir kâğıt ile birer kalem dağıtılır. Herkesten bir arkadaşında olmasını istediği üç özelliği kâğıda yazmasını ister. Yazma işi tamamlandıktan sonra kâğıtları toplar ve yüksek sesle okumaya başlar. (Ortak olarak yazılan özelliklere dikkat çekilir.) Sonra çocuklara “Peki, arkadaşlarınızda olmasını istemediğiniz özellikler nelerdir? Örnek verebilir misiniz?” diye sorar ve çocukların söylediklerini dinler. Sonunda arkadaş seçerken bu kişilerin dürüst, güvenilir, kendisine ve çevresine zarar vermeyen, olumlu düşünen, sevgi dolu kişiler olmasına özen göstermek gerektiği belirtilir. Saldırgan, çevresine zarar veren, olumsuz davranış sahibi kişilerden uzak durulması gerektiği söylenir.

Kolaylaştırıcı, çocuklara çatışma yönetimi ve çatışma durumunda çözüm odaklı yaklaşım konusunu anlatır. Çocuklardan kendi yaşadıkları çatışma durumlarından örnekler vermeleri istenir. Yaşadıkları ya da gördükleri çatışma durumlarının çözümünde hangi yöntemlerin uygulandığı ile ilgili gözlemlerini anlatmaları söylenir. Özellikle çatışmanın nedeni üzerinde düşünme, geçmişte olup bitenler yerine bundan sonrasına odaklanmanın ne kadar önemli olduğuna çocukların dikkatleri çekilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, arkadaş edinirken dikkat edilmesi gereken kriterleri sıralar, kimlerle arkadaşlık yapmamak gerektiğinin altını çizer. Çatışmaların genel olarak iki nedeni olduğunu ya ihtiyaçlardan ya da değerlerden kaynaklanan çatışmalar yaşandığını, çatışmaları yönetmek için öncelikle nedeni üzerine düşünmek gerektiğini belirtir. Çatışmada çözüm odaklı yaklaşımın, geçmişteki olumsuzluklara odaklanmak yerine gelecekte doğabilecek olumlu gelişmelere yönelmekle mümkün olduğunu söyleyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliği sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabilirdik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır. Çocuklardan gelen önerileri değerlendirir.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">Zamanı Planlama ve Doğru KullanmaOyun Etkinlikleri Eğitimi
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">Zamanını planlama ve doğru kullanma becerisi kazandırmak.Oyun etkinliklerini planlama ve uygulama becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Günlük ve haftalık plan yapması gerektiğini bilir.İşlerini belli bir plan çerçevesinde yapmaya çalışır.Boş zamanlarını yararlı etkinlikler planlayarak değerlendirir.Oyun ve çalışma zamanlarını ayırt eder.Kapalı mekânlarda oynanan oyunlarla, açık alanlarda oynanan oyunları dengeler.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, anlatım, soru-cevap, form doldurma, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Zaman planlama formu, yazı tahtası, iki farklı renkte post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
	<h3>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</h3> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p>

POSTACI OYUNU

Çocuklar çember oluşturacak şekilde ayakta dizilirler. İlk ebe rolünü kolaylaştırıcı alır. Çocuklara oyunun yönergesini açıklar ve oyun oynanmaya başlanır. Ebe "Postacı geldi!" diye bağırır. Çemberdekiler "Ne getirdi?" diye sorarlar. Ebe "İnci, boncuk!" der. Oyuncular "Kime, kime?" diye sorarlar. Ebe "Mavi pantolon giyen çocuklara!" cevabını verdiğinde çember içerisindeki mavi pantolon giyen çocuklar kendi aralarında yer değiştirmek zorundadırlar. Ebe, bu çocuklardan birisinin boşalan yerini kapar. Açıkta kalan çocuk ebe olur. Her seferinde ebe "Kime, kime?" sorusuna farklı özellikler söyleyerek oyun sürer, gider.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, "Bugün sizinle zamanı planlama ve doğru kullanma üzerinde duracağız. Zamanımızı planlı olarak kullandığımız takdirde hem sorumluluklarımızı yerine getirmiş hem de oyun ve spor gibi etkinliklere daha çok fırsat yaratmış oluruz. Aynı zamanda yeteri kadar uyku ve dinlenme zamanımız da olur. Bir günümüzü ya da bir haftamızı nasıl planlayabileceğimiz konusunda birlikte bir çalışma yapacağız.

Ayrıca oyun üzerinde duracağız. Oyuna zaman ayırmalı mıyız? Ne kadar zaman ayırmalıyız? Hangi tür oyunlara ne kadar zaman ayırmalıyız? gibi sorulara birlikte cevap arayacağız? Bu etkinlikte sizin katılımlarınız çok önemli. Düşüncelerinizi çekinmeden söylemenizi bekliyorum." diyerek çocukların konuya odaklanmasını sağlar.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara bir gün içerisinde neler yaptıklarını sorar. Çocukları dinler. Bir günlük sürede yapılan işleri üç ana başlık altında toplayarak özetler:

1. Uyku
2. Eğlence ve dinlenme
3. Sorumluluklarımız

Çocuklara, günlük olarak bu üç başlık altındaki etkinliklere ortalama olarak ne kadar zaman ayırdıklarını sorar. Çocuklar dinlenir. Günün belli saatlere ayrıldığı günlük bir planlama çizelgesi boş halde çocuklara dağıtılır (*Afet bölgesinde planlama çizelgesinin fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların kendi çizelgelerini hazırlaması sağlanabilir.*). Her çocuğun kendi durumuna göre bir günlük süreyi planlaması istenir. Planlama yapılırken çocuklara rehberlik edilir. Daha sonra bu planın haftalık, aylık hatta yıllık yapılabileceği belirtilir.

Önceden yapılan zaman planlamasına uygun davranmanın önemi üzerinde durulur. Planlama sırasında öngörülemeyen durumlar ortaya çıktığında esnek davranılabileceği de söylenir.

Çocukların, zamanlarının çoğunu oyun oynamakla geçirdikleri ancak oyuna ayırdıkları bu süreyi etkin şekilde kullanmanın önemine dikkat çekilir. Çocukların en büyük ihtiyacının oyuna ayırdıkları zamanı planlı bir şekilde kullanmak olduğu belirtilir. Önceden hangi oyunu, kimlerle, nerede, ne zaman, ne kadar süreyle oynayacaklarını planlamanın çocuklar açısından önemli olduğu belirtilir.

“Aynı zamanda kapalı alanda oynanan kart oyunları, satranç, bilgisayar oyunları vb. oyunlara ayrılan zamanla, dışarıda, açık havada oynanan oyunlara ayrılan sürelerin dengelenmesi için de planlama yapılmalıdır. Kapalı alanlarda oynanacak oyunların daha çok yağışlı havalarda ve akşamları, açık alanda oynanan oyunların ise hava güzel olduğunda ve gündüz saatlerinde oynanmasına özen gösterilmesi gerektiği” açıklanır. Açık havada oynanan oyunların vücudumuzun gelişimine katkıları hatırlatılır.

Çocuklardan açık havada oynadıkları oyunları saymaları istenir. Kolaylaştırıcı söylenen her oyunu yazı tahtasına yazar. Aynı şey kapalı alanda oynanan oyunlar için de yapılır. Tahtaya iki ayrı liste çıkarılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün planlı hareket etmenin işlerimizi nasıl kolaylaştırdığını konuştuk. Zamanımızı planlamak ve bu planı hayata geçirmek, zamanı doğru kullanma konusunda bize yol gösterici olabilir. Zaman planları günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak yapılabilir. Oyuna ayrılan zamanların da ayrıca planlanması önemlidir. Kolaylaştırıcı, özellikle açık havada ve kapalı alanda oynanan oyunlara ayrılan zamanın dengelenmesi önemlidir.” açıklamalarını yaparak konuyu özetler.

OYUN/RAHATLAMA: (7 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün mademki oyunlardan konuştuk o halde bir oyun oynayarak etkinliğimizi tamamlayalım” der ve aşağıdaki oyun oynanır:

HAREKETİ BAŞLATANI BUL

Çocuklar, çember halinde dizilirler. Oyunculardan birisi ebe olur ve dışarı çıkarılır. Geriye kalanlar aralarından birisini görevlendirirler. Görevlendirilen bu kişinin yaptığı hareketi tüm oyuncular taklit eder. Zaman zaman görevli kişi yaptığı hareketi değiştirir ve oyuncular ona uyarlar. Dışarıya çıkan ebe içeri çağrılır. Çemberin ortasına girer ve görevlinin kim olduğunu bulmaya çalışır. Oyuncular görevli kişiyi ele vermemek için ona bakmazlar ve görevlinin değiştirdiği hareketleri anında yapmaya çalışırlar. Belli bir sürede ebe görevliyi bulabilirse görevli ebe olur. Bulamazsa ebe yeniden dışarıya çıkar. Oyun böyle devam eder.

DEĞERLENDİRME: (8 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklara iki farklı renkte post-it dağıtılır. Etkinliğin başından sonuna kadar yapılanları düşünmeleri istenir. Post-itlerin birisine (Ör. mavi renkli) bu etkinlik sırasında öğrendiği yeni bir şeyi, diğer post-ite (Ör. sarı renkli) ise etkinlikle ilgili neler hissettiğini (yani duygusunu) yazmaları istenir. Post-itelere adlarını yazmak zorunda olmadıkları belirtilir. Çocuklar yazdıkları post-itleri etkinlik alanında kolaylaştırıcının gösterdiği yere yapıştırır. Kolaylaştırıcı zamanı varsa çocuklar gitmeden hızla yazılanlara göz gezdirir. Özellikle olumsuz duygular belirtilen post-it varsa -kimin yazdığını sormadan- yüksek sesle okuyarak bu konuda şu anda yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını gruba sorar. Çocukların önerilerine göre süreç tamamlanır. Kolaylaştırıcının o anda zamanı yoksa post-itler çocuklar gittikten sonra toplanıp değerlendirilir. Varsa üzerinde durulması gereken önemli bir geribildirim, gelecek sefer aynı gruba çalışmaya başlamadan kısaca üzerinde durulur.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk Haklarını Kullanma ve Koruma • Toplumsal Kurallar ve Önemi • İstek ve İhtiyaçlarımız
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk haklarını kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırmak. • Toplumsal kuralları öğrenip bu kuralların yaşamımızdaki yerini fark ettirmek. • İstek ve ihtiyaçlar arasındaki ilişkiyi fark ettirmek.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Haklarını bilir ve yerinde kullanır. • Haklarını savunur. • Toplumsal kurallara örnekler verir. • Toplumsal kurallarının önemini fark eder. • İstek ve ihtiyaç kavramlarının anlamını açıklar. • İstekler ile ihtiyaçların ilişkisini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, küçük grup çalışması, tartışma, sunum/anlatım, örnek olay
ARAÇ VE MATERYALLER	Kalemler, A4 kâğıdı, yazı tahtası, örnek olay metni
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p>KALEM YAKALAMA OYUNU</p> <p>İlk olarak çocuklara oyunun kuralları anlatılır. Ardından iki çocuk alınır ve örnek olarak oyunun nasıl oynanacağı gösterilir. Çocuklar, sıra ile verilen kalemi elinin dış yüzeyinde tutup havaya atarak elinin iç yüzeyinde yani avucuyla tutmaya çalışacaktır. Eşler sıra ile bu hareketi yapacaklar. On kere kalemi tutmayı başaran oyunu kazanacak. Her çocuğun bu süreçte kalemi üç kere düşürme hakkı vardır. Üç kereden fazla kalemi düşüren oyuncu yenik sayılır. Örnek uygulama yapıldıktan sonra çocuklar ikişerli gruplar halinde ayrılırlar. Her gruba bir kalem verilir. Oyun başlatılır. Oyunu kazananlar arasında yarışma devam ettirilir ve sonuna kadar elenmeyen oyuncu şampiyon ilân edilir. Kolaylaştırıcı süreci dikkatle izler ve çocukların oyunu kurallara göre oynamasını denetler.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle çocuk haklarından söz edeceğiz. Çocuk haklarını kullanma ve koruma ile ilgili çalışmalar yapacağız. Toplumsal kuralları ele alacağız. Bu kuralların neler olduğunu ve yaşamımız açısından önemini tartışacağız. Ayrıca istek ve ihtiyaçlarımızı da ele alacağız.</p>

İsteklerimizle ihtiyaçlarımızın nasıl bir ilişkisi olduğunu görmüş olacağız. Bütün bu konuları ele alırken sizin de sürece etkin bir şekilde katılmanızı istiyorum. Eğer siz de katılırsanız verimli ve keyifli bir çalışma yapmış oluruz.” diyerek çocukların eğitime odaklanmasını sağlar.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Çocuklar 3-4 kişilik gruplara ayrılır. Her gruba bir A4 kâğıdı ve kalem verilir. Aralarında tartışarak çocukların hangi hakları olduğunu yazmaları istenir. Beş dakika süre verilir. Yazma işlemi tamamlandıktan sonra her grubun sözcüsü yazdıkları çocuk haklarını okur. Kolaylaştırıcı söylenen hakları yazı tahtasına yazar. Eksik kalan önemli hakları da kendisi tamamlar. Çocuklara “Tahtada yazılı hakların hepsini kullanabilenler el kaldırsın” der ve “Hakların kâğıt üzerinde olması yetmez, kullanılabilir olması gerekir.” açıklamasını yapar. Çocukların bu hakların kullanılması konusundaki düşünce ve önerilerini sorar. Çocuk haklarının korunması için bizzat çocukların istekli ve kararlı davranmalarının önemli olduğunu belirtir.

Kolaylaştırıcı, eğitimin başındaki grupları yeniden oluşturur ve ellerindeki kâğıtların arkasına bu sefer toplumsal kurallara üç örnek yazmalarını ister. Yazma işleminden sonra yazılanlar paylaşılır. Tahtada bir liste oluşturulur.

Bu kurallara uyulmadığı takdirde ortaya çıkacak durum tartışılır. Birey olarak toplumsal kurallara uymanın sorumluluğumuz olduğu belirtilir.

Çocuklara aşağıdaki örnek olay okunur:

“Aslı, ilkokul ikinci sınıfa gitmektedir. Aslı'nın kalemliginde çok sayıda kalem olduğu halde kırtasiye dükkânının vitrininde gördüğü değişik bir kalem satın almak istemektedir.”

Çocuklara şu soru sorulur: “Aslı için bu kalem bir ihtiyaç mıdır? Yoksa sadece bir istek midir?” Çocukların düşünceleri alınır. Kolaylaştırıcı şu açıklamayı yapar ve etkinliğe devam edilir: “Aslı'nın bu kaleme ihtiyacı yoktur.”

“Onun için bu, sadece bir istektir. İsteklerimiz sınırsızdır. İsteklerimizin bazıları gerçekten bir ihtiyacımızdan kaynaklanabilir. Bazıları ise gerçek bir ihtiyacımızı karşılamaktan çok, hevesimizi tatmin etmeye yöneliktir. Sınırsız olan isteklerimizin tümünü karşılayamayacağımıza göre önceliği ihtiyaçlarımıza vermeliyiz. Yani kendimize şu soruyu sormalıyız: ‘Bu isteğim gerçek bir ihtiyacı mı karşılıyor mu?’ Bu soruya vereceğimiz cevaba göre bu isteğimizi karşılama konusunda karar vermeliyiz.”

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çocuk haklarını yeniden hatırladık. Bu hakların kullanılması ve korunmasında yetişkinlere ve özellikle çocuklara düşen sorumlulukları ele aldık. Toplumsal kuralların neler olduğunu gözden geçirdik. Bu kurallara uymanın önemi üzerinde durduk. Ayrıca isteklerimizle ihtiyaçlarımızın ilişkisini tartıştık. İsteklerimizi karşılarken önceliği gerçek ihtiyaçlarımıza tanımamız gerektiğini öğrendik.” diyerek konuyu özetler. Çocuklara katkılarından dolayı teşekkür eder.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklardan etkinliği ve yaptıkları çalışmaları değerlendirmeleri istenir.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal Sorumluluklarımız (Aile, arkadaş, okul, komşuluk...) • Başkalarının Haklarına Saygılı Olma • Tasarruflu Olma
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal sorumluluklarını kavratmak • Başkalarının haklarına saygı gösterme alışkanlığı kazandırmak. • Tutumlu davranma alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal sorumluluklarını bilir. • Toplumsal sorumluluklarının gereğini yerine getirir. • Başkalarının da hakları olduğunu bilir. • Her durumda başkalarının haklarına saygı gösterir. • Tasarruflu olmanın yollarını ve önemini söyler. • Yaşamının her alanında tutumlu davranır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, küçük grup çalışması, tartışma, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kağıdı, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim yapılacak alana yerleştikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">MEYVE SEPETİ</p> <p>Çocuklar, oyun alanında çember oluşturacak şekilde dizilirler. Bir ebe belirlenir ve ebe çemberin ortasında durur. Diğer çocuklara her birine önceden saptanan 4 ya da 5 farklı meyve isminden birisi söylenir ve kendi meyve adlarını akıllarında tutmaları istenir. Oyun oynanmaya başlandığında kolaylaştırıcı, bir meyve adı söyler ve o gruba ait çocukların birbirleriyle yer değiştirmesi gerektiği bilgisi verilir. Kolaylaştırıcı, “meyve sepeti” dediğinde ise herkesin yerini değiştirerek başka bir yere geçmesi gerektiği anlatılır. Ortadaki ebe, bu arada boş yerlerden birini kapmaya çalışır. Yer değiştirmesi gereken çocukların hepsi değiştirmek zorundadır. Aksi halde ebe o kişinin yerini alır ve o kişi ebe olur. Bu şekilde diğer meyve isimleri söylenerek oyun tekrarlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle toplumsal sorumluluklarımız üzerinde duracağız. Ailede, okulda, yaşadığımız ortamda hangi sorumlulukları taşıdığımızı tartışacağız. Çevremizde yaşayan insanların haklarına saygı duymanın ne kadar önemli olduğunu konuşacağız. Ayrıca tasarruflu davranmanın hem bize hem de içinde yaşadığımız topluma katkılarını ele alacağız. Hangi konularda tasarruf yapabileceğimizi birlikte kararlaştıracacağız.” diyerek konuyu çocuklara tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar dört gruba ayrılır. Her gruba aşağıdaki konulardan birisini tartışıp vardıkları sonuçları liste halinde yazma görevi verilir. Gruplara beşer dakika süre verilir. Süre sonunda gruplar sıra ile yazdıkları sorumluluk listelerini büyük gruba sunarlar. Dinleyen çocukların eklemek istedikleri varsa ekler. Kolaylaştırıcı, eksikleri tamamlar.

1. **Grup:** Yaşam alanlarımızdaki sorumluluklarımız
2. **Grup:** Okuldaki sorumluluklarımız
3. **Grup:** Arkadaş olarak sorumluluklarımız
4. **Grup:** Komşu olarak sorumluluklarımız

Etkinliğin bu bölümünde kolaylaştırıcı, herkesin sahip olduğu vazgeçilmez hakların neler olduğunu sorarak tartışma açar. Çocukların görüşleri dinlendikten sonra tahtada bir haklar listesi oluşturulur. Kolaylaştırıcı, “Sözünü ettiğimiz bu haklara herkes sahip olduğuna göre başkalarının haklarına saygı duymamız gerekir. Her davranışımızda başkalarının haklarını gözetip gözetmediğimizi düşünmeliyiz. Bu bizim en önemli sorumluluklarımızdan birisidir.” şeklinde bir açıklama yapar.

Kolaylaştırıcı, çocukları eğitimin başındaki gruplara yeniden ayırır. Bu sefer her grubun kendi arasında “Günlük hayatımızda nelerden tasarruf yapabiliriz?” konusunu tartışmalarını ister. Verilen beş dakikalık sürenin sonunda gruplar buldukları sonuçları büyük grupta paylaşırlar. Kolaylaştırıcı eksikleri tamamlar. Tasarruflu davranmanın kişiye ve topluma katkılarına çocukların dikkatini çeker.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı “Bugün üç önemli konuyu ele aldık. Birincisi toplumsal sorumluluklarımızı gözden geçirdik. Birçok farklı alanda çok sayıda sorumluluğumuz olduğunu fark ettik. İkinci olarak başkalarının haklarına saygı duyma konusunu ele aldık. Herkesin vazgeçilmez haklara sahip olduğunu, başkalarının haklarına saygı göstermenin önemli olduğunu konuştuk. Son olarak da tasarruf yapmanın, tutumlu davranmanın hem bize hem de içinde yaşadığımız topluma sağladığı yararlılardan söz ettik.” açıklamasıyla konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün neler öğrendik?” diye sorarak aldığı yanıtlara göre etkinliği değerlendirir.

GRUPTAN BEKLENEN PERFORMANS	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTÜ				
	ÇOK İYİ	İYİ	KISMEN	EKSİK	YETERSİZ
İş bölümü yapma					
Verimli bir tartışma yapma					
Tartışmaya her üyeyi katma					
Ortaya çıkarılan sonuç					

Kolaylaştırıcı, “Bugün neler öğrendik?” diye sorarak aldığı yanıtlara göre etkinliği değerlendirir.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Dürüstlük ve Güvenilirlik Alçak gönüllülük
HEDEF	Değerlerimiz konusunda bilgi ve tutum sahibi olmalarını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Dürüstlük ve güvenilirliğin insan ilişkilerindeki önemini fark eder. Alçak gönüllü davranmanın önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, soru-cevap, tartışma, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalem, müzik, A5 kâğıdı ve kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (150 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">ATOM</p> <p>Çocuklar çember şeklinde dizilirler. Kolaylaştırıcı, oyunun kurallarını açıklar. Deneme olarak oyun birkaç kez oynatılır. Oyun müzikle başlar. Her oyuncu etkinlik alanında ritme uygun şekilde hareket ederek yürümeye başlar. Kolaylaştırıcı, müziği kesip bir sayı söyler. Çocuklar, söylenen sayıdan oluşan gruplar oluştururlar. Örneğin “üç” denmişse, gruplar üçer kişiden oluşacaktır. Grup oluşturamayan oyuncular kenara çıkar. Diğerleri devam eder. Müzik başladığında oyun yeniden başlar. Kolaylaştırıcı, “atom” dediğinde tüm oyuncular bir araya toplanır. Kolaylaştırıcı “gaz” dediğinde ise her oyuncu alanın farklı noktasına yayılır, birbirine dokunmazlar. Oyunun sonunda son kalan çocuk oyunu kazanmış olur.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle değerlerimizden söz edeceğiz. İnsanlığın ortak değeri olan “dürüstlük” ve ona bağlı olarak da</p>

“güvenilirlik” konusunu ele alacağız. Ayrıca alçak gönüllü olmanın ne kadar önemli bir değer olduğunu tartışacağız.

Bu süreçte sizin de katkılarınıza ihtiyacımız olacak. Eğer etkinliğe katılırsanız daha verimli bir çalışma yapmış oluruz.” diyerek çocukları eğitime odaklandırır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara “Siz nasıl insanlara güvenirsiniz? Güvenilir insan nasıl olur?” diye sorar ve tartışma başlatır. Çocukların görüşleri alınır. Güvenilir olmak için her şeyden önce dürüst olmak gerektiği söylenir. Dürüst insanlara herkesin güvenebileceği belirtilir.

Çocuklardan çevrelerinde çok güvenilir insanlar olup olmadığı sorulur. Örnekler vermeleri istenir. Kendilerinin güvenilir bir insan olarak görülmesini isteyip istemedikleri sorulur. Güvenilir olmak için ne yapmak gerektiği sorularak dürüst olmaya dikkatleri çekilir.

İnsanların, bilgili, yetenekli, becerikli olmalarının iyi bir şey olduğu ancak bu üstün özelliklerini başkalarına karşı bir güç olarak kullanmalarının kötü bir şey olduğuna dikkat çekilerek alçak gönüllü olmanın önemi belirtilir. “Herkes, alçakgönüllü insanlarla yakın olmak ister. Alçak gönüllü davranmak bir beceridir. İlişkilerimizde buna özen göstermeliyiz.” açıklaması yapılır. “Size hep kendinin üstünlüklerinden söz eden ve sizi küçümsediğini belli eden birisiyle bir arada olmaktan mutlu olur musunuz?” diye sorularak çocukların düşünceleri alınır. Buradan hareketle alçak gönüllülüğün önemine dikkat çekilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün dürüstlük ve güvenilirliğin ilişkisini ele aldık. Ayrıca alçak gönüllü olmanın öneminden söz ettik. Saydığımız bu özellikleri taşıyan insanların başkaları tarafından tercih edilen, kabul gören insanlar olduğu sonucuna vardık.” açıklamasını yaparak konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara birer post-it ve kalem verilir. Bugün üzerinde durulan değerler hatırlatılarak herkesten bu değerlerden birisini seçmesi ve önemiyle ilgili bir cümle düşünmesi, düşündüğü bu cümleyi post-ite okunaklı bir şekilde yazması istenir. Cümlesini tamamlayan post-iti tahtaya yapıştırır. Herkes yapıştırdıktan sonra kolaylaştırıcı post-itelere yazılan cümleleri tek tek yüksek sesle okur. Söylenen cümleler çocuklar tarafından alkışlanır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Hoşgörü ve Ayrım Gözetmeme• Örf ve Adetlere Duyarlı Olma• Görgü Kuralları
HEDEF	Değerlerimiz konusunda bilgi ve tutum sahibi olmalarını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• İnsanlar arasında ayrım gözetmez, herkese eşit davranır.• Çevresindeki insanlara hoşgörülü davranır.• Örf ve adetleri bilir.• Örf ve adetlere duyarlıdır.

	<ul style="list-style-type: none"> • Görgü kurallarına örnekler verir. • Görgü kurallarına uymanın öneminin farkına varır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Oyun oynama, tartışma, soru-cevap, anlatım, grup çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturduktan sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p>DÜNYALI ÇOCUKLAR VE UZAYLI ÇOCUKLAR</p> <p>Çocuklardan çember oluşturmaları istenir. Bu oyunda çocuklardan ikisinin uzaylı, diğerlerinin ise dünyalı olacağı söylenir. Çocukların arkasına geçip iki çocuğun omuzlarına dokunarak uzaylı olacak çocuklar belirlenir. Dünyalı çocukların ve uzaylı çocukların yapacakları hareketler çocuklara gösterilir.</p> <p>Örneğin; dünyalı çocuklar alanda zıplarken uzaylı çocuklar robot gibi hareket edebilirler ya da kıpırdamadan durabilirler, dans edebilirler, kocaman adımlar atabilirler, dizlerinin üzerinde emekleyebilirler vb. Müzik açılınca dünyalı ve uzaylı çocuklar gösterilen hareketi yapmaya başlarlar. Her seferinde farklı çocuklar seçilir ve uzaylı çocukların hareket ve tavırlarıyla diğerlerinden ayrılmaları sağlanır. Tüm çocuklar uzaylı rolünü oynadıktan sonra tekrar çember oluşturulur ve aşağıdaki sorular grupça tartışılır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oyunda dünyalı olmak mı, uzaylı olmak mı size daha ilginç geldi? • Uzaylı rolü oynamak size kendinizi nasıl hissettirdi? • Farklı özellikleri bulunan insanlarla birlikte yaşamının bir zenginlik olduğu belirtilerek konu kolaylaştırıcı tarafından özetlenir. <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle yine değerler üzerinde duracağız. Öncelikle hoşgörü ve insanlar arasında ayırım gözetmeme konusunu ele alacağız. Toplumsal huzurumuz açısından çok ihtiyaç duyduğumuz bu değeri aramızda tartışacağız. Örf ve adetlerin önemi ve onlara duyarlı olma konusunu konuşacağız. Örf ve adetlerimizden örnekler vermenizi isteyeceğim. Her kültürün farklı örf ve adetleri olduğunu konuşacağız. Örf ve adetlere duyarlı olur, saygılı davranırsak insanlarla daha kolay ilişki kurabileceğimizi fark edeceğiz. Ayrıca görgü kurallarını da tartışacağız. Ne işimize yaradığını, bu kurallara uygun davranmanın sonuçlarını konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklara “Yakın arkadaşlarınızla her konuda aynı şeyleri mi düşünüyor, aynı şeylerden mi hoşlanıyorsunuz?” diye sorar ve çocukları konuşturur. “Peki arkadaşlarınızdan farklı düşündüğünüz durumlarda ne yapıyorsunuz?” diye sorarak çocukların deneyimlerini paylaşmaları sağlanır. Sonra kolaylaştırıcı, “Herkes bizim gibi düşünmek, bizim hoşlandığımız şeylerden hoşlanmak, bizim davrandığımız gibi davranmak zorunda değil. Biz de başkaları gibi değiliz. Zaten herkesin her konuda aynı olması imkânsız. İnsanların birbirinden farklı özelliklerinin olması, farklı düşünmesi, farklı</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

davranması çok normal. Eğer başkalarının bu farklılıklarını kabullenip onlarla ilişkilerimizi yine de devam ettirebiliyorsak hoşgörülü bir insanız demektir. Hoşgörülü insanlar, çevresindekiler tarafından sevilir, tercih edilir. Çünkü hoşgörülü insan, insanlar arasında ayırım gözetmez, herkese adil davranır. İnsanlar arasında ayırım gözetmemek çok önemlidir.” açıklamasını yaparak konuyu anlatır.

Kolaylaştırıcı “örf” ve “âdet” sözcüklerinin anlamını örneklerle açıklar. Çocuklardan bildikleri örnekleri vermelerini ister. Dünyanın farklı kültürlerindeki ilginç örnekleri anlatır. Örf ve adetlere saygı duymanın önemi açıklanır. Örf ve âdetlere duyarlı davranılmadığında ne gibi sorunlar yaşanabileceği konusunda çocukların düşünceleri sorulur. Anlatılanlar, kolaylaştırıcı tarafından toparlanır.

Çocuklar dört gruba ayrılır. Gruplara birer A4 kâğıdı ile birer kalem verilir. Gruplardan aralarında tartışarak görgü kuralları örnekleri bulup yazmaları istenir. Beş dakikalık süre sonunda gruplar yazdıkları görgü kurallarını büyük gruba sunarlar. Kolaylaştırıcı eksikleri tamamlar. Büyük grupta görgü kurallarına uyulmadığı takdirde yaşanabilecek sorunlar tartışılır. Görgü kurallarını bilmenin ve bu kurallara uygun davranmanın bireylere ne kazandıracacağı konusu birlikte tartışılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle önemli değerlerimizden söz ettik. Öncelikle hoşgörülü olmanın ve insanlar arasında ayırım gözetmemenin önemi üzerinde durduk. İnsanların bir arada huzur içinde yaşaması için hoşgörünün ve ayrımcılık yapmamanın çok önemli olduğunu anlamış olduk. İkinci olarak örf ve adetleri ele aldık. Örf ve adetlerin kültürlere göre değiştiğini gördük. İnsanların örf ve adetlerine saygı göstermenin çok önemli olduğunu fark ettik. Son olarak görgü kuralları konusunu tartıştık. Görgü kurallarının da insan ilişkilerinde çok önemli olduğu sonucuna vardık.” açıklamasıyla konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve aldığı yanıtlara göre eğitimin değerlendirmesini yapar.

- Hoşgörülü olmak ne işe yarar?
- Örf ve adetlere duyarlı olmaktan ne anlıyorsunuz?
- Görgü kurallarına örnekler veriniz.

Verilen yanıtlardan hareketle anlaşılmadığı düşünülen konular varsa kolaylaştırıcı tarafından bu konular kısaca tekrarlanır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Vatan ve Bayrak Sevgisi
HEDEF	Değerlerimiz konusunda bilgi ve tutum sahibi olmalarını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Türk Milletinin bir mensubu olmaktan gurur duymak gerektiğini bilir.Bayrağa saygı göstermenin önemini bilir.

YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, soru-cevap, resim yapma, şiir ve yazı yazma, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalemi, A4 kâğıdı, kalemler, başlık yazısı, küçük boy post-it, muşamba
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p>
	<p style="text-align: center;">ÇİNGİRE OYUNU</p> <p>Etkinlik alanının ortasına daire şeklinde bir muşamba serilir. Burası kalemdir. Çocuklar iki gruba ayrılır. Gruplardan birisi ebe olur. Ebe olan grup kaleyi koruyup diğer grubun burayı ele geçirmesine engel olmaya çalışır. Diğer gruptan herhangi biri elini üç kez kaleye değdirirse kaleyi ele geçirmiş sayılır. Kaleyi ele geçirmeye çalışırken dokunulan kişiler ebe grubuna katılır. Ebe grubu, karşı grubun tüm oyuncularını kaleyi elletmeden yakalarsa oyunu kazanmış olur.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle vatan ve millet sevgisi konusunda bir çalışma yapacağız. Bu konuda da sizin görüşleriniz ve düşünceleriniz çok önemli olacak. Onun için sürece etkin bir şekilde katılmanızı istiyorum.” açıklamasını yaparak çocukların konuya ilgilerini çeker.</p>
	<p>ETKİNLİK: (20 dakika)</p> <p>Çocuklara, vatanımız ve bayrağımızın Türk Milletinin ortak değeri olduğu söylenir. “Her milletin vatani ve bayrağı kutsaldır; çünkü milletin bütünlüğünü temsil eder. Bayrak aynı zamanda bağımsızlığın ve özgürlüğün sembolüdür. Onun için vatanımızı ve bayrağımızı çok severiz. Onlara gönülden bağlı ve saygılıyız.” açıklaması yapıldıktan sonra birer A4 kâğıdı ve kalem verilir. Çocuklardan bu kâğıda vatan veya bayrak sevgisini anlatan bir yazı ya da şiir yazmaları veya aynı konuda bir resim yapmaları istenir. On dakika süre verilir. Eğitimin yapıldığı alanda bir köşe oluşturulur. Her çocuk yazdıklarını veya resimlerini arkadaşlarına tanıtır ve bu köşeye asar. Kolaylaştırıcı önceden hazırladığı “Vatan ve Bayrak” başlığını çocukların eserlerinin üstüne asar.</p>
	<p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle vatanımız ve bayrağımızla ilgili duygu ve düşüncelerimizi ifade eden çok güzel bir köşe hazırladık. Böylece vatan ve bayrak sevgimizi pekiştirmiş olduk.” diyerek konuyu özetler.</p>
<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara üçer adet küçük boy post-it verilir. Az önce hazırlanan köşeyi tekrar gezmelerini ve ellerindeki post-itleri en çok beğendikleri üç ürünün altına yapıştırmaları istenir. (Kimse kendi eserine yapıştırmayacak ve aynı esere birden fazla post-it yapıştırmayacak) Sonunda her çocuk kendi eserine yapıştırılan post-itleri sayar. En çok yapıştırılan eserin sahibi alkışlanır.</p>	

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşım
HEDEF	Değerlerimiz konusunda bilgi ve tutum sahibi olmalarını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmanın önemini bilir. • İmkânlarını başkalarıyla paylaşır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaratıcı drama, anlatım, oyun oynama, grup çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	50 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturduktan sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle üç önemli değerden söz edeceğiz. Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşım. Bu üç değer bizim için, içinde yaşadığımız toplum için çok değerli. Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşım olmadan bir toplumun ayakta kalması, o toplum üyelerinin mutlu olması pek mümkün olmaz. Onun için bu üç değer konusunda sizin katkılarınızı bekliyorum.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukları motive eder.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Çocuklar üç gruba ayrılır. Her gruba bir konu (Yardımlaşma-Dayanışma-Paylaşım) verilir. Gruplara 10 dakika süre verilir. Bu süre içerisinde konularıyla ilgili bir öykü oluşturmaları ve bu öyküyü oynayarak göstermeleri için hazırlık yapmaları istenir. Gruplar hazırlık yaparken kolaylaştırıcı aralarında dolaşır ve süreci izler. Desteğe ihtiyaç duyan gruplara rehberlik eder. Süre sonunda gruplar 2-3 dakikalık oyunlar şeklinde hazırlıklarını sunarlar. Tüm çocuklar çember oluşturacak şekilde otururlar. Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları yönelterek çocukları konuşturur:</p> <ol style="list-style-type: none"> Neleri iyi yaptınız? Kendinizi nasıl hissettiniz? Bir daha yapsanız neleri değiştirdiniz? Oluşturulan öyküler ve buna bağlı olarak oynanan oyunlar konularını anlatmakta başarılı oldular mı? Sorulara verilen yanıtlar kolaylaştırıcı tarafından toparlanarak konuya bağlanır. <p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma değerleri ile ilgili çalışmalar yaptık. Katkılarınız için teşekkür ederim. Oyunlarda da canlandırdığınız gibi bu üç değer toplum yaşamı açısından çok önemli.</p>

Eğer insanlar yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma konusunda gerekli duyarlılık ve alışkanlıklara sahip değilse bir arada mutlu bir şekilde yaşamaları mümkün olmaz. Bu konuda her birimize ayrı ayrı sorumluluklar düşmektedir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma niçin önemlidir?” diye sorarak aldığı yanıtlara göre eğitimi değerlendirir.

GRUPTAN BEKLENEN PERFORMANS	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTÜ				
	ÇOK İYİ	İYİ	KISMEN	EKSİK	YETERSİZ
Grup üyeleri kendi aralarında iş bölümü yapma					
Yapılacak işi birlikte planladılar.					
Etkinlik sırasında yardımlaşma ve dayanışma içinde oldular.					
Yönergeye uygun bir ürün ortaya çıkardılar.					

Kolaylaştırıcı, “Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma niçin önemlidir?” diye sorarak aldığı yanıtlara göre eğitimi değerlendirir.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none">Güzel Ahlâklı ve Erdemli OlmakBeden Mahremiyetiİletişim ve Sınırları
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">“Güzel ahlâk” ve “erdem” kavramlarının anlamını söyler.Bedeninin mahrem bölgelerini bilir ve gösterir.İnsanlarla iletişim kurarken hangi sınırların koruması gerektiğini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Eğitim alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)

Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir.

Çocuklara o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:

FİL, PALMIYE, ORMAN

Çocuklar halka oluştururlar. Her çocuğa üç orman pozu (Fil, palmiye ağacı ve maymun) öğretilir. Üç çocuk birlikte fil, palmiye ağacı ve maymun oluşturmayı öğrenirler. (Örneğin fil için ortadaki çocuk kollarını birbirine birleştirerek öne uzatıp, burnu yapar. İki yanındaki öğrenciler yan dönerek onu omuzlarından tutar, kol oluştururlar.) Her çocuk, üçerli gruplar halinde bu üç pozunu oluşturmayı iyice çalışılır.

Sonra bir ebe ortaya gelir. Bir parmağını öne uzatarak “Orman, orman, orman” diye bağıarak dolaşmaya başlar. Diğerleri bu arada orman hayvanları sesi çıkarırlar. Ebe bir çocuğun önünde durup “Fil” veya “palmiye” veya “maymun” diye bağıdır. İşaret edilen çocuk ortadaki olmak üzere iki yanındaki çocuklarla birlikte söylenen pozunu oluşturmaya çalışırlar. (Bunu diğer çocuklar, “Fil, Palmiye, maymun!” diye bağıncaya kadar tamamlamak zorundadırlar.) Şaşırarak çocuk ebe olur veya oyundan çıkar.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, Çocuklara “Bugün iki kavram üzerinde duracağız: “Güzel ahlâk” ve “erdem”. Daha önce bu kavramları duymuş olabilirsiniz. Bugün ayrıca beden mahremiyetimiz üzerinde duracağız. Bedenimizin bizim için ne kadar özel olduğunu konuşacağız. Bedenimizin özellikle bazı bölgelerine kimsenin dokunmasına izin vermememiz gerektiğini ele alacağız. Ayrıca insanlarla iletişim kurarken sınırları nasıl korumamız gerektiğine bakacağız. Kimlerle nasıl bir iletişim kurulabileceğini tartışacağız.” açıklamasını yaparak konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bazı davranışlar vardır ki biz onları başka insanların yanında yapmayız. Çünkü bu davranışlar, başkalarının yanında yapıldığında çevremizdekileri rahatsız edebilir. Siz bu davranışların neler olduğuna örnekler verebilir misiniz?” diye sorar. Mümkün olduğunca çok yanıt almaya çalışır. Aldığı yanıtları tahtaya yazar. “Güzel ahlâk” ve “erdem” kavramlarını açıklar. “Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanlar hangi davranışları yapmazlar?” diye sorar ve çocukların verdikleri örnekleri dinler. Tahtaya yazılanların üzerinden geçerek her iki kavramın da insanlarla iyi ilişkiler kurma ve takdir edilme duygusu içerdiğini belirtir. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların çevresindeki insanlar tarafından takdir edilen ve hoş karşılanan davranışlar sergilediklerini söyler. Güzel ahlâk sahibi insanların başkaları için iyilik düşündüğünü, erdemli insanların başkalarına örnek oluşturacak davranışlar gösterdiklerini belirtir.

Çocuklara mayo giymiş çocuk resimleri gösterilir. Bu çocukların vücudunun bazı bölümlerini niçin kapattıkları sorulur. Bedenimizin tamamen bize ait olduğu, iç çamaşırı giyilen bölgelerin başkalarına gösterilmesinin doğru olmadığı, bu bölgelere hastalanmamız durumunda hekimlerden başka kimsenin dokunmasına izin vermememiz gerektiği belirtilir. Soyunurken, tuvaletimizi yaparken veya banyo yaparken bu ihtiyaçlarımızı kendi

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

başımıza, kimsenin görmeyeceği şekilde karşılamamız gerektiği belirtilir. “Bazen bize bakım veren büyüklerden yardım alsak bile mümkün olduğunca mahrem bölgelerimize kimsenin dokunmasına izin vermemeliyiz.” açıklaması yapılır.

Kolaylaştırıcı “Yalnız başınıza iken tanımadığınız birisi size bir şey söylediğinde, bir şey sorulduğunda hemen cevap veriyor musunuz?” diye sorar ve çocukları konuşturur. Daha sonra insanlarla iletişim kurarken çok dikkatli olmak gerektiği belirtilir. Tanımadığımız kişilerle iletişim kurmaktan mümkün olduğunca kaçınılması, sorularına çok kısa yanıtlar verilerek konuşmanın kısa kesilmesi gerektiği anlatılır. Tanıdığımız birisi olsa bile iletişimizi belli sınırlar içerisinde tutmak gerektiği belirtilir. “Kendinizden, ailenizden veya yaşadığınız yerden söz ederken çok özenli davranmanız önemlidir. Ayrıca yetişkinlerle iletişim kurarken görgü kurallarına uymanın çok önemli olduğunu da unutmamalıyız.” diyerek konu bağlanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün “güzel ahlâk” ve “erdemli olmak” üzerinde durduk. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların, topluma aykırı gelen davranışlardan uzak durduğunu konuştuk. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların özelliklerinden söz ettik. Bedenimizin bize ait olduğunu, bazı bölgelerinin başkalarına gösterilmesi veya başkaları tarafından dokunulmasının doğru olmadığını ele aldık. İnsanlarla iletişim kurarken sınırlarımızın neler olması gerektiğini konuştuk” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara “Şimdi size bazı cümleler söyleyeceğim. Bu cümleyi doğru buluyorsanız alkışlayacaksınız. Yanlış buluyorsanız başınızla hayır işareti yapacaksınız. Başlayalım mı?” denilerek aşağıdaki cümleler sıra ile okunur. Verilen tepkilere göre eğitim değerlendirilir.

1. Güzel ahlaklı ve erdem sahibi bir insan, kimin ne düşündüğüne aldırılmaz. İstedığı gibi davranır.
2. Bedenimizin hiçbir yerini kapatmadan insanların içerisinde gezebiliriz.
3. Tuvaletimizi yaparken yalnız olmalıyız.
4. İnsanlarla iletişim kurarken bazı sınırlarımız olmalıdır.

YAŞ GRUBU	7 – 10 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Özel Alan Mahremiyeti• Kendini Koruma• Kişisel Bilgilerin Paylaşımı
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Özel alanların neler olduğunu sayar.• Özel alanların mahremiyetine uygun davranmanın önemini bilir.• İstemediği talepleri nasıl reddedebileceğini bilir.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kişisel bilgileri başkalarıyla paylaşmanın doğurabileceği sonuçları bilir ve söyler.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, A4 kâğıdı, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara eğitim alanına geldikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p>
	<p style="text-align: center;">KULAKTAN KULAĞA</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır. Tek sıra halinde yan yana dizilirler. İki grup birbirine paralel durumdadır. Kolaylaştırıcı, grubun başındaki çocuğa üzerinde bir cümle yazılı kâğıdı uzatır ve okumasını ister. Grubun başındaki çocuk yanındakinin kulağına bu cümleyi fısıldar. Dinleyen çocuk, dinlediği cümleyi kendisinden sonra gelen çocuğa fısıldar. O da bir sonrakine. Sıranın en sonundaki çocuğa önceden bir kâğıt kalem verilmiştir. Dinlediği cümleyi elindeki kâğıda yazar ve “tamam” diye bağırır. Aynı anda kolaylaştırıcı baştaki çocuğa yeni bir cümle verir ve oyun beş cümle tamamlanincaya kadar devam eder. Aynı süreç, eş zamanlı olarak diğer grupla da başlar ve devam eder. Önce bitirip tüm cümleleri doğru olan grup yarışmayı kazanacaktır.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bugün özel alanları ve bu alanların mahremiyetini ele alacağız. ‘Nereler özel alan sayılır? Özel alanların mahremiyetine uygun nasıl davranabiliriz?’ konularını konuşacağız. Ayrıca kendi özel alanlarımıza ve vücudumuzun mahremiyetine yönelik talepler konusunda neler yapabileceğimizi tartışacağız. Kişisel bilgilerin başkalarıyla paylaşılmasının sakıncaları üzerinde duracağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p>
	<p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Gruplara birer A4 kâğıdı ve kalem verilir. “Sizce nereler bireyin kendi başına kalması, başkaları tarafından o izin vermedikçe paylaşılması gereken yerlerdir? Aranızda tartışın ve elinizdeki kâğıda bir liste hazırlayın.” diye söylenir. Beş dakika sonra her grup yazdıklarını okur. Kolaylaştırıcı, aldığı yanıtları tahtaya yazar ve böylece özel alanlar saptanır. “Tuvalet, banyo, yatak vb. özel alanlarda insanlar kendi başına kalmak isterler. Bu alanlara orada bulunan kişinin izni olmadan girilmez. Birey bu alanda (özellikle banyo ve tuvalette) kapı kapalı olarak ihtiyacını karşılamalıdır. Yaşam alanlarımıza kapıyı çalmadan hiç kimse girmemelidir. Üzerimizi mutlaka kimsenin bulunmadığı bir ortamda değiştirmeliyiz. Tuvaletten ve banyodan giyinmeden çıkmamalıyız. Ayrıca insanların yattıkları yataklar da özel alanlardır. Büyükler de küçüklerin özel alanlarına saygılı davranmalı, izin almadan girmemelidir.” diye açıklama yapılır. Çocuklardan bu konuda kendi yaşam alanlarında neler yaşandığı konusunda örnekler vermeleri istenir.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Kolaylaştırıcı “Şimdi size önemli bir konudan söz edeceğim.” diyerek şu açıklamayı yapar: “Özel alanlarımız ve vücudumuz bize aittir. Hiç kimse bizim iznimiz olmadan bu alanlara dokunmamalıdır. Özellikle vücudumuzun örtülen bölgelerine dokunmak isteyenlere “hayır” demeyi bilmeliyiz. Kendinizi kötü hissettiğiniz her türlü dokunuşu reddetmek hakkınızdır. Sizin istemediğinizi belirtmenize rağmen birisi halen dokunmakta ısrarcı olursa durumu ailenize, bakım veren büyüklerinize veya öğretmeninize haber vermelisiniz. Çok zor durumda kaldığınızda çığlık atarak yardım isteyebilirsiniz” açıklaması yapılır. “Mahremiyet konusunda en çok yapılan yanlışlıklardan birisi de başkalarına ait özel bilgilerin o kişiden izin almadan bir başkasıyla paylaşılmasıdır. Bu durum mahremiyete saygı göstermemek anlamına gelir. Kişisel bilgiler, ait olduğu kişinin özeldir. Onları başkalarıyla izinsiz paylaşmak, o kişiye saygısızlıktır. Arkadaşlarımıza, ailemize ve çevremizdeki insanlara ait özel bilgileri sır gibi saklamak görevimizdir. Arkadaşlarımızdan, büyüklerimizden öğrendiğimiz bilgileri çevremizde bulunan kişilerle paylaşmanın hiçbir sakıncası yoktur. Ancak öğrendiğimiz bilgi o kişinin özel yaşamıyla ilgili ise o zaman saklanması, ancak o izin verdiği durumlarda paylaşılması normaldir.” açıklaması yapılır. Çocuklara bugüne değin bu konuda yaşadıkları olaylar olup olmadığı sorulur. Konuşmak isteyen çocuklar konuşturulur.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün özel alanların nereler olduğunu, bu alanlara ait olduğu kişiden izin almadan girilemeyeceğini konuştuk. Çocukların, ailelerinin veya bakım veren büyüklerimizin yaşam alanlarına, banyoya veya tuvalete izin almadan girmemeleri gerektiğini öğrendik. Büyüklerin de özel alanlar konusunda özenli davranmaları gerektiğini söyledik. İstemediğimiz dokunuşlara ve isteklere “hayır” demek gerektiğini, böyle durumların ailelere, bakım veren büyüklerimize ve öğretmenlere haber verilmesinin önemi üzerinde durduk. Son olarak da kişisel bilgilerin, o kişinin izni olmadan başkalarıyla paylaşılmaması gerektiğini konuştuk.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara “Şimdi size bazı cümleler söyleyeceğim. Doğru bulduğunuz cümleyi alkışlamanızı istiyorum. Cümleyi yanlış buluyorsanız başınızla hayır işareti yapın. Başlayalım mı?” denilerek aşağıdaki cümleler sıra ile okunur. Verilen tepkilere göre eğitim değerlendirilir.

1. Tuvalet, banyo, uyuma alanları özel alan olduğu için izinsiz girilmez.
2. Bizden büyük herkes bizi istedikleri zaman, istedikleri gibi sevebilirler.
3. Birisine ait özel bilgileri, onun izni olmadan güvendiğimiz büyüklerimiz dışında başkalarına anlatmak doğru değildir.

11-14 YAŞ

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	El, Ayak, Tırnak, Diş ve Vücut Temizliği
HEDEF	Temel öz bakım becerisi kazandırmak
KAZANIMLAR	1. Doğru el yıkama becerisi kazanır. 2. Ayak temizliği ve doğru tırnak kesmek konusunda bilgi sahibi olur.

	<p>3. Doğru diş fırçalama becerisi kazanır.</p> <p>4. Vücut temizliğine özen göstermenin önemini kavrar.</p>
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru cevap, küçük grup çalışması, afiş
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, büyük boy kâğıt, (mümkünse) sim
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı grubu etkinlik alanına müzik eşliğinde alır ve “Merhaba!” der. Kızgın patates oyunu oynanır.</p> <p style="text-align: center;">KIZGIN PATATES</p> <p>Çocuklar çember olurlar. Kolaylaştırıcının elinde oyuncak patates veya patates olarak kullanılacak küçük bir top vardır. Kolaylaştırıcı; “Çocuklar bu elimdeki sıcak bir patates. Elimde fazla tutamıyorum; çünkü elim yanıyor. Bu sıcak patatesi müzik eşliğinde elden ele dolaştıracağız. Müzik durduğunda patates kimin elinde kalırsa o oyundan çıkacak.” der ve müziği açar oyunu başlatır. Tek çocuk kalıncaya kadar oyun devam eder.</p> <p>Ardından kolaylaştırıcı katılımcıların U düzeninde oturmalarını sağlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>“Bu grup çalışmasında beden temizliğinin önemi ve adımları hakkında konuşacağız” der.</p> <p>“Sizce temiz olmak nedir, temiz olmak için neler yaparsınız, bunları konuşacağız?” diyerek etkinliğe başlar.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gruba “Sizinle temiz olmanın faydaları hakkında konuşmak istiyorum. Neden temiz olalım?” diye sorar. Gelen cevapları tahtaya yazar. Çıkmamış bir cevap var ise kendisi ilave eder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikropları uzaklaştırır, • Sağlıklı kalmanızı sağlar, • Derli toplu gözükürsünüz, • İnsanlarla ilişkiler daha yakın olur (ter ve ayak kokusu insanları uzaklaştırır). <p>Sonrasında grubu 4’e bölerek her gruba farklı bir tema verir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grup: el temizliği 2. Grup: ayak ve tırnak temizliği 3. Grup: diş fırçalama 4. Grup: vücut ve saç temizliği <p>Kolaylaştırıcı her bir gruptan, verilen tema için neler yapılması gerektiğini yazmalarını ister. 10 dakika sonra grup üyeleri sıra ile çıkarak kendilerine verilen konuları anlatır. Kolaylaştırıcı eksik ya da yanlış var ise aşağıdaki gibi tamamlar. El temizliği anlatıldıktan sonra kolaylaştırıcı tarafından aşağıdaki şema ile el yıkama anlatılır. Grupların hepsi oturdukları yerden el yıkama işlemine eşlik eder.</p>

EL TEMİZLİĞİ:

1. Eller ne zaman ve nasıl yıkanır?
 - Dışarıdan geldikten sonra,
 - Tuvaletten önce ve sonra,
 - Yemeklerden önce ve sonra,
 - Kirli olan bir yere dokunduktan sonra eller bol su sabunla yıkanır.
 - Avuç içleri, elin sırtı, parmak araları, parmak uçları, el bileği sabunlu su ile yıkanır iyice durulanır.
 - 40-60 saniye sürmesi gerekir.
 - Eller kâğıt havlu ile kurulanır. Kâğıt havlu ile musluk kapatılır. Kâğıt havlu yoksa eller 10 kere lavaboya doğru silkelenerek damlamayacak kadar kuruması sağlanır. Ancak eller kıyafetlerle kurulanmamalıdır.

AYAK VE TIRNAK TEMİZLİĞİ:

- El tırnaklarını her hafta yuvarlak, ayak tırnaklarını 3-4 hafta da bir düz kesmek gerekir.
- Dışarıdan ayakları yıkamak ve parmak aralarını kurulamak,
- Mümkünse her gün temiz çorap giymek,
- Ayağın rahat edeceği ayakkabılar seçmek,
- Pamuklu çoraplar tercih etmek gerekir.

DİŞ TEMİZLİĞİ:

- Günde iki kere üç dakika süre ile diş fırçalamak,
- Yumuşak ya da orta sertlikte diş fırçası kullanmak,
- Fırçalarken diş etinden dişin ucuna doğru yuvarlak hareketler ile fırçalamak,
- Aşırı tatlı yememek,
- Hiçbir sorun olmasa da 6 ayda bir doktora gitmek,
- Beyazlatıcı macunlar yerine flor içeren macunlar tercih etmek önemlidir.

SAÇ VE VÜCUT TEMİZLİĞİ:

- Hafta da en az 2 kere (sıcak havalarda daha sık) bol su ve sabun ile banyo yapmak,
- Saçımızı uygun şampuan ile yıkayıp taramak,
- Terlediğimiz de hemen banyo yapma fırsatı yoksa koltuk altlarını silmek,
- İç çamaşırlarımızı günlük değiştirmek gerekir.

BEYAZ SABUN VÜCUT TEMİZLİĞİ İÇİN SAĞLIKLI VE YETERLİDİR. HAVLU, İÇ ÇAMAŞIR, TARAK, DİŞ FIRÇASI ORTAK KULLANILMAZ. HER BİRİ KİŞİYE ÖZEL OLMALIDIR.

Her grup sonunda etkinliğe katılan tüm çocuklar grubu alkışlar. Afişler duvara yapıştırılır.

ÖZET/SONUÇ: (10 dakika)

Ellerinizin, ayaklarınızın, dişlerinizin ve vücudunuzun dili olsaydı yıkanmadan önce ve yıkandıktan sonra size ne derdi diye sorup yanıtları kısaca alın.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı tokalaşarak vedalaşmak için çocukların sıraya girmesini ister. Mümkünse eline bir parça sim döker. Sıra ile çocuklarla tokalaşır. Bütün çocuklar bittikten sonra ellerine bakmalarını ister. "Gün içinde dokunduğumuz pek çok şeyden elimize gelen mikroplar da böyle elden ele yayılır. El hijyenine dikkat edilerek pek çok hastalıktan korunabiliriz." vurgusu yapar. Simli ellerini havada tutmalarını ister.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Elleri havada kalan çocuklara bu konunun onlar için gerekli ve yeterli olduğunu düşünüyorlar ise simli ellerinin havada kalmasını; eğer gerekli ve faydalı bulmamış ise simli elini aşağı indirmelerini söyleyerek grubun değerlendirmesi alınır. Olumsuz dönüt verenlere "Ne yapılırdı daha verimli olurdu?" diye sorularak görüşleri alınır. Daha sonra hep birlikte doğru el yıkama tekniği ile eller yıkanarak etkinlik sonlandırılır.

**Afet bölgesinde sim bulunamaması halinde çocukların etkinliği gerekli ve faydalı bulmaları halinde ellerinin başparmaklarını yukarı kaldırarak etkinliği gerekli ve faydalı bulmamaları halinde aşağıyı göstererek geri bildirim vermeleri sağlanabilir. Buna ek olarak doğru el yıkama tekniği canlandırma yöntemiyle yapılabilir.*

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	Ağız ve Diş Sağlığı
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">• Diş fırçalama alışkanlığı edindirmek• Katılımcılara diş fırçalama ve bakımının sağlığımız açısından önemini kavratmak
KAZANIMLAR	Diş sağlığı ve bakımının önemini kavrar. Dişlerin nasıl fırçalanacağını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaparak uygulama, soru-cevap, öykü
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, post-it.
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar etkinlik alanına gelince U düzeninde oturmaları sağlanır. Kolaylaştırıcı önemli bir konu hakkında konuşulacağını ancak öncesinde bir hikâye anlatmak istediğini söyler. Katılımcıların hikâyeyi dikkatle dinlemelerini ister.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı ağız kapalı bir şekilde dişlerini göstererek gruba hikâye anlatmadan önce bu günkü konuyu tahmin etmelerini ister. Doğru tahmin geldiyse hemen yoksa doğru tahmin gelene kadar dişlerini gösterip sormaya devam eder.</p>

ETKİNLİK: (25 dakika)

“Küçük bir çocuk varmış. Bu çocuk on bir yaşındaymış. Altıncı sınıfa gidiyormuş. Her sabah erken kalkıp okula gitmek için hazırlanmış ve kahvaltısını yaparmış ama sonrasında dişlerini fırçalamazmış. Kahvaltıdan sonra sık sık dişlerini fırçalama konusunda üşengeçlik edermiş. Bir sabah yine erkenden uyanmış ama dişi çok ağrıyormuş. Görevliler onu çok acil diş doktoruna götürmüş. Doktor onu tedavi etmiş. Ayrıca bir fırça ve diş macunu hediye etmiş.”
Ardından;

- Ağız ve diş sağlığı neden önemlidir?
- Zarar veren yiyecek ve içecekler nelerdir?
- Diş temizliği nasıl ve neden yapılmalı?
- Bir günde dişler kaç kere fırçalanmalı diye sorulur.

Katılımcıların cevapları tahtaya yazılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Tahtaya yazılan cevaplardan eksik olanlar kolaylaştırıcı tarafından tekrar edilerek eksikler tamamlanır.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklar ayakta halka şeklinde toplanır. Herkes kendisine kendi cinsinden (erkek-kız) bir eş bulur. Aralarında birisi diş diğeri diş fırçası olmak üzere rol paylaşımı yaparlar. Eşler 3 dakika aralarında konuşarak kısa bir oyun hazırlarlar. Sonra hazırladıkları bu oyunu oynarlar. Oyunda diş ile fırçanın ilişkisine dikkat çekilir.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı çocuklara post-itler dağıtır. Etkinliğe ilişkin akıllarına ne geliyor ise yazmaları istenir. Katılımcı yazdığını yazı tahtasına asmadan önce okur ve nedenini söyler. Kolaylaştırıcı etkinlikte dile getirilen yorumları değerlendirir. Tamamlanması gereken bir alan var ise tamamlanarak etkinlik sonlandırılır.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Temizlik ve Hijyen
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Yaşadığımız Ortamın Temizliği (Kişisel Alan Temizliği)• Sağlığa Zararlı ve Zararlı Olmayan Temizlik Malzemeleri
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">• Yaşam alanının farklı amaçlarla kullanılan bölümlerinin temizliğinin nasıl yapılacağını öğrenmesini sağlamak• Zararlı ve zararlı olmayan temizlik malzemeleri hakkında farkındalık kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Yaşam alanının farklı amaçlarla kullanılan bölümlerinin temizliğinin nasıl yapılacağını söyleyebilir. Kişisel alan temizliğini yapabilir• Zararlı ve zararlı olmayan temizlik malzemeleri arasındaki farkı öğrenir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem

**ÖNERİLEN
SÜRE**

60 dakika

**ÖĞRENME
ETKİNLİKLERİ****GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)**

Çocuklara hoş geldiniz denir. Aşağıdaki oyun oynanır:

KEDİ FARE OYUNU

Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar. (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.) Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar. Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı kişisel temizlik konusu ile ilgili neler hatırladıklarını sorar. Yaşadığımız ortamlar ve ev temizliği konusunda konuşulacağını söyler. Katılımcılara “Yaşadığımız ortamları neden temizliyoruz?” sorusu yöneltilir. Doğru cevaplar tahtaya yazılır. Yaşam alanlarının temizliğinin önemli olduğu vurgulanır.

ETKİNLİK: (25 dakika)

“Kişisel temizliğin yanı sıra çevre temizliği de önemlidir, sizce bir evin temizliği ve düzeni nasıl sağlanır? Yaşadığınız alanda neler yapıyorsunuz?” soruları sorularak katılımcıların alışkanlıkları öğrenilir. Bu yaş aralığındaki çocuklar aşağıdaki işler için sorumluluk alabilirler. Çocukların söylemediği bir madde var ise kolaylaştırıcı tamamlar.

- Yatak toplamak,
- Çöpleri çöp kutusuna atmak,
- Kişisel eşyaları (giysi, çamaşır, ayakkabı, havlu, diş fırçası, tarak, tırnak makası vb.) kullanımdan sonra temizlemek, yıkamak ve temiz tutmak,
- Ortak alanları düzenli tutmak, pis bırakmamak,
- Ortak tuvaletleri pis bırakmamak,
- Tuvalet-banyo temizliğinden sonra eller iyice yıkamak
- Yaşam alanlarına ayakkabı ile girmemek,
- Gece giysileri giyerek yatmak,
- Yere dökülen yiyecek maddelerini hemen kaldırmak ve zemin temizlemek,
- Çöpleri akıtmayan poşetlerde biriktirmek, mutfakta ağız açık çöp bulundurmamak,

- Kimyasal temizleyiciler (Yağ çözücü, kireç çözücü, çamaşır suyu, tuz ruhu gibi) sağlığa zararlıdır. Bu yaş grubu için riskli olacağından kesinlikle kullanılmaması vurgulanır.
- Doğal temizleyiciler (Arap sabunu, sirke, karbonat ve boraks) sağlık için zararlı değildir. Bundan dolayı temizlik yaparken bunların kullanılması gerektiği söylenir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Sağlıklı olmak için kişisel temizliğimiz kadar yaşadığımız ortamın temizliğine de önem vermeliyiz. Yaşadığımız ortamdaki diğer kişiler ile iş birliği yaparak sorumluluk almalıyız.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı ortak tuvaletleri pis bırakmamak için gereken adımları sözel olarak 3 kez söyleyeceğini ve çocukların sıralamayı aklında tutup tekrar etmelerini ister. İlk bitiren oyunu kazanır.

- Tuvaletten önce elleri yıkamak,
- Tuvalet sonrası önden arkaya doğru tuvalet kâğıdı ile temizlik yapmak,

(El hijyeni açısından tercih edilmese de bazı kültürlerde su ile temizlik de yapılmaktadır. Eğer ıslak temizlik yapılacaksa tuvalet kâğıdı ile silindikten sonra ıslak temizlik yapılmalı ve tekrar tuvalet kâğıdı ile kurulanmalıdır.)

- Çöpü çöp kovasına atmak,
- Sifona temiz el ile basmak,
- Varsa tuvalet fırçası kullanmak,
- Dışarıya taşanı silmek,
- Elleri yıkamak,
- Havluyu kullanıp yerine geri asmak.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

- Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa
- Başparmağını yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmağını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmağını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcı işareti ile yumruklar gösterilir. Eğitimci, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabildik?” diye sorarak çocukları düşüncelerini ifade etmek için teşvik eder.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Vücudumuzu Tanıyalım
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Psikomotor Gelişim • Sporun Faydaları
HEDEF	Yaşına uygun psiko-motor becerilere sahip olmak için spor yapma alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Yaşına uygun psiko-motor becerileri bilir. • Psiko-motor gelişimine uygun spor etkinliklerine katılır. • Sporun psiko-motor gelişime etkilerini fark eder. • Spor yapmaktan hoşlanır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, grup çalışması, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem, müzik, oyun için örtü
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Etkinliğe bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">BİL BAKALIM KİM?</p> <p>Grup müzik eşliğinde dans ederek ortada dolaşır. Müzik durduğunda herkes yere kapanır. Kolaylaştırıcı, çocuklardan birisinin üzerini örtü ile örter ve “Bilin bakalım kim?” der. Grup üyeleri kafasını kaldırır ve hemen kim olduğunu tahmin eder. İlk doğru cevabı veren puan kazanır, yanlış cevap verenler elenir. Belli bir sürenin sonunda oyun tamamlanır. En çok puan toplayan çocuk alkışlanır.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle psiko-motor gelişim üzerinde duracağız. Yani sizin yaşınızdaki bir kişinin yapması gereken hareketleri, ilgilenmeniz gereken sporları ele alacağız. Bu kapsamda sporun vücut gelişimine, sosyal ilişkilerimize, duygusal gelişimimize nasıl katkıları olduğunu da tartışıp öğreneceğiz. Bu süreçte, siz de kendi yaşadığınız deneyimlerden örnekler vererek katkıda bulunabilirsiniz.” diye açıklama yaparak konuyu tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı, psikomotor gelişimin ne olduğunu açıklayarak etkinliğe başlar. “Psikomotor gelişim, insan hareketlerinin bilinçli bir şekilde yapılması sürecidir. Dünyaya yeni gelen bebek de birçok hareket yapar ancak bunların tamamına yakını istem dışı, bilinçsiz hareketlerdir. Zamanla insan bu hareketleri istediği anda ve bilinçli olarak yapmaya başlar. Bu durum psikomotor gelişime örnektir. Bu gelişim ergenlik döneminin sonuna kadar sürer. Bu süre sonunda insanlar hareketlerinin birçoğunu bilinçli olarak yapmayı öğrenir. Nefes alma gibi bazı hareketler ömür boyu istem dışı olarak yapılır. Sizin çağınızdaki insanların en büyük özelliği, spora ve belli branşlara yönelik hareketlere odaklanmalarındır.” açıklamasını yapar.

Kız çocuklarını ayrı, erkek çocuklarını ayrı iki gruba ayırır. Her gruba bir A4 kâğıdı verir. Gruplardan aralarında tartışarak bu sıra en çok hangi hareketleri ve sporları yapmaktan hoşlandıklarını liste halinde yazmaları istenir. Sonra gruplar listelerini büyük gruba sunar. Bu yaşlarda çocukların yapmaktan hoşlandığı hareketler ve seçtikleri spor etkinliklerinde bir ayrışma gözlemlendiği tespiti yapılır.

Bu aşamada çocuklar 4-5 kişilik yeni gruplara ayrılır. Gruplara yeniden A4 kâğıdı dağıtılır. Sporun faydalarını aralarında tartışarak buldukları sonuçları yazmaları istenir. Yazma işi tamamlanınca grup sözcüleri sonuçları büyük gruba sunar. Grupların eksik bıraktıkları şeyler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Kolaylaştırıcı, özellikle psikomotor gelişime sporun etkilerinin altını çizer.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bu eğitimde psikomotor gelişimin ne olduğunu, sizin yaşınızdaki psikomotor gelişimin ihtiyaçlarını ele aldık. Sporun belli branşlarına yönelmenin yoğun yaşandığını gözlemledik. Sporun vücut gelişimine ve özellikle psikomotor gelişime katkılarını ele aldık.” açıklaması yaparak konuyu özetler. Madem spor yapmayı konuştuk o halde bir oyun oynayarak etkinliğimizi tamamlayalım diyerek oyuna geçer.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

TAVŞAN YUVASI

Çocuklar ikişerli gruplara ayrılır. Eşler kol kola girer ve alana dağılırlar. Her oyuncu boşta kalan kolunu beline gelecek şekilde üçgen gibi konumlandırır. Oluşturulan yapıya “tavşan yuvası” denir. Gönüllü bir çift ebe olur. Ebelerden birisi tavşan diğeri tazı olur. Tazı, tavşanı kovalar.

Tavşan kendini korumak için tavşan yuvalarındaki dışa doğru üçgen oluşturan kola girer. O anda koluna girilen çocuğun eşi tavşan olmuştur. Tazı onu kovalar. Oyun böyle devam ederken tazı, tavşana herhangi bir yuvaya girmeden dokunabilirse kendisi tavşan olur, dokunduğu çocuk tazı olur. Oyun süre bitince sona erer.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara bir orta boy post-it dağıtılır. Bu post-itlerin bir yüzüne bugün öğrenilen yeni bir bilgi, diğer yüzüne ise bu etkinlikle ilgili duygunun yazılması istenir. Post-itler doldurulduktan sonra tahtaya yapıştırılır. Kolaylaştırıcı hızlıca post-itlerde yazılanları okur.

	Post-itlerde etkinlikle ilgili olumsuz bir ifade varsa, kolaylaştırıcı bu olumsuzluğu gidermek için neler yapılabileceğini çocuklara sorar ve birlikte çözüm aranır. Çocuklarla birlikte genel bir değerlendirme yapılarak etkinlik tamamlanır.
--	---

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Temel Besin Çeşitleri ve Görevleri
HEDEF	Yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı geliştirmek
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Yeterli ve dengeli beslenme kavramını söyleyebilir.• Besin öğelerini sayabilir.• Besin öğelerini ve gruplarını, bunların hangi besinleri içerdiğini ve birbirini karşılayan besinleri bilerek tüketir.• Beslenmeyle ilgili doğru tutum ve davranışları söyleyebilir ve uygulayabilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, poster hazırlama
ARAÇ VE MATERYALLER	Birer tane; 1. Sebze ve meyve grubuna ait, 2. Süt ve süt ürünleri grubuna ait, 3. Et ve et ürünleri grubuna ait, 4. Kuru baklagiller grubuna ait, 5. Tahıl grubuna ait ve içecekler grubuna ait resimler. 6. Boya kalemi 7. Birer adet gülen surat, asık surat, ifadesiz surat resimleri ve post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p style="text-align: center;">DEDEKTİF</p> <p>Gruptan bir çocuk “dedektif” olarak seçilir ve dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri diğer çocuklara rahat bir poz almalarını ve bu pozda donmalarını ister. (Çocukların yorulmamaları için rahat bir poz almaları, örneğin oturarak veya bir yere yaslanarak poz vermelerine dikkat edilmelidir.)</p> <p>Dedektif odaya girer. Her çocuğu dikkatle inceler ve aldıkları pozları aklında tutmaya çalışır. Ve yine dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri dedektif dışarıda iken çocuklardan birinin pozunu bir miktar değiştirir. Dedektif tekrar odaya girer ve hangi heykelin hareket ettiğini anlamaya çalışır. Etkinlik birkaç gönüllü çocuğun daha dedektif olması ile sürdürülür.</p>

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı “Beslenme açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak, canının çektiği şeyleri yiyip içmek değildir. Sağlıklı olmak, büyüüp gelişmek için vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yenmesidir. Yaşamımızı sürdürmek için beslenmemiz gerekir” diyerek konu hakkında kısa bir bilgi verir.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı besin gruplarının ne olduğunu sorar. Gelen cevaplar için besin grubuna ait resimleri çıkararak bu konuda katılımcıların fikrini sorar. Her çıkan başlık için grubun fikrini sorar ve eksik var ise aşağıdaki gibi tamamlar. Yaşamımızı sürdürebilmemiz için beslenmemiz gerekir. Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için yararlı besinler tüketmemiz gerekir.

Sebzeler ve meyve grubu: Sebzeler ve sebzelerden pişirilen yemekler sağlık için yararlıdır. Domates biber salatalık marul, turp havuç gibi besinler çiğ olarak tüketilir. Patates, fasulye, kabak, bezelye, ıspanak, karnabahar ve bamyaya gibi besinler pişirerek tükettiğimiz faydalı yiyeceklerdir.

Evde bu besinlerden yaptığımız yemekler çok faydalıdır.

Elma, portakal, erik, kiraz, mandalina, şeftali, üzüm, karpuz kavun ve muz bizim için yararlı meyvelerdir.

Süt ve süt ürünleri grubu: Süt ve süt ürünleri de sağlığımız için gereklidir. Özellikle çocukların günde bir bardak süt tüketmesi çok önemlidir. Yoğurt ve peynir süttten yapılan ürünlerdir. Vücudumuz için çok yararlıdır.

Et grubu: Et sağlığımız için çok faydalıdır. Özellikle çocukların büyümeleri için et ürünlerine ihtiyaçları vardır. Evde yapılan etli yemekler sağlık için çok faydalıdır. Kıyma etten yapılır. Kıyma ile yapılan köfte sağlık için çok faydalıdır. Tavuk ve balık eti de sağlığımız için çok yararlıdır.

Kuru baklagiller grubu: Nohut kuru fasulye ve barbunya kullanılarak yapılan yemekler de sağlığımız için gereklidir. Mercimek, pirinç ve bulgur kullanılarak yemekler, çorbalar ve pilavlar sağlığımız için yararlıdır.

Tahıl ve ekmek grubu: Ekmek ve makarna buğdaydan yapılır. Vücudumuzun bu besinlere ihtiyacı vardır. Gereği kadar yediğimiz de faydalıdır.

Su ve diğer içecekler: Vücudumuzun suya ihtiyacı vardır. Sağlıklı olmak için yeterince su içmeliyiz. Su çok yararlı bir içecektir. Ayran, su ve yoğurt ile yapılan bir içecektir. Meyveler sıkılarak elde edilen taze meyve suları da faydalı içeceklerdir.

Katılımcı sayısına göre gruplar 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Katılımcılara A4 kâğıt ve renkli kalemler dağıtılır. İsteyen yazı ile isteyen resim ile temel besin kaynaklarımızın faydaları ile ilgili bir afiş tasarımlarını ister. Grup sözcüsü çıkar ve afişlerini anlatır. Afişler duvara asılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Beslenme temel ihtiyaçlarımızdan biridir. Büyümek ve gelişmek için beslenmek zorundayız. İhtiyacımız kadar beslenmeliyiz. Her gün üç öğün beslenmeye düzenli beslenme denir. Öğünlerde her çeşit besinden yeteri kadar tüketmeye özen göstermek gerekir. Buna dengeli beslenme denir. Düzenli ve dengeli beslenmek vücudumuza enerji verir ve büyümemizi sağlar.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı herkesi boş alana alır. "Şimdi sizinle serçenin kahvaltısı oyununu oynayacağız" der ve yüksek sesle anlatır. Çocuklar hareketleri istedikleri gibi canlandırırlar

- Bir ağacın dalında uyuyan serçe uyandı→ Çocuklar yere oturur, kolları yukarı kaldırır ve çırpar
- Kuş çok yükseklerde uçuyor→ Çocuklar kuş gibi uçarak yükseklerde olduklarını düşünürler
- Kuş solucan bulmak için alçaklara indi→ Çocuklar kollarını yana açarak ve dikkatle bakarak sınıfta dolaşırlar
- Sonra serçe bir solucan buldu→ Çocuklar oturur eller yerde baş önde
- Kuş ağaca geri döndü en yüksek yerine kondu→ Kollar yanda uçma hareketi yaparak ağaca geri dönerler

Herkes birbirini alkışlar.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinlik alanının çıkışına yuvarlak kartonlara bir tane gülen surat, bir tane asık surat, bir tane de ifadesiz surat resmi asılır. Katılımcılara bir tarafı yapışkanlı post-itler dağıtılır. Yapılan etkinlik onlar için faydalı ise gülen suratın altına faydalı değilse asık suratın altına eğer fikri yoksa ifadesiz suratın altına yapıştırılmaları istenir.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	Dengeli Beslenme
HEDEF	Dengeli beslenme alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Çeşitli besinleri tüketmenin önemi öğrenir• Her besin grubunu içerecek şekilde öğün hazırlamayı öğrenir• Sağlıklı beslenme adımlarını bilir• Yeterli ve dengeli beslenme kavramını öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı katılımcılara "Hoş geldiniz!" der. Bir ısınma oyunu oynatır.

FİL, PALMIYE, ORMAN

Çocuklar halka oluştururlar. Her çocuğa üç orman pozu (Fil, palmiye ağacı ve maymun) öğretilir. Üç çocuk birlikte fil, palmiye ağacı ve maymun oluşturmayı öğrenirler. (Örneğin fil için ortadaki çocuk kollarını birbirine birleştirerek öne uzatıp, burnu yapar. İki yanındaki öğrenciler yan dönerek onu omuzlarından tutar, kol oluştururlar.) Her çocuk, üçerli gruplar halinde bu üç pozu oluşturmayı iyice çalışılır.

Sonra bir ebe ortaya gelir. Bir parmağını öne uzatarak “Orman, orman, orman” diye bağırarak dolaşmaya başlar. Diğerleri bu arada orman hayvanları sesi çıkarırlar. Ebe bir çocuğun önünde durup “Fil” veya “palmiye” veya “maymun” diye bağırır. İşaret edilen çocuk ortadaki olmak üzere iki yanındaki çocuklarla birlikte söylenen pozu oluşturmaya çalışırlar (Bunu diğer çocuklar, “Fil, Palmiye, maymun!” diye bağırınca kadar tamamlamak zorundadırlar.). Şaşırın çocuk ebe olur veya oyundan çıkar.

Oyun bitiminde kolaylaştırıcı “Daha önce sizinle temel besin grupları üzerine konuşmuştuk.” der.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

“Peki bu gruplardan sevdiğimiz ve sevmediğimiz var mı? Hep sevdiğimizimizden yersen ne olur” diye sorar. Gruptan gelen cevaplar sırasında bugünkü konumuz “çeşitli besinleri tüketerek dengeli beslenme hakkında konuşacağız.” diye konu tanıtımını yapar. Besinler bizim büyümemizi ve gelişmemizi sağlar. Besinlerden faydalanmamız için beslenme alışkanlıklarımızın düzenli olması gerekir. Gün içinde sabah öğlen ve akşam olmak üzere 3 öğün yemek yemeliyiz. Yediğimiz yemeklerin daha önce konuştuğumuz besin gruplarındaki çeşitliliğin sağlamlasına özen göstermeliyiz.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kahvaltı çok önemli bir öğündür. Kahvaltı yapmadan güne başlarsak etkinlikleri yapmakta zorlanabiliriz. Dikkatimiz dağılır, zihnimiz iyi çalışmaz. Dinlediklerimizi anlayamayız. Bu nedenle sabahları kahvaltı ile güne başlamalıyız.

Kahvaltıda neler yeneceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.

Peynir, zeytin, yumurta, iki dilim ekme, mevsimine göre domates, salatalık ya da havuç yenebilir.

Grup sayı yöntemi ile üçe bölünür.

Birinci gruba sabah kahvaltısında ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Gündüz yaşantımız akşam ve geceye göre daha hareketli geçer. Öğle yemeği bize gündüz yaptığımız etkinlikler için gereken enerjiyi sağlar. Öğle yemeğinde neler yeneceği sorulur. Gelen cevaplara göre eksikler aşağıdaki gibi tamamlanır.

Öğle yemeğinde makarna, pilav ya da patates den birini seçerek bir tabak yiyebiliriz. Sebzedden, etten, kuru fasulyeden ya da nohuttan yapılmış bir tabak yemek yemeliyiz. Bunların yanında çorba, salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Ayrın ya da taze meyve suyu içebiliriz.

İkinci gruba öğle yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Sabah, öğle ve akşam yemeklerine ana öğün denir. Ana öğün aralarında da bir şeyler yiyebiliriz. Ana öğün aralarında yenen yiyeceklere ara öğün denir. Ara öğünde bir meyve ya da yoğurt yiyebiliriz. Bir bardak süt veya ayran içebiliriz.

Akşam yemeği de diğer öğünler gibi çok önemlidir. Akşam yemeklerine de özen göstermek gerekir. Akşam yemeğinde yeterli beslenirsek uykuda vücudumuz gereği gibi çalışır.

Akşam yemeklerinde mümkünse bir tabak sulu yemek yemeli ya da bir kâse çorba içilmelidir. Yemek; etten, sebzeden, kuru fasulye ya da nohuttan yapılmış olabilir. Salata ya da yoğurt yiyebiliriz. Evde yapılmış meyve suyu ya da ayran içebiliriz. Yarım tabak makarna ya da pilav yiyebiliriz.

Dördüncü gruba akşam yemeğinde ne yediği ve miktarları sorulur. Miktar ve çeşit açısından yeterliliği tüm grup ile değerlendirilir.

Sabah, öğle ve akşam yenilen öğünler ana öğünlerdir. Bunların arasında ara öğünler de yenebilir.

Gruba; sağlıksız yiyeceklerle ve dengesiz beslenmenin bize ne gibi zararlar verebileceği sorulur. Büyüme ve gelişme yavaşlar, vücudumuz daha yavaş çalışır ve yağ biriktirerek sağlıksız şişmanlarız cevapları gelinceye kadar grubun görüşleri alınır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı gruplara öğrenilen besin gruplarını tekrar eder.

1. Sebze ve meyve grubu
2. Süt ve süt ürünleri grubu
3. Et ve et ürünleri grubu
4. Kuru baklagiller grubu
5. Tahıl grubuna ait ve içecekler grubu.

Her öğünde bu gruplardan olması gerektiğini ve ara öğünler de neler yenmesi gerektiğini tekrar vurgular.

OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)

Çocuklar ayakta çember oluşturur. Sıra ile bir meyve adı söylemeleri istenir. Grup söylenen meyveyi toplar gibi yapar. Elma ise yukarı doğru uzanarak, çilek ise aşağı doğru eğilerek üzüm ise ileri doğru elini uzatarak vb. toplar. Herkes söylediği meyveyi toplayınca hepsi birden yer gibi yaparak kendilerini alkışlar.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa çiçek adı; eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise bir renk; “iyi değil” diye düşünüyorlarsa bir hayvan ismi söylemelerini ister. Kolaylaştırıcı çocuklara sıra ise sorar. Renk ve hayvan adı söyleyen çocuklara “Neyi daha iyi yapabildik?” diye sorarak çocukların değerlendirmeleri sonrasında eksikler var ise tamamlar.

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlığa Zararlı Besinler • Doğal ve Organik Gıdalarla Beslenme • Obezite
HEDEF	Sağlığa zararlı besinlerden uzak tutmak, sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Zararlı besinleri sayabilir. • Zararlı besinlerin kendisine vereceği zararları öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, öykü, drama
ARAÇ VE MATERYALLER	Katılımcı sayısı kadar zararlı ve yararlı besin resimleri
ÖNERİLEN SÜRE	50 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p>Ayakta çember şeklinde olmalarını sağlar. “Şimdi sizinle “postacı” oyunu oynayacağız. Size nasıl oynanacağını anlatacağım. Önce ben söyleyeceğim, sonra kim ortada kalırsa o postacı olacak.” diyerek oyuna başlar.</p> <p style="text-align: center;">POSTACI OYUNU</p> <p>Çocuklar ayakta çember şeklinde dizilir. İlk ebe kolaylaştırıcı olur.</p> <p>Ebe: Postacı geldi</p> <p>Katılımcılar: Ne getirdi?</p> <p>Ebe: İncik boncuk</p> <p>Katılımcılar: Kime kim e?</p> <p>Ebe: Üzerinde..... olana der.</p> <p>Ebenin söylediği özellikte olanlar yer değiştirmelidir. Değişemeyen ebe olur.</p> <p>Oyun bu şekilde sürdürülür.</p> <p>Oyunun bitiminde çocuklar kendilerini alkışlar. Yerlerine geçmeleri istenir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Bugün sizinle çok önemli bir konu hakkında konuşacağız. Sağlığımız için zararlı yiyecekler hakkında bana neler söyleyebilirsiniz bir düşünün bakalım” der.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı gelen cevapları değerlendirir. Eksik var ise aşağıdaki şekilde tamamlar.</p> <p>Ambalajlanarak marketlerde satılan yiyeceklerin çoğu sağlığımız için zararlıdır. Çünkü bu ürünlerin içinde bazı katkı maddeleri vardır. Katkı maddeleri sağlığımız için zararlıdır. Tencere yemeklerinde bu tür zararlı katkı maddeleri bulunmaz.</p>

Kutu meyve suları yerine taze sıkılmış meyve sularını tercih etmeliyiz. Gazoz ve kola gibi içecekler sağlığımız için çok zararlıdır. Bunlar yerine süt ayran ve taze meyve suyu içmeliyiz.

Çikolata, şeker ve sakız sağlığımız için zararlıdır. Bu ürünlerden olabildiğince az tüketmeliyiz. Ambalaj içinde satılan kraker, kek ve bisküvilerin içinde de katkı maddeleri vardır.

Kolaylaştırıcı “Yararlı ve zararlı yiyecekleri öğrendiniz. Zararlı ve zararsız besinleri nasıl aklımızda tutarız?” diye sorar. Gelen cevapları doğru ise onaylar eksik ise tamamlayarak açıklamada bulunur.

Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır. Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünlerden yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir.

Katılımcı sayısı kadar yararlı ve zararlı besin kartları hazırlanır. Sıra ile sorulur.

- Elma ağaçta yetişir doğaldır; elma şekeri fabrikalarda yapılır ve doğal değildir.
- Portakal ağaçta yetişir doğaldır. Portakal suyu fabrikalarda işlenerek ve katkı maddeleri eklenerek kutulanır. Doğal değildir.
- Yoğurdun içine doğranan meyveler ile hazırlanan meyveli yoğurt doğaldır. Markette içine katkı maddesi konularak paketlenen meyveli yoğurt doğal değildir.
- Çikolata, şeker, sakız, cips ve bisküvi gibi besinler fabrikalarda üretilir. Bu besinler nasıl besinlerdir? Doğal değildir ve sağlık için zararlıdır.
- Gazlı içecekler fabrikalarda üretilir. Bu besinler nasıl besinlerdir? Doğal değildir.

Şeklinde bütün grup kendisine verilen besin kartı hakkında açıklama yapar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Doğal olan besinler yararlı, doğal olmayan besinler zararlıdır. Mevsiminde tarlada ya da bahçede yetiştirilen ürünler doğaldır. Hayvanlardan elde edilen ürünler doğaldır. Bu ürünleri kullanarak yaptığımız yiyecekler doğaldır. Fabrikalarda yapılan ve işlemlerden geçirilen ürünler doğal değildir, diye küçük bir tekrar yapılır.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Aşağıdaki soruların bulunduğu soru kâğıtları çocuklara dağıtılır. Önce çocuklar soruları kendi başlarına yanıtlarlar. Daha sonra birlikte üzerinden geçilir. Varsa eksiklikler tamamlanır, yanlışlıklar düzeltilir.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Sağlıklı olmak için aşağıdakilerden hangisi faydalıdır?

- A. Meyve ve Sebze
- B. Şeker ve çikolata
- C. Cips
- D. Kutu meyve suyu

	<p>2) Aşağıdakilerden hangisi doğal besinlerden biri değildir?</p> <p>A. Elma, portakal B. Süt ve Yoğurt C. Çikolata ve kutu meyve suyu D. Kuru fasulye, nohut</p> <p>3) Aşağıdaki yiyeceklerden hangisi zararlıdır?</p> <p>A. Meyve ve sebze B. Cips, şekerleme, çikolata C. Süt ve yoğurt D. Evde yapılan köfte</p> <p>1 - A 2 - C 3 -B</p>
--	--

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Yeterli ve Dengeli Beslenme
KONU	<ul style="list-style-type: none">Sofra AdabıSofra Kurma
HEDEF	<ul style="list-style-type: none">Sofra adabını öğrenir.Sofra düzenini nasıl oluşturabileceğini sayabilir.Sofra kurmada yaşadığı ortamdaki paydaşlarına yardım etme alışkanlığı geliştirebilir.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Yemek yeme kurallarını öğrenmesini sağlamakSofra kurarken sorumluluk almasını sağlamak
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, küçük grup çalışması, oyunda bağlamak için kullanılacak herhangi bir şey
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıt, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>KEDİ FARE OYUNU</p> <p>Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar. (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.) Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar. Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.</p>

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı: “Bugün sizinle hayali bir sofraya kuralım ve sohbet edelim nasıl olur?” der ve sofraya kurma, sofraya adabı konusunda konuşulacağını açıklar.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar dört gruba ayrılır. Her bir gruba aşağıdaki soruların cevaplarını aralarında tartışmalarını ve yazmalarını ister.

Her bir A4’e aşağıdaki sorulardan biri yazılır.

1. Yaşadığınız yerde kaç kişi yemeğe oturuyorsunuz? Birlikte mi başlıyorsunuz? Yemeği ve sofrayı kim hazırlıyor? Kaç kişi?
2. Sofrayı kim(ler) topluyor? Sizler hazırlanmasına ve toplanmasına yardım ediyor musunuz?
3. Grup halinde yemek yerken en hoşunuza giden ve gitmeyen şeyler nelerdir?
4. Hep birlikte yemek yerken nelere dikkat etmek gerekir. 10 dakika zaman verilir. Sıra ile kısaca her grup anlatır. Katılımcı eksik var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

Yemeğe:

- Masadaki herkesle birlikte başlamalıyız.
- Tabamıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız.
- Çatal ve kaşık kullanarak yemeliyiz.
- Ağzımızda lokma varken konuşmamalıyız.
- Yemek yerken ağzımızı şapırdatmamalıyız.
- Yemek isterken lütfen ile başlayarak rica etmeliyiz.
- Yemek yerken ve bittikten sonra ağzımızı peçete ile silmeliyiz.
- Yemek yerken üzerimize dökülmemesine dikkat etmeliyiz.
- Tabamızda yiyecek bırakmamalıyız.
- Bizimle birlikte yiyenlere afiyet olsun demeliyiz.
- Yemeği hazırlayan ve sofrayı kuran kişiye teşekkür etmeliyiz.
- Yaşam alanlarında uyulması gereken kurallar okulda ve diğer yerlerde de geçerlidir.
- Yemeği alırken sıraya girerek almalı ve görevliye yardımcı olmalıyız.

“Yemek hazırlayan büyüklerimize yardım etmek önemli. Biz de gelecekte bizden küçüklere yemek hazırlamak için nasıl sofraya hazırlayacağımızı birlikte konuşalım. Çorba kaşık ile sebze ve et çatal ile yenir.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

KULAKTAN KULAĞA

Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır. Tek sıra halinde yan yana dizilirler. İki grup birbirine paralel durumdadır. Kolaylaştırıcı, grubun başındaki çocuğa üzerinde bir cümle yazılı kâğıdı uzatır ve okumasını ister. Grubun başındaki çocuk yanındakinin kulağına bu cümleyi fısıldar. Dinleyen çocuk, dinlediği cümleyi kendisinden sonra gelen çocuğa fısıldar. O da bir sonrakine. Sıranın en sonundaki çocuğa önceden bir kâğıt kalem verilmiştir. Dinlediği cümleyi elindeki kâğıda yazar ve “tamam” diye bağırır.

	<p>Aynı anda kolaylaştırıcı baştaki çocuğa yeni bir cümle verir ve oyun beş cümle tamamlanincaya kadar devam eder. Aynı süreç, eş zamanlı olarak diğer grupla da başlar ve devam eder. Önce bitirip tüm cümleleri doğru olan grup yarışmayı kazanacaktır.</p> <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara post-itler dağıtılır. Etkinliğe ait en önemli buldukları bir cümleyi yazmaları istenir. Yazılanlar değerlendirilir. Yazı tahtasına yapıştırılır.</p>
--	---

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Meslekler ve Geleceğimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Meslekleri tanıyalım • Meslek Seçimi Nasıl Yapılır? • Gelecekle İlgili Planlama Yapmak • Başarının Temel Koşulu: Çalışmak
HEDEF	Meslekler hakkında bilgi edinerek geleceğe dair hedefler belirleme becerisi kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Meslek kavramının anlamını bilir. • Çevresinde icra edilen mesleklere örnekler verir. • Meslek seçiminde nelere dikkat edileceğini bilir. • Gelecekle ilgili planlar tasarlar. • Gelecekle ilgili hedefler belirler. • Başarı için çalışmak gerektiğinin bilincindedir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, A5 boyutunda kâğıtlar, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">ŞAŞIRT BENİ</p> <p>Çocuklar ayakta çember oluşturacak şekilde dizilirler. Ellerini öne doğru uzatır ve avuçlarını kapatır. Kolaylaştırıcı, grubun ortasında durur. Devamlı hareket halindedir. Elindeki topu kime atarsa o kişi ellerini açar ve topu yakalar. Ara sıra topu atacakmış gibi yapar fakat atmaz. Buna rağmen ellerini açan oyuncu oyundan elenir. Son kişi kalıncaya kadar oyun devam eder. Sona kalan çocuk alkışlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur.</p>

Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle mesleklerden, meslek seçiminden, gelecekle ilgili plan yapmaktan ve başarılı olmanın en temel koşulu olan çalışmaktan söz edeceğiz. Dikkat ettiyseniz saydığım tüm bu başlıklar aslında sizlerin geleceğiyle ilgili. Yaşınız ilerledikçe gelecekte neler yapacağınızla ilgili tasarılarınız da zihninizi daha çok meşgul edecektir. Bugün birlikte bazı temel başlıklar üzerinde konuşup geleceğinizle ilgili alacağınız kararlara katkıda bulunmuş olacağız. Siz de bu sürece etkin olarak katılmak suretiyle daha verimli bir çalışma yapmamızı sağlamış olursunuz.” diyerek çocukları eğitime odaklandırmaya çalışır.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı, “İnsanların eğitimi aldıktan sonra hayatını sürdürmek amacıyla düzenli olarak yaptığı işe meslek denir.” tanımını yaptıktan sonra herkesin çevresinde tanıdığı yetişkinleri düşünmesini ister. Bu kişilerin meslekleri nedir? Hayatlarını sürdürmek için ne iş yapıyorlar? Bu işle ilgili nasıl bir eğitim aldılar? Bu soruları düşünmelerini ister. Sonra “Kim örnek vermek ister?” diye sorarak çocukları konuşturur. Kolaylaştırıcı kendi mesleğinin ne olduğunu, bu işle ilgili nasıl bir eğitim aldığını söyler. Meslekle ilgili eğitimin her zaman okullarda alınmadığını, usta çırak usulüyle birçok mesleğin öğrenildiğini belirtir. Usta-çırak ilişkisi hakkında bilgi verir.

Kolaylaştırıcı, “Şimdi düşünmenizi istiyorum. Bir insan ileride yapacağı bir mesleğe karar verirken nelere dikkat etmelidir?” diye sorar. Çocukların düşüncelerini dinler. Meslek seçerken dikkat edilmesi gereken önemli başlıkları tahtaya yazarak açıklar:

- İlgimi çekiyor mu?
- Yeteneklerime, becerilerime uygun mu?
- Hayatımı sürdürece kadar gelir sağlar mı?
- Bu mesleği yapacak eğitimim var mı veya alabilecek miyim?
- Bu mesleği seçersem ileride iş bulabilir miyim?

Çocuklara A5 boyutunda kâğıtlar ve kalem dağıtılır. Herkesten tahtadaki başlıklara bakarak gelecekte yapmak istediği iki meslek seçmeleri ve yazmaları istenir. Seçtikleri bu mesleklerin tahtada yazılı başlıklara uygun olup olmadıklarına karar vermeleri istenir. Birkaç dakika sonra isteyen çocuklar seçtikleri meslekleri ve bu mesleklerin tahtadaki başlıklara uygunluğu konusunda açıklama yapar.

Kolaylaştırıcı “Herkesin gelecekle ilgili hedefleri olmalı. Herkes koyduğu hedefe ulaşamayabilir; ancak ulaşacak bir hedefimiz olmazsa geleceğimizi rastlantılara terk etmiş oluruz.” der.

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Sizce başarılı olmanın en önemli koşulu nedir? Başarılı olmak isteyen bir kişi mutlaka ne yapmalıdır?” diye sorar. Çocukların düşünceleri dinlenir. Verilen yanıtların her birinin başarı için önemli olduğu ancak bunlar içerisinde “çalışma” başlığının çok belirleyici olduğunun altı çizilir. Her mesleğin çalışma gerektirdiği, çalışmadan başarı elde etmenin mümkün olmadığı söylenir. Çocuklardan, çalışmanın önemini açıklayan örnekler vermeleri istenir. Örnekler dinlenir ve kolaylaştırıcı tarafından değerlendirilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı “Bugün hepimiz için önemli bir konuyu ele aldık. İleride icra edeceğimiz mesleğe karar verirken nelere dikkat etmemiz gerektiği konusunu ele aldık.

	<p>Küçük bir beyin jimnastiği yaparak gelecekte yapmayı istediğimiz mesleği seçmeye çalıştık. Gelecekle ilgili hedeflerimizin, tasarılarımızın olmasının önemi üzerinde durduk. Başarılı olmak için çalışmak gerektiğinin altını çizdik.” diyerek konuyu özetler.</p> <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruları çocuklara yönelterek aldığı cevaplara göre eğitimi değerlendirir. Çocukların yanıtlarını düzeltir, eksiklerini tamamlar.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Meslek ne demektir?2. Meslek seçerken nelere dikkat edilmelidir?3. Gelecekle ilgili hedef koymak niçin önemlidir?4. Başarı kazanmanın temel koşulu nedir?
--	--

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">• “Hayır” Diyebilme• Stres Yönetimi
HEDEF	Yaşam becerilerini destekleyerek daha güçlü bir kişi olarak yetişmesine katkıda bulunmak.
KAZANIMLAR	İstemediği durumlarda “hayır” diyebilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle yaşamımızı kolaylaştıracak bazı bilgi ve becerilerden söz edeceğiz. İstemediğimiz durumlarda karşımızdakilere “hayır” diyebilmenin önemini tartışacağız. Stresle baş etme yollarını konuşacağız.” diye açıklama yaparak konu çocuklara tanıtılır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Yaşamda zorluk çektiğimiz konulardan birisinin de bizden bir şey talep edildiğinde, karşımızdakinin üzüleceğini düşünerek istemediğimiz halde ‘hayır’ diyemememizdir. Oysaki insanlar üzülmesin diye kendimiz üzülebiliyoruz. Çünkü istemediğimiz bir şeyi yapmak keyifli bir durum değildir. Böylesi durumlarda gerekçesini açıklayarak karşımızdakine ‘hayır’ diyebilmeliyiz. Bu durum aslında onunla olan ilişkimizi daha sağlam ve sürdürülebilir hale getirir.” Bu açıklamadan sonra çocuklara “Kimler ‘hayır’ diyebilme konusunda zorluk yaşıyor? diye sorar ve çocukların söyledikleri dinlenir. Aşağıdaki örnekler çocuklara sunulur:</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Güvenli ve başarılı “hayır” deme örnekleri

- Basit Hayır: “Hayır” veya “Hayır, teşekkürler”.
- Olanı Söylemek: “Hayır, teşekkürler. Ben ... kullanmıyorum.”
- Konuyu Değiştirme: “Hayır, teşekkürler. Dünkü maçı izledin mi?”
- Yürüyüp Gitmek: Hayır deyip ortamdaki uzaklaşmak

Hayır derken dikkat edilecekler

- Konuştuğunuz kişi ile doğrudan göz kontağı kurun.
- Açık, katı ve tereddütsüz bir ses tonu ile konuşun.
- Kendinizi suçlu hissetmeyin.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün karşılamak istemediğimiz taleplere “hayır” demenin bizi koruduğunu, ilişkimizi güçlendirdiğini fark ettik. “diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruları çocuklara yönelterek aldığı yanıtlara göre eğitimi değerlendirir. Varsa eksiklikleri tamamlar, yanlış yanıtları düzeltir.

1. “Hayır” derken nelere dikkat etmeliyiz?
2. “Hayır” diyebilmek karşımızdakiyle ilişkimizi nasıl etkiler?

YAŞ GRUBU

11 – 14 Yaş

TEMA

Yaşam Becerileri

KONU

- Çatışma Yönetimi
- Zamanı Planlama ve Doğru Kullanma

HEDEF

Yaşam becerilerini destekleyerek daha güçlü bir kişi olarak yetişmesine katkıda bulunmak.

KAZANIMLAR

- Çatışma durumunda önce çatışmanın nedenine odaklanır.
- Çatışma çözme becerisine sahiptir.
- Zamanını planlar ve bu plana uygun davranır.

YÖNTEM VE TEKNİKLER

Tartışma, anlatım, oyun oynama, soru-cevap

ARAÇ VE MATERYALLER

Yazı tahtası, Günlük Zaman Planı Çizelgesi

ÖNERİLEN SÜRE

60 dakika

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:

SANDALYE KAPMACA

Grup sandalyelere oturarak bir daire oluşturacak şekilde toplanır. Gruptan bir kişi ebe olarak dairenin tam ortasında ayakta durur. Kendisinin bir sandalyesi olmadığı için ebenin amacı kendisine oturacak bir yer kapmaktır. Bunu sağlamak amacıyla oturan insanları yerlerinden kaldırmak için komutlar verir. Örnek: gözlüklüler yer değiştirsin, kırmızı giyenler yer değiştirsin gibi. Böylece yer değiştiren çocukların boşalttıkları yere oturmaya çalışır. Bu hareketlilik sırasında ayakta kalan ebe olur.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bu eğitimde iki konu ele alacağız. Birincisi çatışma yaşadığımız anlarda nasıl davranmamız, çatışmaları nasıl yönetmemiz gerektiği konusu. İkincisi zamanımızı doğru ve etkin kullanmak için plan yapmayı deneyimleyerek öğrenmeye çalışacağız.

Eğitim sırasında bu deneyimlerimizi bizimle paylaşırsanız eğitimimiz daha verimli geçer.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukların konuya odaklanmalarını sağlar.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı tahtanın ortasına gelecek şekilde büyükçe “ÇATIŞMA” yazar ve çember içine alır. Çocuklara “Bu sözcük sizde neler çağırıyor?” diye sorarak çocukların verdikleri cevapları oklar çıkararak tahtaya yazar. Çatışmanın iki kişinin var olduğu her ilişkide yaşanmasının normal olduğu belirtilir. Çatışmaların genel olarak iki nedenden kaynaklandığı söylenir: İhtiyaç ve değer çatışması. İki kişinin ihtiyaçlarının çatışması ya da çakışmasının çatışmaya neden olduğu örneklerle anlatılır. Çatışma durumunda Yapılması gerekenler sıra ile anlatılır:

- Tarafların ihtiyaçlarının saptanması
- Tarafların çözüm önerilerini söylemeleri
- İki tarafın da reddetmeyeceği bir çözümün bulunması
- Uygulama ilkelerinin kararlaştırılması
- Çözümün takibi

Kolaylaştırıcı, “Çatışmada her iki tarafın da kendisini kaybetmiş hissetmeyeceği, her iki tarafın da uzlaşmak için fedakârlıkta bulunduğu ama sonuçta kazançlı çıktığı bir çözüm en iyisidir. Aksi halde kaybeden taraf kendini kötü hisseder ve bu durum ilişkiye yansiyabilir.” diyerek konuyu açıklar.

Kolaylaştırıcı, “Diyelim ki iki arkadaşınız aynı sandalyeye oturmak istiyor ve aralarında çatışma yaşıyorlar. Bu durumda çatışma çözme adımlarına uygun bir çözüm nasıl bulabilirim? Gelin birlikte düşünelim.” diyerek çocuklarla birlikte adım adım bir çatışma çözme örneği gösterir.

Çocuklara günlerin belli bölümlere ayrıldığı, bir günlük olarak düzenlenmiş boş bir “Zaman Planı” kâğıdı dağıtılır (Afet bölgelerinde zaman planı çizelgesinin dağıtılamaması durumunda çocukların, kendi zaman planı çizelgelerini oluşturmaları sağlanabilir). Çocuklardan beş dakika içerisinde ertesi günü düşünerek işlevsel bir zaman planı hazırlamaları istenir. Çocuklar zaman planını hazırlarken kolaylaştırıcı aralarında gezer ve desteğe ihtiyacı olanlara rehberlik yapar. Süre sonunda isteyen çocuklar bir çalışma planını kısaca arkadaşlarına tanıtır. Herkesten hazırladıkları bu plana mümkün olduğunca uymaları istenir.

Eğer planda değişiklik yapmak zorunda kalırlarsa onu da bu plan üzerine işlemeleri söylenir. Gelecek sefer eğitime başlamadan bu planın uygulanması ile ilgili bir değerlendirme yapılacağı söylenir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çatışmayı konuştuk. Çatışmaya çözüm ararken nasıl davranmamız, neler yapmamız gerektiğini konuştuk. Çatışma çözümünde çatışan tarafların hepsinin kazançlı çıkacağı bir çözüm aranmasının önemli olduğunu fark ettik. Bu konuda birlikte bir örnek yaptık. Bugün günlük bir zaman planı hazırladık. Böylece zaman planlamasının nasıl yapılacağına bir örnek yapmış olduk. Uygulamada bize faydasının olup olmadığını denemiş olacağız.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları çocuklara yönelterek verdikleri yanıtlara göre eğitimi değerlendirir. Eksik kalan bölümleri tamamlar. Varsa yanlış anlaşılan bölümleri yeniden açıklar.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. İlişkilerde çatışma yaşama konusunda ne düşünüyorsunuz?
2. Çatışma çözülürken nelere dikkat edilmelidir?
3. Zaman planı hazırlamak bize ne kazandırır?

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	Karar Verme Becerisi
HEDEF	Yaşam becerilerini destekleyerek daha güçlü bir kişi olarak yetişmesine katkıda bulunmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Karar verme ile risk alma arasındaki ilişkiyi fark eder.• Karar verme sürecinin aşamalarını bilir.• Gerektiğinde kendi başına karar alır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım/sunum, tartışma, soru-cevap, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	A5 kâğıtları, kalem, post-it, karton, Değerlendirme Ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” denir ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p>ARABA VE ŞOFÖR OYUNU</p> <p>Oyun alanı minderler serpiştirilerek oyun parkuru haline getirilir. Çocuklar ikili gruplar halinde eşleştirilir. Eşlerden biri araba, biri de şoför rolünü üstlenir. Araba rolündeki çocuğun gözleri bağlanır. Şoför rolündeki çocuk, araba rolündeki arkadaşını hiç konuşmadan yönlendirerek düzenlenen parkur içinde gezdirebilir. Minderlere dokunmak yasaktır.</p>

Kolaylaştırıcı işaret verince roller değiştirilir. Etkinlik sonunda çocuklar çember oluşturacak şekilde otururlar.

Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları sıra ile sorarak her çocuğun söz almasına imkân sağlar:

- Oyun sırasında neler oldu?
- Aldığınız rollerin hangisinde kendinizi daha iyi hissettiniz?
- Bir daha yapsanız nelere dikkat edersiniz?

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün, yaşamımızı kolaylaştıracak bir beceri üzerinde duracağız: Karar verme becerisi. Birçok insan kritik durumlarda kendi başına sağlıklı bir karar alma becerisinden yoksun.

O anlarda başkalarının yardımına ihtiyaç duymakta. Karar verme becerisini nasıl geliştirebileceğimizi tartışacağız. Karar verirken nasıl düşünmek gerektiği, neleri hesaba katmak gerektiğini tartışacağız.” açıklamasını yaparak konuyu tanıtmış olur.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı “Kimler bugüne kadar kendisi ile ilgili, kendi başına bir karar aldı ve uyguladı?” diye sorar. Çocuklardan aldıkları ve uyguladıkları kararlardan bazılarını kendilerine dağıtılan A5 kâğıtlara örnek olarak yazmalarını ister. Birkaç dakika süre verildikten sonra isteyenler yazdıklarını okur. Çocukların örnekleri dinlenir.

Kolaylaştırıcı, çocuklara “İnsanlar kararları kendi başlarına almaktan niçin çekinirler? Niçin bazı kararları alırken başkalarının bu konudaki düşüncelerine ihtiyaç duyarlar?” Kısa bir tartışmadan sonra karar almanın aynı zamanda risk almak olduğu söylenir. “İnsanlar genellikle risk almaktan çekindiği için kendi başına karar almaktan da uzak dururlar. Bir yandan kendi düşüncelerinin karar haline getirilmesini isterken diğer yandan alınacak kararın sorumluluğunu almak istemezler. Oysa yerinde ve zamanında doğru karar vermek bir beceridir. Bu beceri, kendine güvenen insanlarda daha çok görülür.” açıklaması yapılır.

Kolaylaştırıcı “Şimdi biraz da karar alma sürecine bakalım. Herhangi bir konuda karar alırken nasıl düşünürüz? Neye ihtiyacımız vardır?” diye sorar. Çocukların görüşlerini dinler. Sonra şu açıklamayı yapar: “Karar verme becerisi kazanmış kişiler, karar alınacak durum hakkında mümkün olduğunca çok bilgi toplamaya çalışır. Vereceği kararın olası risklerini düşünür, sağlayacağı olumlu sonuçları hesap eder ve kararını verir. Herkesin karar verme becerisi aynı derecede gelişmemiştir.

Bu becerinin gelişmesi için bireyin daha önce çeşitli konularda karar verme deneyimi yaşamış olması gerekir. Küçük yaştan itibaren karar verme şansı bulmuş ve verdiği kararlar uygulanmış bireyler karar verme konusunda daha cesaretli davranırlar. Bu şansı bulamayanlar karar vermekte zorluk çekerler.” açıklaması yapılır. Sonra yaşam alanlarında hangi kararlara çocukların da katıldığı sorulur. Çocukların verdikleri örnekler dinlenir.

Son olarak çocuklardan önümüzdeki günlerde uygulamak üzere kendileriyle ilgili bir karar almaları istenir. Çocuklar, kendileriyle ilgili aldıkları kararı kendilerine dağıtılan post-ite yazar ve sıra ile okuyarak etkinlik ortamında duvara asılı kartona yapıştırırlar. Gelecek etkinliğe başlanırken bu kararların uygulanıp uygulanmadığının konuşulacağı belirtilir.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün karar verme becerisi üzerinde durduk. Karar verirken nelere dikkat edilmesi gerektiğinden bahsettik. Küçük yaştan itibaren karar verme fırsatı olanların büyüdüklerinde bu beceriyi daha kolay hayata geçirdiğini konuştuk. Karar verme ile risk alma arasındaki ilişkiyi fark ettik. Karar verme sürecinin aşamalarından söz ettik. Kendimizle ilgili bir karar aldık ve önümüzdeki günlerde aldığımız bu kararı uygulamaya çalışacağız.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruların bulunduğu değerlendirme ölçeğini çocuklara dağıtır ve cevaplandırmalarını ister. Verilen yanıtlar çocuklarla birlikte değerlendirilir. Yanlışlar düzeltilir, eksikler tamamlanır.

DEĞERLENDİRME SORULARI

- Aşağıdakilerden hangisi, karar verme becerisi açısından önemli değildir?**
 - Daha önce karar vermiş olmak
 - Kararın doğuracağı riskleri düşünmek
 - Dürüst ve güvenilir bir insan olmak
 - Karar verilecek konuda bilgi toplamak
- Aşağıdakilerden hangisi, karar verme aşamalarından birisi değildir?**
 - Konu ile ilgili bilgiler toplamak
 - Kararın doğuracağı riskleri hesaba katmak
 - Kararın olumlu sonuçlarını düşünmek
 - Başkalarının ne diyeceğine odaklanmak
- Aşağıdakilerden hangisinin, karar verme becerisi ile doğrudan ilişkisi vardır?**
 - Özgüven
 - Çalışkanlık
 - Doğruluk
 - Yardıms severlik

1-A, 2-D, 3-A

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">Problem ÇözmeÖz Farkındalık
HEDEF	Yaşam becerilerini destekleyerek daha güçlü bir kişi olarak yetişmesine katkıda bulunmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Problem çözme aşamalarını bilir.Karşılaştığı problemleri nasıl çözeceğini bilir.Kendi yetenek ve beceri sınırlarının farkındadır.Eksiklerini bilir, ona göre davranır.

YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, tartışma, soru-cevap, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı, değerlendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” denir ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı geçen etkinlikte kartona yapıştırılan post-itleri çıkarır ve çocuklardan aldıkları kararları uygulayıp uygulamadıklarını sorar. Çocuklardan istekliler konuşturulur. Eğitime bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">KALEM YAKALAMA OYUNU</p> <p>İlk olarak çocuklara oyunun kuralları anlatılır. Ardından iki çocuk alınır ve örnek olarak oyunun nasıl oynanacağı gösterilir. “Çocuklar, sıra ile verilen kalemi elinin dış yüzeyinde tutup havaya atarak elinin iç yüzeyinde yani avucuyla tutmaya çalışacaktır. Eşler sıra ile bu hareketi yapacaklar. On kere kalemi tutmayı başaran oyunu kazanacak. Her çocuğun bu süreçte kalemi üç kere düşürme hakkı vardır. Üç kereden fazla kalemi düşüren oyuncu yenilmiş sayılır.” Örnek uygulama yapıldıktan sonra çocuklar ikişerli gruplar halinde ayrılırlar. Her gruba bir kalem verilir. Oyun başlatılır. Oyunu kazananlar arasında yarışma devam ettirilir ve sonuna kadar elenmeyen oyuncu şampiyon ilân edilir. Kolaylaştırıcı süreci dikkatle izler ve çocukların oyunu kurallara göre oynamasını denetler.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün, yaşamımızı kolaylaştıracak iki beceri üzerinde duracağız. İlk olarak problem çözme becerisini ele alacağız. Karşılaştığımız problemleri çözerken nasıl düşünmemiz gerektiğini, hangi aşamalardan geçerek çözüme ulaşabileceğimizi konuşacağız. Sonra da öz farkındalık konusunu ele alacağız. Bu kapsamda kendi yetenek ve becerilerimizin farkında olarak davranmanın önemini konuşmuş olacağız.” açıklamasını yaparak konuyu tanıtmış olur.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Çocuklara “Ne tür problemler yaşıyorsunuz? Yaşadığınız problemlere örnek verebilir misiniz? diye sorulur. Hiçbir yorum yapmadan çocukların verdikleri örnekler dinlenir. Sonra “Peki, yaşadığınız bu problemlerin çözümü için neler yapıyorsunuz?” diye sorulur ve çocuklar dinlenir.</p> <p>Kolaylaştırıcı “İnsanlar her gün birçok problemle karşılaşır. Bu problemlerin bazılarını kolay çözebiliyoruz. Bazıları ise bizi zorluyor. Onları çözmekte zorlanıyoruz. Yaşadığımız problem ne olursa olsun onu çözerken aslında belli aşamalardan geçerek sonuca ulaşıyoruz. İsterseniz problem çözmenin aşamaları nelerdir? Onlara bir bakalım” diyerek çocukların ilgisini konuya yöneltir.</p> <p>Çocukların şimdiye kadar karşılaşmış oldukları problemleri düşünmelerini ister. “Eğer bir problemi çözmekte zorluk yaşıyorsak ya problem bizim çözebileceğimizden daha karmaşıktır veya bu basamakları adım adım ve doğru uygulamamışızdır.” diyerek problem çözme basamaklarına çocukların dikkatlerini çeker.</p>

“İnsanın kendi yeteneklerinin, becerilerinin, sınırlarının farkında olması ve ona göre hareket etmesine öz farkındalık denir.” tanımı yapıldıktan sonra kolaylaştırıcı çocuklara “Aranızda ben her işi başarırım diye düşünen var mı?” diye sorar. Alınan yanıtlardan sonra “Hiç kimse her şeyi yapamaz. Kişi neleri yapıp neleri yapamayacağını farkında olmalıdır. Bu farkındalık sayesinde kişi kendini kontrol eder ve altından kalkamayacağı sorumlulukları almaz. Bazen bu durum tam tersi olur. Kişi kendi beceri ve yeteneklerini bilmezse kendine güvenemez ve altından rahatlıkla kalkabileceği sorumluluklara talip olmaz. Bu durum da istenmeyen bir durumdur. Kendi öz farkındalıklarını bilen bir kişinin özgüveni tamdır. Böylesi kişiler hayatta daha başarılı olurlar.” açıklaması yapılır. Çocuklardan bu anlatılanları göz önünde tutarak kendilerini değerlendirmeleri istenir. Bu konuda konuşmak isteyen çocuklara söz verilir ve anlattıkları dinlenir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün problem çözme basamaklarını öğrendik. Problem çözme basamaklarını aslında hayatta karşılaştığımız tüm problemlerin çözümünde kullanıyoruz. Ayrıca bugün öz farkındalığın ne olduğunu ve ne işimize yaradığı ele aldık. Öz farkındalığı tam olan kişilerin hayatta daha başarılı olabildiklerini fark ettik.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruların bulunduğu değerlendirme ölçeğini çocuklara dağıtır ve cevaplandırmalarını ister. Verilen yanıtlar çocuklarla birlikte değerlendirilir. Yanlışlar düzeltilir, eksikler tamamlanır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdakilerden hangisi, problem çözme becerisi açısından önemli değildir?

- A. Problemin nedenlerini düşünmek
- B. Farklı çözüm yollarını düşünmek
- C. İki tarafın da ihtiyaçlarını hesaba katmak
- D. Çok zeki ve becerikli olmak

2. Aşağıdakilerden hangisi, problem çözme basamaklarından birisi değildir?

- A. Verileri toplamak
- B. İstekleri belirlemek
- C. Farklı çözüm yolları düşünmek
- D. Suçluya ceza vermek

3. Aşağıdakilerden hangisi, öz farkındalıkla doğrudan ilişkisi vardır?

- A. Özgüven
- B. Çalışkanlık
- C. Doğruluk
- D. Yardımseverlik

1-D, 2-D, 3-A

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Geleceği Planlayabilme • Sanatsal Beceriler • Kültürel Beceriler
HEDEF	<ul style="list-style-type: none"> • Geleceği ile ilgili hedef belirleme ve plan yapma becerisi kazandırmak. • Sanatsal ve kültürel etkinliklere ilgi duymasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Geleceği ile ilgili hedefler belirler. • Hedefine ulaşmak için planlama yapar. • Sanata karşı duyarlıdır. • Sanat etkinlikleriyle ilgili beceriler kazanır. • Kültürel etkinliklere ilgi duyar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem, iki farklı renkte post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün gelecekle ilgili hedef koyma ve bu hedefe ulaşmak için plan yapma konusunu ele alacağız. Sizden hedefleriniz ve yapmayı düşündüğünüz çalışmalarla ilgili paylaşımlarda bulunmanızı bekleyeceğim. Ayrıca sanatsal ve kültürel etkinlikler konusunda sohbet edeceğiz. Sanatın, insan gelişimine ve topluma katkılarını tartışacağız. Kültürel etkinliklerin yaygınlaşmasının toplumsal zenginliği nasıl artırdığını ve bize yönelik olumlu etkilerini de konuşacağız.” açıklaması ile konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Çocuklara birer A4 kâğıdı ve kalem verilir. Herkesin beş dakika içerisinde gelecekle ilgili hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmak için neler yapmayı düşündüğünü yazması istenir. (Çocuklardan bazıları ‘benim böyle bir hedefim yok’ diyebilir. Onlara ‘şu anda öyle bir hedef belirle ve plan yap’ diyerek yönlendirme yapılır.) Çocuklar sürenin sonunda yazmış oldukları hedeflerini ve yapmış oldukları planlarını okurlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara hedeflerini somutlaştırmak için sorular sorar.</p> <p>(Örneğin “Ben başarılı bir insan olacağım” diyen bir çocuğa “Yani ne yapacaksın? Mesela neleri başaracaksın?” gibi sorular sorulur.) Çocuklara “Bu hedefleri belirlerken neleri düşündünüz? Neleri hesaba kattınız?” diye sorulur.</p> <p>İnsanların, geleceğe dair hedefler belirlerken gerçekçi davranmalarının önemli olduğu söylenir.</p>

Belirlenen hedefin ulaşılabilir olmasına özen gösterilmesi gerektiği söylenir. Planlama yaparken de aynı gerçekçiliği ve özeni göstermenin önemi vurgulanır.

Mümkünse sanatın çeşitli dallarına (resim, heykel, mimari, müzik, sinema, tiyatro vb.) ait eserler çocuklara gösterilir. Mümkün değil ise sanat dalları konusunda çocuklara kısaca bilgi verilir. Sanatın toplumu geliştirip zenginleştirdiği anlatılır. Bireylerin sanat eserleri aracılığı ile kendilerini ifade etme fırsatı buldukları söylenir. Çocuklara “Kimler sanata ilgi duyuyor? Sanatın hangi dalı ilginizi daha çok çekiyor?” diye sorularak çocuklar konuşturulur. Çocuklara “Peki, ilgi duyduğunuz bu sanat dallarını gerçekleştirmek için neler yapabilirsiniz?” diye sorularak çocukların kendileri için planlar yapmaları teşvik edilir. “Çevrenizde sanatın çeşitli dallarıyla ilgilenen kişiler var mı? Neler yapıyorlar?” diye sorularak çocukların yanıtları dinlenir. Kolaylaştırıcı, “Sanat hem bireyin kendisini ifade etmesini hem de toplumun estetik yönden gelişip zenginleşmesini sağlar. Sanat bu anlamda çok önemlidir.” açıklamasını yapar.

Kültürel etkinliklerin de toplumu zenginleştirdiği söylenerek örnekler verilir. “Halk oyunları, sinema, tiyatro, konser, festival, sergiler vb. etkinliklerin kişileri zenginleştirdiği gibi aynı zamanda birbirine kaynaşmalarını da sağlar. Onun için bu etkinliklere katılmak çok önemlidir.” açıklaması yapılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün gelecekle ilgili hedef belirleme ve plan yapma konusunu ele aldık. Her bireyin gelecekle ilgili hedefi ve planı olması gerekir. Yoksa yaşamı rastlantılara kalır. Bilinmeyen bir geleceğe doğru sürüklenip gider.

Bugün ayrıca, sanat alanlarından ve sanatın topluma ve insanlara katkılarından söz ettik. Sanatla uğraşmanın bireyi zenginleştirdiğini konuştuk. Kültürel etkinliklerin hem bir zenginlik olduğu hem de bireylerin birbiriyle kaynaşmasını sağlayan bir güç olduğundan bahsettik.” açıklaması yaparak konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklara iki farklı renkte post-it dağıtılır. Etkinliğin başından sonuna kadar yapılanları düşünmeleri istenir. Post-itlerin birisine (Ör. mavi renkli) bu etkinlik sırasında öğrendiği yeni bir şeyi, diğer post-ite (Ör. sarı renkli) ise etkinlikle ilgili neler hissettiğini (yani duygusunu) yazmaları istenir. Post-itelere adlarını yazmak zorunda olmadıkları belirtilir. Çocuklar yazdıkları post-itleri etkinlik alanında kolaylaştırıcının gösterdiği yere yapıştırır. Kolaylaştırıcı zamanı varsa çocuklar gitmeden hızla yazılanlara göz gezdirir. Özellikle olumsuz duygular belirtilen post- it varsa -kimin yazdığını sormadan- yüksek sesle okuyarak bu konuda şu anda yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını gruba sorar. Çocukların önerilerine göre süreç tamamlanır. Kolaylaştırıcının o anda zamanı yoksa post-itler çocuklar gittikten sonra toplanıp değerlendirilir. Üzerinde durulması gereken önemli bir geri bildirim varsa, gelecek sefer aynı grupla çalışmaya başlamadan önce kısaca üzerinde durulur.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • İletişim Becerileri • Beden Dili • Selamlaşma ve Nezaket
HEDEF	Çevresindeki insanlarla sağlıklı iletişim kurma becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Karşısındaki kişiyi anlamak için dinler. • Konuşurken vurgu ve tonlamaları etkin kullanır. • Sessiz iletişimin öğelerini sayar. • Günlük hayatta insanlarla selamlaşır. • İletişim sırasında nezaket kurallarına uyar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, tartışma, yaparak öğrenme, canlandırma
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı, değerlendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” denir ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Etkinliğe ısınma çalışması ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki uygulama yapılır:</p> <p style="text-align: center;">DİLİMİZ VE BEDENİMİZ</p> <p>Çocuklar boş haldeki etkinlik alanına dağılır. Kolaylaştırıcı “Şimdi size vereceğim yönergelere göre hareket etmenizi istiyorum.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alanda gezmeye başlayın. Bir yandan da bir ses mırıldanın. • Şimdi vücudunuzu mümkün olduğunca büyütün ve öyle gezerken adımlarınızı, sesinizi vücudunuza göre ayarlayın, öyle devam edin. • Şimdi vücudunuz normal bir şekilde gezin ama adımlarınızı ve sesinizi küçültün. • Şimdi vücudunuzu tekrar mümkün olduğunca büyütün ve öyle gezerken adımlarınız ve sesiniz küçük kalsın. • Son olarak yine ilk baştaki gibi vücudunuz da adımlarınız da sesiniz de normal yürüyün. <p>Uygulama tamamlandıktan sonra çocuklarla hangi aşamada ne tür zorluklar yaşandığına dair bir sohbet yapılır. Vücudumuz hangi pozisyonda ise adımlarımızın ve sesimizin de ona uygun olmasının rahatlatıcı olduğuna dikkat çekilir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün iletişim becerileri konusuyla başlayacağız. Bu kapsamda sözlü iletişimin iki temel unsuru dinleme ve konuşma üzerinde duracağız. Karşımızdakini dinlerken ve konuşurken nelere dikkat etmemiz gerektiğini ele alacağız. Sessiz iletişim konusuna değineceğiz. Sessiz iletişimde etkili olan öğelerden söz edeceğiz. Bu kapsamda beden dilinin iletişimdeki rolünü de gözden geçirmiş olacağız. Selamlaşma ve nezaket üzerinde duracağız. İnsanlarla ilişkilerimizde nezaketin ne kadar önemli olduğunu anlamaya çalışacağız.</p>

Aslında girişte yapmış olduğumuz uygulama ile konuyu ele almaya başladık. Bu sürece siz de katılırsanız daha verimli bir çalışma yapmış oluruz.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Kolaylaştırıcı sözsüz ve sözlü iletişim konularını anlatır. Sözsüz iletişimde sesin niteliklerinin, beden dilinin, nesnelerin, mesafenin, yüksekte ya da alçakta olmanın iletişimi etkilediğini örnekler göstererek anlatır. Sözlü iletişimin iki temel unsuru olduğunu belirtir. Dinlemenin iletişimde çok önemli olduğunu söyler. Karşımızdaki insanı dinlerken şu konulara dikkat etmek gerektiğini sıralar:

- Dinlediğimiz kişiyle uygun bir mesafede olun.
- Dinlediğiniz kişiyle göz teması kurun.
- Dinleme sırasında başka şeylerle ilgilenmeyin.
- Konuşanı baş hareketleriniz ve “Hım! Hım!” yaparak takip edin.
- Konuşanın ne anlattığını anlamaya çalışın.
- Sadece anlayamadığınız bir şey varsa onu sorun.
- Konuşanın sözünü kesmeyin, sonuna kadar sabredin.
- Söylenenleri yargılamayın, alaya almayın vb.

Kendimizi ifade ederken yani konuşurken dikkat edilecek şeyler konusunda da şunları önerir:

- Karşımızdakiyle göz teması kurun.
- Kısa öz ve açık konuşun. Ayrıntılara girmeyin.
- Anlatım sırasında tekrarlara düşmeyin.
- Anlatacaklarınızı belli bir sıraya göre anlatın.
- Ses tonunuzu değiştirin, vurguları doğru yerlerde yapmaya çalışın.
- Karşınızdakinin kişiliğine yönelik olumsuz bir şey söylemeyin varsa sizi rahatsız eden davranışı belirtin.

Kolaylaştırıcı, sunumu tamamladıktan sonra çocuklara “Tabii ki insanlarla iletişimi başlatmak için öncelikle onlarla selamlaşmamız gerekir. Selamlaşmak iletişimin giriş kapısıdır. Şimdi sizinle bir uygulama yapacağız. Siz ikiye eş olacaksınız, ben size bazı durumlar söyleyeceğim. O durumda birbirinizle selamlaşacaksınız. Ancak bu sırada nezaket kurallarına uymayı da unutmuyacaksınız.” açıklamasını yapar. Çocuklar gruplara ayrılır. Kolaylaştırıcı her grubu ayrı ayrı çağırır ve onlara örnekte olduğu gibi durumlar söyler. Çocuklar bu durumda nasıl selamlaşma yapıldığını canlandırırlar:

Örnek: Bir yaşlı kadın ve bir genç. Vakit akşamüzeri.

Uygulama tamamlandıktan sonra çocuklarla nezaketin insan ilişkilerine nasıl bir etkide bulunduğu kısaca tartışılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı. “Bugün sözsüz ve sözlü iletişim üzerinde durduk. Dinleme ve konuşma sırasında dikkat edilecek kuralları ele aldık. Sözsüz iletişimde etkili olan faktörleri gözden geçirdik. Beden dilinin iletişime etkilerini konuştuk. Selamlaşma örnekleri canlandırdık. Nezaketin ilişkilere etkilerine değindik.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir etkinlik değerlendirme formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları hızla gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Dinleme ve konuşma sırasında neler yapmam gerektiğini biliyorum.			
Beden dilinin iletişime etkilerini biliyorum.			
Öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Çocukların Etkinlik Değerlendirme Formuna verdikleri yanıtlar gözlemlenerek yapılan etkinlikte varsa eksiklikleri tamamlayıcı veya yanlış anlaşılımları düzeltici açıklamalar yapılır.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Bağlılık ve Bağımlılık• Empati ve Farklılıklara Saygı• Doğru Arkadaş Seçimi
HEDEF	İnsanlarla ilişkilerini düzenlerken hem kendini hem de karşısındakini önemseme bilinci kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Bağlılık kavramını açıklar.• Bağımlılık kavramına örnekler verir.• Başkalarıyla empatiye dayalı ilişkiler kurar.• Farklılıklara saygı gösterir.• Arkadaş seçiminde titiz davranır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, küçük grup çalışması, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, derecelendirme ölçeği, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki uygulamaya geçilir.

İLETİŞİM NEREDE BAŞLAR?

Çocuklardan iki gruba ayrılmaları istenir. Gruplar karşılıklı olarak tek sıra halinde dizilirler. Yüz yüze bakan grupların arasında en az 2-3 metre mesafe vardır. Kolaylaştırıcı aşağıdaki yönergeleri sıra ile vererek etkinliği başlatır:

- Herkes karşısındaki kişi ile göz teması kurarak eşleşsin. Sıralarınızdan çıkmayacaksınız.
- Şimdi eşler birbirlerine doğru yürüyecekler ve yanlarından geçerken hiç kimse eşine bakmayacak. Gruplar yer değiştirmiş oldular. Şimdi yine yüz yüzeyiz.
- Şimdi yine eşinize doğru yürüyün ama geçerken eşinize gülümseyerek başınızla selam verin.
- Şimdi yine yürüyün ve geçerken eşinize hem gülümseyin hem de “merhaba” deyin.
- Şimdi yine yürüyün ve geçerken eşinizle tokalaşın ve “Merhaba, nasılsın?” deyin. Onu dinleyin.
- Şimdi yine yürüyün ve eşinize çok içten şekilde bir selam verin ve sarılın. Kısa bir sohbet edin.

Bu uygulamadan sonra çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “İlk uygulama ile sonrakiler arasında nasıl bir fark vardı? Neler söyleyeceksiniz?” der ve kısa bir değerlendirme yapılır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün üç önemli konu ele alacağız. Birincisi bağlılık ve bağımlılık. İkincisi empati ve farklılıklara saygı, üçüncüsü ise doğru arkadaş seçimi. Gördüğünüz gibi bu konuların hepsi sizin yaşınızdaki insanları çok yakından ilgilendiriyor. Onun için sürece katılmanızı, deneyimlerinize, örneklerinize ve sorularınızla çalışmamıza katkı sunmanızı bekliyorum.” diyerek çocukları eğitime odaklandırmaya çalışır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, yazı tahtasına/kâğıda “Bağlılık” ve “Bağımlılık” kavramlarını ayrı ayrı yazarak her iki sözcüğü de çember içine alır. Çocuklara “Bu iki kavram hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kavramlar neyi ifade ediyor? Sizce bu kavramlardan hangisi olumlu, hangisi olumsuz bir anlam içeriyor?” diye sorar. Çocuklar konuşturulduktan sonra kolaylaştırıcı, “Bağlılık iki kişi arasında hem karşılıklı sevgi ve saygıyı hem de bireylerin özgürlüğünü ifade eder.” açıklamasını yapar.

Örnekler vererek bağlılığın gönüllü bir ilişki biçimi olduğuna dikkat çeker. “Oysa bağımlılıkta birisinin diğerine muhtaç olduğu, ondan ayrı, özgür hareket edemeyeceği, zorunlu bir bağdan söz edilmektedir. Bağımlı ilişkide kişinin özgürlüğü söz konusu değildir. Birisi diğerine güç uygulamaktadır. İnsanlar ergenlik döneminde kendilerine bakım verenlerle nasıl bir ilişki kuracaklarına karar verirler.

Kolaylaştırıcı, “Bu ilişkinin bağlı mı bağımlı bir ilişki mi olacağı bu dönemde ortaya çıkar.” açıklamasını yapar.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Çocuklara “Siz çevrenizdeki sevdiğiniz insanlarla nasıl bir ilişki kurmaya niyetlisiniz?” diye sorarak çocukları dinler. Kolaylaştırıcı, “İnsan ilişkilerinde önemli bir durum da karşımızdakilerle empati kurma konusudur. Empati, karşımızdakinin duygu ve düşüncelerini anlayıp ona göre davranabilmektir. Karşımızdakileri anlamaya çalışmadan ortaya koydukları davranışlara tepki verdiğimizde ilişkimizin zarar görme ihtimali vardır. Onun için karşımızdakini anlamaya çalışmak, onunla empati kurmak, ilişkimizin bozulmasını engelleyebilir.” der ve empati konusunu ifade eden bir karikatür göstererek çocuklara düşüncelerini sorar.

Kolaylaştırıcı, “Empati gibi insan ilişkilerini geliştiren diğer bir durum da farklılıklara saygı duymaktır. İnsanların hepsi birbirinden farklıdır. Bu farklılık fiziksel olduğu kadar duygusal ve düşünsel olarak da böyledir. İnsanlar her konuda aynı olamazlar. Onun için insanlarla ilişkilerimizi geliştirmek, güçlendirmek istiyorsak, onların bizden farklı olan yanlarına saygı duymalıyız. Farklılıklara saygı duyulan ortamlarda insan ilişkileri gelişebilir. Farklılığa saygı duymak, kendi düşüncelerimizden, kendimizden vazgeçmek, karşımızdaki gibi olmak değildir. Onu olduğu gibi kabul etmek, onu doğru bulmak, onaylamak anlamına gelmez. Sadece birlikte var olmanın ve ilişki kurabilmenin gereğidir.” açıklamasını yapar. Çocuklardan empati ve farklılıklara saygı konusunda varsa örnekler vermeleri istenir.

Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Her gruba bir A4 kâğıdı ve bir kalem verilir. Kolaylaştırıcı, “Şimdi sizden arkadaş olarak seçeceğiniz bir kişide hangi özellikler olmasını istediğinizi aranızda tartışmanızı ve vardığınız sonuçları kâğıda liste halinde yazmanızı istiyorum.” diyerek gruplara beş dakika süre verir. Süre sonunda her grup yaptığı listeyi büyük gruba sunar. Kolaylaştırıcı yapılan sunumlardan hareketle arkadaş edinirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini özetler.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün bağlılık ve bağımlılık kavramlarını ele aldık. Bağlılığın özgür bir seçim ve sevgi-saygı içerdiğini, bağımlılığın ise zorunluluk ve tabi olma durumu olduğunu konuştuk. İnsanlarla kuracağımız bağlı ilişkilerin olumlu, bağımlı ilişkilerin ise olumsuz duygular yaşamamıza neden olacağını fark ettik. Empati kurmanın insan ilişkisinde ne kadar önemli olduğunu gördük. İnsanların birbirlerinden farklı olduğunu, bu yüzden farklılıklara saygı duymadan bir arada yaşamının zorluklarından söz ettik. Son olarak da arkadaş edinirken dikkat etmemiz gereken şeyleri birlikte ele aldık. İnsanların farklılıklarına saygı duymak başka bir şey, arkadaşlık yapacağımız kişileri seçmek başka bir şeydir. İnsanların farklılıklarına saygı duyuyoruz diye herkesle arkadaşlık yapmak durumunda değiliz.” açıklamasıyla konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Bağılılık olumlu, bağımlılık ise olumsuz bir ilişki biçimidir.			
Empati kurmak için karşımızdakini anlamak gerekir.			
Farklılıklara saygı duyarsak insanlarla daha kolay ilişki kurabiliriz.			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Çocukların değerlendirme ölçeğine vermiş olduğu yanıtlardan hareketle etkinlik değerlendirilir. Varsa eksiklikler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Ergenlik Dönemi Özellikleri Karşılaşılabilecek Sorunlar ve Baş Etme Yolları Akran Zorbalığı
HEDEF	Ergenlik döneminde yaşanan sorunların bilincinde olarak bu sorunlarla baş etme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Ergenlik dönemi özelliklerini sayar. Ergenlikte yaşanan sorunların farkına varır. Ergenlikte yaşanacak sorunlarla baş etme yollarını bilir. Akran zorbalığının ne olduğuna örnek verir. Akran zorbalığına karşı alınacak önlemleri sayar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, örnek olay incelemesi, grup çalışması, anlatım, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Örnek olay kartları
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün ergenlik dönemini konuşacağız. Tam da içine girdiğiniz, yaşamaya başladığınız bir dönemden söz edeceğiz. Bu dönemin özellikleri, karşılaşılan zorluklar ve bu zorluklarla baş etme yollarını konuşacağız. Bu kapsamda çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkan akran zorbalığı konusunu ele alacağız. Akran zorbalığı ile baş etmek için neler yapılabileceğini birlikte tartışacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (40 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Şu anda ergenlik dönemindesiniz. Özellikle bu dönemde nasıl sorunlar yaşıyorsunuz? Yetişkinlerle aranız nasıl? Onların ne yapmalarını, ne yapmamalarını istiyorsunuz?” diye sorar ve çocukları sonuna kadar dinler.

Ergenlik döneminin kişinin kendini var etme, birey olduğunu ispat etme dönemi olarak görüldüğü söylenir. Bireyin bu dönemde bir yandan kendi başına bırakılması ama diğer yandan yetişkinler tarafından yönlendirilip desteklenmesi gerektiği anlatılır. Ergenler, yetişkinlerden bağımsız hareket etmek istedikleri için yalnız kalma ihtiyacı duydukları söylenir. Ergenlik döneminin bir süre sonra sona ereceği ve kişiliğin tam anlamıyla oluşacağı bir döneme geçileceğinin unutulmaması gerektiği anlatılır. Ergenlerin bu dönemdeki en büyük ihtiyacının anlaşılma olduğuna dikkat çekilir. Kolaylaştırıcı şu açıklamalarla devam eder: “Ergenlikte dikkatimiz dağılabilir. Belli bir konuya odaklanma gücümüzü yaşayabiliriz. Uzun süre aynı ortamda kalmak ergenler için sıkıcı olabilir.

Yalnız kalmak, hayal kurmak isteyebiliriz. Böyle olduğu için de eğitim yaşamında aksaklıklar yaşayabiliriz. Bu durumun farkında olarak paniğe kapılmamak gerekir. Bu durumla baş edilebileceğine inanmak, bu konuda çaba harcamak gerekir. Yetişkinlerin tutumundan rahatsız olan ergenlerin, kendilerine değer verilmediğini düşünmeleri çok doğaldır. İşin aslının böyle olmadığını, bunun ergenlik dönemine mahsus bir durum olduğunun bilincinde olmak bireye büyük avantaj sağlayabilir.”

Eğitimin bu bölümünde çocuklar üç gruba ayrılır. Her gruba aşağıdaki durumlardan birisi verilir. Durumun altındaki soruları tartışmaları istenir. Beş dakika süre verilir.

Durum 1: Etkinlik esnasında bir arkadaşının başka bir arkadaşınız tarafından itildiğini, şiddet gören arkadaşınızın ise bu duruma tepkisiz kaldığını gördünüz:

-Nasıl tepki verdiniz?

-Bu durum nasıl çözümlenebilir?

Durum 2: Alanda arkadaşlarının gruplaştığını, bir arkadaşını aralarına almadıklarını ve ona lakap takıp dalga geçtiğini gözlemlediniz:

-Bu durumda ne yaptınız?

-Bu durum nasıl çözümlenebilir?

Durum 3: Yaşam alanınıza kendi yaptığınız ve beğendiğiniz bir resmi astınız ve bazı arkadaşlarınız sizin resminizle ilgili alaycı birtakım yorumlar yaptılar:

- Bu durumda ne hissederdiniz?
- Bu durumda ne yaptınız?
- Bu durum nasıl çözümlenebilir?
- Beş dakika sonra yapılan tartışmalar özet olarak büyük grupla paylaşılır. Kolaylaştırıcı “Akran zorbalığı” konusunda aşağıdaki açıklamaları yapar:

- “Bizi rahatsız eden davranışlara kötü, iyi hissettiren davranışlara iyi davranışlar diyoruz. Bu durum kişiden kişiye, ilişkiden ilişkiye, ortamdan ortama değişir. Onun için bir davranışın iyi mi kötü mü olduğunu, bu davranışa muhatap olan kişinin yaşadığı duygular belirler. Genel olarak her insanın rahatsız olduğu davranışlar, her zaman kötü olarak nitelendirilir. (Şiddet, küfür, aşağılama, alay etme vb.) Kendini daha güçlü hisseden kişiler zaman zaman kendisinden daha güçsüz olduğunu düşündüğü kişilere kötü davranışlar sergileyebilir. Bilerek ve isteyerek yapılan bu davranışa zorbalık denir. Zorbalık her zaman kişiler arasında olmaz; bazen bir grup bir kişiye veya bir grup başka bir gruba da zorbalık uygulayabilir.
- Akran zorbalığı ise, bir çocuğun başka bir çocuğa fiziksel, sözel ya da teknolojik olarak zarar verecek davranışlar göstermesidir. Akran zorbalığı, güç eşitliğinin olmadığı, süreklilik gösteren, zarar verici veya rahatsız edici saldırgan davranışları tanımlamak üzere kullanılır. Bu durum aynı veya yakın yaşta olan çocuk gruplarında daha yaygın gözlemlendiği için “akran zorbalığı” olarak adlandırılmaktadır. Çoğu zaman çocuk grubu içerisinde birbirini destekleyen birden çok çocuk olaya karışır. Zorbalığı onaylamadığı halde grup üyelerinin bazıları da aynı davranışa muhatap olmaktan çekindiği için bu davranışı görmezden gelir veya destekleyen pozisyonuna geçer. Akran zorbalığının temel özellikleri şunlardır:
- Fiziksel, zihinsel, sosyal ve psikolojik zarar verir.
- Grupla ya da bireysel olarak yapılabilir.
- Akran zorbalığı ile karşılaştığınızda öncelikle zorbalığı uygulayan kişi ya da gruba davranışlarından hoşlanmadığınızı ve bu davranışı yap- mamaları gerektiğini uygun bir dille anlatın. Kesin bir dille bu davranıştan hoşlanmadığınızı belirtin. Davranışa devam ettikleri takdirde ilgililerden ve büyüklerinizden yardım isteyeceğinizi belirtin. Davranışı durdurmak için çaba sarf edin ve kendinizi savunun. Zorba davranış devam ediyorsa yakınınızdaki en güvendiğiniz öğretmen veya yetiškine durumu açıklayın. Zorbalık konusunda size yardım etmelerini isteyin. Sessiz kaldığınızda bu durumun sonlanmayacağına bilincinde olun. Başka arkadaş gruplarına dâhil olmaya, yeni ilişkiler geliştirmeye çalışın. Mümkün olduğunca zorbalık yapan kişi veya gruplardan uzak durun. Kendinize güveninizi kaybetmeyin. Unutmayın ki akran zorbalığına herkes muhatap olabilir.”

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün ergenlik dönemi ve akran zorbalığı üzerine konuştuk. Öncelikle ergenlik döneminin özelliklerini gözden geçirdik. Ergenlik dönemindeki kişide hangi değişikliklerin meydana geldiğini, ergenin nasıl hissettiğini, neler düşündüğünü ve nasıl davrandığını ele aldık. Bu dönemde yaşanan zorlukları ve bu zorluklarla baş etme yollarını da konuştuk. Bu dönemde çok yaygın olarak yaşandığı bilinen akran zorbalığını örnek olaylarla inceledik.

	<p>Akran zorbalığının ne olduğunu, akran zorbalığına uğrayan kişiye nasıl destek olunabileceğini, bu kişinin akran zorbalığı ile baş etme konusunda neler yapabileceğini fark etmeye çalıştık.” diyerek konuyu özetler.</p> <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.</p>
--	--

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Çatışma Yönetimi • Çözüm Odaklı Yaklaşım
HEDEF	Çatışmalara çözüm odaklı yaklaşma alışkanlığı kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çatışmanın nedenlerine odaklanır. • Çatışma çözmede her iki tarafın kazanacağı çözümü önerir. • Çatışmalara çözüm odaklı yaklaşır. • Geçmişe takılıp kalmaz, geleceğe yönelir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Grup çalışması, anlatım, tartışma, yaparak öğrenme, örnek olay incelemesi
ARAÇ VE MATERYALLER	Örnek olay, etkinlik değerlendirme formu
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Etkinliğe bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">KEDİ FARE OYUNU</p> <p>Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar. (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.) Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar.</p>

Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün çatışma yönetimi ve çözüm odaklı yaklaşım konularını ele alacağız. Çatışmanın ne olduğu, neden kaynaklandığı, çatışma durumunda neler yapılabileceği, çatışmaların nasıl çözülmesi gerektiğini konuşacağız. Bütün bu süreçte çözüm odaklı yaklaşımın ne kadar önemli olduğunu örneklerle inceleyeceğiz. Çözüm odaklı yaklaşımın temel ilkelerini gözden geçireceğiz.” diyerek konuyu özetler.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, çatışma yönetimi konusunu anlatır. Bu kapsamda her ilişkide çatışma yaşanmasının normal olduğu belirtilir. Çatışmaların iki temel nedeni olduğu belirtilir: İhtiyaçlar ve değerler. İhtiyaç çatışmalarını yönetmenin, değer çatışmasına göre daha kolay yönetilebileceği söylenir. Çatışma çözmede ilk yapılacak işin çatışmanın nedenini doğru saptamak olduğu ifade edilerek, bunun için çatışan tarafların ihtiyaçlarını ortaya koymak gerektiğinin altı çizilir. Aynı zamanda taraflardan çatışmanın çözümü için öneriler sunması gerektiği belirtilir. Sunulan bu öneriler içinde her iki tarafında kendini kötü hissetmeyeceği, ikisinin de kazançlı çıkabileceği bir öneriyi hayata geçirmenin ve bu sürecin nasıl takip edileceğinin birlikte kararlaştırılmasının önemli olduğu açıklanır.

Çatışma çözmede temel ilkenin her iki tarafın da kazanacağı bir çözümde uzlaşmak olduğunun altı çizilir.

Çatışma Çözme Aşamaları:

1. İhtiyaçların belirlenmesi
2. Çözüm önerilerinin sunulması
3. Önerilerden uygun bulunmayanların elenmesi
4. Önerilerden birisine karar verilmesi
5. Uygulamanın nasıl yapılacağına kararlaştırılması
6. Sürecin takibi

Çözüm odaklı yaklaşımın temel belirleyicisinin geçmişte olup bitene değil, gelecekte olabileceklere odaklanmak olduğu belirtilir. Kullanılan dilin olumlu olması, karşılıklı eşitlik anlayışının egemen olması da çözüm odaklı yaklaşımın vazgeçilmez koşulları olduğu belirtilir.

Aşağıdaki örnek olayı anlatır. Çocuklar beşer kişilik gruplara ayrılır. Her gruptan buradaki çatışmaya çözüm odaklı yaklaşarak bir çözüm üretmeleri istenir. Çözümü üretirken çatışma çözme aşamalarını da uygulamaya çalışmaları istenir. Bulunacak çözümün her iki tarafın da kazançlı çıkacağı bir çözüm olmasına dikkat etmeleri söylenir. Gruplar onar dakika tartışır. Buldukları çözümleri büyük gruba sunarlar.

ÖRNEK OLAY

“Ali ile Yusuf 11 yaşında ortaokula devam eden iki arkadaştır. Birbiriyle sürekli yarış halindedirler. Her fırsatta karşı karşıya gelir, sürtüşürler. Bir gün okulun spor sahasında futbol oynamak için çocuklar toplanır. Ali ile Yusuf aynı takımın oyuncularındır. Ali, takım kaptanı olmak ister. Yusuf itiraz eder ve takım kaptanının kendisi olması gerektiğini söyler. Aralarında yüksek sesle tartışma başlar.”

Sunumların sonunda kolaylaştırıcı tarafından kısa bir değerlendirme yapılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çatışma yönetimi konusunu ele aldık. İnsan ilişkilerinde çatışma yaşanmasının normal olduğu, çatışmanın nedenleri, çatışma çözmenin aşamalarını ele aldık. Çatışmanın çözümünde her iki tarafın da kazançlı çıkmasının önemini fark ettik. Çatışmalara çözüm odaklı yaklaşmanın önemini tartıştık. Bir örnek üzerinden çatışma çözme konusunda bir uygulama yaparak bilgilerimizi pekiştirdik.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir etkinlik değerlendirme formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları hızla gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ

DOĞRU

KİSMEN

YANLIŞ

Bu etkinlikten hoşlandım.

Çatışma çözmenin aşamalarını biliyorum

Çözüm odaklı düşünmenin temel ilkelerini öğrendim.

Öğrendiklerimi uygulayabilirim

Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none">Çocuk Haklarını Koruma ve KullanmaToplumsal Kurallar ve Önemiİstek ve İhtiyaçlarımız
HEDEF	Haklarını kullanma ve sorumluluklarına sahip çıkma bilinci geliştirmek
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Çocuk haklarını sayar.Haklarını kullanır ve korur.

	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal kuralların önemini bilir. • İstek ve ihtiyaçlarının farkındadır. • İstek ve ihtiyaç ilişkisi kurabilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	A5 boyutunda kâğıt, kalem, iki farklı renkte post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">POSTACI OYUNU</p> <p>Çocuklar çember oluşturacak şekilde ayakta dizilirler. İlk ebe rolünü kolaylaştırıcı alır. Çocuklara oyunun yönergesini açıklar ve oyun oynanmaya başlanır. Ebe “Postacı geldi!” diye bağıır. Çemberdekiler “Ne getirdi?” diye sorarlar. Ebe “İnci, boncuk!” der.</p> <p>Oyuncular “Kime, kime?” diye sorarlar. Ebe “Mavi pantolonlu çocuklara!” cevabını verdiğinde çember içerisindeki mavi pantolonlu çocuklar kendi aralarında yer değiştirmek zorundadırlar.</p> <p>Ebe, bu çocuklardan birisinin boşalan yerini kapar. Açıkta kalan çocuk ebe olur. Her seferinde ebe “Kime, kime?” sorusuna farklı özellikler söyleyerek oyun sürer, gider.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı tarafından, “Bugün çocuk haklarını, toplumsal kuralların önemini ve istek ve ihtiyaçlarımız konularını ele alacağız. Çocuk haklarının neler olduğu, günlük hayatta kullanılıp kullanılmadığı, bu hakların korunması için bize düşen görevlerin neler olduğunu tartışacağız. Toplumsal kurallara örnekler vereceğiz, bu kuralların öneminden söz edeceğiz. İsteklerimiz ve ihtiyaçlarımız arasındaki ilişkiyi inceleyeceğiz. İhtiyaçların karşılanmasına öncelik verilmesi gerektiğini fark edeceğiz. Bu süreçte sizin vereceğiniz örnekler, yapacağınız paylaşımlar, soracağınız sorular sayesinde daha verimli bir çalışma yapma imkânı yakalamış olacağız. Onun için sürece etkin olarak katılmanızı istiyorum.” diyerek konu tanıtılır ve çocuklar motive edilir.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı çocuklara “Düşünün bakalım, günlük hayatta hangi hakları kullanabiliyorsunuz? Hangi hakkı yeteri kadar kullanma fırsatı bulamıyorsunuz?” diye sorar ve çocukların verdiği cevapları dinler. Çocuk haklarının tanınmış olmasının yetmeyeceği bu hakların tüm çocuklar tarafından kullanılabilir olmasının önemli olduğu belirtilir. Çocuk haklarını kullanma konusunda en büyük görevin yetişkinlere düştüğü ancak çocukların da bu konuda önemli sorumluluklarının olduğu söylenir.</p>

Özellikle eğitim hakkının sonuna kadar kullanılması konusunda çocukların ısrarcı olmasının önemi belirtilir. Kararlara katılım hakkı konusunda da istekli olmanın önemli olduğu anlatılır. Çocuklar ikiye eş olurlar. Eşler aralarında konuşarak şu ana kadar yeteri kadar kullanma fırsatı bulamadıkları haklardan hangilerini kullanmayı deneyeceklerine karar vermeleri istenir. Beş dakikalık süre sonunda aldıkları kararı büyük gruba açıklarlar.

“Toplumsal kurallar deyince aklınıza neler geliyor?” sorusuyla çocukların konuşması sağlanır. Verilen örneklerden hareketle toplumsal kuralların aslında çok önemli ihtiyaçları karşıladığına dikkat çekilir.

Yüzyılların deneyimleri sonucunda oluşmuş toplumsal kuralların, toplum hayatının düzenli sürdürülmesi açısından çok önemli olduğu belirtilir.

Her bireyin toplumsal kurallara uyma sorumluluğu olduğu anlatılır. Toplumsal kurallara uymayanlara çoğu zaman maddi değil manevi cezalar (ayıplama, dışlama vb.) verildiğinin altı çizilir. Çocuklara “Toplumsal kurallara örnekler verebilir misiniz?” diye sorulur. Yazı tahtasında toplumsal kurallara verilen örnekler listesi oluşturulur. Çocuklara “Toplumsal kurallara uyulmazsa hangi sorunlar ortaya çıkar?” diye sorularak çocukların söyledikleri dinlenir. Toplumsal kurallara uygun davranmanın önemini çocukların dikkatleri çekilir.

Çocuklara A5 boyutunda bir kâğıt ve kalem dağıtılır. Bu kâğıtlara gerçekleşmesini istedikleri üç isteklerini yazmaları istenir. Yazma işi tamamlandıktan sonra “Şimdi herkes yazdığı isteklerini gözden geçirsin.

Bu isteğiniz karşılandığında sizin önemli bir ihtiyacınız ortadan kalkmış olacak mı? Yoksa önemli bir ihtiyacınızı karşılamak için değil, sadece istek duyduğunuz için mi bu şeyin olmasını istiyorsunuz?” diye sorulur. Çocuklardan tek tek cevapları dinlenir. Sonunda kolaylaştırıcı, “insanların istekleri sonsuz ve sınırsızdır. Bunların hepsini karşılamak mümkün olmaz. Onun için isteklerimizi karşılarken önceliği gerçekten ihtiyacımızı karşılayan isteklere vermemiz gerekir. Aksi halde hem savurgan hem de mutsuz oluruz. İnsanın sınırsız istekleri olması doğaldır ancak bunların hepsinin karşılanamayacağı bilincinde olması önemlidir. Şimdi yazdığınız isteklerinize bir daha bakın ve karşılanması imkânsız olanların yanına bir eksi işareti (-), gerçekleşmesi mümkün fakat önemli bir ihtiyacınızın karşılığı olmayanlara bir çarpı işareti (x), karşılanması mümkün ve önemli bir ihtiyacınızın karşılığı olanlara artı işareti (+) koyun. Şimdi kim artı (+) işareti koyduğu isteklerini okuyacak?” diye sorar ve çocukları dinler.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çocuk haklarından söz ettik. Günlük hayatta kullanabileceğimiz veya kullanma fırsatı bulamadığımız hakları gözden geçirdik. Hakları kullanmanın ve korumanın önemini ele aldık. Bundan sonra bazı hakları daha çok kullanma konusunda kararlar aldık. Toplumsal kurallardan örnekler verdik. Bu kuralların toplum hayatı için önemini tartıştık. Bu kurallara uymanın herkesin sorumluluğu olduğunu konuştuk. İsteklerimiz ve ihtiyaçlarımız karşılaştırdık. Öncelikle ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalışmamızın doğru olacağını anladık. İnsanların isteklerinin sınırsız olduğunu fark ettik.” diyerek konuyu özetler.

	<p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara aşağıdaki sorular sorularak verdikleri yanıtlara göre etkinlik değerlendirilir. Anlaşılmayan yerler tekrar açıklanır. Eksik kalan bilgiler kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p style="text-align: center;">DEĞERLENDİRME SORULARI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çocuk haklarına örnekler veriniz. 2. Kullanmakta zorluk yaşadığımız haklar konusunda neler yapabiliriz? 3. Toplumsal kurallar nelerdir? 4. Toplumsal kurallara uygun davranmak niçin önemlidir? 5. İsteklerimizi karşılarken önceliği neye vermemiz gerekir?
--	--

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal Sorumluluklarımız • Çevreye Duyarlı Olma • Çevre Temizliği
HEDEF	Toplumsal sorumluluklarını fark ederek çevreye duyarlılık bilinci kazandırmak.
KAZANIMLAR	<p>Toplumsal sorumluluklarını fark eder.</p> <p>Toplumsal sorumluluklarını yerine getirmeye çaba harcar.</p> <p>Çevreye duyarlı yaklaşır.</p> <p>Çevre temizliğine özen gösterir</p>
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, anlatım, tartışma, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem, yazı tahtası, tahta kalemi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün toplumsal sorumluluklarımızı ele alacağız. Yaşadığımız yerde, okulda, arkadaş olarak, komşu olarak hangi sorumluluklarımız olduğunu gözden geçireceğiz. Bu sorumluluklarımızı yerine getirmediğimiz takdirde yaşanacak sorunları irdeleneceğiz. Ayrıca çevreye karşı duyarlı olma konusunu ve bu kapsamda çevre temizliğini ele alacağız. Bu konuda bize ne tür görevler düştüğünü inceleyeceğiz.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Çocuklar, dört gruba ayrılır. Her gruba bir A4 kâğıdı ve bir kalem verilir. Gruplara aşağıdaki konu başlıkları paylaşılır:</p>

- a. Yaşadığımız yerde sorumluluklarımız
- b. Okulda sorumluluklarımız
- c. Arkadaş olarak sorumluluklarımız
- d. Komşu olarak sorumluluklarımız

Her grup kendi konusunu beş dakika tartışır ve vardıkları sonuçları yazarlar. Süre sonunda her gruptan bir sözcü yazılanları büyük gruba sunar. Kolaylaştırıcı grupların sunumlarından sonra katkılarda bulunur. Toplumsal sorumluluklarımızı yerine getirmediğimizde insanlarla ilişkilerimizde sorunlar yaşanabileceğini söyler.

Çevrenin korunmasında insanlara düşen sorumluluklar üzerinde durulur. Çocukların bu konuda neler yapabileceği tartışılır. Çocuklardan kendi sorumlulukları konusunda yaşamlarından örnekler vermeleri istenir.

Çevre duyarlılığı konusunda yapılacak en önemli işin çevre temizliği olduğu belirtilir. Çocuklara, “Çevre temizliği denilince aklınıza neler geliyor?” diye sorulur ve çocuklar konuşturulur. Kolaylaştırıcı, çocuklar söyledikçe tahtaya notlar alır. Daha sonra bu notlardan hareketle çevre temizliği konusunu toparlar. Çevre temizliği denilince akla toprağın, suyun ve havanın temizliği geldiğini söyler. Bu konuda çocukların verdiği örneklerle kendi örneklerini de ekler. Toprak, su ve hava kirliliğini önleme çabalarına nasıl destek olunabileceği tartışılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün öncelikle toplumsal sorumluluklarımızı ele aldık. Gruplar halinde çeşitli ortamlarda taşıdığımız sorumluluklara örnekler verdik. Bu sorumlulukları yerine getirmediğimiz takdirde çeşitli sorunlar yaşayabileceğimizi fark ettik. Çevreye duyarlı olmanın önemini tartıştık. Bu konuda insanlara ve bizlere hangi sorumluluklar düştüğünü tartıştık. Çevremizi temiz tutma konusunda neler yapılması gerektiğini tartıştık. Toprağı, suyu ve havayı temiz tutmanın önemi üzerinde durduk.” diye açıklama yaparak konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları çocuklara yönelterek aldığı yanıtlara göre eğitimi değerlendirir. Eksikleri tamamlar, yanlışları düzeltir.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Yaşadığımız yerdeki sorumluluklarımız nelerdir?
2. Arkadaş grubunda hangi sorumluluklarımız var?
3. Çevreye duyarlı olmak ne demektir?
4. Çevremizi korumak için biz neler yapabiliriz?
5. Çevre temizliği hangi alanları kapsar?

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Sevgi ve Saygı • Dürüstlük ve Güvenilirlik • Alçak gönüllülük
HEDEF	Değerleri içselleştirerek onlara uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Çevresindeki insanlara sevgi ve saygı gösterir. • Sevgi ve saygıya dayalı ilişkiler kurar. • Dürüst davranmanın önemini bilir. • İnsanlarla güvene dayalı ilişkiler kurar. • Alçak gönüllü olmanın önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, Büyük grup çalışması, anlatım, soru-cevap, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” denir ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün değerlerimizden birkaçını ele alacağız. Öncelikle bütün dünyada en yaygın değer olduğunu düşündüğümüz sevgi ve saygı ile başlayacağız. Sevgi ve saygının insanlık için vazgeçilmez bir değer olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca dürüstlük ve güvenilirlik üzerinde duracağız. Bu iki değer birbirisiyle ilişkisini konuşacağız. Üçüncü olarak alçak gönüllülük değerini inceleyeceğiz.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (40 dakika)</p> <p>Çocuklara boş bir A4 kâğıdı ve kalem verilir. Çocuklardan bu kâğıdın ortasına büyükçe ayrı ayrı “sevgi” ve “saygı” yazmaları ve bu sözcükleri çember içine almaları istenir. Herkesin kimi ve neyi seviyorsa sevgi çemberinden bir ok çıkararak yazması, aynı şeyi saygı sözcüğü için yapması istenir. Beş dakika sonra herkesin, kâğıdının sol üst köşesine adını yazması söylenir. Çocuklara “Şimdi kâğıdınızı birisine verin ve siz de bir başkasının kâğıdını alın. Aldığınız kâğıtları inceleyin. İncelemeniz bitince başka birisinin kâğıdıyla değiştirin. Mümkün olduğunca çok kâğıdı incelemeye çalışın” yönergesi verilir. Uygulama sonunda kolaylaştırıcı tarafından “İnsanların çevresindeki birçok şeyi sevdiği ve birçok şeye saygı gösterdiği belirtilerek, sevgi ve saygı olmasaydı hayattan hiç zevk alamazdık.” açıklaması yapılır. “İnsanlarla ilişkilerimizi sevgi ve saygı temeli üzerine kurmalıyız.” denilir. Çocuklara “Nasıl insanlara güvenirsiniz?” diye sorulur ve verilen yanıtlar dinlenir. “Dürüstlük ile güvenilirlik birbirisiyle ilişkilidir. Dürüst insanlara herkes güvenir. Her konuda dürüst olmayı başaran insanlar toplum tarafından takdir edilir. Dürüst olmayan insanlardan herkes uzak durur.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Onun için insan ilişkilerinde dürüstlük ve güvenilirlik çok belirleyici bir rol oynar.” açıklaması yapılır. Çocuklara “Çevrenizde çok güvendiğiniz, dürüst insanlar var mı? Bize bu insanlar hakkında biraz bilgi verir misiniz?” diyerek örnek vermeleri teşvik edilir. Kolaylaştırıcı, “Kendi üstün yanlarını başkalarına karşı güç olarak kullanmayan kişilere alçak gönüllü denir. Bu kişiler, görevleri, eğitimleri, becerileri, şöhretleri ne olursa olsun insanlarla ilişki kurarken bu özellikleri hiç yokmuş gibi davranırlar. Böyle insanları toplum çok sever ve sayar. Alçak gönüllülük bir değerdir.” açıklaması yaptıktan sonra çocuklardan çevrelerinde böyle birisi varsa bize ondan söz etmesi istenir. Çocukların verdikleri örnekler dinlenir. Alçak gönüllü kişilere mütevazı da denildiği de hatırlatılır. Alçak gönüllü olmayan, kişilere ise “kendini beğenmiş”, “kibirli” gibi sıfatlar söylendiği belirtilir. Bu tür kişilerle yakın ilişki kurmanın çok zor olduğu belirtilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sevgi ve saygı üzerinde durduk. İnsanların en çok ihtiyaç duyduğu değer olan sevgi ve saygı, insan ilişkilerinde çok önemli bir rol oynar. Dürüstlük ve güvenilirlik de çok önemli değerlerdir. İnsanlar dürüst insanlara güvenir ve onlarla ilişki kurmaktan mutlu olur. Son olarak alçak gönüllü insanlara da toplum tarafından çok değer verilir. Alçak gönüllü kişi, kendi üstün özellikleri ne olursa olsun her türlü insanla eşit ilişki kurabilmeyi becerebilir. Tüm bu değerler, toplum tarafından önem verilen özelliklerdir. Biz de bu değerleri öğrenmeli ve içselleştirmeliyiz.” açıklaması ile konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.

YAŞ GRUBU	11 – 14 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Merhamet• Adil olma• Gönüllülük
HEDEF	Değerleri içselleştirerek onlara uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Canlılara merhamet gösterilmesi gerektiğini bilir.• Merhametli davranmanın önemini kavrar.• Tüm ilişkilerinde adil davranmanın önemini bilir.• Toplum yararına etkinliklere katılmanın önemini bilir.

YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, küçük grup çalışması, tartışma, poster hazırlama
ARAÇ VE MATERYALLER	Karton, renkli kalemler, makas, yapıştırıcı, etkinlik değerlendirme formu
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün çok önemli üç değeri ele alacağız: Merhamet, adil olma ve gönüllülük. Önce bu kavramların anlamlarını konuşacağız. Daha sonra bir grup çalışması yaparak bu üç değeri enine boyuna tartışacağız. Bu eğitimde size çok iş düşecek. Siz- den bu sürece etkin bir şekilde katılmanızı bekliyorum.” diyerek konuyu tanıtır. Çocukları eğitime motive eder.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı şu açıklamayı yaparak öncelikle kavramların anlamlarını açıklar: “Merhamet kavramı, yardıma ve desteğe ihtiyacı olanlara, çaresizlere yardım etme, destek olma isteği olarak tanımlanabilir. Merhametli insan hiç kimseye kötülük yapamaz, yapmayı düşünmez. Merhamet sadece insanlara karşı hissedilen bir duygu değil, tüm canlıları kapsar. İnsanların sahip olması gereken önemli bir değer de adil olma değeridir. Kendisinin ve başkalarının haklarını gözetmek, herkese hak ettiği gibi davranmak demektir. Adil insan, karşısındaki insanın kim olduğuna bakmaz. Onun hakkıyla ilgilenir ve hakkının verilmesi için mücadele eder. Kim olursa olsun kimseye hakkindan fazlasının verilmesine razı olmaz. Gönüllülük ise hiçbir çıkar beklemezsizin toplumda belli bir kesimin yararına olan bir etkinlikte gönüllü olarak görev ve sorumluluk almak demektir. Gönüllüler harcadıkları emeğin karşılığını manevi tatmin olarak alırlar. Gönüllülük, mutluluk verici bir etkinliktir. Toplum tarafından takdir edilmeyi sağlar.”</p> <p>Çocuklar üç gruba ayrılır. “Merhamet”, “Adil olma” ve “Gönüllülük” başlıkları gruplara paylaştırılır. Her gruba büyük boy karton ve renkli kalemler verilir. Gruplardan başlıklarına uygun bir poster hazırlamaları istenir. Posterde resim, şiir, yazı, haber, karikatür vb. her şey kullanılabilir. On beş dakika sonunda hazırlanan posterler büyük gruba sunulur. Kolaylaştırıcı çocukların sunumlarına ilaveler yaparak konuyu toparlar. Hazırlanan posterler eğitim ortamında uygun bir yere asılır ve sergilenir.</p> <p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün yine üç önemli değerimizi ele aldık. Merhametin tanımını yaptık. Merhametli insanın özelliklerinden söz ettik. Merhametli davranmanın yardıma muhtaç insanlara hatta tüm canlılara sağladığı yararlardan söz ettik. Merhametli insanların toplum tarafından takdir edildiğini konuştuk. Adil olmanın da çok önemli bir değer olduğunu fark ettik. Adil insanın kim olursa olsun herkese hakkını teslim ederek toplumda örnek oluşturduğunu fark ettik. Toplumun adil insanlara çok değer verdiğini konuştuk. Gönüllüğün özverili bir süreç olduğunu, hiçbir maddi çıkar talep etmeden yapılan bu işlerin insana manevi huzur verdiğini fark ettik.” diyerek konuyu özetler.</p>

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir Etkinlik Değerlendirme Formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları hızla gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

Çocukların forma verdiği yanıtlardan hareketle kolaylaştırıcı etkinliği değerlendirir. Varsa eksik kalan bölümleri tamamlar. Yanlış anlamaları düzeltici açıklamalar yapar.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
--------------------------	------	------------	-------

Bu etkinlikten hoşlandım.

Merhamet, adil olma ve gönüllülük kavramlarının tanımlarını öğrendim.

Kavramların anlamlarını anladım.

Gönüllü olarak bir etkinlikte görev almak isterim.

Merhamet ve adil olmak öğrenilebilir değerlerdir.

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none">Hoşgörü ve Ayrım Gözetmeme (Farklılıklara Saygı, Kültürlere Saygı, Ön Yargılarla Baş Etme)Örf ve Adetlere Duyarlı OlmaGörgü Kuralları
HEDEF	Değerleri içselleştirerek onlara uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">İnsanlara hoşgörülü davranmanın önemini bilir.İnsanlar arasında ayırım gözetmenin sakıncalarını fark eder.Örf ve adetlere duyarlı davranmanın önemini kavrar.Görgü kurallarına uygun hareket etmenin sonuçlarını sayar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, anlatım, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Derecelendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)

Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:

DÜNYALI ÇOCUKLAR VE UZAYLI ÇOCUKLAR

Çocuklardan çember oluşturmaları ve gözlerini kapatmaları istenir. Bu oyunda çocuklardan ikisinin uzaylı, diğerlerinin ise dünyalı olacağı söylenir. Çocukların arkasına geçip iki çocuğun omuzlarına dokunarak uzaylı olacak çocukları belirlenir. Dünyalı çocukların ve uzaylı çocukların yapacakları hareketler çocuklara gösterilir. Örneğin; Dünyalı çocuklar alanda zıplarken uzaylı çocuklar robot gibi hareket edebilirler ya da ayak bileklerini tutup yürüyebilirler, kıpırdamadan durabilirler, dans edebilirler, kocaman adımlar atabilirler, dizlerinin üzerinde emekleyebilirler, vb. Müzik açılınca dünyalı ve uzaylı çocuklar gösterilen hareketi yapmaya başlarlar. Her seferinde farklı çocuklar seçilir ve uzaylı çocukların hareket ve tavırlarıyla diğerlerinden ayrılmaları sağlanır. Tüm çocuklar uzaylı rolünü oynadıktan sonra tekrar çember oluşturulur ve aşağıdaki sorular grupça tartışılır: • Oyunda dünyalı olmak mı, uzaylı olmak mı size daha ilginç geldi? • Uzaylı rolü oynamak size kendinizi nasıl hissettirdi? Farklı özellikleri bulunan insanlarla birlikte yaşamının bir zenginlik olduğu belirtilerek konu kolaylaştırıcı tarafından özetlenir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörü ve ayırım gözetmeme konusunu ele alacağız. Bu kapsamda farklılıklara saygı, kültürlere saygı ve ön yargılarımızla baş etme konularına değineceğiz. Ayrıca örf ve adetlere duyarlı olmanın önemi üzerinde duracağız. Görgü kurallarının toplum yaşamında ne kadar önemli bir rol oynadığını konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Her konuda aynı düşünen, her şeyi birbirine benzeyen iki insan var mıdır acaba?” diye çocuklara ucu açık bir soru sorarak tartışma yaratır. İnsanların farklı düşüncelerinin ve farklı özelliklere sahip olmalarının normal olduğu sonucuna varılır. “Bu kadar farklı insanın bir arada huzur içerisinde yaşayabilmesi için birbirlerinin farklılıklarına saygı göstermeleri gerekir. Biz de insanların bize uymayan taraflarını hoşgörü ile karşılamalıyız. Hiç kimse bizim gibi olmak zorunda değildir. Biz de onlar gibi olamayız. O halde farklılıklara, farklı kültürlere saygı göstermemiz gerekir. Değişik kültürler ve insan grupları hakkında küçük yaştan beri zihnimizde oluşmuş ön yargıların farkında olmalı ve ön yargılarımızın bizi yönetmesine izin vermemeliyiz.

Ön yargılarımızın farkında olmadığımız durumlarda bazı kesimlere hoşgörülü davranmamız zorlaşabilir.” açıklaması yapılır. Çocuklardan belli kültürlere veya gruplara karşı ön yargıları olup olmadığı sorulur.

Açıklamak isteyenler dinlenir. Kolaylaştırıcı “Şimdi biraz da örf ve adetlere duyarlı olmaktan söz edelim” diyerek aşağıdaki açıklamayı yapar: “Her topluluğun kendisine has örf ve adetleri vardır. Bu örf ve adetler yüz yıllardan beri oluşmuş, toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından kabul görmüş değerlerdir. Topluluğun huzur ve güveni için örf ve adetler birleştirici bir rol oynar.

Onun için içinde yaşadığımız topluluğun örf ve adetlerini öğrenmek ve onlara duyarlı davranmak önemlidir.” Bu açıklamadan sonra çocuklara “Siz Türk toplumunun hangi örf ve adetlerini biliyorsunuz?” diye sorulur ve çocuklar konuşturulur. Kolaylaştırıcı yazı tahtasında çocukların söylediklerini özet olarak yazar ve bir liste oluşturur. Bu listeye kendisi de eklemelerde bulunarak konuyu toparlar. Kolaylaştırıcı, “Son olarak görgü kurallarından da söz edelim. Görgü kuralları deyince aklınıza neler geliyor? Örnek verebilir misiniz?” diye sorar. Çocukların verdiği örnekler dinlenir. Kolaylaştırıcı “Görgü kuralları da toplum tarafından çok önemsenen değerlerdir. İnsanlarla ilişkilerimizi sürdürmek için görgü kurallarına uymak zorundayız. İnsanlar, görgü kurallarına uymayanlarla ilişki kurmak ve sürdürmek istemezler. Böylesi insanlar toplum tarafından ayıplanır.” açıklamasını yapar. Çocuklar üç gruba ayrılır. Gruplara aşağıdaki konular paylaştırılır:

1) Yemek sırasında uyulması gereken görgü kuralları
2) Selâmlaşma ve konuşma sırasında uyulması gereken görgü kuralları 3) Sokakta uyulması gereken görgü kuralları Gruplar beş dakika aralarında tartışarak kendilerine verilen A4 kâğıtlarına konuları ile ilgili listeler oluştururlar. Süre tamamlandığında grup sözcüleri oluşturdukları listeyi büyük gruba sunar. Kolaylaştırıcı her grubun sunumuna ihtiyaç duyduğu takdirde eklemeler yapabilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörülü olmak, farklılıklara saygı duymak, ön yargılarımızın farkında olmak konularını ele aldık. İnsanların birbirinden farklı olduğunu bilerek birlikte yaşamak zorunda olduğumuz insanlara hoşgörü ile yaklaşmamız gerektiğini öğrendik. Örf ve adetlerin toplum yaşamındaki önemli yerini tartıştık ve örf ve adetlerine duyarlı davranmadığımız takdirde insanlarla ilişki kurmamızın zor olduğunu fark ettik. Ayrıca görgü kurallarına uymanın da insanlarla ilişki kurmada önemli rol oynadığını konuştuk. Görgü kurallarına uymayan insanların toplum tarafından ayıplanacağını görmüş olduk. Hayatın çeşitli alanlarında uyulması gereken görgü kurallarından söz ettik” açıklaması ile konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirmesi yapılır:

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bu etkinlikten hoşlandım			
Farklılıklara saygı göstermek için ön yargılarımızın farkında olmak önemlidir.			
Görgü kurallarına uyup uymamak kişinin kendi bileceği işidir.			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Vatan ve Bayrak Sevgisi • Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşma
HEDEF	Değerleri içselleştirerek onlara uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Vatana ve bayrağa sevgi ve saygı duyar. • Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmadan mutlu olur.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, tartışma, soru-cevap, küçük grup çalışması, resim yapma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalemi, büyük resim kâğıdı, boya kalemleri, grup performans değerlendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim alanındaki yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p>DEDEKTİF</p> <p>Gruptan bir çocuk “dedektif” olarak seçilir ve dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri diğer çocuklara rahat bir poz almalarını ve bu pozda donmalarını ister. (Çocukların yorulmamaları için rahat bir poz almaları, örneğin oturarak veya bir yere yaslanarak poz vermelerine dikkat edilmelidir.)</p> <p>Dedektif odaya girer. Her çocuğu dikkatle inceler ve aldıkları pozları aklında tutmaya çalışır. Ve yine dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri dedektif dışarıda iken çocuklardan birinin pozunu bir miktar değiştirir. Dedektif tekrar odaya girer ve hangi heykelin hareket ettiğini anlamaya çalışır. Etkinlik birkaç gönüllü çocuğun daha dedektif olması ile sürdürülür.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma ile ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerimizi ifade edeceğimiz bir uygulama yapacağız. Bu süreçte sizin de etkin bir şekilde katılmanızı bekliyorum.” diyerek konunun tanıtımını yapar. Çocukların sürece odaklanmasını sağlar.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK: (20 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara: “Vatan ve bayrak kutsal kavramlardır. Bunun nedenini açıklayabilir misiniz?” diye sorarak düşüncelerini alır. Sonra şu açıklamayı yapar: “Bir toprağın ‘vatan’ olabilmesi için tarih boyunca çok büyük mücadeleler verilmiştir. Çok sayıda insan canını vermiştir. Günümüzde bile dünyanın çeşitli yerlerinde bu savaşlar devam etmektedir. Bayrak da bir milletin bağımsızlığının sembolüdür. Milletler bağımsızlıklarını kazanmak için savaşmak zorunda kalmışlar ve büyük fedakârlıklar sonucunda bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Kurtuluş Savaşımız buna en güzel örnektir. Hem vatan için hem de bayrak için yapılan savaşlarda canlarını verenlerin hatırası, bu iki kavramı saygıdeğer yapmıştır. Her birey, kendi vatanını ve bayrağını korumak için her türlü fedakârlığı yapmaya hazır olmalıdır. Vatanına ve bayrağına saygı duymalıdır.” açıklamasını yapar. Çocuklar beşer kişilik gruplara ayrılır. Her gruba büyük bir resim kâğıdı ile boya kalemleri verilir. Resim kâğıdını üçe bölmeleri istenir. Bölümlerin birisine yardımlaşma, diğerine dayanışma ve üçüncüsüne ise paylaşma başlığını yazarlar. Resim kâğıdının bölümlerine başlıkla ilgili birer resim yapmaları istenir. On beş dakika süre sonunda yapılan resimler büyük gruba tanıtılır ve eğitim salonunun ilgili köşesine asılır.

Kolaylaştırıcı, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma olmadan bir toplumda huzurun sağlanamayacağını, yardıma ihtiyacı olan insanların çaresiz kalacağını, dayanışma olmadan birçok işin başarılamayacağını örneklerle anlatır.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara aşağıdaki Grup Performans Değerlendirme Ölçeği dağıtılır. Her çocuk kendi grubunun yaptığı çalışmayı değerlendirir. Kolaylaştırıcı de köşede asılan resimler üzerinden kısa bir değerlendirme yapar.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTÜ				
	ÇOK İYİ	İYİ	KISMEN	EKSİK	YETERSİZ
Grup üyeleri olarak kendi aramızda iş bölümü yaptık.					
Yapılacak işi birlikte planladık.					
Etkinlik sırasında yardımlaşma ve dayanışma içinde olduk.					
Yönergeye uygun bir ürün ortaya çıkardık.					

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Güzel Ahlaklı ve Erdemli Olmak • Beden Mahremiyeti • İletişim ve Sınırları
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Güzel Ahlâk ve Erdem kavramlarının hayatımızdaki yerini bilir. • Güzel Ahlâklı ve Erdemli kişilere uygun olmayan davranışları fark eder. • Bedeninin mahrem bölgelerini korumanın önemini kavrar. • Kendi bedenine sahip çıkması gerektiğini fark eder. • İnsanlarla iletişim kurarken sınırları korumanın önemini bilir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı Tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklarla o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır:</p> <p style="text-align: center;">SU ADA</p> <p>Yere çocuk sayısından bir eksik olarak bir kişinin iki ayağı ile basabileceği büyüklükte gazete kâğıtları yerleştirilir. Çocuklara bir denizde oldukları, yerde gördükleri gazete kâğıtlarının ise adalar olduğu söylenir. Müzik çaldığı sürece bu adaların arasında yüzmeleri, müzik durduğunda ise herkesin kendine çıkacak bir ada bulması gerektiği söylenir. Kendine ada bulamayan çocuk oyun dışı kalır. Çocuklar bir kez çıktığı adanın üzerine çıkamazlar, her turda farklı bir adaya çıkmalıdır. Her seferinde bir gazete kâğıdı yerden kaldırılır. En sona kalan çocuk alkışlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, Çocuklara “Bugün iki önemli kavram üzerinde duracağız: Güzel Ahlâk ve Erdem. Bu iki kavramı çeşitli yönleriyle ele alacağız. Güzel Ahlâk ve Erdem sahibi olmanın ne anlama geldiğini konuşacağız. Bugün ayrıca “mahremiyet” kavramını tanımlayıp örnekler üzerinde duracağız. Özellikle beden mahremiyeti konusunu ele alacağız. Bedenimizin bize ait olduğunu, biz izin vermediğimiz sürece hiç kimsenin bedenimize dokunmaya hakkı bulunmadığını konuşacağız. “İyi ve kötü dokunma” durumlarına bakacağız. Son olarak da insanlarla iletişim kurarken koymamız gereken sınırları tartışacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Kolaylaştırıcı yazı tahtasına “GÜZEL AHLÂK” ve “ERDEM” sözcüklerini yazar.

Bütün gruplardan beş dakika bu iki kavram hakkında aralarında konuşmalarını ister. Süre sonunda istekli gruplardan neler konuştuklarını anlatmalarını ister. “GÜZEL AHLÂK” ve “ERDEM” kavramlarının anlamları anlatılır. Bu kavramlar çeşitli yönleriyle örnekler verilerek anlatılır. Çocuklardan Güzel Ahlâk ve Erdem sahibi insanların davranışlarına örnekler vermeleri istenir. Kolaylaştırıcı “mahremiyet” kavramının anlamını söyler. Tanımı tahtaya yazar ve örnekler vererek açıklar. Çocuklara “İnsanları rahatsız edebilecek davranışlara örnek verebilir misiniz?” diye sorulur. Çocuklar konuşturulduktan sonra insanın bedenine istek dışı dokunmanın çok rahatsızlık verici bir durum olduğunun altı çizilir. Bedenimizin bize ait olduğu, hiç kimsenin bedenimize dokunmaya hakkı olmadığı belirtilir. “Her dokunma rahatsızlık verir mi? İyi ve kötü dokunuş arasında ne fark var?” diye sorularak çocukların konuşmaları sağlanır. Kolaylaştırıcı “Eğer bir dokunuş bizim isteğimiz dışında, istemediğimiz halde ve rahatsız edici ise kötüdür. Bu durumda bize dokunan kişiye çok açık ve net biçimde “Hayır!” demeliyiz. Israr ettiği takdirde en kısa sürede durumu bize bakım veren görevlilere veya öğretmenlerimize haber vermeliyiz. Unutmayalım ki sizin bedeninizi korumak için yaptığınız her türlü davranış hakkınızdır. Kötü dokunma davranışına karşı çaresiz hissettiğinizde bulunduğunuz yerden uzaklaşmak, bağırarak hatta çığlık atmak bile normaldir. Böyle bir durumda asla utanma, sıkılma ve başkaları ne der gibi kaygıları bir kenara bırakarak bedeninizi korumaya çalışmalısınız. Tabii ki her şeyden önce bedenimizin gösterilmesinin uygun olmayan bölgeleri konusunda kendi sorumluluklarımızı da unutmamalıyız. Ayrıca hiçbir arkadaşımızın bedenine onun izni olmadan, hangi niyetle olursa olsun dokunmamaya özen göstermeliyiz.” açıklamasını yapar. “Başkalarıyla iletişim kurarken neler yaparsak mahremiyet sınırlarını aşmış oluruz?” sorusu ile tartışma açılır. İletişim sırasında kendimize veya başkalarına ait mahremiyet içeren konulara girmemek gerektiği açıklar. “Küfür etmek, kötü sözle şakalar yapmak, fıkralar anlatmak zaman zaman mahremiyet sınırlarını aşmamıza neden olabilir. Başka insanların vücut dokunulmazlığını ihlal eden davranışlarda bulunmak da bu sınırların ihlali anlamına gelir. Yine karşımızdaki kişinin saygınlığını zedeleyecek şekilde davranmak, kişiliğine yönelik olumsuz mesajlar içeren şeyler söylemek de sorun yaşamamıza neden olabilir” açıklaması ile konu tamamlanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün Güzel Ahlâk ve Erdem üzerinde durduk. Güzel Ahlâk ve Erdem sahibi insanların, topluma aykırı gelen davranışlardan uzak durduğunu konuştuk. Mahremiyet kavramı üzerinde durduk. Bedenimizin bize ait olduğunu, bazı bölgelerinin başkalarına gösterilmesi veya başkaları tarafından dokunulmasının doğru olmadığını ele aldık. İyi ve kötü dokunuşun ne olduğunu konuştuk. İstemediğimiz dokunuşlara karşı neler yapabileceğimizi tartıştık. İnsanlarla iletişim kurarken sınırlarımızın neler olması gerektiğini konuştuk” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa baş parmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise baş parmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa baş parmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Özel Alan Mahremiyeti• Kendini Koruma• Kişisel Bilgilerin Paylaşımı
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Özel alanların neler olduğunu sayar.• Özel alanların mahremiyetine uygun şekilde nasıl davranılacağını bilir.• İstemediği taleplere “hayır” demenin önemini fark eder.• İstemediği durumlarda hayır diyebilmek için neler yapması gerektiğini bilir.• Kişisel bilgileri başkalarıyla paylaşmanın sonuçlarını açıklar
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı Tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklara o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır. Sonra aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p>KULAKTAN KULAĞA</p> <p>Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır. Tek sıra halinde yan yana dizilirler. İki grup birbirine paralel durumdadır. Kolaylaştırıcı, grubun başındaki çocuğa üzerinde bir cümle yazılı kâğıdı uzatır ve okumasını ister. Grubun başındaki çocuk yanındaki kulağına bu cümleyi fısıldar. Dinleyen çocuk, dinlediği cümleyi kendisinden sonra gelen çocuğa fısıldar. O da bir sonrakine. Sıranın en sonundaki çocuğa önceden bir kâğıt kalem verilmiştir.</p>

Dinlediği cümleyi elindeki kâğıda yazar ve “tamam” diye bağırır. Aynı anda kolaylaştırıcı baştaki çocuğa yeni bir cümle verir ve oyun beş cümle tamamlanıncaya kadar devam eder. Aynı süreç, eş zamanlı olarak diğer grupla da başlar ve devam eder.

Önce bitirip tüm cümleleri doğru olan grup yarışmayı kazanacaktır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, Çocuklara “Bugün özel alanları ve bu alanların mahremiyetini ele alacağız. Nereler özel alan sayılır? Özel alanların mahremiyetine uygun nasıl davranabiliriz? Özel alanların mahremiyetinin önemi konularını konuşacağız. Ayrıca kendi özel alanlarımıza ve vücudumuzun mahremiyetine yönelik kabul etmediğimiz talepleri reddetmek için ve istemediğimiz halde ısrar edilmesi durumunda neler yapabileceğimizi tartışacağız. Kişisel bilgilerin başkalarıyla paylaşılmasının sakıncaları üzerinde duracağız.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (30 dakika)

Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Gruplara “Sizce nereler bireyin kendi başına kalması, başkaları tarafından o izin vermedikçe paylaşılması gereken yerlerdir? Aranızda tartışın ve not alın.” diye söylenir. Beş dakika sonra her grup yazdıklarını büyük gruba okur. Kolaylaştırıcı, aldığı yanıtları tahtaya yazar ve böylece özel alanlar saptanır. “Tuvalet, banyo, yatak odası vb. özel alanlarda insanlar kendi başına kalmak isterler. Bu alanlara, orada bulunan kişinin izni olmadan girilmez. Birey bu alanda (özellikle banyo ve tuvalette) kapı kapalı olarak ihtiyacını karşılamalıdır. Odaya da kapıyı çalmadan hiç kimse girmemelidir. Üzerimizi mutlaka kimsenin bulunmadığı bir ortamda değiştirmeliyiz. Tuvaletten ve banyodan giyinmeden çıkmamalıyız. Ayrıca odamızda bize ait bir dolap ya da çekmecenin bulunması çok önemlidir. Görevlilerin veya arkadaşlarımızın odalarına kapıyı çalmadan ve izin almadan girmememiz önemlidir. İnsanların yattıkları yataklar da özel alanlardır. Büyükler de küçüklerin özel alanlarına saygılı davranmalı, izin almadan girmemelidir. Günlükler, mektuplar yazılı mesajlar, telefonda yapılan konuşmalar da özel alana girer. İzin alınmadan bunları karıştırmak, okumak, dinlemek özel alanın mahremiyetine müdahale sayılır.” diye açıklama yapılır. Çocuklardan bu konuda kendi yaşam alanlarında neler yaşandığı konusunda örnekler vermeleri istenir. Kolaylaştırıcı şu açıklamaları yaparak etkinliğe devam eder: “Özel alanlarımız ve vücudumuz bize aittir. Hiç kimse bizim iznimiz olmadan bu alanlara dokunmamalıdır. Özellikle vücudumuzun örtülen bölgelerine dokunmak isteyenlere ‘hayır’ demeyi bilmeliyiz. Kendinizi kötü hissettiğiniz her türlü dokunuşu reddetmek hakkınızdır. Sizin istemediğinizi belirtmenize rağmen birisi halen dokunmakta ısrarcı olursa durumu anne babanıza, size hizmet veren görevlilere veya öğretmeninize haber vermelisiniz. Çok zor durumda kaldığınızda çığlık atarak yardım isteyebilirsiniz. Bizler de hangi niyetle olursa olsun başkalarının vücuduna özellikle belli mahrem bölgelerine dokunmamalıyız. İnsanların özel bölgeleri üzerinden şaka yapmak da mahremiyeti ihlal etmek anlamına gelir. İstemediğimiz halde kötü bir durumla karşılaştığımızda utanmadan, sıkılmadan ve kaygıya kapılmadan aile büyükleri ve bakım elemanları ile iş birliği yapmalı, olayın aydınlatılmasına yardımcı olmaya çalışılmalıdır.

Ancak unutulmamalıdır ki bu durumda en etkili davranış açık ve net şekilde ‘hayır’ diyebilmektir.

Ayrıca bedenimizin mahrem bölgelerinin başkalarına gösterilmemesi ve korunması ile ilgili sorumluluklarımızı yerine getirmek de bizim görevimizdir.” açıklaması yapılır. “Mahremiyet konusunda en çok yapılan yanlışlıklardan birisinin de bir kişiye ait özel bilgilerin o kişiden izin almadan başkalarıyla paylaşılmasıdır. Bu durum mahremiyete saygı göstermemek anlamına gelir. Kişisel bilgiler, ait olduğu kişinin özeldir.

Onları başkalarıyla izinsiz paylaşmak, o kişiye saygısızlıktır. Arkadaşlarımıza, ailemize ve çevremizdeki insanlara ait özel bilgileri sır gibi saklamak görevimizdir. Arkadaşlarımızdan, büyüklerimizden öğrendiğimiz bilgileri çevremizde bulunan kişilerle paylaşmanın hiçbir sakıncası yoktur. Ancak öğrendiğimiz bilgi o kişinin özel yaşamıyla ilgili ise o zaman saklanması, ancak o izin verdiği durumlarda paylaşılması normaldir.” açıklaması yapılır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün özel alanların nereler olduğunu, bu alanlara ait olduğu kişiden izin almadan girilemeyeceğini konuştuk. Çocukların, başkalarının odalarına, banyoya veya tuvalete kapıyı çalmadan ve izin almadan girmemeleri gerektiğini öğrendik. Büyüklerin de özel alanlar konusunda özenli davranmaları gerektiğini söyledik. İstemediğimiz dokunuşlara ve isteklere “hayır” demek gerektiğini, böyle durumların çocuk evi sorumlularına ve öğretmenlere haber verilmesinin önemi üzerinde durduk. Son olarak da kişisel bilgilerin, o kişinin izni olmadan başkalarıyla paylaşılmaması gerektiğini konuştuk.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirmesi yapılır:

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KİSMEN	YANLIŞ
Özel alanlara izin almadan girilmez.			
Büyükler küçüklerin odalarına girerken kapıyı çalmaları gerekmez.			
Yakınlarımıza sevgimizi göstermek için sarılabılıriz.			
İstemediğimiz şeklide dokunuşa açık ve net şekilde “hayır” demeliyiz.			
Birisi hakkında öğrendiğimiz her şeyi başkalarına anlatabiliriz.			

Verilen yanıtlara göre anlaşılmadığı düşünülen bölümler yeniden anlatılır.

YAŞ GRUBU	11-14 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Hoşgörü ve Ayırım Gözetmeme (Farklılıklara Saygı, Kültürlere Saygı, Ön Yargılarla Baş Etme) • Örf ve Adetlere Duyarlı Olma • Görgü Kuralları
HEDEF	Değerleri içselleştirerek onlara uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlara hoşgörülü davranmanın önemini bilir. • İnsanlar arasında ayırım gözetmenin sakıncalarını fark eder. • Örf ve adetlere duyarlı davranmanın önemini kavrar. • d) Görgü kurallarına uygun hareket etmenin sonuçlarını sayar
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, anlatım, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Derecelendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime her zaman olduğu gibi bir ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">DÜNYALI ÇOCUKLAR VE UZAYLI ÇOCUKLAR</p> <p>Çocuklardan çember oluşturmaları ve gözlerini kapatmaları istenir. Bu oyunda çocuklardan ikisinin uzaylı, diğerlerinin ise dünyalı olacağı söylenir. Çocukların arkasına geçip iki çocuğun omuzlarına dokunarak uzaylı olacak çocukları belirlenir. Dünyalı çocukların ve uzaylı çocukların yapacakları hareketler çocuklara gösterilir. Örneğin; Dünyalı çocuklar alanda zıplarken uzaylı çocuklar robot gibi hareket edebilirler ya da ayak bileklerini tutup yürüyebilirler, kıpırdamadan durabilirler, dans edebilirler, kocaman adımlar atabilirler, dizlerinin üzerinde emekleyebilirler, vb. Müzik açılınca dünyalı ve uzaylı çocuklar gösterilen hareketi yapmaya başlarlar. Her seferinde farklı çocuklar seçilir ve uzaylı çocukların hareket ve tavırlarıyla diğerlerinden ayrılmaları sağlanır. Tüm çocuklar uzaylı rolünü oynadıktan sonra tekrar çember oluşturulur ve aşağıdaki sorular grupça tartışılır: • Oyunda dünyalı olmak mı, uzaylı olmak mı size daha ilginç geldi? • Uzaylı rolü oynamak size kendinizi nasıl hissettirdi? Farklı özellikleri bulunan insanlarla birlikte yaşamının bir zenginlik olduğu belirtilerek konu kolaylaştırıcı tarafından özetlenir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörü ve ayırım gözetmeme konusunu ele alacağız. Bu kapsamda farklılıklara saygı, kültürlere saygı ve ön yargılarımızla baş etme konularına değineceğiz. Ayrıca örf ve adetlere duyarlı olmanın önemi üzerinde duracağız. Görgü kurallarının toplum yaşamında ne kadar önemli bir rol oynadığını konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Her konuda aynı düşünen, her şeyi birbirine benzeyen iki insan var mıdır acaba?” diye çocuklara ucu açık bir soru sorarak tartışma yaratır. İnsanların farklı düşünmelerinin ve farklı özelliklere sahip olmalarının normal olduğu sonucuna varılır. “Bu kadar farklı insanın bir arada huzur içerisinde yaşayabilmesi için birbirlerinin farklılıklarına saygı göstermeleri gerekir. Biz de insanların bize uymayan taraflarını hoşgörü ile karşılamalıyız. Hiç kimse bizim gibi olmak zorunda değildir. Biz de onlar gibi olamayız. O halde farklılıklara, farklı kültürlere saygı göstermemiz gerekir. Değişik kültürler ve insan grupları hakkında küçük yaştan beri zihnimizde oluşmuş ön yargıların farkında olmalı ve ön yargılarımızın bizi yönetmesine izin vermemeliyiz.

Ön yargılarımızın farkında olmadığımız durumlarda bazı kesimlere hoşgörülü davranmamız zorlaşabilir.” açıklaması yapılır. Çocuklardan belli kültürlere veya gruplara karşı ön yargıları olup olmadığı sorulur. Açıklamak isteyenler dinlenir. Kolaylaştırıcı “Şimdi biraz da örf ve adetlere duyarlı olmaktan söz edelim” diyerek aşağıdaki açıklamayı yapar: “Her topluluğun kendisine has örf ve adetleri vardır. Bu örf ve adetler yüz yıllardan beri oluşmuş, toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından kabul görmüş değerlerdir. Topluluğun huzur ve güveni için örf ve adetler birleştirici bir rol oynar. Onun için içinde yaşadığımız topluluğun örf ve adetlerini öğrenmek ve onlara duyarlı davranmak önemlidir.” Bu açıklamadan sonra çocuklara “Siz Türk toplumunun hangi örf ve adetlerini biliyorsunuz?” diye sorulur ve çocuklar konuşturulur. Kolaylaştırıcı yazı tahtasında çocukların söylediklerini özet olarak yazar ve bir liste oluşturur. Bu listeye kendisi de eklemelerde bulunarak konuyu toparlar. Kolaylaştırıcı, “Son olarak görgü kurallarından da söz edelim. Görgü kuralları deyince aklınıza neler geliyor? Örnek verebilir misiniz?” diye sorar. Çocukların verdiği örnekler dinlenir. Kolaylaştırıcı “Görgü kuralları da toplum tarafından çok önemsenen değerlerdir. İnsanlarla ilişkilerimizi sürdürmek için görgü kurallarına uymak zorundayız. İnsanlar, görgü kurallarına uymayanlarla ilişki kurmak ve sürdürmek istemezler. Böylesi insanlar toplum tarafından ayıplanır.” açıklamasını yapar. Çocuklar üç gruba ayrılır. Gruplara aşağıdaki konular paylaşılır:

- 1) Yemek sırasında uyulması gereken görgü kuralları
 - 2) Selâmlaşma ve konuşma sırasında uyulması gereken görgü kuralları
 - 3) Sokakta uyulması gereken görgü kuralları
- Gruplar beş dakika aralarında tartışarak kendilerine verilen A4 kâğıtlarına konuları ile ilgili listeler oluştururlar. Süre tamamlandığında grup sözcüleri oluşturdukları listeyi büyük gruba sunar. Kolaylaştırıcı her grubun sunumuna ihtiyaç duyduğu takdirde eklemeler yapabilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörülü olmak, farklılıklara saygı duymak, ön yargılarımızın farkında olmak konularını ele aldık. İnsanların birbirinden farklı olduğunu bilerek birlikte yaşamak zorunda olduğumuz insanlara hoşgörü ile yaklaşmamız gerektiğini öğrendik. Örf ve adetlerin toplum yaşamındaki önemli yerini tartıştık ve örf ve adetlerine duyarlı davranmadığımız takdirde insanlarla ilişki kurmamızın zor olduğunu fark ettik.

Ayrıca görgü kurallarına uymanın da insanlarla ilişki kurmada önemli rol oynadığını konuştuk. Görgü kurallarına uymayan insanların toplum tarafından ayıplanacağını görmüş olduk. Hayatın çeşitli alanlarında uyulması gereken görgü kurallarından söz ettik” açıklaması ile konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır:

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Farklılıklara saygı göstermek için ön yargılarımızın farkında olmak önemlidir.			
Görgü kurallarına uyup uymamak kişinin kendi bileceği işidir.			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

15-18 YAŞ

YAŞ GRUBU	15-18 Yaş
TEMA	Meslekler ve Çalışma Yaşamı
KONU	<ul style="list-style-type: none">İlgi ve Becerilerin Meslek Seçimindeki RolüEğitimin Meslek Seçimindeki RolüÇalışma Yaşamını Tanıyalım
HEDEF	Meslekler ve çalışma yaşamı hakkında temel bilgileri kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Meslek seçimini konusunda bilgi sahibi olur.Eğitimin meslek seçimindeki rolünü fark eder.Çalışma yaşamı konusunda bilgi sahibidir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma, küçük grup çalışması, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, doğru-yanlış test
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (15 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim alanında yerlerini aldıktan sonra geçen dönemde yapılan etkinliklerde neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Çocuklar alanın ortasına çıkarılır. Onlara şu yönerge verilir: “Şimdi size bazı işler, meslekler söyleyeceğim. Ben mesleği söyler söylemez siz o mesleği yapan bir kişi rolüne girip onu taklit etmeye başlayacaksınız. Ben yeni bir meslek söyleyince siz de rolünüzü değiştireceksiniz.” Isınma art arda meslekler sayılarak çocukların taklit yapmalarıyla devam eder. Kolaylaştırıcı teşekkür ederek çocukların yerlerine oturmalarını ister.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün, meslekleri ve çalışma yaşamını konuşacağız. Kişinin ilgi ve becerilerinin meslek seçimindeki rolü üzerinde duracağız. İlgimizi çekmeyen veya beceremediğimiz bir mesleği seçtiğimizde yaşayabileceğimiz sorunları tartışacağız. Aldığımız eğitim ile seçtiğimiz mesleğin ilişkisi üzerinde duracağız. Eğitimsiz birinin meslekte başarılı olma ihtimali üzerinde duracağız. Çalışma yaşamı hakkında konuşacağız. Çalışma yaşamında insanlardan neyin beklendiğini tartışacağız. Bugün ele alacağımız bu konunun dikkatinizi çekeceğini düşünüyorum.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukların ilgisini konuya odaklandırmaya çalışır.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Şimdi sizden ileride seçeceğiniz meslekleri düşünmenizi istiyorum. İki mesleğe odaklanın. Birincisi ilgi duyduğunuz, en çok yapmak istediğiniz bir meslek. Diğeri ise hiç ilgi duymadığınız bir meslek.” der. Biraz beklenir. Sonra çocukların düşüncelerini açıklamaları istenir.</p>

Açıklamalar tamamlandıktan sonra “Peki, şimdi de ilgi duyduğunuz mesleğin yetenek ve becerilerinize uygunluk durumu ve seçmeyi düşündüğünüz meslekte çalışabilmek, ilerleyebilmek için yeterli ve gerekli potansiyele sahip olup olmadığınız konusunda düşünmenizi istiyorum” diyerek çocukların düşünceleri alınır. “Üçüncü olarak da seçtiğiniz mesleği yapabilmek için nasıl bir eğitim almanız gerekiyor? Siz böyle bir eğitim aldınız mı, alabilir misiniz? Buna fırsatınız var mı? onu düşünün.” denir ve çocuklar yine konuşturulur. Meslek seçiminde, kişinin o mesleğe ilgisi, o mesleğin gerektirdiği becerilere sahip olup olmadığı ve mesleğin gerektirdiği eğitimi alıp almadığının önemi vurgulanır. Kolaylaştırıcı, çocuklara “Sizce çalışma yaşamında bir çalışandan en çok ne yapması beklenir?” diye sorar ve çocukların yanıtlarını dinler. Daha sonra çalışma yaşamının kendisine göre kuralları olduğu, orada çoğu zaman tek beklentinin başarı olduğuna dikkat çeker. Çalışma yaşamında başarı elde etmedikçe uzun süre kalmanın zor olduğunu belirtir. Başarılı olmak için her şeyi yapmak durumunda kaldığı bir ortamda, diğer insani değerlerin bazen ikinci planda kaldığını belirtir. Hep daha çok çalışmanız, daha başarılı olmanız talep edilir. Elbette ki dürüst, ahlaklı, açık sözlü, alçakgönüllü olmak gibi insani özellikler taşımak çalışma hayatında da çok önemlidir. Unutmamak gerekir ki hangi konumda ve pozisyonda olursanız olun öncelikle elde ettiğiniz başarılarla ödüllendirileceksiniz. Size düşen hem iyi hem de başarılı insan olmaktır.” diyerek çocukların dikkatlerini çalışma yaşamına çeker.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün meslek seçimini ve çalışma yaşamını konuştuk. İlgi, yetenek ve becerilerin meslek seçimindeki yerini ve önemini fark ettik. Seçilecek meslek için gerekli olan eğitimin de çok önemli olduğunu anlamış olduk. Çalışma yaşamının başarı gerektirdiğinin altını çizdik. Çalışma yaşamında var olabilmek için başarının ne kadar önemli olduğunu fark ettik.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara aşağıdaki soruların bulunduğu test dağıtılır. Çocuklar cevaplandırdıktan sonra birlikte soruların cevapları üzerinden geçilerek eğitim değerlendirilir.

**Afet bölgesinde doğru-yanlış testinin fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

DOĞRU- YANLIŞ TESTİ

Aşağıdaki soruları okuyunuz. Sorunun cevabı doğru ise başındaki noktalı bölüme D harfi yazınız. Yanlış ise Y harfi yazınız.

- () Aslında herkes her mesleği başarı ile icra edebilir.
- () Meslekten elde edeceğimiz gelir yüksekse o mesleği severek yaparız.
- () Bir mesleği seçmeden önce o meslekle ilgili eğitimi almış olmak gerekir.
- () Çalışma yaşamında en geçerli kriter başarıdır.
- () İlgi duymadığımız bir mesleği yapmak bizi mutsuz eder.
- () Her meslek saygıdeğerdir. Önemli olan bize uygun olup olmadığıdır. Verilen yanıtlara göre yanlış anlaşılan bölümler varsa düzeltilir, eksiklikler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	15-18 Yaş
TEMA	Meslekler ve Çalışma Yaşamı
KONU	<ul style="list-style-type: none"> Doğru Meslek Seçimi İçin Temel Ölçütler Mesleklerin Tanıtılması
HEDEF	Meslekler ve çalışma yaşamı hakkında temel bilgileri kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> Meslek seçimini konusunda bilgi sahibi olur. Eğitimin meslek seçimindeki rolünü fark eder. Çalışma yaşamı konusunda bilgi sahibidir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma, küçük grup çalışması, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, A5 boyutunda kağıtlar, doğru-yanlış test
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim alanında yerlerini aldıktan sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Meslek seçerken nelere dikkat etmeliyiz ki doğru mesleği seçme şansımız olsun? sorusuna birlikte cevap arayacağız. Aramızda bir anket çalışması yaparak hangi mesleklere ilgi duyulduğunu saptamaya çalışacağız. Önümüzdeki yıllarda her biriniz bir meslek dalını seçme durumunda kalacaksınız. Onun için bugün ele alacağımız bu konunun dikkatinizi çekeceğini düşünüyorum.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukların ilgisini konuya odaklanmasını sağlamaya çalışır.</p>
	<p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Çocuklar beşer kişilik gruplara ayrılır. Aralarında “Meslek seçimi yaparken neye göre hareket etmeliyiz?” konusunu tartışmaları istenir. Gruplara beş dakika zaman verilir. Süre sonunda gruplar belirledikleri kriterleri büyük grupta paylaşırlar. Kolaylaştırıcı, grupların belirlediği kriterleri yazı tahtasına not alır ve bir kriter listesi oluşturur. Varsa eksikleri kendisi tamamlar.</p> <p>Meslek Seçerken Nelere Dikkat Etmeliyiz?</p> <ul style="list-style-type: none"> Bu meslek benim ilgimi çekiyor mu? Bu mesleğin gerektirdiği beceriler neler? Ben bu becerilere sahip miyim? Bu mesleği yapabilmek için ne tür bir eğitim almış olmak gerekiyor? Ben böyle bir eğitim aldım mı? Bundan sonra böyle bir imkânım var mı? Bu meslek bana ne kazandıracak? Ne kadar ücret alabileceğim? Beni hangi yönden geliştirecek? Bu meslek toplum tarafından nasıl değerlendiriliyor? Prestiji nedir?

- Çalışma koşulları bana uygun mu?
- Bu meslek dalında iş bulabilir miyim?
- Bu mesleğin geleceği nasıl görünüyor?

Kolaylaştırıcı yukarıdaki kriterleri açıkladıktan sonra çocuklara “Bu kriterlerin hepsinin karşılanması çoğu zaman mümkün olmaz. Burada en ideal koşullar sıralanmış. Biz meslek seçimi yaparken bu kriterlerden en azından birkaçının bizim koşullarımıza uygun olmasını bekleyebiliriz. Eğer hiçbir kritere uymayan bir meslek seçmek zorunda kalırsak büyük bir ihtimalle başarı şansımız düşük olacaktır.” açıklamasını yapar.

(Bu konu ele alınırken imkânı olanlar, çeşitli mesleklerden rol model olabilecek birilerini etkinlik ortamına çağırarak mesleklerini çocuklara tanıtmaları istenebilir. Bu durumda bu bölümdeki bilgiler özet halinde verilerek değerlendirme yapılır.)

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün meslek seçiminde göz önünde bulundurulması gereken kriterleri tartıştık. Bunlardan tahtada bir liste oluşturduk (Listenin üstünden geçilir.). En çok hangi mesleklere ilgi duyduğumuzu şimdi yapacağımız son bir etkinlikle saptamaya çalışacağız.” diyerek konuyu özetler.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklara A5 büyüklüğünde bir kâğıt ve kalem dağıtılır. “Tahtadaki kriterleri kullanarak bir seçim yapacak olsanız hangi mesleği seçerdiniz? düşünün. Elinizdeki kâğıda seçebileceğiniz iki mesleği yazın.” denilerek çocukların yazmaları sağlanır. Sonra yazılanlar tek tek okunur ve yazı tahtasında çetele oluşturulur. Böylece çocuklar tarafından en çok seçilen meslekler saptanmış olur.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara aşağıdaki soruların bulunduğu test dağıtılır. Çocuklar cevaplandırdıktan sonra birlikte soruların cevapları üzerinden geçilerek eğitim değerlendirilir.

DOĞRU- YANLIŞ TESTİ

Aşağıdaki soruları okuyunuz. Sorunun cevabı doğru ise başındaki noktalı bölüme D harfi yazınız. Yanlış ise Y harfi yazınız.

- () Her meslek, herkes tarafında yapılabilir.
- () Meslek seçiminde en önemli kriter alacağımız ücrettir.
- () Meslek seçerken almış olduğumuz eğitimi göz önünde bulundurmalıyız.
- () İş bulabileceğimiz meslekleri seçmeliyiz.
- () Bazı meslekler gelecekte ortadan kalkabilir.
- () Meslek seçiminde, mesleğin prestiji de önemlidir. Verilen yanıtlara göre yanlış anlaşılan bölümler varsa düzeltilir, eksiklikler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Kendi Başına Yaşama Yeterliliği
KONU	Hastalıklardan Korunmak
HEDEF	Sağlıklı yaşam kurallarını uygulamasını sağlamak
KAZANIMLAR	Bedensel ve duygusal olarak sağlıklı olmak için neler yapması gerektiğini öğrenir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru-cevap, poster hazırlama
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, boya kalemi, A4 kâğıdı (BESLENME + TEMİZLİK + UYKU + SPOR VE OYUN + SİGARA VE ALKOLÜN ZARARLARI)
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Etkinlik alanına gelen katılımcılara “çak” diyerek ellerine vurarak selamlaşır. Tüm grup üyeleri tamamlanincaya kadar müzik eşliğinde katılımcıların oyun oynaması sağlanır. Herkes tamamlanınca U düzeninde oturulur. Kolaylaştırıcı “Bugün sizinle hastalıklardan korunma üzerine konuşacağız” der.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Hastalıklardan korunmak için sağlığımıza dikkat etmemiz gerektiğini söyler. Zararlı alışkanlıkların hayatımızın pek çok alanını olumsuz etkileyebileceği, çevrelerinde bu alışkanlıklara sahip insanları gözlemleyerek de bu zararlara ilişkin bilgi edinebilecekleri vurgulanır.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Gruba sağlıklı olmak için nelerin önemli olduğu sorulur. Gelen cevaplar ana başlıklar halinde tahtaya yazılır. Gruptan eksik gelirse kolaylaştırıcı ilave eder. (BESLENME +TEMİZLİK+ UYKU+ GÜNEŞ + SPOR VE OYUN + SİGARA VE ALKOLÜN ZARARLARI) bu başlıkların neden önemli olduğu ve neler yapılması gerektiği sorulur. Daha sonra katılımcı sayısına göre altı gruba (Katılımcı sayısı az ise üç gruba ayrılır ve iki başlık verilir ya da en önemli birkaç başlık seçilerek bunlar üzerine çalışılması sağlanır.) ayrılır.</p> <p>Her gruba bir ana başlık verilerek poster hazırlamaları istenir. Hazırlayan gruplar sıra ile posterlerini asar. Grup sözcüsü poster ve sağlıklı yaşam konusunda bilgi verir.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)
	Kolaylaştırıcı her bir poster başlığı konusunda temel bir cümle söyleyerek konuyu özetler.
	OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)
	Kolaylaştırıcı grubu ortaya alarak bir halka oluşturur. Çatlak patlak oyunu oynatılır. Grup sayısı yarıya inene kadar oyuna devam edilir.
	Çatlak patlak yusuvarlak Kremalı börek sütlü çörek Çek yavrum çek Amanın dostlar elini buradan çek
	DEĞERLENDİRME: (5 dakika)
	Oyun içinde kalanlar oyun dışında kalanlara sağlıklı yaşam hakkında sorular sorarak değerlendirme yapılır. Çocuklara kendilerini alkışlamaları istenir. Vedalaşarak etkinlik bitirilir.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Kendi Başına Yaşama Yeterliliği
KONU	Öz Bakım Becerileri
HEDEF	Temel öz bakım becerisi kazandırmak
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Doğru el yıkama becerisi kazanır • Ayak temizliği ve doğru tırnak kesmek konusunda bilgi sahibi olur • Doğru diş fırçalama becerisi kazanır • Vücut temizliğine özen göstermenin önemini kavrar
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Soru cevap, küçük grup çalışması, afiş
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, marker kalem, Büyük boy kâğıt, renkli pastel boya
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)
	Kolaylaştırıcı gruba merhaba der. Aşağıdaki oyunu oynatır.
	ŞAŞIRT BENİ
	Çocuklar ayakta çember oluşturacak şekilde dizilirler. Ellerini öne doğru uzatır ve avuçların kapatırlar. Kolaylaştırıcı, grubun ortasında durur. Devamlı hareket halindedir. Elindeki topu kime atarsa o kişi ellerini açar ve topu yakalar. Ara sıra topu atacakmış gibi yapar fakat atmaz. Buna rağmen ellerini açan oyuncu oyundan elenir. Son kişi kalıncaya kadar oyun devam eder. Sona kalan çocuk alkışlanır.
	KONU TANITIMI: (5 dakika)
	Gruba bugün çok önemli bir konu hakkında konuşulacağını söyler. Ergenlik döneminde pek çok hormon değişir. Hareketliliğimiz arttığı için daha çok terlerimiz onun için kişisel hijyene dikkat etmezsek çevremizdeki insanları rahatsız

edebiliriz. Kendimizi daha iyi hissetmek ve çevremizi rahatsız etmemek için kişisel temizliğimize önem vermemiz gerekir.

“Sizce temiz olmak nedir, temiz olmak için neler yaparsınız, bunları konuşacağız?” diyerek etkinliğe başlar.

ETKİNLİK: (25 dakika)

Kolaylaştırıcı gruba “Sizinle temiz olmanın faydaları hakkında konuşmak istiyorum. Neden temiz olalım.” diye sorar. Gelen cevapları tahtaya yazar. Çıkmamış bir cevap var ise kendisi ilave eder.

- Mikropları uzaklaştırır,
- Sağlıklı kalmanızı sağlar,
- Derli toplu gözükürsünüz,
- İnsanlarla ilişkiler daha yakın olur (ter ve ayak kokusu insanları uzaklaştırır).
- Sonrasında grubu 4’e bölerek her gruba farklı bir tema verir.
- Birinci gruptan el temizliği
- İkinci gruptan ayak ve tırnak temizliği
- Üçüncü gruptan diş fırçalama
- Dördüncü gruptan vücut ve saç temizliği

için neler yapılması gerektiğini belirten bir afiş hazırlamalarını ister. 10 dakika sonra grup üyeleri sıra ile çıkararak kendilerine verilen konuların olduğu afişleri gösterir. Anlatmak isteyen çocuklara fırsat verilir. Kolaylaştırıcı eksik ya da yanlış var ise aşağıdaki gibi tamamlar.

EL TEMİZLİĞİ: Eller ne zaman ve nasıl yıkanır:

- Dışarıdan geldikten sonra,
- Tuvaletten önce ve sonra
- Yemeklerden önce ve sonra,
- Kirli olan bir yere dokunduktan sonra eller bol su sabunla yıkanır.
- Avuç içleri, elin sırtı, parmak araları, parmak uçları, el bileği sabunlu su ile yıkanır iyice durulanır.
- 40-60 saniye sürmesi gerekir.
- Eller kâğıt havlu ile kurulur. Kâğıt havlu ile musluk kapatılır. Kâğıt havlu yoksa eller 10 kere lavaboya doğru silkelenerek damlamayacak kadar kuruması sağlanır. Ancak eller kıyafetlerle kurulmalıdır.

AYAK VE TIRNAK TEMİZLİĞİ:

- El tırnaklarını her hafta yuvarlak ayak tırnaklarını 3-4 haftada bir düz kesmek gerekir.
- Eve gelince ayakları yıkamak ve parmak aralarını kurulamak
- Temiz çorap giymek
- Ayağın rahat edeceği ayakkabılar seçmek

DIŞ TEMİZLİĞİ:

- Günde iki kere diş fırçalamak
- Aşırı tatlı yememek
- Hiçbir sorun olmasa da 6 ayda bir doktora gitmek

	<p>SAÇ VE VÜCUT TEMİZLİĞİ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hafta da en az iki kere (sıcak havalarda daha sık) bol su ve sabun ile banyo yapmak • Terlediğimiz de hemen banyo yapma fırsatı yoksa koltuk altlarını silmek • İç çamaşırlarımızı düzenli değiştirmek • Kız çocuklarının özel dönemlerinde her gün ayakta ılık su ile banyo yapması gerekir. Bez ped kullanılıyorsa iki saat de bir, hazır ped kullanılıyorsa dört saat de bir ped değiştirilmelidir. • Her grup sonunda etkinliğe katılan tüm çocuklar grubu alkışlar. Afişler duvara yapıştırılır.
<p>ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ</p>	<p>ÖZET/SONUÇ: (10 dakika)</p> <p>Ellerinizin, ayaklarınızın, dişlerinizin ve vücudunuzun dili olsaydı yıkanmadan önce ve yıkandıktan sonra size ne derdi diye sorup yanıtları kısaca alın.</p> <p>OYUN/RAHATLAMA: (5 dakika)</p> <p>Katılımcılar ayağa kalkarak halka oluşturur. Ellerinde bir güvercin varmış gibi ellerini tutar ve güne ait bir yorum yaparak güvercini uçur. Sonrasında kollarını yukarı kaldırarak bekler. Tüm grup tamamlayınca kollar havada uçuyormuş gibi yaparak yerlerine geçerler.</p> <p><i>*Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.</i></p>

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Konu uygulamaya yönelik miydi?			
Kişisel hijyen konusunda anlatılanları yeterli buluyorum.			
Öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Herkes birbirini alkışlayarak etkinlik alanından ayrılır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Öfke Kontrolü • Hayır Diyebilme
HEDEF	İnsan ilişkilerinde yaşanan sorunları doğru yönetme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Öfke duygusunu kimseye zarar vermeden ifade eder. • İstemediği taleplere hayır diyebilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Etkinlik alanı, derecelendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün çok önemli iki başlıktan söz edeceğiz. Birincisi öfke kontrolü. Bu konuda bir sunum izleyip üzerinde konuşacağız. İkincisi hayır diyebilme konusu. Bu konuda daha çok sizi dinlemek istiyorum. Birlikte bir sonuca varmaya çalışacağız. Bu eğitimde size yine çok iş düşecek. Etkin bir şekilde eğitim sürecine katılmanızı bekliyorum.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukları motive eder.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, tahtaya “korku”, “sevinç” ve “öfke” sözcüklerini yazar. Çocuklara, “Kimler zaman zaman bu duyguları yaşıyor?” diye sorar. Dünyadaki tüm insanların bu duyguları bir biçimde yaşadığını söyler. “Şimdi de bu duyguları hangi durumlarda yaşıyoruz, ona bakalım. Örneğin “korku” duygusunu insanlar hangi durumlarda yaşar?” diye sorar. Yanıtları alır. Korku duygusunun insanın varlığını tehlikede gördüğü durumlarda yaşadığı sonucuna varılır. Aynı tartışma “sevinç” duygusu için yapılır. İnsanın istediği bir şey gerçekleşirse bu duyguyu yaşadığı belirlenir. “Öfke” duygusunun hangi durumlarda yaşandığı sorulur. Çocuklardan yanıtlar alındıktan sonra sunum üzerinden öfke kontrolü konusunu anlatır. Öfke duygusunu yaşamının da çok normal olduğu belirtilir. Öfke duygusunu ifade etme biçimimizin olumsuzluklar yaratabileceği üzerinde durulur. Öfke duygusunun nasıl ifade edilmesi gerektiğine örnekler verilir. Kendini ifade ederken bizi öfkeliyen davranışı ve bu davranışın bizim üzerimizdeki etkilerinin söylenmesi gerektiği belirtilir. Sunum sırasında çocukların sürece katılmasına, kendi örneklerini ve deneyimlerini paylaşmalarına fırsat yaratır.</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklara “Yapmayı istemediğiniz bir şey sizden talep edildiğinde, karşımdaki kırılır, üzülür vb. şeyler düşünerek ‘hayır’ diyemediğiniz oluyor mu? İstmeden de olsa başkaları darılmasın diye bir şeyler yapıyor musunuz?” diye sorar ve çocukların cevaplarını dinler. Çocukların örnek vermelerini teşvik eder. Daha sonra “Bu durumda kendimiz mutsuz oluyoruz, belki de bu durumdan dolayı kendimize kızıyoruz.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Aslında ne kendimize ne karşımızdakine ne de onunla olan ilişkimize olumlu bir katkımız olmuyor. Hatta ilişkimiz zedeleniyor belki de. Bu durumlarda ne yapmak gerekir? Bir fikri olan var mı? Ne yapmalıyız ki hem istemediğimiz bir şeyi yapmış olmayalım hem de karşımızdaki kişiyle ilişkimiz bozulmasın?" diye sorularak çocukların görüşleri alınır. Kolaylaştırıcı, bu durumda yapılacak en doğru şeyin gerekçesini açıklayarak "hayır" diyebilmek olduğunu söyler. "Eğer gerekçemizi anlaşılır bir şekilde açıklayabilirsek karşımızdaki insan bizi anlayacak, ilişkimiz bozulmayacaktır. Böylesi bir tutum, ilişkiyi zayıflatmaz, tam tersine güçlendirir. Onun için bize iyi gelmeyen, istemediğimiz talepleri uygun bir dille reddetmeliyiz." açıklamasını yapar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, "Bugün temel duygularımız üzerinde durduk. Öfke kontrolü konusunda bir sunum izlediniz. Hangi davranışların bizde öfke yarattığını, öfkeyle baş etmek için neler yapılması gerektiğini, öfkemizi ifade ederken nelere dikkat etmemiz gerektiğini gözden geçirdik. Ayrıca karşılamak istemediğimiz bir talebe karşı çıkamamanın yarattığı olumsuzlukları ele aldık. "Hayır" diyebilmenin ilişkileri daha da güçlendirebileceğini fark ettik. Gerekçesini açıklayarak karşımızdaki insana "hayır" diyebilmenin her iki tarafa da yarar sağlayacağını konuştuk." açıklaması ile konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KİSMEN	YANLIŞ
Öfke duygusunu her insan yaşar.			
Öfkemizi belli etmeden içimize atmalıyız.			
Öfke anında hiçbir tepki vermeden bir süre kendimize gelmek için zaman kazanmalıyız.			
Öfkemizi ifade ederken öfkelenmemize neden olan davranış ve bize etkilerini söylemeliyiz.			
Karşılamak istemediğimiz bir talebi, gerekçesini söyleyerek reddetmek gerekir.			

Çocukların verdikleri yanıtlara göre kolaylaştırıcı etkinliği değerlendirir. Eksikler varsa tamamlar.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	Stres Yönetimi
HEDEF	İnsan ilişkilerinde yaşanan sorunları doğru yönetme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Stresin ne olduğunu bilir. • Herkesin belli düzeyde stres yaşadığını fark eder. • Stresin belli düzeyde yaşanmasının yararlarını fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım/sunum, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	A5 boyutunda kağıtlar, kalem, derecelendirme ölçeği
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün çok önemli bir konudan söz edeceğiz: Stres. Stres ne demektir? Kimler stres yaşar? Hangi durumlarda stres yaşarız? Stres yaşadığımızda ne yapalım ki zarar görmeyelim? Stres her zaman zararlı mıdır? Değilse stresi nasıl yönetebiliriz? konularını tartışacağız. Bu eğitimde size yine çok iş düşecek. Etkin bir şekilde eğitim sürecine katılmanızı bekliyorum.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukları motive eder.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “Stres” sözcüğünü tahtaya yazar. Stres sözcüğünün ne anlama geldiğini açıklar. Çocuklara, “Gelin biraz stresten söz edelim. Kimler stres yaşıyor? Hangi durumlarda stres yaşıyorsunuz?” diye sorarak çocukların söyleyeceklerini dinler.</p> <p>Çocuklara A5 büyüklüğünde kâğıtlar dağıtılır. Herkesten hangi durumlarda stres yaşadığını not etmesi istenir. 3-5 dakika sonra çocuklardan yazdıkları durumları paylaşımları istenir. Stresi hangi durumda yaşadığını fark etmenin çok önemli olduğu söylenir. Kolaylaştırıcı, “Aslında önemli kararlarda, kritik durumlarda stres yaşamak normaldir. Hatta belli bir düzeyde kaldığı sürece yararlıdır da. Ancak bazı insanlar stres yaşadıklarında hem kendilerine hem de başkalarıyla ilişkilerine zarar verici boyutta tepkiler gösterirler.” açıklamasını yapar.</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklardan biraz önce kendilerinde stres yaratan durumlara bir daha bakmalarını ister. Böyle bir durumla karşılaştıklarında yaşadıkları azaltmak için neler yapabileceklerini düşünmelerini ister. Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Her grup kendi içinde bu durumda neler yapılabileceğini kısaca tartışır. Tartışma tamamlanınca tekrar büyük gruba dönülür. Neler konuşulduğu ile ilgili paylaşımlar yapılır.</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Stresi yönetmek, zarar verici derecede yaşamamak için her şeyden önce kişi hangi durumlarda stres yaşadığını fark etmeli, duruma hazırlıklı olmalıdır. Stresin nedenini fark ettikten sonra onun etkisini sınırlamak daha kolaydır.</p>

Stresle baş etmek için birçok yol denenebilir (Rahat kıyafetler giymek, uyumak, olumlu düşünmek, sevdiğiniz kişilerle görüşmek, sorumlu olduğunuz bir işi yapmak vb.). Her birey bu konuda kendisine en uygun yolu deneyerek bulabilir. Asıl önemli olan stresin nedenini fark etmektir.” açıklamasını yapar.

Çocukların bu konuda deneyimleri sorulur. Anlatmak isteyenler konuşur.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün stresin ne olduğunu, hangi durumlarda yaşandığını, stres yaşamamanın yaygın bir durum olduğunu, bazı durumlarda insanların stres yaşamamasının normal olduğunu, stresin kişiye ve çevresine zarar verecek düzeyde yaşandığında sorun olduğunu konuştuk. Stres yaşayan kişinin stresin kaynağını fark etmesi ve kendisine iyi gelen bir yolla stresle baş etmeye çalışması gerektiğini öğrenmiş olduk.” açıklaması ile konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bazı insanlar hiç stres yaşamazlar.			
Belli bir miktarda stres yaşamak kişinin başarısını olumlu yönde etkiler.			
Stres yaşayan kişinin ilk yapacağı şey doktora gitmektir.			
Öncelikle yaşanan stresin kaynağını fark etmek önemlidir.			
Herkesin kendine göre stresle baş etme yöntemi vardır.			

Çocukların verdikleri yanıtlara göre kolaylaştırıcı etkinliği değerlendirir. Eksikler varsa tamamlar.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Para yönetimi • Zamanı Doğru Kullanma/Planlama
HEDEF	Para ve zaman konusunda yaşanan sorunları doğru yönetme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Bir şey satın alırken parasının miktarını hesaba katar. • Zamanı planlı kullanmanın önemini bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalem, zaman planlama çizelgesi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki etkinlikte nelerin ele alındığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün önemli iki konu ele alacağız. Birincisi para yönetimi. İnsanlar ne kadar para kazanırsa kazansın, para yönetimi becerileri yeterli değilse ekonomik zorluklar ve stres yaşarlar. Onun için para yönetimi maddi ve manevi olarak sıkıntı yaşamamızı önleyebilir. İkinci olarak da zamanı planlama ve doğru kullanma konusunu ele alacağız. Kısa ve uzun dönemli zaman planı yapma, ajanda ve takvim kullanma gibi becerileri bu bölümde ele alacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (40 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Para yönetimi deyince aklınıza neler geliyor?” sorusu ile çocukları konuşturur. Para yönetiminin aslında gelirlerle giderleri dengelemek anlamına geldiği söylenir. Türkçedeki “Ayağını yorganına göre uzat.” atasözünün para yönetimi konusunda çok özet bir bilgi verdiği belirtilir. Gelirle gideri dengelerken gelecekte yaşanabilecek zor günlerde kullanmak üzere bir miktar tasarruf yapmayı unutmamak gerektiği de belirtilir. Harcamaların gerçek ihtiyaçları öncelikle karşılamak üzere planlanmasının önemi üzerinde durulur. Bu planlamada çocukların önerileri alınır. Geliri belli bir kişi örnek olarak alınır ve bir aylık harcamaları birlikte planlanır. Kolaylaştırıcı, parayı harcamanın onu kazanmak kadar önemli olduğunu belirtir. Özellikle kredi kartı kullanma konusuna çocukların dikkatini çeker.</p> <p>Kredi kartı kullanırken elde edilen gelirin mutlaka hesaba katılması gerektiğini, harcamaları yaparken kolayca ödenebilecek kadar yapılmasının önemli olduğunu belirtir. Günlük yaşamdan, gazete haberlerinden örnekler verilerek hesapsız borçlanmanın sonuçlarının neler olabileceğinin altını çizer.</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Günümüzde yaşam gittikçe karmaşık hale geliyor. İnsanlar bu karmaşa içinde zamanın yetişmemesinden şikâyetçi oluyorlar. Birçoğu bu yüzden, işte, yolda ve hatta tatilde bile iş yetiştirmeye, zamanla yarışmaya çalışıyor. Gittikçe çevresinden uzaklaşıyor, kimseyle görüşmeye zaman ayıramıyor. Kendisine ve ailesine bile ayıracak zaman bulamıyor.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Sizce bu konuda ne yapılabilir?” diye sorulur. Çocukların görüş ve önerileri dinlenir. Daha sonra kolaylaştırıcı, “Zamanı verimli kullanmanın en kestirme yolu, zamanı önceden planlamaktır. Plan yapmak tek başına yetmez. Yaptığımız planı mutlaka hayata geçirmeye çalışmalı, yeni ve beklenmedik durumlarda esnek davranmayı bilmeliyiz.” açıklamasından sonra çocuklara “Kimler zamanını planlı olarak kullanabiliyor?” diye sorar ve çocukların örneklerini dinler.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün iki önemli konuyu ele aldık. İlk olarak gelir gider dengesini oluşturmak anlamına gelen para yönetimini inceledik. Harcamalarda ihtiyaçlara öncelik verilmesi ve tasarruf yapılması gerektiği sonucuna vardık. Son olarak da zaman yönetimi konusunu ele aldık. Zamanımızı doğru ve verimli kullanmak için zaman planı yapmanın çok önemli olduğundan söz ettik.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliydik?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	Çatışma yönetimi
HEDEF	İnsan ilişkilerinde yaşanan sorunları doğru yönetme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	Çatışma yaşadığında kendinin ve karşıdakinin ihtiyacını anlamaya çalışır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap, tartışma, küçük grup tartışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra bir önceki etkinlikte nelerin ele alındığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün önemli bir konuyu ele alacağız: Çatışma yönetimi. Günlük hayatımızda her an yaşayabileceğimiz çatışmaları nasıl çözmemiz gerektiğini bu kapsamda ele alacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p>

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, “çatışma” kavramını açıklayarak etkinliğe başlar. Çatışma kavramının ilk akla geldiği gibi kavga, hakaret anlamına gelmediğini, her türlü ihtiyaç ve değer farklılığının sonucunda yaşanan normal bir süreç olduğunu anlatır. Çatışmanın aslında normal bir şey olduğunu ancak çatışmanın şiddet kullanarak çözülmeye çalışılmasının yanlış olduğunu belirtir. Çocuklara “Söylediğim anlamda kimler günlük hayatında birileriyle çatışma yaşıyor? Örnekler verebilir misiniz? diye sorar. Çocukların vereceği örnekler dikkatle dinlenir.

1. *Amacın öne çıkarıldığı durumda, karşımızdaki ile ilişkimizin bozulup bozulmadığına bakmadan, ne pahasına olursa olsun kendi amacımızı gerçekleştirmeye çalıştığımız çözüm yolu.*
2. *Karşımızdaki ile ilişkimiz bozulmasın diye kendi amacımızdan vazgeçmeyi göze aldığımız çözüm yolu.*
3. *Hem amacımızdan hem de ilişkimizden vazgeçerek çatışmayı ortadan kaldırmaya çalıştığımız çözüm yolu.*
4. *Hem amacımızdan hem de ilişkimizden vazgeçmediğimiz, karşı tarafla anlaşmaya çalıştığımız, iki tarafın da kazançlı çıktığı çözüm yolu.*

Dört çözüm yolu da çatışmayı çözmede işe yarayabilir. Doğru olan insanlarla anlaşarak çatışmaları çözmektir. İlişkilerimizi sürdürmek durumunda bulunduğumuz insanlarla yaşadığımız çatışmalarda mutlaka anlaşma yolunu uygulamaya koymalıyız. Çocuklar dört gruba ayrılır. Her gruba yukarıdaki çatışma çözme stratejilerinden birisi verilir. Beş dakika içerisinde bu stratejinin hangi durumlarda kullanılabileceği, sağlayacağı yararlar ve zararları tartışmaları istenir. Süre dolduğunda her grup sözcüsü büyük gruba sunum yapar.

Aşağıdaki örnek olay anlatılarak çocuklardan bu çatışmayı dört şekilde de nasıl çözebileceklerini düşünmeleri istenir. Daha sonra çatışma çözüm yolları tek tek tartışılarak çözümler ortaya çıkarılır. Anlaşma yönteminde ilişkinin bozulmayacağı sonucuna varılır. “Naz ile Elif aynı odayı paylaşmaktadır. Naz, her sabah kalktığında yatağını toplar, masasını düzenler, odanın genel temizliğini gözden geçirir ve pencereyi açarak odayı havalandırır. Elif ise uykuyu çok sever. Hep son anda kalkar. Yatağını çoğu zaman toplamaz, çıkardığı giysilerini etrafa dağıtır. Naz pencereyi açtığı için ona kızar, kalkıp kapatmaya çalışır. Çoğu zaman Naz da Elif gibi büyüklerinden uyarı alır. Arkadaşını şikâyet etmiş duruma düşmemek için de susar ancak bu durumdan çok rahatsızdır.”

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün önemli bir konuyu ele aldık. Çatışmanın ne olduğunu konuştuk. Çatışma yönetimi konusunda insanların izledikleri dört ayrı stratejiden söz ettik. İlişkilerimizi sürdürmek durumunda olduğumuz insanlarla anlaşma stratejisini uygulamanın önemli olduğunu belirledik. Bu konuda bir örnek olay uygulaması yaptık.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Aşağıdaki sorular sıra ile çocuklara yöneltilir. Alınan yanıtlar eksikse tamamlanır, yanlış yanıtlar düzeltilir.

1. Çatışma ne demektir?
2. Birlikte yaşayan iki insanın çatışma yaşaması normal midir?
3. İnsanlar çatışmaları çözerken hangi stratejileri uygulamaktadırlar?
4. İlişkimizin zarar görmemesi için çatışmaları hangi yöntemle çözmeliyiz?

Çocuklara, “Bugün ele aldığımız çatışma yönetimi konusundaki öğrendiklerimiz ne işimize yarayacak? diye sorularak konuşmaları sağlanır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Yaşam Becerileri
KONU	Drama Eğitimi
HEDEF	İnsan ilişkilerinde yaşanan sorunları doğru yönetme becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Duygu ve düşüncelerini doğaçlama ifade eder. • Başlığı verilen konuda öykü oluşturur. • Aldığı rolü aslına uygun oynar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Rol oynama, öykü oluşturma, grup çalışması
ARAÇ VE MATERYALLER	Drama malzemeleri, müzik
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">ATOM</p> <p>Çocuklar çember şeklinde dizilirler. Kolaylaştırıcı, oyunun kurallarını açıklar. Deneme olarak oyun birkaç kez oynatılır. Oyun müzikle başlar. Her oyuncu etkinlik alanında ritme uygun şekilde hareket ederek yürümeye başlar. Kolaylaştırıcı, müziği kesip bir sayı söyler. Çocuklar, söylenen sayıdan oluşan gruplar oluştururlar. Örneğin “üç” denmişse, gruplar üçer kişiden oluşacaktır. Grup oluşturamayan oyuncular kenara çıkar. Diğerleri devam eder. Müzik başladığında oyun yeniden başlar. Kolaylaştırıcı, “atom” dediğinde tüm oyuncular bir araya toplanır. Kolaylaştırıcı “gaz” dediğinde ise her oyuncu alanın farklı noktasına yayılır, birbirlerine dokunmazlar. Oyunun sonunda son kalan çocuk oyunu kazanmış olur.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizlerle bir drama çalışması yapacağız. Çalışma sırasında siz hep aktif olacaksınız. Öncelikle kısa doğaçlamalar yapmanızı isteyeceğim. Daha sonra gruplar halinde öykü oluşturup oluşturduğunuz öyküyü sahnelemenizi isteyeceğim. Sonunda neler olup bittiğini tartışacağız. Anlayacağınız keyifli bir eğitim olacak.” diyerek yapılacak çalışmaları tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Çocuklardan ikili eş olmaları istenir. Çiftlere aşağıdaki konu başlıkları teker teker söylenir. Birkaç dakika hazırlık yapılarak bu durumu gösteren bir oyun sahnelemeleri istenir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenci/öğretmen • Patron/işçi • Satıcı/müşteri • Polis/suçlu • Yaşlı/genç • Şoför/yolcu • Usta/çırak

Oynanacak oyunda bu iki kişi arasında bir çatışma durumu olması gerektiği ve oyun süresinin en çok iki dakika ile sınırlı olduğu çocuklara hatırlatılır. Oyunlar sıra ile oynanır.

Çocuklar üç gruba ayrılır. Aşağıdaki konular verilir. On dakika hazırlık yapmaları istenir. Bu süre içinde grup olarak konuya uygun bir öykü oluşturmaları ve bu öyküyü en çok üç dakikalık bir oyunla sunmaları istenir.

Konular:

1. Grup: Okumak istediği bölüm konusunda büyükleriyle anlayamayan bir genç
2. Grup: Arkadaşları tarafından, yabancı olduğu için dışlanan bir öğrenci
3. Grup: Yanlış bir ihbar üzerine karakola getirilmiş bir genç

Çocuklara, oyunlarında şiddet, küfür gibi istenmeyen durumların olmaması, oyunda herkesin mutlaka bir rolü olması gerektiği hatırlatılır.

Gruplar arasında gezen kolaylaştırıcı oyun hazırlıklarını izler. Gerekirse grupları yönlendirir. Süre sonunda her grup hazırladıkları oyunu oynar. En sonunda büyük grup olarak çember oluşturacak şekilde oturulur. Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları sorarak çocukların konuşmasını sağlar:

1. Süreçte neler oldu?
2. Neleri iyi yaptınız?
3. Bir daha yapsanız neleri değiştirmeyi düşünürdünüz?

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün bir drama çalışması yaptık. En başta “Atom” oyunu ile ısındık. Daha sonra ikili doğaçlamalar yaptık. Kendimizi rol yapmaya alıştırdık. Sonra gruplar halinde verilen konu hakkında bir öykü oluşturduk. Rollerini paylaştık ve oynadık. En sonunda süreci değerlendirerek drama çalışmasını sonlandırdık. Öykü oluşturmada ve rol oynamada çok zorluk çekmediniz. Hepinizi kutluyorum.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara birer A4 kâğıdı dağıtılır. Kolaylaştırıcı örnek olarak yaparak her çocuğun da elindeki kâğıdı kullanarak bir uçak yapmasını sağlar. Çocuklara: “Şimdi sizden bugünkü drama çalışmasını düşünerek uçağınızın bir kanadına bu etkinlikle ilgili düşüncenizi, diğer kanadına ise bu etkinlikle ilgili duygunuzu yazmanızı istiyorum. İki dakika içinde herkes yazmış olsun.” der. Uçaklar hazırlanınca kolaylaştırıcının işaretleriyle herkes uçağını havaya fırlatır. Çocuklar yere düşen uçaklardan birisini alarak yazılanları okur ve yine fırlatır. İkinci bir uçağı daha alıp okur. Uçaklar toplanarak kolaylaştırıcıya verilir. Kolaylaştırıcı yüksek sesle okuyup kısa bir değerlendirme yapar.

YAŞ GRUBU	15 - 18 Yaş
TEMA	Bağımlılık
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Sigara bağımlılığı• Alkol bağımlılığı• Teknoloji ve internet bağımlılığı• Bağımlılık yapan maddeler
HEDEF	Bağımlılık konusunda bilinç kazandırmak.

KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Sigara bağımlılığının nedenlerini ve sonuçlarını sayar. • Alkol kullanmanın zararlarını bilir. • Teknoloji ve internet bağımlılığının sonuçlarını fark eder. • Bağımlılık yapan maddelere örnekler verir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım/sunum, soru-cevap, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalemi, muşamba
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklardan, eğitim alanına yerleştikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p style="text-align: center;">ÇİNGİRE OYUNU</p> <p>Etkinlik alanının ortasına daire şeklinde bir muşamba serilir. Burası kaledir. Çocuklar iki gruba ayrılır. Gruplardan birisi ebe olur. Ebe olan grup kaleyi koruyup diğer grubun burayı ele geçirmesine engel olmaya çalışır. Diğer gruptan herhangi biri elini 3 kez kaleye değdirirse kaleyi ele geçirmiş sayılır. Kaleyi ele geçirmeye çalışırken dokunulan kişiler ebe grubuna katılır. Ebe grubu, karşı grubun tüm oyuncularını kaleye dokundurmadan yakalarsa oyunu kazanmış olur.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün önemli bir konuyu ele alacağız. Bağımlılık. Öncelikle bağımlılık nasıl başlıyor, etkileri neler gibi soruları tartışacağız. Sigara ve alkol bağımlılığını konuşacağız. Bağımlılığın yarattığı olumsuz sonuçları birlikte saptayacağız. Son zamanlarda çok yaygınlaşan teknoloji ve internet bağımlılığını ele alacağız.” diyerek konu tanıtılır.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Çevremizde birçok sigara ve alkol kullanan insan var. Bu insanlar sigara ve alkol kullanmaya niçin başlamışlardır? Bu konuda sizin bir tahmininiz var mı?” diye sorarak tartışma açar. Çocukların verecekleri yanıtları dinler. “Bağımlılık, hangi olumsuz sonuçlara neden olur?” diye sorar ve yine çocukları dinler. Çocukların verdiği yanıtları kısaca tahtaya not alır. Özellikle sağlığa verdiği zararı, maddi ve manevi açıdan yol açtığı sorunları, sosyal ilişkileri bozmasını, insanın özgürlüğünü engellemesini eksik bırakmadan tahtaya yazar. Sigara ve alkol bağımlılığının çok yaygın olduğunu, bunların bu kadar yaygın olmasının en önemli nedeninin merak duygusu olduğunu, özellikle gençlerin bu maddeleri kısa sürede alışkanlık haline getirdiklerini söyler.</p> <p>Gençler içerisinde yaygın olan bağımlılıklardan birinin de teknoloji ve internet bağımlılığı olduğu belirtilir. Ardından kolaylaştırıcı tarafından “Bazı gençlerde sigara ve alkol bağımlılığı görülürken birçok genç de cep telefonsuz, internetsiz yaşayamıyor. Gününün neredeyse tamamını onlarla birlikte geçirmeyi seçiyor.</p> <p>Ekonomik durumu ne olursa olsun gençler çok pahalı telefonlar kullanıyor, internet yüzünden çok büyük zaman ve para israf ediyor.</p>

Neredeyse çevrelerindeki insanlarla bütün ilişkilerini keserek sanal bir dünyada yaşıyorlar. Teknoloji ve internet bağımlılarının sosyal medya vazgeçemeyecekleri bir ihtiyaç haline gelmiş durumda. Bu durum onların hem beden sağlığına hem de ruh sağlığına zarar veriyor. Bu konuda çok dikkatli olmak gerekiyor. Teknolojiyi de interneti de ihtiyaçlarımızı karşılamak amacıyla mutlaka kullanmalıyız ancak onların bizi kullanmasına izin vermemeliyiz.” açıklaması yapılarak çocukların dikkatleri konuya çekilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sigara ve alkol bağımlılığını konuştuk. Her türlü bağımlılığın insanı maddi ve manevi zarara soktuğunu, bağımlılıkların merakla başladığını söyledik. İnsanların herhangi bir şeye bağımlı olmaları durumunda birçok şeyi kaybetme riski yaşadıklarını fark ettik. Gençler arasında çok yaygın olan teknoloji ve internet bağımlılığına dikkat çektik. Yarattığı zararlı sonuçlardan söz ettik.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir etkinlik değerlendirme formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları hızla gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılırsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
Bu etkinlikten hoşlandım			
Bağımlılık, özgürlüğü ve sosyal ilişkileri engeller.			
Her türlü bağımlılık merak ve teşvikle başlar.			
Teknoloji ve internet bağımlılığa dönüştüğünde zarar verir.			
Herkesin kendine göre stresle baş etme yöntemi vardır.			

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">• İletişim Becerileri• Beden Dili• Selamlaşma ve Nezaket
HEDEF	İnsanlarla etkili iletişim kurma becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• İletişimi etkileyen faktörleri sayar.• Karşısındakini etkin dinler, kendini doğru ifade eder.• Beden dilini iletişimi güçlendirecek şekilde kullanır.• Selamlaşma ve nezaket kurallarını bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, tartışma, yaparak öğrenme, küçük grup çalışması

ARAÇ VE MATERYALLER	Sandalyeler
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar. Eğitime ısınma oyunu ile başlanacağı söylenir ve aşağıdaki oyun oynatılır:</p> <p style="text-align: center;">KEDİ FARE OYUNU</p> <p>Oyun oynanacak alan boşaltılır. Çocuklardan ikişerli gruplar oluşturmaları istenir. İkişerli çiftler kendi aralarında kedi ve fare diye iş bölümü yaparlar. Fare olanlar tanınmak amacıyla sağ ellerini oyun süresince başlarının üstünde tutmak zorundadırlar. (Mümkün olursa farelerin kollarına renkli bir bez bağlanabilir. Bu durumda sağ ellerini başlarının üstünde tutmak zorunda kalmazlar.) Fare olanlarla kedi olanlar alanın iki farklı yerine toplanırlar. Oyun grubunun sayısına göre bir veya iki çocuk ebe olur. Ebeler, fareleri yakalamaya çalışırlar. Fare olan oyuncu yakalanmadan kedi olan arkadaşının yanına gidip kolundan tutabilirse yakalanmaktan kurtulur. Eş olan çiftlerin 10 saniyeden fazla kol kola kalması yasaktır. Yakalanan farenin eşi (yani kedi) ebe olur. Yakalayan ebe ise yakaladığı farenin eşi (yani kedi) olur. Oyunun ilerleyen bölümünde farelerle kediler rol değiştirerek oyun devam ettirilebilir.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün iletişim becerilerini ele alacağız. İki insan arasında gerçekleşen iletişimi neler etkiler? İletişim nasıl gerçekleşir. Sözlü ve sözsüz iletişim ne demektir? Sözlü iletişimin temel iki başlığı: Dinleme ve kendini ifade etme. Beden dilinin iletişime etkileri nelerdir? konularında bilgileneceğiz. Ayrıca selâmlaşma ve nezaketin insan ilişkilerindeki rolünü ve etkisini tartışacağız.” diyerek konuyu özetler.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı “İletişimsizlik diye bir şey var mıdır?” sorusuyla bir tartışma açar. Tartışma sonucunda iki kişinin birbirini fark ettikleri andan itibaren iletişime girdiklerini söyler. İletişim süreci ve iletişimi etkileyen faktörler konusunda bir sunum yapar. Bu sunumda iletişim kazalarının temel kaynağı olan algılama süreçlerine dikkat çekilir. Resim ve şekillerle algı egzersizleri yapılır. İletişim çeşitleri kısaca tanıtılır. Sözsüz iletişim üzerinde durulurken özellikle beden dili ile ilgili uygulama yapılır. Bu uygulamada çocuklar, ayağa kalkar. Boş olan alanın her yanına ikişerli eş olarak dağılırlar. Eşlerden birisi A, birisi B olur. Kolaylaştırıcı ikili gruplara sıra ile şu yönergeleri verir:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Herkes eşine sırtını dönsün. Sırt sırtasınız. A olan kişi eşine gününün nasıl geçtiği ve neler yaşadığını anlatsın. (İki dakika sonra kolaylaştırıcı grupları durdurur. “Bir sorun yaşıyor musunuz?” diye sorar. Çocukları dinledikten sonra “Sağlıklı bir iletişimin olabilmesi için yüz yüze olmak, göz teması kurmak gerekiyor.” sonucunun altı çizilir.) – Şimdi eşler yüz yüze dönsün. Aralarında en az iki metre olacak şekilde birbirlerinden uzaklaşsınlar. Bu durumda A olan kişi olayı kaldığı yerden

anlatmaya başlasın. (iki dakika sonra) Şimdi de eşlerin birbirlerine çok yaklaşımlarını istiyorum. O kadar yaklaşın ki burunlarınız arasında 15- 20 santimetre kadar bir mesafe kalsın. Şimdi A olan kişi anlatmaya devam etsin.

(iki dakika sonra Kolaylaştırıcı, “Çok uzak veya çok yakın pozisyonlarda herhangi bir zorluk yaşadınız mı?” diye sorar. Çocuklardan geribildirimler alındıktan sonra “İletişimde iki kişi arasındaki mesafe çok önemlidir. Çok yakın olmak da çok uzak olmak da iletişimi olumsuz etkiler.” sonucuna varılır.)

— Şimdi her grup bir sandalye alsın. A olanlar otursun. B olanlar onların karşısında ayakta dursun. B olan gününün nasıl geçtiğini ve neler yaşadığını eşine anlatmaya başlasın. (2 dakika sonra) Şimdi yer değiştirin B otursun, A ayakta olsun. Şimdi B olan kişi anlatmaya devam etsin.

(iki dakika sonra kolaylaştırıcı “Biri alçakta, birisi yüksekte olunca iletişimde bir sorun yaşadınız mı?” diye sorarak çocukları dinler. “İletişimde iki kişinin mümkün olduğunca aynı yükseklikte bulunmaları, rahat göz teması kurmaları çok önemlidir. Yüksekte olan, alçakta olana güç uygulamış hissettirir” sonucuna varılır.)

Çocuklara teşekkür edilir. Kolaylaştırıcı bunların dışında oturma şeklimizin, vücudumuzun açık veya kapalı olmasının, el-kol hareketlerimizin, yüz ifademizin de iletişimde çok etkili olduğunu örnekler üzerinde göstererek açıklar.

Kolaylaştırıcı, “İnsanlar arasındaki ilişkilerde önemli bir etken de selamlaşma ve nezaket kurallarına uymaktır. Şimdi ikişerli gruplara ayrılmanızı ve hangi selamlaşma biçimlerini kullandığınızı ve hangi nezaket kurallarına uygun davranmaya çalıştığınızı aranızda konuşmanızı istiyorum” diyerek 3-4 dakikalık bir küçük grup çalışması yaptırır. Sonra çocuklarla aralarında neler konuştukları konusunda sohbet edilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün iletişimin ne olduğunu, nelerden etkilendiğini, iletişim sürecini, sözsüz ve sözlü iletişimin ne olduğunu, iletişimde beden dilinin etkisini, konuşma ve dinlemenin nasıl yapılması gerektiğini ele aldık. Bedeni doğru kullanma ile ilgili bir uygulama yaptık. Selamlaşma ve nezaket kurallarının insan ilişkilerinde belirleyici bir rol oynadığını fark ettik.” diyerek konuyu ve yapılanları özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara aşağıdaki değerlendirme formu dağıtılır ve soruları yanıtlamaları istenir. Formlar doldurulduktan sonra soruların doğru yanıtları verilir ve her çocuk kendi cevaplarını kontrol eder.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdakilerden hangisi, iletişimi etkileyen etmenlerden birisi değildir?
 - A. Havanın güneşli ya da kapalı olması
 - B. İki insan arasında geçmişte yaşananlar
 - C. Bulunulan mekânın ısı ve ışık durumu
 - D. Kişilerin iletişim anındaki ruh halleri
2. Aşağıdakilerden hangisi, etkili iletişime katkı sağlar?
 - A. Konuşan kişiye sürekli soru sormak
 - B. Sürekli yüksek sesle konuşmak
 - C. Sorun yaşayan kişiye öğüt vermek
 - D. Göz teması kurarak dinlemek
3. Aşağıdakilerden hangisi, insan ilişkilerinde olumlu sonuç vermez?
 - A. Büyüklere ve yeni tanımadığımız kişilere “siz” diye hitap etmek
 - B. Konuşan kişiyi, sözü bitinceye kadar sabırla dinlemek
 - C. Herhangi bir konuyu anlatırken sık sık kendimizden örnek vermek.
 - D. Konuşurken ses tonumuzu ayarlamak, yerine göre vurgu yapmak.

Çocukların verdikleri yanıtlardan hareketle etkinlik değerlendirilir. Varsa eksikleri tamamlayıcı ve yanlışları düzeltici açıklamalar yapılır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Bağlılık ve Bağımlılık• Empati ve Farklılıklara Saygı• Doğru Arkadaş Seçimi
HEDEF	İnsanlarla etkili iletişim kurma becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Bağlılık ve bağımlılık kavramlarının anlamlarını açıklar.• Bağlı ve bağımlı ilişkiyi karşılaştırır.• Empatiye dayalı ilişkiler kurmanın önemini fark eder.• Farklılıklara saygılı davranması gerektiğini bilir.• Arkadaşların belli kriterlere göre seçilmesi gerektiğini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, anlatım, küçük grup çalışması, oyun oynama
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalemi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri Kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır. Aşağıdaki oyun oynanır.</p> <p>DÜNYALI ÇOCUKLAR VE UZAYLI ÇOCUKLAR</p> <p>Çocuklardan çember oluşturmaları istenir. Bu oyunda çocuklardan ikisinin uzaylı, diğerlerinin ise dünyalı olacağı söylenir. Çocukların arkasına geçip iki çocuğun omuzlarına dokunarak uzaylı olacak çocukları belirlenir. Dünyalı çocukların ve uzaylı çocukların yapacakları hareketler çocuklara gösterilir.</p>

Örneğin; Dünyalı çocuklar alanda zıplarken uzaylı çocuklar robot gibi hareket edebilirler ya da kıpırdamadan durabilirler, dans edebilirler, kocaman adımlar atabilirler, dizlerinin üzerinde emekleyebilirler vb. Müzik açılınca dünyalı ve uzaylı çocuklar gösterilen hareketi yapmaya başlarlar. Her seferinde farklı çocuklar seçilir ve uzaylı çocukların hareket ve tavırlarıyla diğerlerinden ayrılmaları sağlanır. Tüm çocuklar uzaylı rolünü oynadıktan sonra tekrar çember oluşturulur ve aşağıdaki sorular grupça tartışılır:

- Oyunda dünyalı olmak mı, uzaylı olmak mı size daha cazip geldi?
- Uzaylı rolü oynamak size kendinizi nasıl hissettirdi?
- Farklı özellikleri bulunan insanlarla birlikte yaşamının bir zenginlik olduğu belirtilerek konu kolaylaştırıcı tarafından özetlenir.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle ilk bakışta aynı şeymiş gibi anlaşılan iki kavram üzerinde duracağız: ‘Bağlılık’ ve ‘Bağımlılık’. Bu iki kavramın birbiriyle ilişkisini ve farkını ele alacağız. Aslında ne kadar da farklı kavramlar olduğunu fark edeceğiz.

İkinci olarak da yaşamımızda önemli bir yeri olan ‘empati’ kavramını inceleyeceğiz. Doğal olarak farklılıklara saygı konusunu da konuşacağız. Farklı özelliklere sahip insanlarla bir arada huzur içinde yaşamının ön koşulu olan empati ve farklılıklara saygı konusunu ele aldığımızda birçok şeye yeniden bakma durumunda kalacağız. Son olarak da doğru arkadaş seçimi konusunu ele alacağız. Bu konuda sizin arkadaş seçimindeki deneyim ve düşüncelerinizden hareketle bazı sonuçlara varacağımızı düşünüyorum.” diyerek konuyu tanıtır. Çocukların eğitime odaklanmalarını sağlar.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Kolaylaştırıcı, tahtaya “BAĞLILIK” ve “BAĞIMLILIK” diye yan yana yazar. Çocuklardan bu iki kavramla ilgili günlük yaşamdan örnekler vermelerini ister. (Örnek: Birbirini seven iki arkadaşın birbirlerine bağlı olması veya bebeğin bakım veren kişiye bağımlı olması gibi) Örnekler verildikçe kolaylaştırıcı, bu iki kavram arasındaki ilişkiye ve farklılıklara çocukların dikkatini çeker. Bağımlı ilişkinin sonuçlarından söz eder. Bağımlılığın kişinin özgürlüklerini kısıtladığını, kendine güven kazanmasını engellediğini açıklar. Oysaki bağlı ilişkide her iki tarafın da özgürce kendilerini ifade etme, ortaya koyma fırsatları olduğunu söyler. Bu durumda bireyin gelişmesine koşul olarak bağımlı ilişkinin de bağlı ilişkiye dönüşmesinin doğru olacağını anlatır. Özellikle eğitime katılan çocukların yaşlarında, artık insanlarla bağımlı değil, bağlı ilişkiler kurmanın çok önemli olduğunu belirtir.

İnsanların ne tür farklılıkları olduğu çocuklara sorulur ve alınan cevaplardan sonra (Dil, din, ırk, cinsiyet, eğitim durumu, ekonomik durum, meslek, yaş, fiziksel görünüm vb.) dünyada tüm insanların biricik olduğu, herkesin farklılıkları olduğu, bu yüzden farklılıklara saygı duymanın çok önemli olduğu belirtilir. Çocuklardan birlikte yaşadıkları insanların farklılıklarına örnekler vermeleri istenir. Farklılıklara saygı göstermenin toplum yaşamı açısından çok önemli olduğunu altı çizilir.

Çocuklar eşit sayıda iki gruba ayrılır ve iç içe iki çember oluşturacak şekilde dizilir. İç çemberdeki çocuklar dışa doğru bakar, dış çemberdeki çocuklar içe doğru bakarlar, yani yüz yüze dizilirler. Her çocuk karşısına denk gelen çocukla eşleşir. Kolaylaştırıcı, çocuklara “Size işaret verdiğimde karşınızdaki eşinizle ‘Nasıl bir arkadaşım olsun isterim?’ konusunda sohbet edeceksiniz.

Her ikiniz de konuşacaksınız. İki dakika sonra size işaret verdiğimde konuşmayı keseceksiniz. Dış çemberdekiler sağ taraflarına doğru bir adım atacaklar. İç çemberdekiler yerinden kıpırdamayacaklar. Böylece eşleriniz değişmiş olacak. Yine işaret verdiğimde aynı konuyu yeni eşinizle konuşacaksınız.” diyerek çalışmayı başlatır. Birkaç turdan sonra çocuklar yerlerine oturur ve aralarında neler konuştuklarını anlatmaları istenir. Kolaylaştırıcı, arkadaş seçiminde dikkat edilmesi gerekli kriterleri sıralar.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle ilk bölümde “bağımlılık” ve “bağlılık” kavramlarını tartıştık. Bağlı ilişkilerin insanın gelişmesi ve mutlu olması açısından büyük fırsatlar yarattığı sonucuna vardık. Bağımlı ilişkilerin ise insan gelişimini ve ilişkileri kısıtladığını fark ettik. Özellikle sizin yaş döneminizde bu ilişki biçimlerine çok dikkat etmek gerektiğinin altını çizdik. Empati kurmanın önemine değindik.

Karşımızdakinin duygu ve düşüncesini anlayarak ona göre davranmanın ilişkilerimizi nasıl güçlendirdiğini fark ettik. Başkalarıyla huzur içerisinde bir arada yaşamının temel koşulunun farklılıklara saygı göstermek olduğu üzerinde durduk. Ayrıca doğru arkadaş edinmem için nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda oldukça verimli bir çalışma yaptık.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bu etkinlikten hoşlandım			
Bağımlı ilişki, insanın gelişip güçlenmesine yardımcı olur.			
Empati, ilişkinin gelişmesine çok katkıda bulunmaz.			
İnsan hoşlandığı herkesle arkadaş olabilir.			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	İnsan İlişkileri
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Ergenlik Dönemi Özellikleri, Karşılaşılan Sorunlar ve Baş Etme Yöntemleri• Akran Zorbalığı ve Baş Etme Yolları
HEDEF	İnsanlarla etkili iletişim kurma becerisi kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Ergenlik döneminde yaşanan sorunlara örnekler verir.• Ergenlik döneminde yaşanan sorunlarla baş etme yollarını bilir.

	<ul style="list-style-type: none"> • Akran zorbalığının ne olduğunu açıklar. • Akran zorbalığı ile baş etme yollarını bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Tartışma, anlatım, küçük grup çalışması, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası, tahta kalemi, A4 kâğıdı, kalem
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara “Hoş geldiniz!” dedikten sonra geçen etkinlikte neler yapıldığını hatırlamaları istenir. Çocukların söyledikleri kolaylaştırıcı tarafından tamamlanır.</p> <p style="text-align: center;">DEDEKTİF</p> <p>Gruptan bir çocuk “dedektif” olarak seçilir ve dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri diğer çocuklara rahat bir poz almalarını ve bu pozda donmalarını ister. (Çocukların yorulmamaları için rahat bir poz almaları, örneğin oturarak veya bir yere yaslanarak poz vermelerine dikkat edilmelidir.)</p> <p>Dedektif odaya girer. Her çocuğu dikkatle inceler ve aldıkları pozları aklında tutmaya çalışır ve yine dışarı çıkar.</p> <p>Grup lideri dedektif dışarıda iken çocuklardan birinin pozunu bir miktar değiştirir. Dedektif tekrar odaya girer ve hangi heykelin hareket ettiğini anlamaya çalışır. Etkinlik birkaç gönüllü çocuğun daha dedektif olması ile sürdürülür.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle çok önemli bir konuyu ele alacağız. Ergenlik dönemi özellikleri, bu dönemde yaşanan sorunlar ve bu sorunlarla baş etme yollarını birlikte tartışacağız. Bu dönemde neler oluyor? Bedensel, duygusal ve sosyal gelişim açısından neler yaşanıyor? Yetişkinlerle ilişkilerde neler oluyor? Bütün bu yaşanan sorunlarla baş etmek için bir genç olarak sizler neler yapabilirsiniz? İlişkide bulunduğunuz ergenler neler yapabilir? Tartışacağız. Ayrıca akran zorbalığı da bu dönemde çok yaygın bir durum. Bu konuda neler yapılabileceğini de ayrıca konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Ergen kimdir? Kime ergen denir?” diye sorarak bir tartışma açar. Ergenliğin çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olduğu belirtilir. Ergenlik döneminde hangi değişiklikler yaşandığı çocuklara sorulur. Verecekleri yanıtlar dinlenir. Kızlarda ergenliğin 12-13 yaşlarında, erkeklerde ise 13-14 yaşlarında başladığı ve bu sürecin genel olarak 21 yaşına kadar devam ettiği belirtilir. Bu dönemde ergenin vücudunda birçok değişiklik olduğu, duygusal dünyasında dalgalanmalar olduğu, insan ilişkilerinin de buna bağlı olarak değiştiğine dikkat çekilir. Çocuklar dörder kişilik gruplara ayrılır. Her gruba bir A4 kâğıdı ve bir kalem verilir. Gruplardan beş dakika kadar ergenlikte yaşanan sorunları aralarında tartışmaları ve önemli buldukları sorunları not almaları istenir. Süre sonunda grup sözcüleri saptanan önemli sorunları büyük gruba sunar. Büyük grupta bu sorunlar birleştirilerek çözüm yolları tartışılır.</p>

Bu sorunların çözümünde ergenlerin ve yetişkinlerin neler yapması gerektiği kısa notlar halinde iki liste halinde tahtaya çıkarılır. Kolaylaştırıcı, varsa eksiklikleri tamamlar.

Kolaylaştırıcı, ergenlik döneminde özellikle akranların birbirlerine uyguladıkları zorbaca davranışlardan söz eder. Akran zorbalığını tanımlar. Örnekler verir; görünüşüyle alay etmek, arkadaş grubundan dışlamak, istemediği davranışları yapmak ve istemediği sözleri söylemek vb. davranışların sonuçlarından söz eder. Bu durumda ergenlik döneminde olan bireyin neler yapabileceği çocuklarla tartışılır. Çocuklardan yaşadıkları örnekleri paylaşmaları istenir. Verilen örnekler üzerinden çözüm yolları konusu da ele alınır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün sizinle ergenlik dönemini konuştuk. Bu dönemde ergenlerin yaşadıkları sorunları söylediniz. Birlikte bu sorunların çözümleri üzerinde durduk. Ergenler ve yetişkinler olarak neler yapılabileceğini ele aldık. Her iki tarafın da yapabilecekleri olduğunu gördük. Akran zorbalığı konusunu da ele aldık. Bu durumda neler yapılabileceğini, arkadaşlara istemedikleri türde zorbaca davranmanın sonuçlarını tartıştık. Akran zorbalığına karşı neler yapılabileceğini tartıştık.” diye konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve aldığı yanıtlara göre eğitimin değerlendirmesini yapar.

- Ergenlik hangi yaşlar arasındaki dönemdir?
- Ergenlikte genel olarak hangi sorunlar yaşanmaktadır?
- Akran zorbalığı ile baş etmek için hangi yolları denemek gerekir?

Sorulara verilen yanıtlara göre etkinliğin değerlendirilmesi yapılır. Varsa eksik kalan bölümler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none">Çocuk Haklarını Kullanma ve KorumaToplumsal Kurallar ve Önemiİstek ve İhtiyaçlarımız
HEDEF	Haklarını ve sorumluluklarını bilerek davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">Çocuk haklarını sayar.Haklarını kullanma ve gerektiğinde korumanın önemini fark eder.Toplumsal kuralların önemini bilir ve ona göre davranır.İstek ve ihtiyaçlar arasında ilişki kurar.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, tartışma, post-it doldurma
ARAÇ VE MATERYALLER	Büyük boy karton, boya kalemleri, yapıştırıcı, makas, krepon kâğıdı, post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)

Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün haklarımızdan, toplumsal kuralların öneminden, istek ve ihtiyaçlardan söz edeceğiz. Çocuk haklarının kullanılması, kullanılmasına fırsat yaratılması, bu hakların korunması için neler yapılabileceğini birlikte tartışacağız. Bu konuda sizlerin deneyim ve düşüncelerinizi ortaya çıkaracağız. Toplumsal kurallara uymanın önemi üzerinde duracağız. Toplumsal kurallara uymanın toplum yaşamına katkılarını ele alacağız. İstek ve ihtiyaçlarımızdan söz edeceğiz. İsteklerimizin sınırsız olabileceğini ama ihtiyaçlarımıza öncelik vermemiz gerektiğini konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar beşer kişilik gruplara ayrılır. Her gruba bir büyük boy karton ve yeteri kadar boya kalemi, A4 kâğıdı, makas, yapıştırıcı, krepon kâğıdı vb. materyal verilir. Gruplardan çocuk haklarını düşünmelerini, bu haklardan en az beş tanesini seçip kartona bu seçilen haklarla ilgili bir poster hazırlamaları istenir. Posterin başlığına da kendilerinin karar vermeleri söylenir. Hazırlık için on beş dakika zaman verilir.

Bu süre içerisinde çocuklar posterlerini hazırlarken Kolaylaştırıcı da grupların arasında dolaşarak ihtiyacı olan gruplara rehberlik eder. Süre sonunda her grup kendi posterini tanıtır. Kolaylaştırıcı sözü edilen çocuk hakkını kullanmanın ve korumanın önemine değinir. Posterler eğitim alanının uygun bir köşesinde sergilenir.

Son olarak çocuklara birer post-it dağıtılır. Bu post-ite iki önemli isteklerini yazmaları istenir. Yazma işlemi tamamlandıktan sonra post-itletler toplanır. Her post-ite yazılan istek okunur ve bu isteğin gerçek bir ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı büyük grupta tartışılır. İsteklerin sonsuz olduğu ve hepsini karşılamamanın mümkün olamayacağı belirtilerek öncelikle önemli ihtiyaçlardan kaynaklanan isteklerin karşılanmasının doğru olduğu belirtilir. İsteklerle ihtiyaçları ayırt etmenin çok önemli olduğunun altı çizilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün çocuk haklarının kullanılması ve korunması konusunda çok verimli bir grup çalışması yaptık. Çocuk haklarının kâğıt üzerinde kalmaması ve mutlaka hayata geçirilmesi gerektiğini, bu konuda hem çocuklara hem de yetişkinlere sorumluluk düştüğünü fark ettik. Bu hakların korunmasının da çok önemli bir görev olduğunu anladık. Bir animasyon seyrederek toplumsal kurallara uygun davranmanın ne kadar önemli olduğunu bir kere daha tekrar etmiş olduk. İsteklerimizle ihtiyaçlarımızın ilişkisi üzerine yapmış olduğumuz tartışmada şu sonuca varmış olduk: İsteklerimizi karşılarırken önceliği ihtiyaçlarımıza vermeliyiz.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara üçer adet küçük boy post-it verilir.

	<p>Az önce hazırlanan köşeyi tekrar gezmelerini ve ellerindeki post-itleri en çok beğendikleri üç ürünün altına yapıştırmaları istenir. (Kimse kendi grubunun eserine yapıştırmayacak ve aynı esere birden fazla post-it yapıştırmayacak) Sonunda yapıştırılan post-itler sayılır. En çok post-it yapıştırılan eserin sahibi olan grup alkışlanır. Bu ürünün özellikleri üzerinde durularak değerlendirme yapılır.</p> <p>Kolaylaştırıcı “Bugün neler öğrendik? Herkesten bir cümle duymak istiyorum.” diyerek bir tur atar. Çocukların cümlelerinden hareketle etkinliği değerlendirir.</p>
--	--

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Haklarımız ve Sorumluluklarımız
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal Sorumluluklarımız (yaşadığımız yer, arkadaş, okul, komşuluk vb.) • Kendi Başına Yaşama Yeterliliği
HEDEF	Haklarını ve sorumluluklarını bilerek davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal sorumluluklarının farkındadır. • Toplumsal sorumluluklarını yerine getirmeye çalışır. • Kendi başına yaşayabilmek için birçok beceriye sahip olmak gerektiğini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, tartışma, sunum yapma
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, kalem, yazı tahtası, tahta kalemi, farklı renkte iki post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün toplumsal sorumluluklarımız ve kendi başına yaşama yeterliliği konularını ele alacağız. Günlük hayatımızda toplum içerisinde farklı rollerde bulunuyoruz. Yaşam alanlarımızda, okulda, mahallede, arkadaş grubu içerisinde, iş hayatında rollerimiz farklı. Evdeki sorumluluklarımızla, arkadaş grubu içerisinde üstlendiğimiz sorumluluklarımız çok farklı. Bu nedenle toplumsal sorumluluklarımız denildiğinde hangi rolümüzden dolayı üstlendiğimiz sorumlulukların neler olduğunu bilmek ve ona göre davranmak durumundayız. Bu eğitim sırasında ayrıca kendi başına yaşama yeterlilikleri üzerinde de duracağız. Yaşınız gereği bu konuya yakın ilgi göstereceğinizi sanıyorum.” diyerek konuyu özetler ve çocukların eğitime odaklanmasını sağlar.</p> <p>ETKİNLİK: (25 dakika)</p> <p>Çocuklar dört gruba ayrılır ve her gruba bir A4 kâğıdı ile bir kalem verilir. Grupların her birine toplumsal sorumluluklar konusunda bir yaşam alanı (ev, okul, mahalle, arkadaş grubu) verilir.</p>

Gruplardan bu yaşam alanında üstlenmeleri gereken sorumlulukları aralarında tartışarak liste haline getirmeleri istenir. 5 dakika süre verilir. Süre sonunda her grup hazırladığı sorumluluklar listesini büyük gruba sunar. Yapılan paylaşımlar üzerinden diğer çocukların da katkıları alınır. Kolaylaştırıcı, toplumsal sorumlulukların çok çeşitli olduğunu, bu sorumlulukların yerine getirilmemesi durumunda bir karmaşa yaşanabileceğini, toplumsal huzurun bozulacağını, böyle bir ortamda bireylerin de mutlu olamayacağını anlatır.

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Gelecekte nasıl bir yaşam tasarlıyorsunuz? Kimlerle birlikte yaşamayı düşünüyorsunuz?” diye sorarak çocukların vereceği cevapları dinler. “Kimler ileride bir müddet yalnız başına yaşamayı düşünüyor?” diye sorarak çocukların yanıtlarını alır. “Yalnız başına yaşamak için neleri yapabiliyor olmak gerekir?” diye sorarak çocukların yanıtlarını tek tek alır ve yazı tahtasına kısa notlar halinde yazar. Tahtaya yazılan notlar üzerinden geçerek kendi başına yaşama yeterlilikleri konusunu toparlar. İnsanların kendi başına yaşamak için gerekli olan becerileri sıralar:

1. Kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar ekonomik gelir sahibi olmak
2. Yaşam alanlarının temizliği, tertip ve düzenini sağlayabilecek becerilere sahip olmak
3. Yemek pişirme, mutfak düzeni sağlayabilme becerilerine sahip olmak
4. Alışveriş yapabilme becerisine sahip olmak
5. Giyeceklerinin temizliği ve düzenini sağlayabilme becerisine sahip olmak
6. Boş zamanlarını organize edebilme becerisine sahip olmak

Tüm bu becerileri kazanmak için küçük yaşlardan itibaren hayatın her alanında sorumluluklar üstlenmekten kaçınmamanın önemli olduğu belirtilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün toplumsal sorumluluklarımızı birlikte saptadık. Hayatın içinde üstlendiğimiz rollere göre sorumluluklarımızın da çeşitlendiğini fark ettik. Bu sorumlulukların yerine getirilmemesinin toplumsal hayatta karmaşa yaşanmasına neden olacağını konuştuk. Toplumsal huzurun sağlanması için her bireyin üzerine düşen toplumsal sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini anlamış olduk. Ayrıca kendi başına yaşamanın gerektirdiği yeterlilikler üzerinde durduk. (Tahtadaki listenin üzerinden geçer.) Bu yeterliliklere sahip olmak için küçük yaştan itibaren değişik sorumluluklar almanın önemli olduğunu altını çizdik.” diyerek konuyu özetler.

OYUN/RAHATLAMA: (10 dakika)

Çocuklar ayağa kaldırılır. Kolaylaştırıcı, şu yönergeyi verir: “Şimdi size çeşitli seçenekler vereceğim. Bu seçeneklerden size en uygun olanı seçip o seçenek için işaret ettiğim köşeye gideceksiniz. Seçenekleri değiştirdiğimde yeniden köşenizi bulacaksınız.” diyerek aşağıdaki seçenekleri söyler ve köşeleri gösterir:

- Hiç yemek yapamayanlar/Birkaç çeşit yapabilenler/Çok çeşit yapabilenler
- Hiç çamaşır yıkamayanlar/ Birkaç defa yıkamış olanlar/ Her zaman yıkayanlar
- Hiç ütü yapmayanlar/ Birkaç kere deneyenler / Her zaman yapanlar

	<ul style="list-style-type: none"> • Hiç bulaşık yıkamayanlar / Birkaç kere yıkamış olanlar / Her zaman yıkayanlar • Hiç düğme dikmeyenler / Birkaç kere dikenler / Her zaman dikenler <p>Bu kategoriler oluştuğu kendi başına yaşama yeterliliği konusunda bağlantılar kurularak açıklamalar yapılır.</p> <p>DEĞERLENDİRME: (10 dakika)</p> <p>Etkinliğin sonunda çocuklara iki farklı renkte post-it dağıtılır. Etkinliğin başından sonuna kadar yapılanları düşünmeleri istenir. Post-itlerin birisine (Ör. mavi renkli) bu etkinlik sırasında öğrendiği yeni bir şeyi, diğer post-ite (Ör. sarı renkli) ise etkinlikle ilgili neler hissettiğini (yani duygu- sunu) yazmaları istenir. Post-itelere adlarını yazmak zorunda olmadıkları belirtilir. Çocuklar yazdıkları post-itleri etkinlik alanında kolaylaştırıcının gösterdiği yere yapıştırır. Kolaylaştırıcı zamanı varsa çocuklar gitmeden hızla yazılanlara göz gezdirir. Özellikle olumsuz duygular belirtilen post- it varsa -kimin yazdığını sormadan- yüksek sesle okuyarak bu konuda şu anda yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını gruba sorar. Çocukların önerilerine göre süreç tamamlanır. Kolaylaştırıcı o anda zamanı yoksa post-itler çocuklar gittikten sonra toplanıp değerlendirilir. Varsa üzerinde durulması gereken önemli bir geribildirim, gelecek sefer aynı grupla çalışmaya başlamadan kısaca üzerinde durulur.</p>
--	--

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Saygı ve Sevgi • Dürüstlük ve Güvenilirlik • Alçak gönüllülük
HEDEF	Birlikte yaşadığı toplumun değerlerini öğrenerek o değerlere uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlara saygı ve sevgi ile yaklaşmanın önemini bilir. • Saygı ve sevgi ifadelerini kullanır. • Dürüst ve güvenilir davranmanın sonuçlarını fark eder. • Doğruyu söyleme, verdiği sözü tutmanın önemini bilir. • Çevresindeki insanlara karşı alçak gönüllü davranmak gerektiğini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Kalem konuşur etkinliği, tartışma, soru-cevap, sunum yapma
ARAÇ VE MATERYALLER	Başlıklı kartonlar, kalemler, boyalar, yapıştırıcı, makas
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
	<p>GİRİŞ/ISINMA: (10 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün bazı önemli değerleri ele alacağız. İnsanların mutlaka sahip olmaları gereken sevgi, saygı, dürüstlük, güvenilirlik ve alçak gönüllülük gibi değerlerin üzerinde duracağız. Bu konuda siz bilgilerinizi, deneyimlerinizi ortaya koyacaksınız. Birbirimizin söylediklerini tamamlayarak bu değerleri incelemiş olacağız. Bu süreçte sizin katkılarınız çok önemli.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar beş gruba ayrılır. Her grup daha önceden Kolaylaştırıcı tarafından duvara belli aralıklarla asılmış bir kartonun başına geçerler. Bu kartonların başında sıra ile “SEVGİ”, “SAYGI”, “DÜRÜSTLÜK”, “GÜVENİLİRLİK”, “ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK” başlıkları yazılmıştır. Her grup bu başlıklardan birisine sahip olur. Kolaylaştırıcı, şu yönergeyi verir. “Şu andan itibaren aranızda konuşmak yok. Her grup üyesi kartonun yanındaki malzeme kutusundan ihtiyaç duyduğu malzemeyi alarak kartona başlığına uygun bir yazı, resim, atasözü, şekil vb. bir şey çizecek. Kartonu mümkün olduğunca ekonomik kullanın. Ben işaret verince (her üç dakikada bir) bu kartonu bırakıp sağ tarafınızdaki kartonun başına geçeceksiniz. Önce kartonda sizden öncekilerin yazıp çizdiklerini gözden geçireceksiniz ve önceki kartonda olduğu gibi oradaki başlığa uygun olarak yazıp çizeceksiniz.

Daha sonra benim işaretim geldikçe sağ tarafınıza devam edeceksiniz. Bir tur tamamlanıp kendi kartonunuza geldiğinizde süreç tamamlanacak. Tekrarlıyorum bu süreçte aranızda konuşmak yok. Sadece kalem konuşacak.” Kolaylaştırıcı, işaret vererek etkinliği başlatır. Tur tamamlanınca her grup kendi kartonunu inceler. Sıra ile büyük gruba kartonlardaki yazılıp çizilenler tanıtılır. Bu sırada kolaylaştırıcı da ilgili başlık hakkında açıklamalarda bulunur.

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün bazı değerler üzerinde durduk. Yapmış olduğunuz etkinlik sayesinde sevgi ve saygının ne kadar önemli değerler olduğunu bir kere daha görmüş olduk. Dürüstlikle güvenilirliğin ilişkisini fark ettik. Ne olursa olsun dürüst davranmanın çok önemli olduğunun altını çizmiş olduk. Alçak gönüllü davranmanın insanlar arasında nasıl bir etki yarattığını konuştuk. Hangi konumda olursak olalım insanlarla ilişkilerimizde alçak gönüllü olmanın ne kadar önemli olduğunu anlamış olduk. Bu etkinlikteki katkılarınızdan dolayı hepinize teşekkür ederim.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (5 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Sevgi ve saygı evrensel değerlerdir.			
İnsanlar dürüst olmadan da güvenilir olabilir.			
İnsanlar alçak gönüllü davrananlara saygı gösterirler.			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Çocukların verdikleri cevaplardan hareketle etkinliğin değerlendirilmesi yapılır. Ele alınan değerler hakkında eksik kaldığı düşünülen bilgiler tamamlanır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	<ul style="list-style-type: none"> • Merhamet • Adil Olma • Gönüllülük
HEDEF	Birlikte yaşadığı toplumun değerlerini öğrenerek o değerlere uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Canlılara merhametli davranmanın önemini kavrar. • Her konuda adil olmanın önemini fark eder. • Gönüllü çalışmaların toplum hayatına katkılarını bilir. • Gönüllü çalışmalara katılmak gerektiğini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, küçük grup çalışması, grup resmi yapma, köşe hazırlama
ARAÇ VE MATERYALLER	Rulo resim kâğıdı, boya malzemeleri, doğru-yanlış testi
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün üç önemli değer üzerinde duracağız. Birincisi: ‘merhamet’. Yardıma ve desteğe ihtiyacı olan her varlığa destek olmak ve yardım etmek için istek duymaya merhamet diyoruz. Bugün merhameti, merhametli olmayı konuşacağız. İkinci olarak ‘adil olma’ üzerinde duracağız. Herkesin hakkına saygı duymayı, herkese hakkının teslim edilmesinin öneminden söz edeceğiz. Ayrıca ‘gönüllülük’ konusunu ele alacağız. Gönüllü çalışmanın insana ve topluma katkılarından söz edeceğiz.” diyerek konuyu tanıtır.</p>

	<p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “merhamet”, “adil olma” ve “gönüllülük” kavramlarını tanıtır. Çocuklar üç gruba ayrılır. Her gruba bir konu başlığı verilir. Merhamet, adil olma ve gönüllülük. Gruplara birer rulo resim kâğıdı ile boya malzemeleri dağıtılır. Her gruptan konu başlıklarıyla ilgili birer grup resmi yapmaları istenir. Bu çalışma için gruplara on beş dakika zaman verilir. Resimler tamamlandıktan sonra gruplar sıra ile yaptıkları resimde neler anlatmaya çalıştıklarını açıklarlar. Kolaylaştırıcı da bu süreçte eksik kalan bölümleri tamamlar. Resimler, eğitim salonunun uygun bir yerine asılacak bir köşe oluşturur.</p> <p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün üç önemli değer üzerinde durduk. Merhamet, adil olma ve gönüllülüğü konuştuk. Yaptığınız grup resimleriyle bu değerleri oldukça güzel anlattınız. Merhametin toplum yaşamı için çok önemli bir değer olduğunu anlamış olduk. Merhametli insanların toplum tarafından çok saygı gördüğünü fark ettik. Adil olmanın da toplum düzeni açısından gerekli bir değer olduğunu anlamış olduk. Gönüllü çalışmaların hem kişinin hem de toplumun mutluluğuna çok katkısı olduğunu söyledik. Bu süreçte yapmış olduğunuz katkılardan dolayı çok teşekkür ederim.” diyerek konuyu özetler.</p>
<p>ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ</p>	<p>DEĞERLENDİRME: (10 dakika)</p> <p>Çocuklara aşağıdaki soruların bulunduğu test dağıtılır. Çocuklar cevaplandırdıktan sonra birlikte soruların cevapları üzerinden geçilerek eğitim değerlendirilir.</p> <p><i>*Afet bölgesinde doğru-yanlış testinin fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.</i></p> <p style="text-align: center;">DOĞRU- YANLIŞ TESTİ</p> <p>Aşağıdaki soruları okuyunuz. Sorunun cevabı doğru ise başındaki noktalı bölüme D harfi yazınız. Yanlış ise Y harfi yazınız.</p> <p>(...) Merhamet, sadece insanlara karşı hissedilen bir duygudur.</p> <p>(...) Merhametli insanlar, toplum tarafından takdir edilirler.</p> <p>(...) Adil olmak, herkesin haklarına saygı duymayı gerektirir.</p> <p>(...) İnsanlara her şeyi eşit paylaşmak, adil olmak demektir.</p> <p>(...) Gönüllü çalışmalar, topluma herhangi bir katkı sağlamaz..</p> <p>(...) Gönüllülük hem bireye hem de topluma katkıda bulunmaktır.</p> <p>Çocukların verdikleri yanıtlar gözden geçirilir. Anlaşılmayan veya eksik kalan bölümler yeniden kısaca açıklanır.</p>
<p>YAŞ GRUBU</p>	<p>15 – 18 Yaş</p>
<p>TEMA</p>	<p>Değerlerimiz</p>
<p>KONU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoşgörü ve Ayrım Gözetmeme (Farklılıklara saygı, kültürlere saygı, ön yargılarla baş etme vb.) • Örf ve Adetlere Duyarlı Olmak • Görgü Kuralları

HEDEF	Birlikte yaşadığı toplumun değerlerini öğrenerek o değerlere uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Kendisi gibi olmayanlara hoşgörü ile yaklaşması gerektiğini fark eder. • Farklı özelliği olan kişiler arasında ayırım gözetmemek gerektiğini bilir. • Birlikte yaşadığı insanların örf ve adetlerini bilir. • Örf ve adetlere duyarlı davranmanın önemini fark eder. • Görgü kurallarına örnekler verir. • Görgü kurallarına uygun davranmanın önemini fark eder.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, tartışma, soru-cevap, anlatım
ARAÇ VE MATERYALLER	A4 kâğıdı, etkinlik değerlendirme formu
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar eğitim alanındaki yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörü ve ayırım gözetmeme konularını ele alacağız. Bizden farklı özelliklere ve düşüncelere sahip bireylerin farklılıklarına saygı gösterme, farklı kültürlere duyarlı davranma, ön yargılarımızla baş etme konularını ele alacağız. Toplumun örf ve adetlerine duyarlı davranma konusunu gözden geçireceğiz. Aynı zamanda görgü kurallarının insan ilişkilerine etkisini tartışacağız. Bu süreçte sizin katkılarınız, vereceğiniz örnekler, deneyimlerinizi paylaşmanız çok önemli.” diyerek konuyu tanıtır. Çocukları eğitime odaklamaya çalışır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, çocuklara “Herkes bizim gibi düşünür, bizim istediğimiz gibi davranır mı?” diye sorar. Cevabı aldıktan sonra “Bizden farklı düşünen ve bizim istediğimiz gibi davranmayan insanlarla bir arada yaşamak zorunda olduğumuza göre ne yapmalıyız?” diye sorarak tartışmayı devam ettirir. Tartışma sonunda insanların ve kültürlerin farklılıklar gösterdiği, bizim de çeşitli kültürlere ve insan gruplarına karşı ön yargılarımız olduğu, bu ön yargılarımızın farkında olmamız gerektiği söylenir. İnsanların farklılıklarını hoşgörü ile karşılamamız, hiç kimseyi bizim gibi olmaya zorlamamız gerektiğinin altı çizilir. Farklılıkların aslında bir zenginlik olarak değerlendirilmesinin önemi vurgulanır. Hiç kimseye ayrımcılık yapılmaması gerektiği belirtilir. Ayrımcılığın en önemli nedeninin ön yargılar olduğu belirtilir. Çocuklara “Sizin de ön yargılı olduğunuz kişi veya gruplar var mı? Onlarla ilişki kurarken ne tür zorluklar yaşıyorsunuz?” diye sorulur. Konuşmak isteyen çocuklara söz verilir.</p> <p>Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Her gruptan içinde yaşadığımız toplumun örf ve adetlerini aralarında tartışarak listelemeleri istenir. 5 dakika sonra her grup hazırladığı listeyi sunar. Toplumun örf ve adetlerine duyarlı davranılması gerektiğini belirtilir. Her toplumun veya kültürün kendine özgü örf ve adetleri olduğunu unutmamak gerektiği belirtilir.</p>

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Çocuklar 4 ayrı gruba ayrılır. Her gruptan aralarında beş dakika tartışmaları ve günlük yaşamda uyulması gereken görgü kurallarını liste halinde yazmaları istenir. Süre sonunda her grup hazırlanmış olduğu listeyi sunar. Kolaylaştırıcı sunumlar sırasında önemli bulduğu kurallara çocukların dikkatini çeker. Görgü kurallarının insan ilişkilerinde çok belirleyici bir rol oynadığına dikkat çekilir. Görgü kurallarının toplumdaki topluma değişebildiği belirtilir.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün hoşgörülü olmak, insanlar arasında ayırım gözetmemek gerektiğini ele aldık. Farklılıkların aslında zenginlik olduğundan söz ettik. Bazı kişi ve gruplara karşı var olan ön yargılarımızın farkında olmanın önemli olduğunu konuştuk. Önyargılarımızın farkında olduğumuzda ayrımcı davranma ihtimalimizin azalacağını fark ettik.

Her toplumun kendine özgü örf ve adetleri olduğunu, bunlara duyarlı davranmanın çok önemli olduğunu tartıştık. Görgü kurallarını gözden geçirdik. Görgü kurallarına uymanın ilişkileri olumlu yönde etkilediğine dikkat çektik. Bu süreçte kendi deneyimlerinden örnekler veren, düşüncelerini paylaşan herkese teşekkür ederim.” diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki gibi bir etkinlik değerlendirme formu dağıtılır. Her çocuk formu doldurur. Kolaylaştırıcı formları gözden geçirerek memnuniyetsizlik belirten çocuklara “Ne yapılsa hoşuna giderdi?” diye sorarak düşüncelerini dinler.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulmaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	EVET	KARARSIZIM	HAYIR
Bu etkinlikten hoşlandım.			
Ön yargılarımızla ayrımcılığın ilişkisini anladım.			
Görgü kurallarına uymak insanlarla ilişkilerimizi kolaylaştırır.			
Öğrendiklerimi uygulayabilirim			
Bu etkinlikte öğrendiklerimi uygulayabilirim.			

Çocukların verdiği yanıtlara göre etkinlik değerlendirilir. Eksikler varsa tamamlanır.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Vatan ve Bayrak Sevgisi
HEDEF	Birlikte yaşadığı toplumun değerlerini öğrenerek o değerlere uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.

KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Vatanını ve bayrağını sevmenin önemini fark eder. • Vatan ve bayrağa saygı göstermek gerektiğini bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Anlatım, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı Tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar yerlerine oturur. Kolaylaştırıcı, “Bugün vatan ve bayrak sevgisi üzerinde duracağız. Vatan ve bayrağın kutsal sayılmasının nedenlerini konuşacağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (30 dakika)</p> <p>Çocuklara, “Bir milleti neler temsil eder?” diye sorulur. Çocukların yanıtları dinlenir. Bayrağımızın, İstiklal Marşının, Cumhurbaşkanlığının milleti millet yapan ortak değerler olduğu ve milletimizi temsil ettiği konularında konuşulur. Bayrak tüm milleti temsil ettiği için ona saygı gösterilmesi gerektiği belirtilir. Bayrağın aynı zamanda bir milletin bağımsızlığının da sembolü olduğu hatırlatılır. Millettin üzerinde yaşadığı toprak parçasına da vatan denildiği söylenir. Bir toprak parçasının, vatan olması için uğruna çok büyük fedakârlıklar yapıldığı söylenir. Vatan için şehit olan insanların mücadeleleri sayesinde üzerinde bağımsız olarak yaşadığımız vatanın da çok kutsal olduğu anlatılır. O yüzden her yurttaşın gerektiğinde vatani için her türlü fedakârlığı yapmaya hazır olması gerektiği belirtilir.</p> <p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün bayrak ve vatanın niçin saygı duyulması gereken kutsal kavramlar olduğunu ele aldık. Bayrağın ve vatanın bir milletin bağımsızlığını temsil ettiklerini fark ettik.” diyerek konuyu özetler.</p> <p>DEĞERLENDİRME: (5 dakika)</p> <p>Aşağıdaki sorular çocuklara sorulur. Alınan yanıtlar eksik ise tamamlanır. Yanlış yanıtlar düzeltilir. Verilen yanıtlara göre etkinlik değerlendirilir.</p> <p>DEĞERLENDİRME SORULARI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bayrak neden kutsal kabul edilir? 2. Bir milleti neler temsil eder?
YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Değerlerimiz
KONU	Yardımlaşma, Dayanışma ve Paylaşma

HEDEF	Birlikte yaşadığı toplumun değerlerini öğrenerek o değerlere uygun davranma alışkanlığı kazandırmak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmanın önemini bilir. • Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma konusunda duyarlılık kazanır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaratıcı drama, anlatım, soru-cevap
ARAÇ VE MATERYALLER	Drama malzemeleri, iki farklı renkte post-it
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklar karşılanır ve yerlerine oturtulur. Kolaylaştırıcı bir önceki eğitimde ele alınan konu hakkında neler hatırladıklarını sorar ve çocukları dinler. Varsa eksiklikleri tamamlar.</p>
	<p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma konularını ele alacağız. Bu üç kavram bize hiç de yabancı değil. Yardımlaşma, yardıma ihtiyacı olan birine ihtiyaç duyduğu konuda destek olması demek. Eğer bu durum karşılıklı yapılıyorsa buna dayanışma diyoruz. Dayanışmada el ele vererek bir hedefe ulaşma durumu var. Tek başına başarılması zor olan bir işin birbirine destek olarak yapılmasına dayanışma diyoruz. Paylaşma ise var olan imkânların bölüşülmesi, fazlası olanın, eksikliği olana destek olması anlamına geliyor. Bugün bu üç kavram üzerinde çalışacağız. Bu süreçte size çok iş düşecek.” diyerek konuyu tanıtır ve çocukları çalışmaya odaklandırır.</p>
	<p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p> <p>Çocuklar üç gruba ayrılır. Her gruba bir kavram verilir. (YARDIMLAŞMA, DAYANIŞMA, PAYLAŞMA) Gruplardan on dakika içerisinde verilen kavramı konu alan bir öykü oluşturmaları istenir. Oluşturdukları bu öyküyü daha sonra üç dakikalık bir oyun olarak oynayacakları belirtilir. Oyun için de aralarında iş bölümü yapmaları söylenir. Gruplar çalışmaya başlarlar. Kolaylaştırıcı, aralarında gezerek hazırlıkları denetler. İhtiyacı olan gruplara rehberlik eder. Süre sonunda her grup hazırlamış olduğu oyunu sergiler ve alkışlanır. Sonra çocuklar çember oluşturacak şekilde otururlar. Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruları yönelterek süreç değerlendirmesi yapılır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bu süreçte neler yaşadınız? Neler oldu? 2. Neleri iyi yaptınız? 3. Bir daha yapsanız, neleri değiştirirdiniz?
	<p>Kolaylaştırıcı, yapılan bu değerlendirmenin sonunda yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmanın toplum yaşamına katkılarını kısaca anlatır.</p>
	<p>ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, “Bugün üç önemli kavramı ele aldık: Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma. Hazırlamış olduğunuz oyunlarla bu kavramlara çok güzel örnekler oluşturduunuz. Hayatımızın vazgeçilemez birer parçası olan bu üç kavram toplumsal yaşamımız için de çok önemlidir. Yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma olmadan bir toplumun uzun süre bir arada yaşaması mümkün değildir. Her birimizin bir gün yardıma, dayanışmaya veya birilerinin bizimle bir şeyleri paylaşmasına ihtiyacımız olabilir.</p>

Bencil olmak, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşmadan uzak durmak, bizi birlikte yaşadığımız insanlardan uzaklaştırır.” açıklamasını yaparak konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Etkinliğin sonunda çocuklara iki farklı renkte post-it dağıtılır. Etkinliğin başından sonuna kadar yapılanları düşünmeleri istenir. Post-itlerin birisine (Ör. mavi renkli) bu etkinlik sırasında öğrendiği yeni bir şeyi, diğer post-ite (Ör. sarı renkli) ise etkinlikle ilgili neler hissettiğini (yani duygusunu) yazmaları istenir. Post-itlere adlarını yazmak zorunda olmadıkları belirtilir. Çocuklar yazdıkları post-itleri etkinlik alanında kolaylaştırıcının gösterdiği yere yapıştırır. Kolaylaştırıcı zamanı varsa çocuklar gitmeden hızla yazılanlara göz gezdirir.

Özellikle olumsuz duygular belirtilen post- it varsa -kimin yazdığını sormadan-yüksek sesle okuyarak bu konuda şu anda yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını gruba sorar. Çocukların önerilerine göre süreç tamamlanır. Kolaylaştırıcı o anda zamanı yoksa post-itler çocuklar gittikten sonra toplanıp değerlendirilir. Varsa üzerinde durulması gereken önemli bir geribildirim, gelecek sefer aynı grupta çalışmaya başlamadan kısaca üzerinde durulur.

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Güzel Ahlâklı ve Erdemli Olmak• Beden Mahremiyeti• İletişim ve Sınırları
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Güzel ahlâk ve erdem kavramlarının anlam ve önemini açıklar.• Güzel ahlâka ve erdeme uygun davranışlara örnekler verir.• Bedeninin mahrem bölgelerini nasıl koruması gerektiğini bilir.• Bedenine sahip çıkmanın niçin önemli olduğunu açıklar.• İnsanlarla iletişim kurarken belli sınırlar içinde kalmaya özen gösterir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika

GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)

Çocuklar eğitim alanına alınarak bir önceki eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır.

KONU TANITIMI: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, çocuklara “Bugün daha önceden sıkça duyduğunuzu düşündüğüm iki kavram üzerinde duracağız: “Güzel ahlâk” ve “erdem”. Bu eğitim sırasında iki kavramı çeşitli yönleriyle ele alacağız. Güzel ahlâk ve erdem sahibi olmanın ne anlama geldiğini konuşacağız. Bugün ayrıca “mahremiyet” kavramını tanımlayıp örnekler üzerinde duracağız. Özellikle beden mahremiyeti konusunun ne kadar önemli olduğunu ele alacağız. Bedenimizin bize ait olduğunu, hiç kimsenin bedenimize dokunmaya hakkı bulunmadığını konuşacağız. ‘İyi ve kötü dokunma’ durumlarına bakacağız. Son olarak da insanlarla iletişim kurarken uymamız gereken sınırların neler olacağını tartışacağız.” diyerek konuyu tanıtır.

ETKİNLİK: (35 dakika)

Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Kolaylaştırıcı yazı tahtasına “GÜZEL AHLÂK” ve “ERDEM” sözcüklerini yazar. Bütün gruplardan üç dakika boyunca bu iki kavram hakkında aralarında konuşmalarını ve kısa notlar almalarını ister. Süre sonunda istekli gruplardan neler konuştuklarını anlatmalarını ister. Ayrıca çocuklardan güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların davranışlarına örnekler vermeleri istenir.

Kolaylaştırıcı “mahremiyet” kavramının tanımını yapar. Yazı tahtasına bu tanımları yazar ve örnekler vererek açıklar.

Çocuklara “Bazı davranışlar insanları rahatsız eder. Bu davranışlara örnekler verebilir misiniz?” diye sorulur. Çocuklar konuşturulduktan sonra insanın bedenine o kişi istemediği halde dokunmanın çok rahatsızlık verici bir durum olduğunu altı çizilir. Bedenimizin bize ait olduğu, hiç kimsenin bedenimize dokunmaya hakkı olmadığı belirtilir.

“Her dokunma rahatsızlık verir mi? İyi ve kötü dokunuş arasında ne fark var?” diye sorularak çocukların konuşmaları sağlanır. Tartışma sonunda kolaylaştırıcı, “İnsanların bedenleri kendilerine ait ve özeldir. Hastalık anında hekimler dışında kimse insanların bedenine dokunamaz. Tabii ki her şeyden önce bedenimizin gösterilmesi uygun olmayan bölgeleri konusunda kendi sorumluluklarımızı da unutmamalıyız. Ayrıca hiçbir arkadaşımızın bedenine onun izni olmadan hangi niyetle olursa olsun dokunmamaya özen göstermeliyiz.” açıklamasını yapar.

“Başkalarıyla iletişim kurarken neler yaparsak mahremiyet sınırlarını aşmış oluruz?” sorusu ile tartışma açılır. İletişim sırasında kendimize veya başkalarına ait mahremiyet içeren konulara girmemek gerektiği açıklanır. “Küfür etmek, kötü sözle şakalar yapmak mahremiyet sınırlarını aşmamıza neden olabilir. Başka insanların vücut dokunulmazlığına yönelik davranışlarda bulunmak da bu sınırların ihlali anlamına gelir.” açıklaması ile konu tamamlanır.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, “Bugün ‘Güzel ahlâk’ ve ‘erdem’ üzerinde durduk. Güzel ahlâk ve erdem sahibi insanların, topluma aykırı gelen davranışlardan uzak durduğunu konuştuk. ‘Mahremiyet’ kavramı üzerinde durduk. Bedenimizin bize ait olduğunu, bazı bölgelerinin başkalarına gösterilmesi veya başkaları tarafından dokunulmasının doğru olmadığını ele aldık. İyi ve kötü dokunuşun ne olduğunu konuştuk. İstemediğimiz dokunuşlara karşı neler yapabileceğimizi tartıştık. İnsanlarla iletişim kurarken sınırlarımızın neler olması gerektiğini konuştuk” diyerek konuyu özetler.

	<p>DEĞERLENDİRME: (10 dakika)</p> <p>Etkinliğin sonunda çocuklar çember şeklinde oturur. Sağ ellerini yumruk yaparak ileri doğru uzatırlar. Kolaylaştırıcı, çocuklara etkinliğin başından beri geçen süreci düşünmelerini ister. Eğer bu süreç için “çok iyi” diye düşünüyorlarsa başparmakları yukarı gelecek şekilde yumruklarını göstermelerini ister. Eğer etkinlik hakkında düşünceleri “normal” ise başparmaklarını yere paralel şekilde, “iyi değil” diye düşünüyorlarsa başparmaklarını yere doğru dik şekilde tutarak yumruklarını göstermelerini ister. Kolaylaştırıcının işareti ile yumruklar gösterilir. Kolaylaştırıcı, tüm yumrukları tek tek gözden geçirir. Yana ve aşağı doğru parmak uzatan çocuklara “Neyi daha iyi yapabiliriz?” diye sorarak çocukları konuşturmaya çalışır.</p>
--	---

YAŞ GRUBU	15 – 18 Yaş
TEMA	Mahremiyet Eğitimi
KONU	<ul style="list-style-type: none">• Özel Alan Mahremiyeti• Kendini Koruma• Kişisel Bilgilerin Paylaşımı
HEDEF	Mahremiyet bilinci kazandırarak insanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamak.
KAZANIMLAR	<ul style="list-style-type: none">• Özel alanların nereler olduğunu ve bu alanların özelliklerini bilir.• Özel alanların mahremiyetine uygun davranır.• Hangi durumlarda “hayır” demesi gerektiğini fark eder.• İstemediği durumlarda “hayır diyebilmek için yapabileceklerine örnekler verir.• Kişisel bilgilerin başkalarıyla paylaşmamaya özen gösterir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Küçük grup çalışması, soru-cevap, anlatım, tartışma
ARAÇ VE MATERYALLER	Yazı tahtası
ÖNERİLEN SÜRE	60 dakika
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	<p>GİRİŞ/ISINMA: (5 dakika)</p> <p>Çocuklarla eğitim alanındaki yerlerini aldıktan sonra kısa bir sohbet edilir. Bir önceki eğitimde üzerinde durulan konudan söz edilir. Çocuklara o eğitimle ilgili neler hatırladıkları sorulur. Çocuklar dinlenir ve eksik bıraktıkları bölümler tamamlanır.</p> <p>KONU TANITIMI: (5 dakika)</p> <p>Kolaylaştırıcı, Çocuklara “Bugün özel alanları ve bu alanların mahremiyetini ele alacağız. ‘Nereler özel alan sayılır?’, ‘Özel alanların özelliği nedir?’, ‘Özel alanların mahremiyetine uygun nasıl davranabiliriz?’, ‘Özel alanların mahremiyetinin önemi nedir?’ konularını konuşacağız. Ayrıca kendi özel alanlarımıza ve vücudumuzun mahremiyetine yönelik kabul etmeyeceğimiz talepleri reddetmek için ve istemediğimiz halde ısrar edilmesi durumunda neler yapabileceğimizi tartışacağız. Kişisel bilgilerin başkalarıyla paylaşılmasının sakıncaları üzerinde duracağız.” diyerek konuyu tanıtır.</p> <p>ETKİNLİK: (35 dakika)</p>

ÖĞRENME

ETKİNLİKLERİ

Çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır. Gruplara “Sizce nereler bireyin kendi başına kalması, başkaları tarafından o izin vermedikçe paylaşılması gereken yerlerdir? Aranızda tartışın ve not alın.” diye söylenir. Beş dakika sonra her grup yazdıklarını büyük gruba okur. Kolaylaştırıcı, aldığı yanıtları kısa notlar halinde tahtaya yazar ve böylece özel alanlar saptanır.

Kolaylaştırıcı şu açıklamayı yapar: “Tuvalet, banyo, yatak odası vb. özel alanlarda insanlar kendi başına kalmak isterler. Bu alanlara, orada bulunan kişinin izni olmadan girilmez. Birey bu alanda (özellikle banyo ve tuvalette) kapı kapalı olarak ihtiyacını karşılamalıdır. Odaya da kapıyı çalmadan hiç kimse girmemelidir. Üzerimizi mutlaka kimsenin bulunmadığı bir ortamda değiştirmeliyiz. Tuvaletten ve banyodan giyinmeden çıkmamalıyız. Başkalarının yaşam alanlarına izin almadan girmememiz önemlidir. Ayrıca insanların yattıkları yataklar da özel alanlarıdır. Büyükler de küçüklerin özel alanlarına saygılı davranmalı, izin almadan girmemelidir. Günlükler, mektuplar yazılı mesajlar, telefonda yapılan konuşmalar da özel alana girer. İzin almadan bunları karıştırmak, okumak, dinlemek özel alanın mahremiyetine müdahale sayılır.” Çocuklardan bu konuda kendi yaşam alanlarında neler yaşandığı konusunda örnekler vermeleri istenir.

Kolaylaştırıcı, “Özel alanlarımız ve vücudumuz bize aittir. Hiç kimse bizim iznimiz olmadan bu alanlara dokunmamalıdır. Özellikle vücudumuzun örtülen bölgelerine dokunmak isteyenlere “Hayır.” demeyi bilmeliyiz.

Kendinizi kötü hissettiğiniz her türlü dokunuşu reddetmek hakkınızdır.

Sizin istemediğinizi belirtmenize rağmen birisi halen dokunmakta ısrarcı olursa durumu size bakım veren büyüklerinize, öğretmeninize veya güvenlik görevlilerine haber vermelisiniz. Çok zor durumda kaldığınızda çığlık atarak yardım isteyebilirsiniz. Bizler de hangi niyetle olursa olsun başkalarının vücuduna özellikle mahrem bölgelerine dokunmamalıyız.

İnsanların özel bölgeleri üzerinden şaka yapmak da mahremiyeti ihlal etmek anlamına gelir. İstemediğimiz halde kötü bir durumla karşılaştığımızda utanmadan, sıkılmadan ve kaygıya kapılmadan aile büyükleri ve devlet görevlileri ile iş birliği yapmalı, olayın aydınlatılmasına yardımcı olmaya çalışılmalıdır. Ancak unutulmamalıdır ki bu durumda en etkili davranış açık ve net şekilde “Hayır.” diyebilmektir.” açıklamasını yaparak konuyu toparlar.

“Mahremiyet konusunda en çok yapılan yanlışlıklardan birinin de bir kişiye ait özel bilgilerin o kişiden izin almadan başkalarıyla paylaşılmasıdır. Bu durum mahremiyete saygı göstermemek anlamına gelir. Kişisel bilgiler, ait olduğu kişiye aittir. Onları başkalarıyla izinsiz paylaşmak, o kişiye saygısızlıktır. Arkadaşlarımıza, ailemize ve çevremizdeki insanlara ait özel bilgileri sır gibi saklamak görevimizdir. Ancak bazı durumlarda yetkili kişilerle kendimizi veya arkadaşımızı korumak amacıyla bu sırlar paylaşılabilir.

Arkadaşlarımızdan, büyüklerimizden öğrendiğimiz genel bilgileri ise çevremizde bulunan kişilerle paylaşmanın hiçbir sakıncası yoktur. Ancak öğrendiğimiz bilgi o kişinin özel yaşamıyla ilgili ise o zaman saklanması, ancak o izin verdiği durumlarda paylaşılması normaldir.” açıklaması yapılır. Çocuklara bugüne değin bu konuda yaşadıkları olaylar olup olmadığı sorulur. Konuşmak isteyen çocuklar konuşturulur.

ÖZET/SONUÇ: (5 dakika)

Kolaylaştırıcı, "Bugün özel alanların nereler olduğunu, özel alanların özellikleri, bu alanlara ait olduğu kişiden izin almadan girilemeyeceğini konuştuk. Çocukların, başkalarının odalarına, banyoya veya tuvalete kapıyı çalmadan ve izin almadan girmemeleri gerektiğini öğrendik. Büyüklerin de özel alanlar konusunda özenli davranmaları gerektiğini söyledik. İstemediğimiz dokunuşlara ve isteklere "hayır" demek gerektiğini, böyle durumların hizmet veren görevlilere ve öğretmenlere haber verilmesinin önemi üzerinde durduk. Son olarak da kişisel bilgilerin, o kişinin izni olmadan başkalarıyla paylaşılmamasının gerektiğini konuştuk." diyerek konuyu özetler.

DEĞERLENDİRME: (10 dakika)

Çocuklara, aşağıdaki derecelendirme ölçeği dağıtılır ve etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

**Afet bölgesinde değerlendirme formunun fiziki olarak sunulamaması halinde çocukların geribildirimleri sözel olarak alınabilir.*

ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ	DOĞRU	KISMEN	YANLIŞ
Özel alanlarda kapı kapalı olarak ihtiyaçlar karşılanır.			
Aile büyüklerinin odamıza girerken kapıyı çalmaları gerekmez.			
Günlükler, mektuplar veya mesajlar izin alınmadan okunmamalıdır.			
İstemediğimiz halde kötü dokunuşla karşılaşarsak bağırmanız ayıp olur.			
Arkadaşlar arasında sır olmaz. Her bilgi paylaşılır.			

Verilen yanıtlara göre etkinliğin değerlendirilmesi yapılır. Eksiklikler tamamlanır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- BERN, Eric. (2001). Hayat Denen Oyun. İstanbul: Kariyer Yayıncılık
- Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2004, 207 pages, hardcover findings on the stress-buffering effects of social support, advice-giving
- CÜCELOĞLU, Doğan. (2002). İletişim Donanımları. İstanbul: Remzi Kitabevi
- CÜCELOĞLU, Doğan. (1996). İçimizdeki Biz. İstanbul: Remzi Kitabevi
- CÜCELOĞLU, Doğan. (1991). Yeniden İnsan İnsana. İstanbul: Remzi Kitabevi
- DOĞAN, Lütfi. (2015) İslâm Ahlakının Esasları. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
- DÖKMEN, Üstün. (2006). Var olmak, Gelişmek, Uzlaşmak. İstanbul: Sistem yayıncılık
- GARDNER, Howard. (2004). Zihin Çerçevesi. İstanbul: Alfa Basın Yayın
- GOLEMAN, Daniel. (1996). Duygusal Zekâ. İstanbul: Varlık Yayınları
- GORDON, Thomas. (1999). Etkili Ana Baba Eğitimi. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- GÖKTAN D. Ve TUNÇEL G. (2016). Temel Gıda Hijyeni. İstanbul: Sidas Yayınları
- HAY, JULIE. (2015). Eğitimci İçin Transaksiyonel Analiz. Ankara: Nobel Yayıncılık
- HUMPHREYS, Tony (1999). Disiplin Nedir, Ne Değildir? İSTANBUL: Epsilon Yayıncılık
- İNAN, H. Fazıl ve Diğerleri. (2007) Sağlık Bakanlığı Temel İlk Yardım Uygulamaları El Kitabı
- Komisyon. (2018). Sorularla İslâm. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
- KRAMER, Marc. (2000). Güçlü İletişim. İstanbul: Arıtan Yayınevi
- MADISON; Corey Lee M. Keyes, Department of Sociology, University of multidimensional model of well-being (Ryff, 1989b, 1995)
- MARTI, Huriye ve Diğerleri. (2018) Ailem. İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
- MÜMİNOĞLU, Defne O. (2016) Burcu ve Berke ile Vücudumuz. İstanbul: Artemis Yayınları
- NAVARO, Leyla. (1999). Beni Duyuyor musun? İstanbul: Remzi Kitabevi
- ÖGEL, Kültegin ve Diğerleri. (2014). Gençlik Dönemi ve Sorunları, PSYCHE YAYIN
- ÖZER, A. Kadir. (2001). İletişimsizlik Becerisi. İSTANBUL: Sistem yayıncılık
- TAYAR M. ve YIBAR A (2008). Hijyen El Kitabı. İstanbul: Sidas Yayınları
- TEBER, Serol. (2009). Davranışlarımızın Kökeni. İstanbul: Say Yayınları
- Türk Kızılayı Temel İlk Yardım Bilgileri Kitabı 14.04.2015
- WATERMAN, A. S. (1993). Two conceptions of happiness: Contrasts of personal expressiveness (eudaimonia) and hedonic enjoyment. Journal of Personality and Social Psychology,
- YAVUZER, Haluk (2017). Çocuğunuzun İlk 6 Yılı. İstanbul: Remzi Kitabevi
- YÖRÜKOĞLU, Atalay. (2017) Çocuk Ruh Sağlığı. İstanbul: Özgür Yayınları
- Web : <http://www.ilkyardim.org.tr/temel-ilk-yardim-bilgileri.html>